ยอดขุนศึก
ในสงครามโลกครั้งที่ ๒

หอสมุดแห่งชาติ
3 เม.ย. 2533
กรมศิลปากร

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

พ.ต. ทำรง ปานสิงห์

9232
ว857ย
หนังสือเล่มนี้ได้รับบริจาค
เพื่อใช้ในหอสมุดแห่งชาติ "รัชมังคลาภิเษก" จันทบุรี
โดย...คุณ จิตต์ กลอย...มนุ๊ย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ชนสัญจรต่อเรือ

ยอดขุนศึก

ในสงครามโลกครั้งที่ ๒

หอสมุดแห่งชาติ
2 4 มิ.ย. 2533
กรมศิลปากร

แปลและเรียบเรียงโดย

พ.ต. ทำรง ปานสงฆ์

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

จาก

GREAT SOLDIERS
OF WORLD WAR II

by

Major H. A. De Weerd

สำนักพิมพ์จำหน่าย
อุดม

ลำดับที่ ๒๖๓

๑๕ ธันวาคม ๒๔๙๒

ปกแข็ง 16.50
ปกอ่อน 12.00

รูปฺ ชีรติ มจฺจานำ นามโคตฺตำ น ชีรติ

พุทธศาสนสุภาษิต

อันดีชั่วตัวตายเมื่อภายหลัง
ชื่อก็ยังคงอยู่มิรู้ศูนย์ . . .

สุนทรภู่

เลขห้อง

เลขหมู่ 923.2
ส854ย

เลขทะเบียน มทม ๒๑๖๑๐๕๗(๑)

เสนอ

สงครามในอนาคตนับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น ปราชญ์ทางทหารชาวอัสดงคตยอมรับว่าสงครามโลกครั้งที่ ๓ เป็นเรื่องของการแข่งขันในระหว่างอำนาจการทำลายและความเร็ว หรือพูดให้เข้าใจง่ายก็คืออาวุธในสงครามโลกครั้งที่ ๓ จะมีอำนาจในการทำลายสูงกว่า และพาหนะที่ใช้ก็มีความเร็วสูงกว่าในสงครามที่แล้วๆ มา.

สงครามเป็นปัญหาของโลกที่ขบไม่แตก ทุกคนไม่ปรารถนาสงคราม แต่สงครามก็คงเป็นของคู่กับโลก คาล ฟอน เค็ลาเซวิทซ์ (Karl von Clausewitz) ปราชญ์ทางทหารของเยอรมันเองก็ยังกล่าวว่า “สงครามเป็นผลต่อเนื่องจากนโยบายการเมือง” กล่าวคือตราบใดที่นโยบายการเมืองขัดกันแล้ว สงครามก็จะต้องเกิดขึ้นเสมอไป ไม่ช้าก็เร็ว ดังนั้นสงครามจึงยังคงต้องมีอยู่ในโลกนี้.

สงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้จบลงด้วยความมีชัยตก

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

อยู่แก่ฝ่ายประชาธิปไตย และยังไม่ทันกลิ่นดินระเบิดจะจางหายไปจากความทรงจำ สงครามโลกครั้งที่ ๓ ก็ท่าท่าจะเกิดขึ้นในเร็ววันนี้ บรรดาผู้นำในทางการเมืองและการทหารของฝ่ายมิชัยใน สงครามโลกครั้งที่ ๒ กลับจะต้องมาพบกันอีก เพื่อรักษาอุดมการณ์ และผลประโยชน์แห่งประเทศตน จะมีใครเสียอีกเล่าที่เข้าขงการสงครามโลกครั้งที่ ๓ ถ้าไม่ใช่เพื่อนเก่า คือบรรดาขุนศึกผู้ยิ่งใหญ่ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ยังมีชีวิตอยู่ในขณะนี้.

ยอดขุนศึก ทั้งห้านี้ล้วนเป็น อัจฉริยบุรุษ ที่มีเกียรติประวัติงดงามควรแก่การศึกษาเพื่อเป็นแบบ ฉะนั้นในการบริหารงานของนักการทหาร นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ และประชาชนคนไทยทั้งปวง เพราะมิใช่ว่าขุนศึกเหล่านี้จะอำนวยการเป็นผลสำเร็จ ฉะเพาะในด้านการทหารอย่างเดียว แต่เขามีวิธีการพิเศษฉะเพาะของเขาเอง ในการพลิกแพลงหาทางเอาชะนะปรปักษ์ ซึ่งวิธีการพิเศษเหล่านี้ไม่ สมควร จะปล่อยผ่านไปโดย มิได้รับ

การศึกษา พิจารณา หาเหตุผล จากทุกแง่ ทุกมุมเสียก่อน ชีวะประวัติของยอดขุนศึกทั้ง ๕ นี้เป็นเรื่องหนักไปในการอำนวยการสงครามก็จริง แต่ก็มีแง่คิดอันจะนำประโยชน์ให้แก่ผู้ศึกษาที่สนใจได้ เพราะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในงานใหญ่นั้น จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่ผ่านงานต่าง ๆ มาแล้วอย่างกว้างขวาง ดังนั้น บทเรียนจากวีรกรรมของยอดขุนศึกเหล่านี้จึงควรได้รับการเอาใจใส่เพื่อเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาอนาคต สำหรับประเทศไทยที่รักของเรา.

การศึกษาชีวะประวัติของบุคคลสำคัญเช่นนี้ย่อมเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ได้อย่างรวดเร็ว เพราะนอกจากจะได้ทราบแบบอย่างที่ดีแล้ว ยังเป็นการปลูกสมรรถภาพไปด้วยในตัว การศึกษาประวัติศาสตร์สงครามในทัศนะของจอมพลเวเวล (Wavell) นั้นมุ่งศึกษาในเรื่องบุคคลิกลักษณะของแม่ทัพ และขวัญของทหาร เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด รัฐบาลอังกฤษถือเป็นหลักสำคัญในการจัดกองทัพ และก็ลักษณะของ

ผู้นำและวิธีการ บำรุงขวัญ ของชาวอังกฤษนี่เองที่พาเอา ประเทศชาติพ้นจากภัยพิบัติมาได้ทุกคราว.

การทหารในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเรื่องของประชาชน ทุกคนจะต้องมีส่วนรับรู้ด้วย เพราะผลประโยชน์ของประเทศไม่ว่าในยามสงบ หรือยามสงครามนี้ ย่อมตกอยู่แก่ประชาชนโดยตรง และประชาชนก็เป็นผู้สร้างกองทัพโดยการเสียภาษีอากร ความผิดพลาดในนโยบาย การเมือง และการอำนวยการ ทางทหารของประเทศในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนควรจะสนใจในอันดับแรก เพื่อทุกคนจะได้มีส่วนช่วยประเทศชาติในยามคับขัน.

สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นขุมคลัง แห่ง ตำหรับ วิทยาการทางทหารยุคปรมาณูนี้ ได้มีผู้นิพนธ์หนังสือที่เกี่ยวกับกิจการทหาร สำหรับให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้นั้นเป็น จำนวน มากมาย จนไม่มี ประเทศใด ติดตามได้ทัน นอกจากทหารอาชีพจะเป็นผู้เขียนขึ้นเป็นประจำแล้ว ยังมีพลเรือนที่มีความรู้ใน กิจการทหารได้เขียน ขึ้นอีกเป็น

จำนวนมิใช่น้อย และความรู้ในวิทยาการเหล่านี้ก็ได้มีการศึกษากันทั่วไปในมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นยังมีผู้เขียนบทความเสนอความคิดเห็น วิจารณ์กิจการทหารลงในหนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ เป็นการประจำ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ประชาชนอเมริกันมีความรู้ในกิจการทหารทั่ว ๆ ไปอยู่ในระดับสูง.

สำหรับประเทศไทยของเรา ประชาชนทั่วไปมีความสนใจในกิจการทหารน้อยเกินไป จนเกือบจะเรียกว่ากิจการทหารนั้นทหารประจำการเป็นผู้ผูกขาดแต่ผู้เดียว การที่จะให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้ในกิจการทหารนั้นจึงจำเป็นต้องเผยแพร่ทุกวิถีทาง วัตถุประสงค์ในการกระทำเช่นนี้มิใช่ว่าจะเป็นการเอาตำรายุทธศาสตร์ ยุทธวิธีมาโฆษณาโดยตรง แต่ควรจะหยิบยกเอาฉะเพาะเรื่องที่ต้องการจะทำความเข้าใจในระหว่างทหารกับประชาชน เพราะถ้ามีความเข้าใจอันดีระหว่างกันแล้ว ก็เป็นอันนอนใจได้ ในเรื่องความมั่นคงของประเทศชาติว่าจะได้รับการสนับสนุนและร่วมมือจากประชาชน.

ประเทศประชาธิปไตยตะวันตกถือเป็นกิจสำคัญที่สุดก่อนที่จะดำเนินการสงคราม หรือประกาศสงครามนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนก่อน เช่น สหรัฐอเมริกา กรณีที่เพิลฮาร์เบอร์ถูกโจมตีนั้น รัฐบาลต้องส่งแฟรงค์ น็อกซ์ (Frank Knox) รัฐมนตรีทหารเรือออกไปสำรวจข้อเท็จจริงที่หมู่เกาะฮาวายหลังจากการถูกโจมตีเพียง ๓ วัน และต่อมาอีก ๓ วัน รัฐบาลก็ได้รับรายงานข้อเท็จจริง นำแถลงต่อรัฐสภาได้ว่า เป็นเพราะความบกพร่องของนายพลเรือ ฮัสแบนด์ อี. คิมเมล (Husband E. Kimmel) และนายพล วอลเตอร์ ซี. ช็อต (Walter C. Short) เมื่อรัฐบาลแถลงเช่นนี้แล้ว ประชาชนก็พอใจ ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนรัฐบาลทุกอย่าง ชั่วระยะเวลาเพียง ๒ ปีเท่านั้น สหรัฐก็เปลี่ยนวิถีการสงครามได้สำเร็จ ส่วนประเทศอังกฤษก็เช่นเดียวกัน นายกรัฐมนตรีวินสตัน เชอร์ชิลล์ ต้องไปดูเหตุการณ์ในสนามรบด้วยตนเองทุกครั้ง เช่นการยุทธในนอร์เวย์ ในประเทศลุ่ม ในประเทศกรีซ เพื่อมาแถลง

ในรัฐสภาสำหรับขอความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชน.

ชีวะประวัติของยอดขุนศึกทั้ง ๕ นี้มิได้แปลและเรียบเรียงจากต้นฉะบับของพันตรี H.A. De Weerd แต่เล่มเดียว เพราะเห็นว่าข้อความบางตอนในต้นฉะบับนี้สั้นและย่อเกินไปสำหรับผู้ที่เย็นพลเรือน ดังนั้นจึงได้ขยายความบ้างเล็กน้อยจากหนังสือเล่มอื่นเช่นชีวประวัติของเซอร์ชิลล์ก็ได้เก็บความเพิ่มเติมจากต้นฉะบับโดย Lewis Broad ชีวประวัติของแม็คอาร์เธอร์ก็เก็บความเพิ่มเติมจากหนังสือ Mac Arthur on War โดย Frank C. Waldrop และหนังสือ Mac Arthur โดย Francis T. Miller นอกนั้นก็ขยายความทำเย็นฟุตโน๊ตเพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ในศิลปทางทหารบ้างตามสมควร ทั้งนี้มิได้มีความมุ่งหมายเย็นอย่างอื่น นอกจากจะนำผู้อ่านให้มีความเข้าใจอันดีในกิจการทหารเพื่อประโยชน์อนาคตเท่านั้น.

หนังสือเล่มนี้ แม้ว่าจะได้พยายามตรวจแก้และ

ร้อยกรองหลายครั้งแล้วก็ตาม ความบกพร่องก็ยังมีอยู่ ถ้าท่านผู้อ่านได้ให้ความกรุณาทักท้วงเมื่อพบข้อบกพร่องแล้ว ผู้แปลจะขอรับด้วยความขอบพระคุณอย่างสูง

ความสำเร็จในการทำหนังสือเล่มนี้ ผู้แปลได้รับความช่วยเหลือจาก พ.ต.ท. อัมพร จินตกานนท์ ในการช่วยตรวจแก้ไขให้ได้รัดกุมขึ้น จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

พ.ต. ทำรง ปานสิงห์

๑ ต.ค. ๕๒

ฮิตเลอร

ข้าพเจ้าไม่เล่นสงคราม ข้าพเจ้าจะไม่ยอมให้ผู้บัญชาการทหารสั่งการแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะกำหนดเวลาเข้าตีเอง ข้าพเจ้าไม่หวั่นไหวสิ่งใดทั้งนั้น.

๑

สิ่งที่ประหลาดและตื่นเต้นที่สุดในประวัติแห่งการทหารได้เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๑๙๑๔ ซึ่งเป็นเวลาที่สงครามโลกครั้งที่ ๑ ใกล้จะระเบิดขึ้นแล้ว เมื่อโรคคลั่งสงครามกำลังระบาดอยู่ในเมืองมิวนิช ชาวออสเตรียนหนุ่มพลัดถิ่นผู้หนึ่ง ได้ยื่นฎีกาอาสาสมัครต่อพระเจ้าลุดวิกที่ ๓ (King Ludwig III) ราชาแห่งบาวาเรีย เพื่อขอเข้าประจำการในกองทัพบกบาวาเรีย เบื้องหลังของคำขออาสาสมัครของคนผู้ที่ไม่มีใครรู้จักหัวนอนปลายตีนนี้ ก็เนื่องจากความประพฤติอันแหลกเหลว

ปราศจากความหวังในอนาคต เมื่อได้รับอนุญาตจากทางการแล้ว หนุ่มออสเตรียนผู้นั้นก็ได้เข้าประจำการในกองร้อยที่ ๑ แห่งกรมทหารราบกองหนุนที่ ๑๖ โดยเป็นพลทหาร มีเลขหมายประจำตัว ๑๔๘ หนุ่มออสเตรียนผู้มีความตื่นเต้นกระวนกระวายใจผู้นี้คือ อะดอลฟ ฮิตเลอร และ "เหตุการณ์ครั้งนี้" เขาได้นำมากล่าวในภายหลังว่า "เป็นวันสำคัญที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้า"

โฮเตล ซุม ปอมเมอร (Hotel Zum Pommer) ในเมืองบราวเนา (Braunau) ประเทศออสเตรีย เป็นที่เกิดของฮิตเลอรเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๑๘๘๙ บิดาของเขาเป็นข้าราชการศุลกากรชั้นผู้น้อยชื่อ อาลัว ชิคกริ๊อแยร์ ฮิตเลอร (Alois Schicklgrüber Hitler) ส่วนมารดานั้นเป็นภรรยาคนที่สาม มีนามว่า คลารา โปลเซล (Klara Pölzl) ความเป็นอยู่ในครอบครัวนี้นับว่ายากจนและมีการทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ เมื่ออยู่ในวัยเด็กเขาก่อให้เกิดความหนักใจแก่บรรดาครูและเพื่อนฝูงในการชุกชนทำความรำคาญต่าง ๆ เขาเติบโตขึ้นอย่างคนไร้เพื่อน และปราศจากจุดหมายในชีวิต ฮิตเลอรได้ถูก

คัดออกจากวิทยาลัยศิลปแห่งกรุงเวียนนาถึง ๒ ครั้ง เขาจึงเตลิดเปิดเปิงหนีไปอยู่เมืองมิวนิชในเยอรมันด้วยความขื่นขมระทมใจเมื่อปี ๑๙๑๒ แม้ว่าเขาจะได้รับความสุขสบายกว่าอยู่ในบ้านเกิดเมืองนอนก็ตาม ฮิตเลอรก็ยังไม่มีโครงการณ์หรือความมุ่งหมายที่จะประกอบอาชีพอย่างใดให้เป็นล่ำเป็นสัน จนกระทั่งสงครามนั้นเองได้นำเอารากฐานแห่งกิจการและชีวิตอันยิ่งใหญ่ในอนาคตมายื่นให้.

ด้วยความรู้สึกรักชาติอย่างรุนแรง ฮิตเลอรจึงได้ดิ้นรนอาสาสมัครเข้าเป็นทหารในกองทัพเยอรมันเมื่อปี ๑๙๑๔ เขามุมานะในการฝึกอบรมทางทหารอย่างเต็มที่จนทำให้เกิดความขบขันในหมู่เพื่อนฝูง ความก้าวหน้าของทหารเยอรมันสมัยนั้นขึ้นอยู่กับการทำความสอาดปืนเล็กยาวประจำตัว หรือมิฉะนั้นก็เป็นทหารส่อข่าวโดยที่ฮิตเลอรเป็นคนหยิบหย่งเลี่ยงงานสกปรกจึงรับหน้าที่เป็นคนเดินคำสั่ง เพื่อนทหารรู้สึกกันว่าฮิตเลอรไม่สนใจในเรื่องสุรานารี จึงพากันขนานนามว่าเป็น "ทหารชั้นดี" ซึ่งมีความหมายในทางนิยมชมเชยอยู่

ข้าง ภายหลังที่ได้ลำบากตรากตรำอย่างอาบเหงื่อต่างน้ำมาเป็นเวลา ๑ ปี เขาก็ได้เลื่อนยศเป็นนายสิบโท แม้ว่าในระยะเวลาปลายสงครามนั้นนายทหารได้ล้มตายศูนย์หายไปเป็นจำนวนมาก ทางการได้เลื่อนยศพวกนายสิบขึ้นเป็นนายทหารแทนมากมายก็ดี แต่ยศของฮิตเลอรก็ยังคงเป็นสิบโทเท่าเดิมอยู่นั่นเอง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสามารถอันยอดเยี่ยมในการจัดการ และการบริหารบัญชาการแผ่นดินนั้นเพิ่งจะเกิดมีขึ้นในตอนหลัง หาใช่มีความเป็นอัจฉริยะมาแต่กำเนิดไม่.

ฮิตเลอรเป็นผู้มีความกล้าหาญประจำตัว ประวัติการรบของเขานับได้ว่าดี โดยได้เข้าร่วมปฏิบัติการรบอย่างกล้าหาญและทรหดอดทนถึง ๔๘ ครั้ง ในการรบที่เลอ ยารเกอะ (Le Barque) เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๑๙๑๖ เขาได้รับบาดเจ็บสาหัสโดยลูกระเบิดขว้าง เขาได้ร่วมรบในการตั้งรับต้านทานฝ่ายสัมพันธมิตรเมื่อปี ๑๙๑๗ และในปี ๑๙๑๘ เมื่อเยอรมันกลับทำการเป็นฝ่ายรุกก็ได้เข้าร่วมด้วย ที่ตั้งของกองร้อยที่ฮิตเลอรประจำอยู่ ณ ตำบลมองตาญ (Montagne) ได้ถูกไอพิษมัสตาดเมื่อ

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๑๙๑๘ ตัวฮิตเลอรเองได้ถูกไอพิษลวกอย่างสาหัสจนตามองไม่เห็นไปชั่วคราว ได้เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลทหารที่ปาเซ๊วอค (Pascwalk) ในปลายปี ๑๙๑๘ นั้นเอง โชคชาตาของเขาและของผืนแผ่นดินที่เขาได้เข้ามายึดถือเย็นเรือนตายนั้นก็ถึงกาลอัปปาง ในกลุ่มของพวกเล็งเห็นความพ่ายแพ้และพวกคอมมูนิสต์ได้ทำให้ทหารเสียขวัญ เขาได้เห็นลางแพ้ของเยอรมันนี ในห้องพักแคบ ๆ ที่โรงพยาบาลปาเซ๊วอคนั้นเองฮิตเลอรได้เกิดมีความคิดที่จะกู้เกียรติชาวเยอรมันจากการปราชัยครั้งนี้ เขาจึงตัดสินใจว่าต้องเป็นนักการเมืองเสียก่อน ความคิดกู้ชาติจึงจะสำเร็จ.

๒

หลังจากสงครามโลกครั้งแรกได้ยุติลงแล้ว ได้เกิดมีพรรคการเมืองชาติสังคม (National Socialist) ขึ้นในเยอรมัน แต่ในระยะต้น ๆ นี้ยังไม่ปรากฏว่า พรรคการเมืองนี้ได้ทำการต่อสู้เพื่อแย่งอำนาจในทางการเมือง

อย่างจริงจัง ออกจะเป็นข้อที่น่าพิศวงอยู่บ้างที่ว่าการวิวาทชกต่อยกันตามท้องถนนหลวงในระหว่างพรรคพวกทางการเมืองนั้น เป็นเพราะฮิตเลอร์ได้รับการอบรมอย่างชำนิชำนาญมาจากการสงคราม ต่อมาเขาก็ได้รับความรู้เพิ่มเติมขึ้นในการรวบรวมหาสมัครพรรคพวก การนัดประชุม และการคอยหาโอกาสเหมาะที่จะหยั่งเสียงประชาชนที่มีปฏิกริยาในเหตุการณ์ของบ้านเมืองซึ่งเกิดขึ้นในสมัยนั้น นอกจากนั้นฮิตเลอร์ก็เกิดความเชี่ยวชาญในการตัดสินใจใช้กำลังของพรรคออกต่อสู้ต้านทาน และปะทะกับกลุ่มการเมืองอื่นเพื่อเอาชะนะพวกนั้น ฮิตเลอร์ได้ก้าวขึ้นไปสู่ความมีอำนาจอย่างรวดเร็วเพียงเวลา ๔ ปีที่พวกเขาได้ทำการต่อสู้ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าฝ่ายสัมพันธมิตรผู้ชะนะเยอรมันมัวนอนหลับหลงงมงายในข้อสัญญาสันติภาพต่าง ๆ ว่าได้ยินยอมรับและทำลายเยอรมันลงสิ้นเชิงแล้ว ในตอนนี้เองกลอุบายคดโกงต่าง ๆ ในทางการเมืองได้นำออกมาใช้ เมื่อเกิดความรุนแรงถึงขนาดแล้วก็ถึงกับเอาปืนออกมายิงกันบ้าง ผู้คนล้มตายกันไปมากมาย การณรงค์ได้ดำเนินไปอย่าง

ฮิตเลอร

กว้างขวาง มีการเคลื่อนไหวและชักชวนทางทหาร จนในที่สุดก็ได้รับชัยชะนะอย่างเด็ดขาดปิดช่องไม่ให้ศัตรูเข้ามาแทรกแซงได้.

หลังจากเวลา ๔ ปีที่ได้ดำเนินการต่อสู้ขัดเคี่ยวมานั้นฮิตเลอรได้รับอำนาจที่จะกำหนดแผนการณ์กำลังทหาร ซึ่งได้ถูกจำกัดลงโดยสัญญาสันติภาพ เขาได้รับความรู้ต่อไป ว่าคำพูด ของคนนั้น มีอำนาจ ยิ่งเสียกว่า ปืนใหญ่ เขาเกิดความสนใจ ว่าบรรดาผู้นำทางการเมือง และการอุตสาหกรรม นั้นมี ความ สำคัญ แก่สาธารณรัฐ เยอรมันมาก จำเป็นต้องชักชวนหรือเชื้อเชิญให้บุคคลเหล่านี้เข้ามาร่วมด้วยเพื่อเป็นการรวมกำลังของชาติ ส่วนพวกชนชั้นสูงที่อ่อนแอมัวแต่ แสวงหาความ สำราญ และพวกศัตรูต่างชาติของเยอรมันนั้น ฮิตเลอรได้วางแผนการที่จะกำจัดออกไปให้พ้น.

ในขณะ เดียวกัน ฝ่าย ศัตรู ทาง การเมือง ของฮิต-เลอรก็คาดการผิด โดยคิดเสียว่า พรรคการเมืองอื่นหรือมหาอำนาจ ผู้ชะนะ สงคราม คง สามารถ กำจัดฮิตเลอรได้ก่อนที่จะเสวยอำนาจได้เต็มที่ ฉะนั้นการที่ฮิตเลอรดำรง

ชีวิตอยู่ต่อมา เพื่อก่อ สงครามโลกขึ้น ใหม่นี้ได้ ก็เพราะพวกศัตรูของเขาไม่ร่วมมือกันกำจัดฮิตเลอรเสียเอง.

เวลานั้นกลุ่ม การเมือง ฝ่ายที่มี ความคิดเห็นอย่างกลาง ๆ ไม่รุนแรง และพรรคอนุรักษ์นิยม (Conservative) ของเยอรมันไม่สู้สนใจฮิตเลอรนัก เพราะหวังว่าพรรค คอมมูนิสต์ ในเยอรมัน ภายใต้ ความ บงการของ "จอมแดง" ธาลมานน (Thälmann) คงจะเป็นศัตรูสำคัญที่นำความพินาศมาสู่ฮิตเลอรได้ ต่อจากหัวหน้าพรรคคอมมูนิสต์ ก็ยังมีนักการเมือง ตัวกล้าอีกหลายคนที่คอยขัดขวางหักล้างฮิตเลอรอยู่เช่น บรึนนิ่ง (Brüning) ชไลเชร์ (Schleicher) และปาเป็น (Papen) เมื่อพวกศัตรูเหล่านี้ หักโค่น ฮิตเลอร ไม่สำเร็จ พวกเหล่านี้ก็ยังมีความหวังอยู่ที่กองทัพไรชเวียร์ (Reichswehr) จะปฏิวัติต่อฮิตเลอร ครั้นแล้วเรื่องที่ไม่มีใครคาดถึงก็ได้เกิดขึ้น ในเมื่อนายทหารชั้น แม่ทัพนายกอง ของเยอรมันและบุคคลที่ชาวเยอรมันมีความเชื่อถือได้ยินยอมให้นายสิบโทโยชิเมีย นำ เอา กองทัพยก เยอรมัน ไปใช้เป็น ประโยชน์แก่พรรคการเมือง และเป็นกองทหารส่วนตัวของฮิต-

เลอร บันไดขั้นต้นในความสำเร็จนี้ก็คือ จอมพลฮินเดนบรูก์ ประธานาธิบดี ขณะนั้นได้แต่งตั้งผู้นำพรรคนาซีขึ้นเป็นรัฐมนตรีกระทรวงการไปรษณีย์แห่งไรช์ ฮิตเลอรเลยได้โอกาสที่จะประจบประแจงเอาความชอบต่อไป โดยเอารูปจอมพลฮินเดนบรูก์ทำเป็นตราไปรษณียากร เหตุนี้เองชาวเยอรมันจึงได้เกิดล้อเลียนการประจบครั้งนี้ว่า "เพื่อให้ฮิตเลอรได้เลียหลังประธานาธิบดีได้ทุกวัน" แต่แล้วจอมพลฮินเดนบรูก์ก็ได้ถูกหักหลังทางการเมืองอย่างแรง โดยสาวกที่จอมพลได้หลงรัก ปี ๑๙๓๔ ท่านจอมพลผู้ชราภาพก็ถึงอสัญกรรม ฮิตเลอรได้เถลิงอำนาจขึ้นเป็นผู้ยิ่งใหญ่ของเยอรมันสืบต่อมา ขณะนั้นนายพล บลอมแบรก (Blomberg) และนายพล ฟริทช์ (Fritsch) ได้ขัดขวางไม่ยอมให้กองทัพบกเยอรมันตกไปอยู่ใต้อำนาจของนายกรัฐมนตรีคนใหม่ แต่ภายหลังไม่นาน (ปี ๑๙๓๘) นายทหารผู้ใหญ่ทั้งสองคนก็ถูกย้ายไปอยู่ตำแหน่งอื่นที่หมดอำนาจบังคับบัญชาทางการทหาร.

เมื่อบรรลุถึงขั้นนี้แล้วฮิตเลอรก็เป็น "ขุนพลที่ไม่

มิใครกำจัดได้" นักการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามที่ได้คิดการทำลายฮิตเลอร์ก็ถูกกวาดล้าง หรือเนรเทศออกไปจนพ้นดินแดนเยอรมันเช่นออตโต สตราสเซอร (Otto Strasser) หรือมิฉะนั้นก็ดำเนินอุบายดึงดูดเข้ามาเป็นพวกเดียวกันเสีย นโยบายการเมืองเช่นนี้ฮิตเลอร์มีความเชี่ยวชาญมากจนสามารถนำเอามาใช้ในปัญหาทางทหารของเยอรมันในปี ๑๙๓๙—๔๑.

กองทัพบกนั้นเป็นความใฝ่ฝันของฮิตเลอรมานานแล้ว นับตั้งแต่ได้เริ่มต้นต่อสู้แสวงอำนาจทางการเมืองตลอดมา การที่ได้เข้าประจำการในกองทัพบาวาเรียในตอนต้น และได้เข้าเป็นผู้แสวงข่าวในกองทัพไรซเวียร์ในปี ๑๙๑๙ นั้น นับได้ว่าไม่ใช่เหตุบังเอิญที่ชักนำฮิตเลอรไป แต่เป็นความตั้งใจของฮิตเลอรเอง ผลพลอยได้คือความยิ่งใหญ่ในภายหลังนั้น ก็เข้าทำนองที่เฮแรคลิตุส (Heraclitus) กล่าวว่า "สงครามเป็นผู้ให้กำเหนิดสิ่งทั้งหลาย" สงครามทำให้ฮิตเลอรได้เถลิงอำนาจจนสามารถก่อสงครามได้อีกครั้งหนึ่ง นโยบายเศรษฐกิจของพรรคนาซีและของรัฐเยอรมันนั้น คือ

"เศรษฐกิจในการทำสงคราม" (Wehrwirtschaft) ส่วนนโยบาย ในทางสังคมและเชื้อชาติของพรรค ก็คือการปลุกใจ และ ส่งเสริม ให้มี ความ เย็น นักรบ ตาม อุดมคติ "พลีชีพเพื่อดินแดน" นโยบาย พรรคนาซี ๒๕ ข้อ ซึ่งได้ประกาศในปี ๑๙๒๐ นั้นได้เรียกร้องให้สร้างกองทัพแห่งชาติขึ้นใหม่โดยเร็ว.

ฮิตเลอรได้รับความสำเร็จสมความมุ่งหมาย เพราะเขารู้จิตต์ใจประชาชนเยอรมันในขณะนั้นว่ากำลังต้องการให้มีกองทัพที่เข้มแข็ง ฮิตเลอรได้ให้คำมั่นสัญญาต่อประชาชนว่าจะปลดเปลื้อง พันธกรณีที่ผูกมัดคนเยอรมันไว้โดยสัญญาแวร์ซายส์ให้สิ้นเชิง จะแก้ความอัปยศอดสูในการที่พ่ายแพ้สงคราม ครั้งที่แล้วมานั้น ให้สมเกียรติ ชนชาติยิวก็ดี พวกขี้แพ้ก็ดี และบรรดานายทุนต่าง ๆ ตลอด จนพวก ผู้นำเยอรมันที่ขี้ขลาด ตาขาวเหล่านั้น ถูกประณาม ว่าเป็นผู้มีส่วน กระทำให้มหาอาณาจักร์ไรซ์ต้องแพ้สงครามเมื่อปี ๑๙๑๘ การหักหลังโดยยอมปราชัยที่กองบัญชาการสูงสุด ของเยอรมัน

กระทำในปี ๑๙๑๘ นั้นกลับเป็นข้อหนึ่งที่ฮิตเลอรเรียกร้องให้สร้างกองทัพขึ้นใหม่เพื่อกู้เกียรติ.

ภาระหนักในการฟื้นฟูแสนยานุภาพของเยอรมันนั้นเป็นสารัตถสำคัญในโครงการณ์ของนาซี ฮิตเลอรได้พยายามดำเนินการทูตเพื่อเอาใจศัตรูและเป็นการตัดกำลังของศัตรูในอนาคตด้วย ทั้งในคราวเดียวกันก็ได้หาทางลดหย่อนผ่อนผันให้กองทัพสามารถขยายกำลังได้โดยปราศจากการขัดขวาง ความสำเร็จในทางการทูตครั้งแรกก็คือการทำสัญญาไม่รุกรานกับโปแลนด์เป็นเวลา ๒๕ ปี ซึ่งได้ลงนามเมื่อปี ๑๙๓๔

แต่เฉลียงโปแลนด์ (Polish Corridor) ซึ่งสัญญาแวร์ซายส์ได้เฉือนเอาดินแดนส่วนหนึ่งของเยอรมันไปให้แก่โปแลนด์นั้นเป็นปัญหาที่ฮิตเลอรจะต้องแก้ไขเพื่อเอาใจประชาชน ฮิตเลอรได้กล่าวไว้ในหนังสือไมน์ แคมฟ (Mein Kampf) ว่าจะเข้าจัดการเป็นเรื่องแรก แต่สัญญาไม่รุกรานกับโปแลนด์ซึ่งเป็นฉากบังนั้นเอง ทำให้รัฐบุรุษหลายคนเข้าใจไปว่าฮิตเลอรนั้นเป็นนักสันติภาพ ซึ่งสมควรจะได้รับการปฏิบัติตอบตามแบบธรรมเนียมการทูต

ที่ดี และโดยสัญญาไม่รุกรานกับโปแลนด์นี้เองที่ทำให้วงการทูตของฝรั่งเศสพลอยหลงงมงายไปด้วยและยังทำให้ชาวโปลเข้าใจผิดไปว่า สัญญานั้นเป็นหลักประกันที่แท้จริง.

งานทางการทูตขั้นที่ ๒ ของฮิตเลอร กลับหลักแหลม และมีผลยิ่งกว่าคราวแรกในปี ๑๙๓๕ ซึ่งเป็นปีที่ฮิตเลอรเตรียมการฉีกสัญญาแวร์ซายส์ในเรื่องการจำกัดกำลังทางทหาร ฮิตเลอรได้ทำสัญญาทางนาวิกับอังกฤษโดยรับรองว่าจะไม่สร้างเรือรบไม่ว่าชั้นไหนก็ตามให้เกินกว่า ๓๕ % ของกำลังทัพเรือของอังกฤษ แต่รัฐบาลอังกฤษกลับเห็นว่า การทำสัญญาครั้งนี้เป็นการแสดงว่า ฮิตเลอรเป็นคนมีเหตุผลน่านับถือที่ไม่พยายามจะแข่งขันกับอังกฤษในเรื่องอำนาจทางทะเล ซึ่งทำให้รู้สึกมีความปลอดภัยทางทะเลมากขึ้น ดังนั้นเมื่อฮิต-เลอร ประกาศใช้กฎหมาย เกณฑ์ทหาร ในเยอรมัน ใหม่ รัฐบาลอังกฤษจึงไม่ตกใจอะไรนัก และไม่เห็นพ้องกับฝรั่งเศสในการเสนอให้มีการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันต่อต้านเยอรมันอีกด้วย การตกลงทางการทูตทั้ง๒คราว

นี้ ทำให้ฮิตเลอรสามารถขยายโครงการณ์ทางทหารใหม่ในปี ๑๙๓๕ ได้โดยสดวกสบาย.

ครั้นแล้วในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๑๙๓๕ ฮิตเลอรจึงได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดกำลังป้องกันชาติ ซึ่งมีการเกณฑ์ประชาชนเยอรมันที่มีอายุสมควรเข้ารับราชการทหาร และกำหนดโครงการณ์ขั้นแรกให้มีกองทหารถึง ๓๖ กองพล สำหรับกองทัพไรชเวียร์ (Reichswehr) นั้นถูกสัญญาแวร์ซายส์จำกัดให้มีกำลังทหารได้เพียงทหารราย ๗ กองพล และทหารม้า ๓ กองพล หรือมีนายและพลทหารจำนวนเพียง ๑๐๐,๐๐๐ คน แต่กองทัพเยอรมันใหม่นี้มีกำลังพล ๖๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งรวมทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ และ กองทัพอากาศด้วย จึงได้รับชื่อใหม่ว่า "กองทัพแห่งชาติ" (Deutsche Wehrmacht).

เดือนตุลาคมปีนั้นเองได้มีนฟูปรับปรุงกองเสนาธิการซึ่งได้ถูกห้ามโดยสัญญานั้นขึ้นใหม่อีก โดยมอบให้พันเอกลุดวิก เบค (Ludwig Beck) รับไปดำเนินงาน การขยายกำลังกองทัพของฮิตเลอรครั้งนี้ย่อมแสดงว่าผู้ที่มุ่ง

ร้ายต่อฮิตเลอรนั้นหมดโอกาสที่จะทำการตอบแทนเสียแล้ว ครั้นแล้วกองทัพไรซเวียร์ก็ได้เข้ามารวมอยู่ในกองทัพใหม่นี้ด้วย ความรังเกียจในเรื่องเย็นกองทหารส่วนตัวของนายกรัฐมนตรีก็หมดไป.

ในการเลิกกองทัพไรซเวียร์เพื่อประโยชน์ในการจัดกองทัพใหม่ที่ใช้ระยะการเกณฑ์ทหารนี้ ได้มีนักการทหารต่างประเทศจำนวนมาก ลงความเห็นว่าฮิตเลอรตัดสินใจผิดแล้ว เพราะนักการทหารย่อมทราบว่าวิธีการขยายกำลังอย่างใหญ่หลวงเช่นนี้มีปัญหาหนักมากมายเพียงใด เขาไม่เชื่อว่าฮิตเลอรจะสามารถสร้างกองทหารขนาดใหญ่ขึ้นใหม่ให้ได้ดีเท่ากองทหารไรซเวียร์ซึ่งได้รับการฝึกฝนดีแล้วนั้นได้ เขาพากันเห็นว่าถึงอย่างไรฮิตเลอรก็ไม่สามารถจะสร้างกองทัพให้ได้เท่ากับเมื่อ ๑๖ ปีมาแล้ว (สงครามโลกครั้งแรก) การขยายกำลังทหารหลายเหล่าตลอดจนสาตราอาวุธต่าง ๆ เช่น ปืนใหญ่ รถถัง เครื่องบิน ใครจะเนรมิตให้สำเร็จได้ชั่วเวลาคืนเดียว ต่อให้นักเล่นกลอย่างวิเศษเช่นฮิตเลอร แต่ฮิต-เลอรก็ได้ปลุกปล้ำค่อยทำค่อยไปอย่างช้า ๆ ได้แก้ไข

ขยายกองทัพเล็ก ๆ จนเป็นกองทัพที่มีกำลังทหารหลายเหล่าได้สำเร็จ จะเห็นได้ว่าต้องใช้เวลาถึง ๘ เดือนหลังจากที่ได้ประกาศใช้กฎหมายออกไปแล้ว จึงเริ่มรับทหารใหม่ได้ และจนถึงปลายปี ๑๙๓๕ ก็ยังมีกำลังทหารได้เพียง ๒๖ กองพลเท่านั้น.

ภายหลังปี ๑๙๓๖ ไปแล้ว เยอรมันได้ปรับปรุงการสร้างอาวุธเป็นการใหญ่ ได้มีการประลองยุทธในปี ๑๙๓๖ และ ๑๙๓๗ ซึ่งเป็นภาพที่ตรึงใจประชาชนเยอรมันเป็นอย่างมาก ในการที่มีกองทัพอันประกอบไปด้วยทหารจำนวนมากมาย และเป็นหน่วยทหารที่มีความคล่องแคล่วและมีสมรรถภาพสูง การเคลื่อนทหารในระยะไกลก็สามารถกระทำได้ในวันเดียว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักการทหารต่างประเทศเริ่มพิศวงสงสัยในแสนยานุภาพของเยอรมัน จนถึงปี ๑๙๓๗ นโยบายขยายกำลังทหารเป็นคั่น ๆ ไปตามโครงการณ์นั้น จึงได้ปรากฏแก่ตาโลกอย่างชัดแจ้ง โดยที่กำลัง ๓๖ กองพลเพิ่มเป็น ๔๒ กองพลขึ้นมามากกว่าที่ฮิตเลอร์ได้เคยแถลงไว้ว่า มหาอาณาจักร์ไรช์ไม่อาจมีกำลังทัพยกเกินกว่า ๓๖ กองพลได้.

ครั้นการระดมกำลังอุตสาหกรรมในเยอรมันได้ดำเนินไปเรียบร้อยตามโครงการณ์ โดยผลิตอาวุธสมัยใหม่ให้แก่กองทัพอย่างพอเพียงแล้วนั้น ก็เริ่มปรากฏว่าจำนวนนายทหารเยอรมันที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดีนั้น มีจำนวนน้อยไปเสียแล้ว ซึ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับกองทัพที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นนี้ พลเอกกาเมอแลง (Gamelin) แม่ทัพฝรั่งเศสเองก็ได้กล่าวว่า "เรามีนายทหารชั้นผู้บัญชาการกองพลจำนวนนับร้อยในปี ๑๙๑๘ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ในเมื่อต้องมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนแทนกัน."

๓

โครงการณ์ทหารของพรรคชาติสังคมนี้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายปฏิวัติปรับปรุงประเทศเยอรมันด้วย ฮิตเลอรได้กล่าวย้ำมากกว่าครั้งหนึ่งว่า เขาได้สร้างอนุศาสนี (Doctrines) แห่งการปฏิวัติโดยอาศัยมูลฐานแห่งการเมืองและการทหาร แต่ความมุ่งหมายส่วนใหญ่

เบื้องหลังการโฆษณานั้นก็คือ ฮิตเลอรต้องการจะทวีกำลังการกระทำสงครามของเยอรมันให้สูงที่สุด และจะรักษาแสนยานุภาพนี้ไว้ให้มั่นคงตลอดไป มิใช่เย็นการชั่วครั้งคราว.

เมื่อเข้ามาบงการประเทศแล้ว ฮิตเลอรไม่เคยวางแผนหรือคาดการณ์สงครามในลักษณะที่แล้ว ๆ มาเลย ทั้งนี้เพราะความชำนาญที่ได้รับจากสงครามโลกปี ๑๙๑๔ — ๑๙๑๘ นั้น ทำให้ฮิตเลอรตระหนักในความจริงที่ว่าสงครามชะนิดที่ทำการรบเย็นแนวยาว ๆ การใช้สนามเพลาะและการเข้าติเต็มแนวกว้างด้านหน้านั้น น่าจะไม่ใช่สงครามในคราวต่อไปเสียแล้ว การใช้ทหารราบทำการเข้าตีที่มั่นที่ได้ดัดแปลงแล้วนั้น ดูจะเย็น "สงครามแบบคุณปู่" ครั้งหนึ่งในปี ๑๙๓๒ ขณะที่พักอยู่ที่ทำเนียบวาเคนเฟลด์ (Wachenfeld) ที่ตำบล โอแบร์ซาลบูร์ก (Obersalzburg) ฮิตเลอรได้แสดงความคิดเห็นในสงครามอนาคตต่อบรรดาชาวนาซีหนุ่มว่า จะต้องใช้จุลินทรีย์เข้าทำสงครามด้วย (Bacteriological warfare) จึงจะเย็นที่มั่นใจว่าจะจบการสงครามได้โดยเร็ว การแพร่

เชื้อจุลินทรีย์ย่อมทำได้โดยง่าย โดยมอบให้ไปกับบรรดา นักท่องเที่ยวที่ดูเย็นคนไม่น่าจะมีอันตรายแก่ใคร นำเข้าไปตั้งแต่ก่อนสงครามเย็นเวลานาน ๆ และถ้าจะยังไม่ใช้ในตอนต้นสงคราม ก็สามารถเก็บเชื้อจุลินทรีย์นั้นไว้ได้จนถึงวิกฤตกาลคั้นสุดท้ายที่จะต้องตัดสินใจให้ได้ชัยชะนะเด็ดขาด ความคิดเห็นครั้งนี้ ทำให้บรรดานาซีหนุ่มเหล่านั้นเห็นเย็นเรื่องขบขัน.

ฮิตเลอรได้ย้ำเสมอว่าพรรคนาซี จะไม่ยอมให้เกิดความผิดพลาดเช่นปี ๑๙๑๔ ได้อีก และวิธีการก่อสงครามขึ้นนั้นฮิตเลอรก็ไม่มอบหมายให้นายพล แม่ทัพนายกองผู้ใดรับไปทำ เพราะฮิตเลอรเข้าใจว่าบรรดานายพลเหล่านั้น หมกมุ่นแต่ในวิทยาการทางเทคนิคของตนจนดูคล้ายกับขังตัวเองไว้ในวงกตแห่งความรู้จนเกินไป ไม่มีความสามารถในการพิจารณาและคาดการณ์อนาคตได้ถูกต้อง รูดอลฟ เฮส (Rudolf Hess) ผู้หนึ่งละที่มีความคิดทำนองเดียวกับฮิตเลอร ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

"สงครามนั้นเย็นวิทยาการอันลึกลับ และเต็มไปด้วยความสยดสยอง แต่สงครามก็คงเย็นเรื่องของ

ธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เป็นอยู่ประจำวัน เป็นเรื่องของพลโลกและไม่มีที่สิ้นสุด สงครามไม่มีการเริ่มต้นและไม่มีสันติภาพ สงครามย่อมมีชีวิต การต่อสู้กับสิ่งที่เหนืออำนาจมนุษย์ แล้วนับเป็นสงครามทั้งสิ้น อะไรเป็นวัตถุประสงค์ของสงคราม? การทำให้ข้าศึกต้องยอมแพ้หรือ ถ้าเช่นนั้นเราจะทำลายขวัญข้าศึกด้วยเครื่องมือทางทหารมีดีกว่าหรือ? จะสิ้นเปลืองน้อย กว่าวิธีการอื่น ๆ.

วิธีการของเราคือจะทำสงครามในขณะที่โลกยังอยู่ในความสงบโดยส่ง กองทหาร เข้าไป ปรากฏ ตัวในกรุงปารีสโดยเร็วที่สุด ทหารส่วนนี้จะสวมเครื่องแบบทหารฝรั่งเศส แล้วให้เดินแถวไปตามถนนต่าง ๆ ในเวลากลางวัน แน่ละไม่มีใคร จะออกมาสั่ง หยุดทหาร ส่วนนั้นได้ เราคงให้เดินตรงไปยังกรมเสนาธิการทหารฝรั่งเศส แล้วเข้ายึดกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และสภาผู้แทนราษฎร โดยการกระทำเช่นนี้ภายในเวลา ๒—๓ นาทีเท่านั้น รัฐบุรุษหรือผู้นำของฝรั่งเศส โปแลนด์ ออสเตรีย และเช็คโกสโลวาเกีย ก็จะถูกจับหมด กองทัพที่ไม่มีกรม

เสนาธิการ ความระส่ำระสาย จะเกิดขึ้น อย่างสุดที่จะบรรยาย แล้วเราก็จะจัดตั้ง รัฐบาลในประเทศนั้นใหม่ เพื่อความเหมาะสมแก่เยอรมัน โดยเราต้องเตรียมหาบุคคลที่เหมาะเช่นนี้จากประเทศเหล่านั้นไว้ล่วงหน้าก่อน เราต้องไม่หลอกลวงบุคคลเหล่านั้น เขาทำงานให้เรา โดยความสมัครใจ ของเขาเอง ความมักใหญ่ใฝ่สูง ความเห็นแก่ลาภ เห็นแก่ตัว ลากพาเขาเข้ามาหาเราเอง แล้วเราก็จะ เปิดประชุมสันติภาพโดยที่ สงครามยังไม่ทันเกิดขึ้น สิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้นั้นย่อมสำเร็จเสมอ เราต้องมีผู้อาสาสมัครให้มากพอ ต้องเป็นบุคคลเช่นหน่วยสตอม ทรูพ (Storm troops) ของเรา ต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นและพร้อมจะเสียสละ ถ้าได้บุคคลพวกนี้ แล้วเราก็จะส่งข้ามแดนเข้าไปตั้งแต่ยามสงบ ซึ่งไม่มีผู้ใดสงสัยเลย นอกจากจะเห็นเป็นนักท่องเที่ยวที่รักความสงบเท่านั้น วันนี้ท่านอาจไม่เชื่อ แต่เราคงจะดำเนินงานของเราไปทีละขั้น จนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จ บางทีเราอาจจะส่งคนของเราลงที่สนามบินในประเทศนั้น แล้วเราก็ สามารถ ลำเลียง คน และอาวุธ ได้ทั้งหมด โดยทาง

อากาศ ยุทธศาสตร์ของเราคือการทำลายข้าศึกจากภายในออกมา."

เท็คนิค ในการ ก่อความ พินาศ ให้แก่ศัตรู ในทางขวัญและทางทำลายนี้ ฮิตเลอรได้รับความชำนาญด้วยตนเองจากการต่อสู้ เพื่อแย่งอำนาจ ในทางการเมือง และจากพวกบอลเชวิก (Bolsheviki) คอมมูนิสต์ในเยอรมันมาแล้ว ต่อมามิช้าฮิตเลอรได้ดำเนินการโฆษณาต่อประชาชนโดยแสดงสุนทรพจน์ว่า.

"ข้าพเจ้าจะไม่เริ่มสงคราม จนกว่าจะแน่ใจว่าข้าศึกได้เสียขวัญจากการกระทำของพวกเราแล้ว โอกาสที่จะทำการเข้าตีข้าศึกที่เสียขวัญนั้นก็คือ เมื่อข้าศึกถูกปลุกขึ้น จากภายใน หรือเมื่อภายใน ประเทศข้าศึก จวนจะเกิดการจลาจลขึ้น หรือเมื่อประชาชนถูก คุกคามอยู่ตลอดเวลา เมื่อนั้นแหละถึงเวลาแล้วเราทำการโจมตีครั้งเดียวเท่านั้น ก็สามารถทำลายข้าศึกได้ ส่วนการโจมตีทางอากาศ การจู่โจม การเผาผลาญ การจารกรรม การลอบฆาตกรรมในเขตต์ภายใน การลอบทำร้ายบรรดาผู้นำของประเทศ การเข้าตีต่อจุดอ่อนในเขตต์ของข้าศึก

ทั้งหมด พร้อมกับการเข้าตีหนักอย่างรวดเร็วเวลาเดียวกัน โดยไม่ต้องคำนึงถึงกำลังหนุนหรือความเสียหายเหล่านี้แหละ ที่จะเป็นวิถีทางของสงครามอนาคต.

"ข้าพเจ้าจะไม่เล่นสงคราม ข้าพเจ้าจะไม่ยอมให้ผู้ยัญชาการทหารมาสั่งการแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำสงครามเอง ข้าพเจ้าจะกำหนดเวลาเข้าตีอันถูกต้อง ข้าพเจ้าจะไม่หวั่นไหว อะไรทั้งนั้นไม่ว่ากฎหมาย ระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญาใด ๆ จะกีดกั้นข้าพเจ้าให้หยุดยั้งดำเนินการต่อไปได้ สงครามต่อไปนั้นจะสยดสยองอย่างเลือดนองแผ่นดินและเป็นสงครามที่ปราศจากมนุษยธรรม ประเทศที่ไม่ได้เตรียม การทหาร และอบรม ให้พลเมืองรู้จักการต่อสู้อย่างจริงจังนั้นจะเป็นที่น่าสงสารที่สุด เราจะค่อย ๆ ฝนข้าศึกด้วย สงคราม ทำลาย ประสาท เราจะปลุกปั่นส่งเสริมให้เกิดการปฏิวัติในฝรั่งเศส เพราะชาวฝรั่งเศสไม่มีใครต้องการสงครามและความเป็นใหญ่ แต่ข้าพเจ้านี่แหละที่ต้องการสงคราม."

กรมเสนาธิการ ของ เยอรมันได้วาง แผนการสงครามตั้งแต่ปี ๑๙๓๒ น่าประหลาดใจที่มี นาย ทหาร

หนุ่ม ๆ สนใจไม่กี่คนนัก ยิ่งบรรดานักการทหารอาชีพของอังกฤษและฝรั่งเศสแล้วไม่ได้วิ่แววในเรื่องนี้เลย แต่ถ้าเผอิญ นักยุทธศาสตร์ สมัครเล่น หรือนัก วิจารณ์ ออกความเห็นขึ้น พวกนี้กลับหาว่าเย็นเรื่องเหลวไหล เพราะตนยังเชื่อมั่นในเครื่องกีดขวางตามธรรมชาติ อาวุธและการป้องกันของประเทศฝรั่งเศส ว่าสามารถปรายเยอรมันได้อย่างแน่นอน ความประมาทฮิตเลอรเช่นนี้จึงเย็นเรื่องที่ควรเวทนาและสมน้ำหน้าเท่าเทียมกัน.

อันที่จริงความคิดในการปรับปรุง ขยายอำนาจทางทหารของฮิตเลอรนั้น มิได้เย็นเรื่องที่ปกปิดอะไรเลย เพราะว่าการเดินทหารเข้าเขตต์ไรนแลนด์ (Rhineland) ในปี ๑๙๓๖ และการยึดครองประเทศออสเตรียปี ๑๙๓๘ นั้น นับว่าเย็นการทดลองการทหารแบบใหม่ของนาซีทั้งสิ้น ในเดือนกันยายน ๑๙๓๙ หนังสือพิมพ์ทั้งอังกฤษและฝรั่งเศส ประโคมข่าวว่ากลไกการบริหารของทั้ง ๒ ประเทศนั้นขาดประสิทธิภาพหมดสิ้นแล้ว จึงปล่อยให้เยอรมันทำได้ตามใจชอบ ฮิตเลอรได้บัญชาการให้กระทำไปโดยไม่พึงเสียงคัดค้านของผู้นำทางทหาร

อย่างใดเลย และเมื่อการกลับเข้าผลสำเร็จอย่างง่ายดาย โดยไม่ได้รับ การขัดขวาง ต้านทานอย่างใดเลยด้วยแล้ว ฮิตเลอรจึงหมดความเลื่อมใสในระบบการทหารของเยอรมันที่มีมาแต่ดั้งเดิม และกลับเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่ว่าประเสริฐของตนถ่ายเดียว นายพลทั้ง ๓ คือ บลอมแบรก (Blomberg) ฟริทซ์ (Fritsch) และเบค (Beck) (ซึ่งเข้าเสนาธิการคนแรกในกรมเสนาธิการ) จึงถูกปลดจากหน้าที่ในปีนั้นเอง ส่วนนายทหารชั้นผู้ใหญ่อีกประมาณ ๒๐ คนที่ไม่มีความเห็นสอดคล้องกับแนวความคิดของพรรคนาซีก็ได้ย้ายไปที่อื่น และบรรดานายทหารประเภทฉวยโอกาสเข้าเข้นสมัครพรรคพวกของนาซีเพื่อเข้นทางให้ตนเลื่อนตำแหน่งได้อย่างรวดเร็วนั้น ขึ้นแทน เช่นนายพล ไร้เชอเนา (Reichenau) ไคเทล (Keitel) และ บราวคิตซ์ (Brauchitsch) นายทหารพวกนี้ไม่ดำเนินตามนโยบายของนายพล เกรินเนอร์ (Gröner) เซคท์ (Seeckt) และฮามเมอรสไตน์ (Hammerstein) ซึ่งได้กีดกันมิให้กองทัพบกเยอรมันตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมืองไม่ว่าจะเข้นพรรคใดๆ แต่คนจำพวก

หลังนี้กลัยยอมรับ เอาความรุ่งเรือง ของพรรคนาซีมาเป็นความรุ่งเรืองของตนเองด้วยความภาคภูมิใจ.

ต่อจากนั้นมากองทัพบก ตามแบบนาซีจึงได้ก้าวรุดหน้าไปอย่างจริงจังในปี ๑๙๓๘ – ๑๙๓๙ โดยเริ่มด้วยการดัดแปลงโรงทหารให้มีอนามัย เป็นที่น่าอยู่ที่สุด มีอาหารดีที่สุดและจัดหาอาวุธ อย่างใหม่ที่สุดเข้าประจำอีกด้วย ลัทธินาซีนั้น ยกย่องเกียรติทหาร ที่ปฏิบัติตามนโยบาย และให้คำมั่นสัญญาว่าการเข้าประจำการในกองทัพบกนั้น เป็นอาชีพอันยังยืนก้าวหน้าของคนหนุ่ม ทั้งได้พยายามทุกวิถีทางในการ ส่งเสริมให้ทหารมีกำลังใจอันสูงและให้ได้รับการฝึกอย่างดีเลิศ เวลาแถวทหารออกเดินฝึกหรือไปซ้อมรบ ก็มีประชาชนพลเมืองไปโห่ร้องอวยชัยโปรยช่อดอกไม้มาลาต่าง ๆ จนนักการทหารต่างประเทศมีความพิศวงสงสัยเป็นนักหนา.

วิธีการฝึกฝน อบรมทหารของนาซีนั้น ได้สอนทหารให้เป็นผู้ที่มีความคิดเป็นของตนเอง ส่วนการทหารของ ประเทศ ประชาธิปไตยในยุโรป ยังคงอบรมให้ปฏิบัติการตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดและนิยมยุทธวิธีสมัย

สงครามโลกครั้งที่ ๑ นอกจากนั้นยังมีความคิดยึดมั่นอยู่ในลัทธิ "แนวรบอันยาวต่อเนื่องกัน" ซึ่งในขณะนั้น ประเทศเยอรมันได้ส่งเสริมการใช้ทหารหน่วยเล็กๆ ออกทำการประสานกันอย่างรวดเร็ว และฝึกให้ทหารรู้จักใช้ประโยชน์ของภูมิประเทศตามความคิดของตนเอง การทหารของนาซียกเลิกหลักการที่ทำการรบเป็น "แนว" และปลูกฝังหลักการใหม่ที่ว่าด้วย "การเล็ดลอดเข้าไปในทางลึก" แล้วขยายผลแห่งความมีชัยตอนนั้นให้เป็นแนวกว้าง การอบรมฝึกฝนเช่นว่านี้ได้กระทำจนเป็นที่จับใจทหารทุกคน พร้อมทั้งให้รู้แผนยุทธศาสตร์อย่างกว้างๆ ด้วย แม้แต่หน่วยทหารรายที่เล็กที่สุดก็ตาม ก็ยังได้รับการฝึกให้รู้จักใช้ความรวดเร็วทันทีทันใด (สงครามสายฟ้า) รู้จักอำนาจในการเข้าตีและรู้จักหาวิธีการต่างๆ ด้วยตนเอง ทหารช่างและทหารโยธาคงทำการฝึกในการสร้างสพาน ทำการกำบังที่ยึดเหนี่ยวด้วยหมอกควัน เข้าแย่งรังปืนกลจากทางปีกและทางหลัง และยังทำการฝึกในการนำหน่วยยานยนต์อีกด้วย สำหรับหน่วยรถถังและหน่วย

ยานยนตร์นั้น ต้องทำการฝึกเป็นพิเศษในภูมิประเทศที่ไม่มีเส้นทาง ถนน คือฝึกให้ข้าม ผ่าน เครื่องกีดขวางต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ปืนใหญ่ในส่วนหนุนทั่วไปก็ได้ฝึกปืนที่มีระยะยิงไกลมาก ๆ ส่วนการสนับสนุนจากกำลังทางอากาศและปืนใหญ่ยานยนตร์นั้น ได้ฝึกให้สามารถทำงาน ร่วมและ ติดตาม หน่วย ยานยนตร์ และทหารราบบรรทุกรถยนตร์ไปได้โดยเร็วทุกโอกาส.

เนื่องจากต้องใช้ความเร็วเป็นหลักในการปฏิบัติการยุทธ กองทัพนาซีจึงได้จัดกองพลยานเกราะ (armoved divisions) และกำลังทางอากาศเป็นกำลังชั้นที่ ๑ ซึ่งทั้ง ๒หน่วยนี้ได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ มากกว่าหน่วยอื่น การฝึกใช้วิทยุในการติดต่อ และแข่งข่าวสารระหว่างกองพลยานเกราะกับกำลังทางอากาศนี้ กรมเสนาธิการเยอรมันถือเป็นกิจ สำคัญที่สุด การใช้ วิทยุ รับส่งได้ใน ตัวเอง สำหรับการสื่อสาร นั้นได้กำหนดให้ ทำการฝึกเป็นประจำวันภายในหน่วยต่าง ๆของกองทัพ ในปี ๑๙๓๖ นายพลฮาลเดอร์ (Halder) เสนาธิการได้ทำการคัดเลือกนายทหารนาซีจำนวน ๓๐ นาย ส่งเข้าประจำในกองทัพเรือ

และกองทัพอากาศเป็น เวลา ๑ ปี ผลของการส่งนายทหารไปประจำต่างกองทัพเช่นนี้ นับว่าเป็นวิธีการที่ใหม่ที่สุดในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้ทหารต่างกองทัพต่างได้ทราบลักษณะความสามารถของอาวุธใหม่ของกองทัพอื่นซึ่งทำการรบร่วมกัน ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งในการจัดนายทหารเช่นนี้ ก็คือต้องการให้การติดต่อ ความเข้าใจระหว่าง หน่วย ต่าง ๆ ในสามกองทัพดำเนินไปโดยสม่ำเสมอ.

นอกจาก กองทัพบก แล้วยังมี กองทัพ ชั้น ๒ อีก กองทัพหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยชาวคณะนาซีที่คัดมาจาก หน่วย ยุวชน ฮิตเลอร และ จาก หน่วย ทหาร เอส. เอส. (Schutzstaffel) ชั้นดีเยี่ยม การศึกษาวิชาทหารสำหรับเด็กหนุ่มเยอรมันจะต้องกระทำไปตามลำดับจะขาดแม้แต่ขั้นเดียวไม่ได้.

สำหรับเด็กหนุ่มเยอรมัน ที่ยังไม่เคยได้ผ่านหน่วยยุวชนฮิตเลอร และหน่วยโยธา แห่งไรช์ ก่อนที่จะเข้าประจำในกองทัพเวียร์มัค (Wehrmacht) เด็กหนุ่มผู้นั้นจะต้องได้รับการฝึกเป็นพิเศษในหน่วยที่จัดไว้ต่างหากซึ่ง

มีหน้าที่คล้ายกับหน่วย การบิน ของนาซี หน่วยขนส่ง หน่วยสำหรับทำงานอันรีบด่วนสำหรับการ สาธารณูปโภค หรือองค์การโทด (Todt Organization) ซึ่งเป็นหน่วย สำหรับงานก่อสร้างของทหารด้วย ถ้าเด็กหนุ่มผู้นั้น กระหายที่จะเข้าอยู่ในพรรคนาซีโดยมีการตรวจร่างกาย ว่าสมบูรณ์และมีเลือดอารยันอันบริสุทธิแล้ว ก็จะได้รับ สิทธิให้เข้าประจำหน่วย เอส. เอส. ได้ ทันที การจัด หน่วย และ องค์ การณ์ ต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ ล้วนแต่ เป็นการ เตรียมประเทศเยอรมันเพื่อเข้าสู่สงครามอีก ไม่มีสมัย ใด และชาติใด ที่จะมี การ เตรียม การ และ การ จัดหน่วย ต่าง ๆ เพื่อการทหารได้อย่างมีระเบียบ ทั่วทั้งประเทศเช่น สมัยฮิตเลอร์นี้.

๔

การผนวกประเทศออสเตรียสำเร็จนั้น นับว่าเป็น การทดลองขนาดย่อมครั้งแรก ในวิธีการเข้ายึดครอง ประเทศโดยทำลายขวัญพลเมือง โดยไม่ต้องทำสงคราม

การศูนย์เสียเอกราชของรัฐนี้ได้เบ็นไปอย่างง่ายดาย ซึ่งควรจะลงความเห็นว่าเบ็นการซ้อมเพื่อนำความยุ่งยากทางการเมืองไปให้แก่ประเทศเชคโกสโลวาเกียในเดือนกันยายนปี ๑๙๓๘ ต่อไป หลังจากการครองประเทศออสเตรียเรียบร้อยแล้ว ฮิตเลอรได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ชาวโลกว่า ชนเยอรมันไม่มีความสนใจในดินแดนของประเทศเชคโกสโลวาเกีย ตามความเห็นของชาวออส-เตรียนเลย ถ้าเกิดปัญหาขึ้นระหว่างชนสองชาตินี้ และรัฐบาลออสเตรียตกลงกับรัฐบาลที่กรุงปร๊ากไม่ได้แล้ว เยอรมันก็จะไม่เข้ายุ่งเกี่ยว คำแถลงง่าย ๆ เพียงนี้เอง ทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสเกิดความพอใจแล้ว.

เดือนกันยายน ๑๙๓๘ ก็เกิดวิกฤตกาลขึ้นในแควันซูเดเต็น (ประเทศเชคโกสโลวาเกีย) ซึ่งนับว่าเบ็นการซ้อม "สงครามขาว" แบบใหม่ (สงครามประสาท) อย่างจริงจังครั้งแรก การซ้อมครั้งนี้เบ็นการกระทำตามแผนที่ได้ตระเตรียมกันไว้อย่างดีแล้วของรัฐมนตรีกระทรวงการโฆษณาของนาซี กำลังทางอากาศของพลเอกเกอริงได้แสดงอภินิหารให้ชาวอังกฤษและฝรั่งเศส

เห็นว่า กรุงลอนดอนและกรุงปารีสนั้นจะต้องพินาศลงได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันนั้น สงครามประสาทต่อประเทศภาคพื้นยุโรปก็คงดำเนินการต่อไปทั้งกลางวันและกลางคืน ฮิตเลอรได้ติกระทบประเทศประชาธิปไตยตะวันตกโดยแสดงสุนทรพจน์เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายนอย่างรุนแรงเย็นทำนองว่า ถ้าประเทศอื่นขัดขวาง การสงครามก็อาจเย็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หลังจากนั้นโดยที่ไม่ต้องเสียทหารสักคนเดียว ฮิตเลอรก็ดำเนินการเข้ายึดประเทศเชคโกสโลวาเกียทันที ทั้งๆที่ประเทศเชคโก-สโลวาเกียได้เตรียมการทางทหารเพื่อรับมือกับเยอรมันอย่างระมัดระวังมาตลอดเวลา โดยหวังจะได้รับความช่วยเหลือจากมหาอำนาจอื่นๆซึ่งก็ได้ให้ความช่วยเหลือแต่เพียงบนกระดาษในที่ประชุมเท่านั้นเอง.

ในเดือนมีนาคมต่อมาฮิตเลอรจึงทำการยึดครองประเทศเชคโกสโลวาเกียได้ทั้งหมด โดยที่พวกนักการ-เมืองและนักการทหารยังเข้าใจว่ากองทัพนาซีจะดำเนินการสงครามแบบปี ๑๙๑๔ – ๑๘ แต่เยอรมันก็หาต้องกระทำไม่ ขณะที่สงครามจวนจะเกิดในฤดูร้อนปี ๑๙๓๙

นั้น ประเทศประชาธิปไตยตะวันตกยังไม่รู้จะดำเนินการขัดขวางฮิตเลอร์ได้อย่างไร จนถึงวันที่ ๒๓ เดือนสิงหาคม ฮิตเลอร์จึงหวนกลับไปทำสัญญาไม่รุกรานกับรัสเซียด้วยความมุ่งหมายที่จะแบ่งประเทศโปแลนด์ให้เป็นการแน่นอน ซึ่งเป็นการกระทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสเจ็บช้ำมาก เพราะทั้งสองประเทศนี้ได้พยายามเหนี่ยวรั้งให้รัสเซียมาทำสัญญาทางทหารร่วมกัน เพื่อยับยั้งเยอรมันไว้ แต่ก็หาทันท่วงทีของฮิตเลอร์ไม่.

สำหรับความเห็นของฮิตเลอร์นั้น เมื่อทำสัญญาไม่รุกรานกับรัสเซียแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องก่อสงครามเพื่อเรียกร้องเอานครดานซิก (Danzig) และเฉลียงโปแลนด์ฉะนั้นโดยที่มีสัญญาไม่รุกรานกับรัสเซียอยู่ในกระเป๋าแล้ว ฮิตเลอร์จึงดำเนินสงครามประสาทต่อประเทศโปแลนด์ได้เต็มที่โดยไม่มีผู้ใดขัดขวาง.

ประเทศโปแลนด์ เมื่อพิจารณาจากสถานะทางภูมิศาสตร์และการทหารแล้ว จะเห็นว่าทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสไม่สามารถจะช่วยเหลืออะไรได้ โดยเหตุผลทั่วไป ชาวโปลไม่มีประตูสู้เพราะนอกจากสถานะทางภูมิ-

ศาสตร์อันเสื่อมเปรียบแล้ว ชาวโปลยังไม่มีความรู้อย่างลึกซึ้งในกิจการทหารสมัยใหม่ ยังงมงายอยู่ในกองทัพระบอบเก่า ส่วนรัฐบาลก็มีน้ำใจอันเด็ดเดี่ยวที่จะต่อสู้อยู่อย่างเดียว ดังนั้นชาวโปลทั้งหมดจึงหลงกอดคอกันเพื่อต้านทานการรุกรานของนาซีทุกวิถีทาง.

ในที่สุด สงคราม ก็ได้เกิดขึ้น ตามความ ปรารถนา แม้ว่าเยอรมัน จะได้เริ่มทำการรุกรานโปแลนด์ไปแล้วถึง ๓ วันก็ตาม แต่บรรดารัฐบุรุษของอังกฤษและฝรั่งเศส ก็ยังพยายามวิ่งเต้นที่จะเปิดประชุมที่เมือง มิวนิชอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาทางตกลงโดยสันติวิธี ฮิตเลอรรู้จักนักการเมืองของอังกฤษและฝรั่งเศสดี และซ้ำยังรู้ว่าการร่วมมือร่วมใจของประชาชนทั้งสองชาตินั้นไม่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้ ทั้งยังขาดการเตรียมการทางทหารอย่างจริงจังด้วย ส่วนพวกนักการทหารของอังกฤษและฝรั่งเศส ก็ไม่เคยเอาใจใส่ในเรื่องปฏิวัติระบอบการทหารใหม่ของนาซี ประชาชนฝ่ายสัมพันธมิตรก็ยังเบื่อหน่ายในเรื่องสงครามอยู่ ประกอบทั้งบรรดานักสังเกตการณ์ชาติอื่น ๆ ก็เห็นไปว่า ฮิตเลอร ไม่มีความ สามารถ ในการ ปกครอง

บังคับบัญชากองทัพ ฮิตเลอรอาจทำการได้ผลในตอนต้น ต่อไปก็เข้าแบบ พระเจ้าไกเซอร์ในสงครามคราวที่แล้ว แต่ฮิตเลอรไม่ตกใจ ถึงอังกฤษและฝรั่งเศสจะต้องเข้าสงครามทางฝ่ายโปแลนด์ ฮิตเลอรก็มั่นใจว่าจะได้ชัยชะนะอย่างแน่นอน.

รวมความแล้ว จะเห็นได้ว่า สัมพันธมิตร ยังตกอยู่ในความประมาท ไม่คิดว่ากองทัพเยอรมันจะมีประสิทธิภาพสูงจนนอนใจไม่ได้.

๕

การโจมตีประเทศโปแลนด์ในเดือนกันยายน ปี ๑๙๓๙ นั้นนับว่าเป็นการจู่โจมขนาดใหญ่และมียุทธวิธีที่พิศวงหลายประการ น่าจะได้รับการเอาใจใส่จากนักการทหารประเทศอื่น ๆ แต่ความจริงนั้นหาเป็นเช่นนั้นไม่ ประชาธิปไตยตะวันตกกว้างขวางขึ้นอย่างใดไม่ เพราะเข้าใจว่าคงจะไม่แตกต่างกับการเข้าตีในสมัยก่อนๆ ส่วนการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพ

เยอรมันนั้น ก็เป็นสิ่งที่ควรจะจดจำเป็นบทเรียนอย่างดี เยอรมันใช้กำลังเพียง ๙๐ กองพลทหารราบ และ ๙ กองพลยานเกราะเข้าปฏิบัติการต่อกองทัพโปแลนด์ ซึ่งมีกำลัง ๖๐ กองพล ยุทธวิธีและเทคนิคการสงครามของเยอรมันครั้งนี้แตกต่างกว่าสมัยที่แล้วมานั้นมาก การโจมตีครั้งแรกได้กระทำโดยการทิ้งระเบิดอย่างหนักต่อศูนย์โทรเลขโทรศัพท์ และบรรดาอุปกรณ์การคมนาคมอื่นๆ จนระบบการแจ้งข่าวของยามอากาศได้รับความเสียหายเกือบหมดสิ้น ขณะเดียวกันเครื่องบินเยอรมันก็ทำการโจมตีเครื่องบินของโปแลนด์ที่จอดอยู่ในสนาม ดังนั้นกองทัพโปแลนด์จึงตกอยู่ในสภาพของคนตาบอด เพราะปราศจากการตรวจการณ์ทางอากาศแจ้งเหตุให้ทราบล่วงหน้าเสียแล้ว พร้อมกันนั้นหน่วยยานยนตร์ของเยอรมันก็ทะลวงลึกเข้าไปในดินแดนของประเทศโปแลนด์และแยกกองทัพโปแลนด์ออกเป็นส่วนๆ.

กองทัพโปแลนด์ได้พยายามวางแนวต้านทานเช่นเดียวกับในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ปี ๑๙๑๔—๑๘ อีก

แต่ไม่เป็นผล เพราะกองทัพได้ถูกแบ่งออกเป็นส่วนเล็กส่วนน้อยในท่ามกลางวงล้อมหน่วยยานยนตร์เยอรมันเสียแล้ว ขณะที่ชาวโปลกำลังมองเห็นความหายนะรออยู่ข้างหน้านั้น บรรดานักการเมืองและผู้นำของโซแลนด์ก็ยังตกลงอะไรกันไม่ได้ คงโต้เถียงกันอย่างเผ็ดร้อนอยู่ตลอดเวลา.

กองทัพโปแลนด์ซึ่งไม่มีโอกาสได้ตั้งตัวทำการสู้รบกับข้าศึก จึงถูกละลายไปทีละส่วนๆจนหมด ขณะที่กองทัพเยอรมันเข้ามาถึงชานกรุงวอร์ซอนั้น กองทัพรัสเซียก็ได้เคลื่อนเข้ามาทางด้านตะวันออกเมื่อ วันที่ ๑๗ กันยายน ดังนั้นความหวังทั้งสิ้นของชาวโปลจึงเป็นอันล้มเหลวลงทันที รัฐบาลโปแลนด์ได้หนีเข้าไปในประเทศรูเมเนียโดย กองต้านทานส่วนน้อยของพันเอกโยเซฟเบ็ค (Joseph Beck) และพลเอกสมิกลี—ริดซ์ (Smigly—Rydz) ได้ช่วยทำการระเบิดสถานีรถไฟที่เซอโนติ (Cernauti) เพื่อขัดขวางการไล่ติดตามของทหารเยอรมันไว้ได้อย่างหวุดหวิด.

เมื่อหน่วยต้านทานสุดท้ายที่เมืองลูบลิน (Lublin)

ยอมแพ้ในวันที่ ๕ เดือนตุลาคม แล้วก็เป็นอันว่าเยอรมัน
เข้าครองประเทศโปแลนด์ที่มีพลเมือง ๓๔ ล้านคนได้
โดยสิ้นเชิง ภายในระยะเวลาเพียง ๑ เดือน ชัยชะนะ
ของเยอรมันครั้งนี้เป็นเรื่องเอิกเกริกประทับใจยิ่งกว่าข่าว
ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์หรือวิทยุโทรเลข การใช้
ความรวดเร็วในการรุก ความสามารถในการส่งกำลัง
รวมทั้งกะสุนดินดำและเชื้อเพลิงติดตามหน่วยรบไปได้ทัน
ท่วงที ความสามารถในการข้ามและการทำลายเครื่อง
กีดขวาง ความหวังของชาวโปลในสภาพดินฟ้าอากาศ
และยิ่งโคลนให้ช่วยกีดกัน กองทัพเยอรมันก็ล้มเหลว
ความไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ของทหารเยอรมันเหล่านี้ย่อม
ทำให้โลกภายนอกหันมาเอาใจใส่ในการยุทธด้านโป-
แลนด์อย่างใกล้ชิด ความสำเร็จอย่างรวดเร็วครั้งนี้
ทุกคนพากันเข้าใจว่าเป็นเพราะความอ่อนแอภายในกอง
ทัพของโปแลนด์ และเป็นเพราะความไม่รอบคอบของ
กองบัญชาการสูงสุดของโปแลนด์ด้วย ในการที่วางแนว
ที่มั่นเข้าไปอยู่ในเงื้อมมือของเยอรมัน พวกที่มองโลก
ในแง่ดีและพวกที่ไม่นิยมพวกนาซีต่างก็คอยวันเวลาที่

923.2
อ857ฝ
น.33
ม2160
ฉห(ร)

กองทัพเยอรมันจะได้เข้าพบกับกองทัพฝรั่งเศส "ผู้ยิ่งใหญ่ไม่มีใครเทียม."

ทางด้านการโฆษณานั้น เยอรมันกระจายข่าวว่า ฮิตเลอร์ได้ไปบัญชาการอยู่ในกองทัพด้านตะวันออกตลอดเวลาจนได้รับชัยชะนะในโปแลนด์ เมื่อรัฐบาลโปแลนด์ปฏิเสธการยอมจำนนในวันที่ ๑๗ กันยายน ฮิตเลอร์จึงสั่งให้ทำการระดมยิง และทิ้งระเบิดต่อนครหลวงของโปแลนด์ทันที ผลเสียหายที่เกิดจากการระดมยิงและการทิ้งระเบิดตลอดเวลา ๑๐ วันนี้ ได้ตกหนักแก่ราษฎรพลเรือนทั้งสิ้น แต่ได้รับการกล่าวแก้ว่า "เป็นการกระทำฐานกรุณาที่ช่วยให้การสงครามอันปราศจากผลดีแก่โปแลนด์นั้นยุติลงเร็วขึ้น."

การยุทธในโปแลนด์นั้น ฮิตเลอร์เข้ามาอำนวยการในด้านการเมืองและการทูต ส่วนทางด้านการทหารได้ปล่อยให้กองบัญชาการสูงสุดดำเนินการไปโดยตรง แต่พอได้รับผลสำเร็จในด้านนี้ ฮิตเลอร์ก็เลยถือโอกาสเข้ามายุ่งเกี่ยวในกิจการยุทธของทหารโดยตรงด้วย โดยเข้าบัญชาการรบในนอร์เวย์เอง การยุทธในนอร์เวย์นี้นับ

ว่าค่อนข้างแปลกประหลาด เพราะเป็นการวางแผนของ "นักยุทธศาสตร์นาซีสมัครเล่น" ซึ่งนายทหารฝ่ายเสนาธิการของเยอรมันจะไม่วางแผนการเช่นนั้นเลย และก็เป็นการบังเอิญที่การยุทธครั้งนั้นได้รับผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหมายของฮิตเลอรทุกประการ.

ชัยชะนะต่อเดนมาร์กโดย "สันติวิธี" นั้นก็พอจะคาดหมายได้ แต่การเข้าโจมตีประเทศนอร์เวย์นั้นเป็นอีกปัญหาหนึ่ง การรณรงค์เริ่มด้วยการลำเลียงทหารทางทะเลโดยผ่านกองเรือรบอังกฤษอันมีกำลังเหนือกว่า ซึ่งพลเอก เรแดร์ (Raeder) ก็ได้เห็นแล้วว่าเป็นการยากเพียงใดในการที่จะป้องกันการคมนาคมทางทะเลเป็นระยะทั้งร้อย ๆ ไมล์ได้ ฮิตเลอรไม่มีความรู้ในเรื่องการสงวนกำลังทางเรือ (กองเรือคงชีพ) โดยคิดว่าเรือรบนั้นก็เหมือนอุปกรณ์การสงครามอื่น ๆ เมื่อสร้างขึ้นแล้วก็ต้องนำไปใช้ จนกระทั่งเมื่อได้รับการชี้แจงจากกองบัญชาการสูงสุด และกองบัญชาการทัพเรือว่าการโจมตีฐานทัพทางภาคใต้ของประเทศนอร์เวย์นั้นจะต้องใช้กำลังทางอากาศคุ้มครอง จะใช้กำลังทางเรือคุ้มครองไม่ได้

ถึงเช่นนั้น ฮิตเลอร์ก็ยังไม่เห็นด้วย ที่จะระงับการโจมตี
เมืองนาร์วิค (Narvik) ทั้ง ๆ ที่นายพลเรือเหล่านั้นได้คัด
ค้านว่าไม่สามารถจะส่งกำลังเพิ่มเติมให้แก่หน่วยที่ทำการ
ขึ้นยกไปแล้วได้ แม้ว่าจะเป็นหน่วยขนาดเล็กก็ตาม ฮิต-
เลอร์ก็ยังมีทิฐิที่จะเข้าตีเมืองนาร์วิคตามความประสงค์
เดิมให้จงได้ จึงเข้าบัญชาการเองเพื่อให้นายทหารเหล่า
นั้นเห็นผิดชอบ.

การปฏิบัติการอย่างจริงจังได้กระทำเมื่อวันที่ ๙
เมษายน ค.ศ. ๑๙๔๐ โดยทหารส่วนย่อยของเยอรมัน
ทำการขึ้นฝั่งตามเมืองท่าสำคัญ ๆ ของนอร์เวย์ โดยใช้
เรือพาณิชย์เป็นพาหนะทำการลำเลียงออกไป ขณะเดียว
กันกองทัพอากาศก็ส่งเครื่องบินออกทำการครองอากาศ
เหนือนครออสโล (Oslo) และใช้เครื่องบินลำเลียงทหาร
พร้อมทั้งอุปกรณ์ลงที่สนามบิน ในประเทศนอร์เวย์ด้วย
สมุนของฮิตเลอร์ได้ทำคำสั่งปลอมส่งไปยังโรงทหารถึง
กองร้อยต่างๆ และกองเรือรบของนอรเวย์ให้ระงับการต่อ
ต้าน ครั้นแล้วทหารเยอรมันก็เดินแถวเข้าสู่กรุงออส-

โลโดยมีขบวนนำเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจของเทศบาลพร้อมทั้งมีแตรวงบรรเลงไปด้วย.

การปฏิบัติของเยอรมันครั้งนี้ควรจะนับว่าเป็นการทุจริตอย่างใหญ่หลวงที่สุด จึงสามารถยึดนครใหญ่ได้ภายในเวลาวันเดียว หลังจากนั้นก็เป็นปัญหาในเรื่องการเพิ่มเติมกำลังของเยอรมันเพื่อต่อต้านการกวาดล้างของสัมพันธมิตรและของนอร์เวย์ในคันต่อไป กองทัพอากาศเยอรมันได้ขยายฐานทัพอากาศออกไป จนสามารถส่งฝูงบินออกทำการครองทะเลบริเวณชายฝั่งนอร์เวย์ได้ ซึ่งทำให้ราชนาวีอังกฤษไม่สามารถตัดการคมนาคมทางทะเลของเยอรมันได้สำเร็จ เว้นแต่ที่เมืองนาร์วิค กองเรือรบของอังกฤษสามารถเข้าไปทำการระดมยิงได้ แต่ก็ไม่ปรากฏจมเรือขนาดหนักของเยอรมันได้แม้สักลำเดียว กำลังส่วนหนึ่งของสัมพันธมิตรที่ยึดอยู่บนเนินเขารอบเมืองตรอนไฮม์ (Trondheim) ได้ถูกเครื่องบินทิ้งระเบิดของนาซีทำการโจมตีและกำลังรถถังอีกส่วนหนึ่งที่มาจากกรุงออสโลก็ได้รุกคืบหน้าเข้ามาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นกำลังส่วนนี้จึงจำเป็นต้องทิ้งที่มั่นที่เดิมและ

เตรียมการตั้งรับในแนวใหม่ต่อไป กำลังทหารเยอรมันส่วนน้อยที่ยึดเมืองนาร์วิคอยู่ ได้ทำการต้านทานฝ่ายสัมพันธมิตรอย่างทรหดโดยทหารเยอรมันส่วนนี้ได้รับกำลังเพิ่มเติมจากทางอากาศอย่างเดียว ความสำเร็จของเยอรมันในการยุทธในนอร์เวย์ครั้งนี้เป็นเรื่องที่นำความประหลาดใจมาสู่สัมพันธมิตรเป็นอย่างมาก เพราะสัมพันธมิตรได้ทำนายไว้ว่าจะเป็นการยุทธชะนิดที่ทำลายตัวเอง ชัยชะนะในนอร์เวย์ครั้งนี้ก็เช่นเดียวกับในโปแลนด์ เพราะการปฏิบัติของทหารเยอรมันเป็นสิ่งที่ติดใจนักการทหารทั่วไปมาก เช่นการปฏิบัติของหน่วยยานเกราะในพื้นที่ภูเขา ความสามารถของกำลังทางอากาศในการกวาดกองเรือรบอังกฤษออกไปจากน่านน้ำของนอร์เวย์และการขนส่งทหารและอุปกรณ์การสงครามได้โดยไม่ขาดระยะ.

ถ้าพิจารณาถึงความตั้งใจของฮิตเลอร แล้วจะเห็นได้ว่ามุ่งหมายแต่จะเอาชัยชะนะให้ได้อย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายใด ๆ ทำนอง นักคณิตศาสตร์ที่คิดแต่ว่าเรือจะจมกี่ลำ เครื่องบินจะตกกี่เครื่อง และทหาร

จะเสียชีวิตกี่คน ส่วนในประเทศฝ่ายปรปักษ์ของเขานั้น ทั้งนายกรัฐมนตรีเรย์โนด์ (Reynaud) ของฝรั่งเศส และแชมเบอรเลน (Chamberlain) ของอังกฤษได้ถูกประชาชนตำหนิติเตียนอย่างมากมาย เพราะความล้มเหลวในการช่วยนอร์เวย์ แต่เมื่อพิจารณาทางด้านยุทธศาสตร์แล้วจะเห็นว่าการที่เยอรมันยึดฝั่งทะเลของนอร์เวย์ได้นั้น เป็นการเพิ่มความยากลำบากให้แก่ราชนาวีอังกฤษที่จำต้องขยายแนวรบทางทะเลตั้งแต่เขตต์อาร์คติคตลอดลงมาทางใต้ ประเทศที่เป็นกลางทั้งหลายควรจะได้สำนึกว่าแผนของฮิตเลอรนั้นมิได้มุ่งหมายแต่เพียงจะทำสงครามกับสัมพันธมิตรเท่านั้น แต่มุ่งหมายจะเข้ายึดครองยุโรปทั้งทวีปด้วย.

๖

ฮิตเลอรถือว่าการยุทธในโปแลนด์นั้นเป็นการแสดงผลสำเร็จในกิจการทหารอย่างใหม่สำหรับรอบปี และการยุทธในนอร์เวย์นั้นก็เป็นการแสดงความทรหดอดทนที่สุด

สำหรับรอบนี้ด้วย การยุทธทั้งสองแห่งนี้จะเป็นก้าวแรกในการทำลายกองทัพฝรั่งเศสในเวลาต่อไป ในบรรดาข้าศึกของเยอรมันด้วยกันแล้ว ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีกำลังเป็นชั้นแผ่นที่สุด ถ้าเยอรมันสามารถทำลายกองทัพสนามของฝรั่งเศสได้แล้ว อังกฤษก็น่าจะยอมรับเสนอสันติภาพ ดังนั้นกรมเสนาธิการเยอรมันจึงเตรียมแผนที่จะเข้าเจาะแนวมายิโนต์ตั้งแต่เริ่มการสงครามทีเดียว โดยจัดหน่วยทหารช่างและหน่วยทหารสำหรับเข้าทำการจู่โจมให้มีอุปกรณ์ครบถ้วนในการเจาะที่มั่นได้ดัดแปลงแล้ว และซ้อมการเข้าตีต่อที่มั่นจำลองด้วย แม้ว่าจะเป็นการสิ้นเปลืองอย่างมากมายเท่าใดก็ตาม พลเอกกาเมอแลง กล่าวว่า "สงครามครั้งนี้ ทั้งเยอรมันและฝรั่งเศส ต่างหดหัวอยู่ใต้เกราะ ใครโผล่ออกมาก่อนฝ่ายนั้นก็ถูกทำลาย" วิธีการเสี่ยงหายแต่น้อยและเข้าตีเอาตำบลสำคัญของฝรั่งเศสได้นั้นคงมีอยู่บริเวณทางภาคเหนือประเทศฝรั่งเศส.

ฮิตเลอร์มีความคิดไม่เหมือนกับลูเดนดอฟ (Ludendorff) ซึ่งยอมให้ข้าศึกมีเวลาตั้งตัวได้ในระหว่างเข้าตี

ดังเช่นในปี ๑๙๑๘ ฮิตเลอรกลับกำหนดการเข้าตีทางภาคตะวันตกขึ้นโดยเร็ว หลังจากได้ชัยชะนะในนอร์เวย์มาแล้ว ทั้งนี้เพราะฮิตเลอรหวังจะให้สัมพันธมิตรต้องเสียกำลังส่วนใหญ่ไปสักหนึ่งส่วนสำหรับการศึกในนอร์เวย์ แต่ความหวังของฮิตเลอรไม่เป็นผลเพราะสัมพันธมิตรไม่สามารถจะส่งกำลังไปยังประเทศนอร์เวย์ให้มากกว่าที่ส่งไปแล้วนั้นได้อีก ถึงกระนั้นฮิตเลอรก็ยังมีกำลังพลสำหรับดำเนินการในด้านตะวันตกได้อย่างพอเพียงในเมื่อสัมพันธมิตรรวมกำลังไว้แล้วในประเทศฝรั่งเศส.

ในฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๐ ฮิตเลอรมีกำลังพร้อมรบอยู่ประมาณ ๑๕๐ กองพลใหญ่ ซึ่งอาจจะได้เปรียบสัมพันธมิตรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากการยุทธทางด้านเหนือน่าจะเกิดขึ้นในประเทศฮอลแลนด์และเบลเยี่ยม กำลังพลผสมของสองประเทศนี้มีจำนวน ๓๐ กองพลใหญ่ เมื่อรวมกับกองทัพฝรั่งเศสซึ่งมีอยู่แล้ว ๙๕ กองพลและกองทัพ อังกฤษซึ่งอยู่ในประเทศฝรั่งเศสอีก ๑๐ กองพล ก็มีถึง ๑๓๕ กองพลใหญ่ น้อยกว่ากำลังของเยอรมันไม่มากนัก ในหลักความคิดทางทหารตั้งแต่สงคราม

โลกครั้งที่ ๑ มานั้น ไม่มีแม่ทัพคนใดเลยที่จะทำการเข้าตีในเมื่อมีกำลังก้ำกึ่งกับฝ่ายรับ อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีกำลังคนเหนือกว่า ๓ เท่า มีกำลังทางอากาศและยุทโธปกรณ์เหนือกว่า ๕ เท่าจึงจะเย็นหลักประกันในการดำเนินการต่อไปได้ ในเดือนพฤษภาคม ปี ๑๙๔๐ กองทัพเยอรมันก็ยังไม่มีกำลังเหนือกว่าสัมพันธมิตร แต่ฮิตเลอรสามารถแก้ไขความเสียเปรียบในเรื่องนี้ได้ โดยเปลี่ยนวิธีการดำเนินการสงครามใหม่และเปลี่ยนวิธีการเข้าตีใหม่ซึ่งต้องใช้ความทรหด ความฉลาดหลักแหลมและไม่ดำเนินตามแบบเก่าประกอบเข้าด้วยกัน.

ฝ่ายสัมพันธมิตรเมื่อเห็นว่าเยอรมันจะเริ่มทำการโจมตีแล้ว จึงได้ส่งกำลังไปช่วยฮอลแลนด์และเบลเยี่ยม แผนการของเยอรมันซึ่งฮิตเลอรอ้างว่าเย็นโครงการณ์ของเขาก็เย็นเช่นที่สัมพันธมิตรคาดการณ์ ทั้งนี้เพื่อล่อกองทัพฝรั่งเศสให้ออกมาสู่สนามรบ จะได้ทำลายเสีย ฮิตเลอรได้แสดงสุนทรพจน์ที่สภาไรซ์ส์ทาค เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๑๙๔๐ ว่า

" ข้าพเจ้าได้ทราบถึงความสามารถในกำลังรบ

ของเยอรมันว่าดีเพียงใด และได้ให้คำแนะนำแก่หน่วยทหารไปอย่างกว้างๆ ส่วนความคิดอันเบื้นรากฐานในการดำเนินยุทธการครั้งนี้ก็คือการทำลายกองทัพ อังกฤษ—ฝรั่งเศสโดยสิ้นเชิง แผนยุทธการต่อกองทัพฝรั่งเศสนี้ ข้าพเจ้าจะไม่ดำเนินตามแผนของชลิฟเฟ่น (Schlieffen) (เสนาธิการทหารบก ของเยอรมัน) ในปี ๑๙๑๔ แต่ข้าพเจ้าจะเตรียมกำลังส่วนมากไว้ทางปีกซ้าย ณ ตำบลที่จะทำการเจาะแนว ฝรั่งเศส เข้าไป ถึงแม้ว่า การวางกำลัง เช่นนี้ จะเบื้น หลักการ ที่ตรงข้าม กับแผน เดิม ๆ ก็ตาม แต่สำหรับในกรณีเช่นนี้ การทุ่มกำลังเข้าตีตรงปีกขวา ของหมู่ กองทัพยานยนตร์ ของอังกฤษ—ฝรั่งเศส ย่อม จะเบื้นผล บังคับให้ กองทัพอังกฤษ—ฝรั่งเศส ถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง แผนยุทธการขั้นที่ ๒ ข้าพเจ้า ได้วางความ มุ่งหมาย เพื่อ เข้ายึดลำน้ำเซน (Seine) และเมืองเลอฮาฟ (Le Havre) และให้วางกำลังเบื้นแนวไปตามลำน้ำซอม (Somme) และลำน้ำเอสน์ (Aisne) ซึ่งการเข้าตีขั้นที่ ๓ จะได้ใช้แนวนี้เบื้นแนวออกตี ในการเข้าตีขั้นที่ ๓ นี้ได้วางความมุ่งหมายไว้ว่าจะต้องใช้กำลัง

ส่วนมากเคลื่อนที่รุก ข้ามเนิน ลองเกรอะ (Langres) พุ่งไปสู่พรมแดนสวิส ขั้นสุดท้ายจะต้องรุกไปให้ถึงฝั่งทะเลด้านใต้เมืองบอร์โด (Bordeaux).”

เพื่อให้เข้าใจง่าย การที่เยอรมันเข้าตีประเทศฮอลแลนด์นั้น ก็เพื่อจะให้สัมพันธมิตรส่งกำลังขนาดใหญ่เข้าไปช่วยทางด้านเหนือ และเมื่อสัมพันธมิตรได้ส่งกำลังไปช่วยแล้ว เยอรมันก็จะเข้าตีป้อมมายิโนต์ณเมืองเซดัง (Sedan) แล้วพุ่งตรงไปสู่ช่องแคบอังกฤษเป็นการขยายแนวตลบหลังกำลังส่วนนั้นให้ขาดออกจากกองทัพฝรั่งเศส ส่วนกำลังของฮอลแลนด์ ของเบลเยียมและกำลังที่สัมพันธมิตรส่งไปช่วยนั้นก็จะถูกทำลายจนสิ้นเชิง ครั้นแล้วด้วยกำลังอีก ๑๕๐ กองพลใหญ่เยอรมันจะออกตีจากแนวลำน้ำซอม และลำน้ำเอสน์ต่อกำลังของฝรั่งเศสที่เหลืออีกประมาณ ๕๕ กองพลใหญ่ และเมื่อการรุกที่เจาะผ่านแนวมายิโนต์มาถึงพรมแดนสวิส และกองทัพอิตาลีได้รุกเข้าช่วยเมื่อยอยซ้ำแล้ว ฝรั่งเศสก็จะยอมแพ้ทันที.

ตามที่ฮิตเลอรกล่าวมานั้น คือการอธิบายเหตุ

การณ์ในสนามรบในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่กองทัพเยอรมันได้รับชัยชะนะอย่างงดงามมาแล้ว ชัยชะนะครั้งนี้แม้ว่าฮิตเลอรจะไม่ได้อ่านหนังสือของพันเอก เดอโกลล์ (Charles de Gaulle) ก็ตาม แต่กรมเสนาธิการเยอรมันก็ได้หยิบเอาความ ยกพร่องต่างๆ ในกิจการทหารของฝรั่งเศสตามที่พันเอกเดอโกลล์ได้กล่าวไว้ในปี ๑๙๓๔ นั้นมาทำแผนการสงครามสำหรับรบประเทศฝรั่งเศส.

การที่ประเทศฮอลแลนด์และประเทศเบลเยี่ยมได้ยอมแพ้อย่างรวดเร็วนั้น เป็นเพราะเยอรมันใช้แนวที่ ๕ และส่งพลร่มลงปฏิบัติการร่วมกับการปฏิบัติของหน่วยยานเกราะ หากมิความจำเป็นก็จะทิ้งระเบิดทำลายพวกประชาชนพลเมืองเสียด้วย ดังที่ได้เคยเผยแผนการณ์ไว้ที่โอแยร์ซาลบูร์กมาแล้ว ส่วนประเทศฝรั่งเศสที่ยอมจำนนโดยเร็วนั้น นอกจากเหตุอื่นแล้วยังเป็นเพราะเกิดการขัดแย้งในหมู่นักการเมือง คือหลังจากการที่กองทัพฝรั่งเศสปราชัยในภาคเหนือมาแล้ว ก็มีนักการเมืองที่นิยมลัทธิฟัสซิสเช่นคณะกางเขนไฟ (Croix de Feu)

และคณะคากูลาด (Cagoulards) ได้เสนอจอมพลเปแตง (Pétain) ผู้ชราให้แยกทำสัญญาสันติภาพกับเยอรมัน.

ความสำเร็จอย่างงดงาม ของกองทัพเยอรมันครั้งนี้เกิดจากการปฏิบัติการร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างเครื่องบินดำดิ่งระเบิด และหน่วยรถถัง ซึ่งได้ขยายผลต่อจากหน่วยประจันบาน ได้เจาะแนวสำเร็จแล้ว ดังนั้นชาวฝรั่งเศสควรจะเข้าใจดังที่ พลเอกเวย์กังด์ได้รับทราบเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการสูงสุดของฝรั่งเศสว่า "การถอยในสงครามสมัยใหม่นั้นย่อมไม่มีขอบเขตอันจำกัด" การที่จะถอยเพื่อเป็นการสงวนอาวุธหรือเพื่อรักษากว้างด้านหน้าไว้นั้นย่อมทำไม่ได้" ผู้เชี่ยวชาญของสัมพันธมิตรได้ทำนายไว้ว่า การส่งกำลังบำรุงของเยอรมันจะต้องขาดตอนลงในเมื่อหน่วยยานยนต์ได้รุกเข้าไปโดยไม่นึกถึงเรื่องการส่งกำลังของตน แต่โชคดีที่การส่งกำลังบำรุงกลับไม่ขาดตอน เพราะกรมเสนาธิการของเยอรมันได้เตรียมการไว้ด้วยความรอบคอบเสียก่อนแล้ว ฮิตเลอรจึงสามารถมายัง สนามรบได้ตั้งแต่ในเวลากลางคืนก่อนการเข้าตีครั้งใหญ่.

การจู่โจมในความหมายทางยุทธศาสตร์นั้นจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้เตรียมการไว้ด้วยความรอบคอบ โดยการทำลายกำลังทางอากาศของเยอรมัน ในแนวรบด้านตะวันตกเสียก่อน ซึ่งจะเป็นการขจัดความสงสัยในการเริ่มจู่โจม บรรดานักวิจารณ์ทางการทหารได้แนะให้ใช้การโจมตีทางอากาศอย่างขนานใหญ่นำการเข้าตีจึงจะได้ผลสำเร็จโดยแน่นอน แต่การที่จะทำการครองอากาศได้นั้นจะทำอย่างไร? ตรงกันข้ามพอถึงเวลาเช้าตรู่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๑๙๔๐ เครื่องบินของสัมพันธมิตรก็ถูกทำลายไปหลายเครื่องขณะที่จอดอยู่บนสนาม.

ประเทศฮอลแลนด์ซึ่งทำการต้านทานด้วยกำลังเพียง ๑๔ กองพลใหญ่เท่านั้นก็ยังต้องปราชัยลงภายในเวลา ๔ วันหลังจากที่เยอรมันได้ส่งกำลังเข้าตีจากทางอากาศ ทางทะเล ทางบก โดยที่เยอรมันใช้กำลังทางอากาศเป็นส่วนน้อยและใช้กำลังทางบกเพียง ๖ กองพลใหญ่ ซึ่งรวมทั้งกองพลยานเกราะด้วยอีกกองพลหนึ่ง.

ประเทศเบลเยี่ยมยังสามารถกว่าโดยมีทหารที่ได้รับการฝึกหัดดีแล้วเป็นจำนวนถึง ๑๖ กองพลใหญ่ มีแนว

ย้อมอย่างดีที่เมืองลิเอซกับตามแนวคลองอัลเบิต และได้รับกำลังเพิ่มเติมจากสัมพันธมิตรอีก ๓๐ กองพลใหญ่ แต่ก็ต้านทานอยู่ได้เพียง ๑๘ วันเท่านั้น.

เยอรมันได้ส่งกำลังเข้าทำการเจาะแนวรบที่ เซดัง และสามารถทำลายกองทัพฝรั่งเศสที่ ๙ ของนายพลโคราฟ (Corap) ได้สำเร็จเมื่อ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ครั้นแล้วจึง เคลื่อนที่ต่อไป จนถึงฝั่งทะเล เมื่อวันที่ ๒๑ เดือนเดียวกัน.

ที่เมือง คาเลส์ กำลังส่วนน้อย ของ ฝรั่งเศส และอังกฤษซึ่งทำการรบอย่างกล้าหาญนั้น สามารถหยุดการรุกของเยอรมันที่พุ่งเข้ามาทางเหนือได้สำเร็จ ขณะนั้นท้องทะเลกำลังสงบ ชายหาดที่ดังเกิก (Dunkirk) มีหมอกปกคลุมอยู่ หน่วยอากาศยานหลวงของอังกฤษจึงเข้าช่วยในการถอนตัวของทหารอังกฤษและสัมพันธมิตร จำนวน ๓๓๕,๐๐๐ คน กลับไปสู่ เกาะอังกฤษ ได้ ดังนั้น การรบขั้นที่หนึ่ง ของ ฮิตเลอร จึงบรรลุผลได้ ตามความ คาด หมาย อย่าง ครบถ้วน ใน วันที่ ๕ มิถุนายน นั้นเอง.

ในวันนั้นเอง กองทัพเยอรมันได้ทำการเข้าตีแนวเวยกังด์ (Weygand) ซึ่งได้จัดขึ้นอย่างรีบด่วนทันที โดยไม่เปิดโอกาสให้ข้าศึกมีเวลาตั้งตัวได้ แนวเวย์กังด์นี้วางไปตามลำน้ำซอม ถึงลำน้ำเอสน์จนจดแนวป้อมมายิโนต์ การที่เยอรมันสามารถรวบรวมกำลังรีบทำการเข้าตีโดยเร็ว โดยไม่ยอมให้เสียเวลาแม้แต่วันเดียวนี้ ก็เพราะกองทัพเยอรมันสามารถยึดได้สามประเทศ (รวมทั้งลักเซมเบิก) ในเวลาใกล้เคียงกัน พร้อมทั้งขัยเชลยศึก และได้อุปกรณ์การสงครามไว้เป็นจำนวนมาก และยังสามารถกวาดกำลังของสัมพันธมิตรที่ส่งมาช่วยในยุโรปออกไปจากแคว้นฟลานเดอร์ได้ภายในเวลา ๒๖ วัน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นความสามารถในการจัดและการควบคุมกิจการทหารชั้นเยี่ยมของเยอรมัน.

เมื่อเยอรมันได้เจาะแนวเวย์กังด์ที่ลำน้ำซอมสำเร็จ และสามารถแยกกำลังของสัมพันธมิตรบนฝั่งลำน้ำนั้นได้แล้ว ก็ทำการคุกคามกรุงปารีสในทางตวันตกต่อไป การรุกเข้าตีใกล้เชอแมงเดส์ดาม (Chemin—des—Dames) บนฝั่งลำน้ำเอสน์ซึ่งเคยเป็นยุทธบริเวณในสง-

ครามโลกครั้งที่ ๑ นั้น เย็นการคุกคามต่อกรุงปารีสในทางตะวันออก การเข้าตีณตำบลนี้ได้เปิดทางให้หน่วยยานยนต์ของพลเอกไคลสท์ (Kleist) และพลเอกกูเดเรียน (Guderian) รุกพุ่งเข้ามาทางด้านหลังแนวมายิโนต์ลงไปทางใต้จนจดพรมแดนลวิสส์.

ขณะที่นายพลเวย์กังด์ถอนกำลัง ๒๗ กองพลใหญ่ออกจากแนวมายิโนต์นั้น ก็พอดีเยอรมันส่งกองทัพของพลเอกวิทซเลเบน (Witzleben) เจาะที่เมืองซาร์บรึคเค้น (Saarbrücken) และยึดเมืองแวร์ดังได้ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ส่วนแนวมาร์ยิโนต์ทางใต้ซึ่งเย็นบริเวณที่มีการป้องกันไม่เข้มแข็งนั้น กองทัพของพลเอกดอลมาน (Dollmann) สามารถเจาะที่เมืองคอลมาร์ (Colmar) สำเร็จ ขณะที่กองทัพของพลเอกวิทซเลเบนและกองทัพของพลเอกดอลมาน จะเข้าพบกับหน่วยยานยนต์ของพลเอกไคลสท์และพลเอกกูเดเรียน และขณะที่กองทัพอิตาเลียนรุกเข้ามาเพื่อสมทบกับกองทัพเยอรมันนั้น จอมพลเปแตงก็ได้เสนอขอทำสัญญาสันติภาพอันมีเกียรติต่อเยอรมัน.

การหยุดยิงได้เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายนเวลา ๑ นาฬิกา ๓๕ นาฑีตามเวลาของเยอรมัน แนวยึดครองของเยอรมันเริ่มตั้งแต่โรเชอฟอร์ท (Rochefort) ปั่วติเอร์ (Poitiers) ลิโมช (Limoges) แคลร์มอง เฟรรอง (Clermont–Ferrand) แซงเอเตียน (Saint–Etienne) จนถึงเบลเลอการ์ด (Bellegarde) ส่วนการยึดครองฝั่งทะเลฝรั่งเศส ด้าน แอตแลนติคนั้น เริ่มตั้งแต่ประเทศเบลเยี่ยมไปจนจดพรมแดนฝรั่งเศส–สเปญในทิวเขาปี่เรนิส.

๗

เมื่อประเทศฝรั่งเศสศูนย์สิ้นลงไปแล้ว ต่อมามิช้าความลับในผลสำเร็จของกิจการทหาร เยอรมันก็ค่อย ๆ เผยตัวออก กองทัพเยอรมันทำงานคุจหน่วยผสมที่ได้รับการฝึกหัดมาอย่างดีเลิศ ส่วนกำลังทางอากาศและหน่วยยานยนตร์ของสัมพันธมิตร ได้ถูกทำลายไปทีละส่วน ๆ จนหมด โดยเหตุที่หน่วยรบของสัมพันธมิตรทั้งสองนี้ไม่ได้ทำการติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิดและ

ต่อเนื่องกัน ดังเช่นในกองทัพ เยอรมันที่ได้ ใช้การ ติดต่อโดยวิทยุ ๒ ทาง (ทำการรับและส่งได้) บอกข่าวและแจ้งคำสั่งแก่กันอยู่ตลอดเวลา ทหารของสัมพันธมิตรมีโอกาสน้อยในการใช้อาวุธของตนทำการยิงหน่วยประจัญบานและหน่วยรถถังของเยอรมันได้ ถึงแม้ในระยะไกลก็ไม่มีโอกาสจะตอบแทนยิงใหญ่วิถีโค้งและยิงครกของเยอรมันได้เช่นเดียวกัน ที่สำคัญที่สุดก็คือขาดจำนวน ป ต อ. สำหรับต่อสู้กับฝูง " สตูก้า " เครื่องบินดำดิ่งระเบิดของเยอรมันซึ่งทำลายขวัญ และชีวิตทหารสัมพันธมิตรอยู่ตลอดเวลา.

ส่วนทหารช่างของเยอรมันก็ได้รับการฝึกหัด และมีอุปกรณ์ในการบำรุงรักษา การสื่อสารและคมนาคม พร้อมทั้งสามารถติดต่อกับหน่วยยานยนตร์ต่างๆได้เป็นอย่างดี การใช้เรือยาง และ อุปกรณ์การตั้งหัวสพานเป็นพิเศษเหล่านั้นทำให้ ทหารเยอรมัน สามารถข้ามลำน้ำต่างๆได้อย่างรวดเร็วจนสัมพันธมิตรคาดไม่ถึง รถลำเลียงน้ำมันสำหรับ หน่วยยานยนตร์ ของนาซี นั้นสามารถติดตามส่งให้ได้โดยไม่ชงัก ซึ่งตรงกันข้ามกับสัมพันธ-

มิตรที่ปล่อยให้รถถังต้องจอดอยู่โดยขาดน้ำมันเชื้อเพลิง ยุทธการณรงค์เหล่านี้ เยอรมันได้นำไปใช้ในการศึกโปแลนด์และนอร์เวย์ได้รับผลมาแล้ว.

กำลังทางอากาศเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในสงครามสมัยใหม่แบบนี้ เช่นการถอยที่ดังเกิก กำลังทางอากาศของเยอรมันไม่เปิดโอกาสให้ทหารสัมพันธมิตรทำการรบได้เลย ถ้าสัมพันธมิตรได้รับกำลังทางอากาศเข้าช่วยเหลือเป็นจำนวนเพียงพอในการป้องกันการโจมตีของเยอรมันแล้วก็จะไม่เสียทหารไปมากมายถึงเพียงนั้น.

การรบตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงวันที่ฝรั่งเศสปราชัยโดยสิ้นเชิงนั้น เป็นการรบใหญ่อันน่าประหลาดสำหรับสงครามสมัยใหม่ เพราะจำนวนทหารบาดเจ็บล้มตายทั้งสองฝ่ายนั้นมีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น กองทัพฝรั่งเศสซึ่งมีกำลังทหารเกือบ ๒ ล้านคนได้ศูนย์เสียชีวิตไปในการรบเพียง ๒๐๐,๐๐๐ คนเท่านั้น ส่วนกองทัพเยอรมันกลับศูนย์เสียทหารน้อยกว่าของฝรั่งเศสดังที่กองทัพเยอรมันได้แถลงเป็นทางการว่าเสียชีวิตไปในการรบ ๒๗,๐๗๔ คน หายไปในการรบ ๑๘,๓๘๔ คน และ

บาดเจ็บ ๑๑๑,๐๓๔ คน ส่วนทหารฝรั่งเศสเกือบ ๒ ล้านคนนั้น ได้ตกเป็นเชลย ของเยอรมัน ทั้งหมด เมื่อรวมทั้งอุปกรณ์การสงครามของกองทัพฮอลแลนด์ และกองทัพเบลเยี่ยมอีก ๓๐ กองพลใหญ่ อุปกรณ์หนักในการสงคราม ของกองทัพสัมพันธมิตรอีก ๓๐ กองพลใหญ่ ในแคว้นฟลานเดอร์ส (Flanders) อุปกรณ์การสงครามของกองทัพฝรั่งเศสอีก ๕๕ กองพลใหญ่ และเมื่อรวมอุปกรณ์ของป้อมมายิโนต์เข้าด้วย ก็นับว่าเป็นจำนวนสินศึกมหึมามหาศาลที่สุด ในประวัติศาสตร์การสงคราม หากพิจารณาในด้านทหารแล้ว การรบครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นชัยชะนะอย่างรวดเร็วและลงทุนน้อยที่สุดในยุคต้นแห่งการสงครามแบบใหม่ของเยอรมัน.

ฮิตเลอร ได้แสดง ความปรีดิ์เปรมเกษมสานต์เป็นอย่างมากในการที่พิชิตศึกฝรั่งเศส สามารถกู้เกียรติของประชาชาติเยอรมันกลับคืนมาได้ เมื่อข่าวการขอสงบศึกได้ส่งไปถึงฮิตเลอร เขากระโดดโลดเต้นด้วยความยินดีปรีดาเหลือประมาณ และพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ความอัปยศอดสูของเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๑

ให้จงได้ ดังนั้นเมื่อฮิตเลอรได้เห็นอนุสสาวรีย์ที่ในป่าคองเปียญ (Compiègne) จึงสั่งทำลายอนุสสาวรีย์ที่แสดงความปราชัยของประชาชาติเยอรมันเสียทันที ส่วนการเซ็นสัญญาสงบศึก ก็ให้ใช้รถเสบียงคันที่ได้กระทำกันในปี ๑๙๑๘ ในเมื่อเยอรมันเป็นฝ่ายปราชัยในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และให้พลเอกไคเทล (Keitel) อ่านคำประกาศิตลบล้างความอัปยศของเยอรมันในปี ๑๙๑๘ ให้ผู้แทนฝรั่งเศสที่น่าเวทนาซึ่งเข้าร่วมลงนามในสัญญายอมรับความปราชัยของตนฟัง ก่อนที่จะเสนอเงื่อนไขใด ๆ ด้วย ฮิตเลอรสั่งให้ย่ำระฆังทั่วทั้งมหาอาณาจักร์ไรช์ แล้วจึงยาตราเข้าเหยียบกรุงปารีสในฐานะผู้พิชิตโดยมีการประดับประดารูปฮิตเลอรขนาดใหญ่และธงสวัสดิกะของนาซีเหนือหอเอฟเฟล (Eiffel) และคำนับที่ฝังศพพระเจ้านะโปเลียน ครั้นแล้วกองทัพบกของเยอรมันก็เจริญรอยตามแฟชั่นของพระเจ้านะโปเลียนในการแต่งตั้งยศจอมพลขึ้นอีกเป็นการใหญ่โดยให้จอมพลเกอริงเลื่อนเป็นจอมพลพิเศษแห่งมหาอาณาจักร์ไรช์ ส่วนไคเทล บราวคิตซ์ (Brauchitsch) รุนด์ชเต็ดต์

(Rundstedt) เลบ (Leeb) บ็อค (Bock) ลิสท์ (List) คลูเกอ (Kluge) วิทซเลเบน (Witzleben) ไร้เชอเนา (Reichenau) มิลช์ (Milch) สเปรเล (Speerle) และเคสเสลริง (Kesselring) ได้เลื่อนจากพลเอกเป็นจอมพล ส่วนฮัลเดอร์ ตัวเสนาธิการ เองกลับได้เลื่อนยศขึ้นไปชั้นเดียวเท่านั้นทั้ง ๆ ที่ได้มีผู้วิจารณ์เป็นส่วนมากว่าฮัลเดอร์ได้เป็นผู้ทำรายละเอียดในการยุทธกับประเทศฝรั่งเศสและประเทศโปแลนด์เองด้วยซ้ำไป.

กองทัพบกเยอรมันต้องเสียเวลาไปถึง ๒ เดือนเต็มในการตรวจจำนวนเชลยศึกในการรวบรวมทรัพย์สินเชลย และในการเคลื่อนคลังส่งกำลังขึ้นไปเพื่อเตรียมการโจมตีเกาะอังกฤษ ชัยชะนะเหนือประเทศลุ่ม (ฮอลแลนด์และเบลเยี่ยม) และประเทศฝรั่งเศสได้ทำให้ฐานะทางการทหารของเยอรมันบนอรณีโยุโรปอยู่ในขั้นปลอดภัย ส่วนฝั่งทะเลตั้งแต่ประเทศนอร์เวย์ลงมาจนถึงทิวเขาปีเรนีสต่อแดนประเทศสเปญนั้นตกอยู่ในเงื้อมมือเยอรมันทั้งสิ้น ถ้าเป็นเหตุการณ์สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ แล้ว ฐานะของประเทศอังกฤษจะอยู่ในอาการหมดหวัง แต่

สงครามครานี้ เยอรมันยังไม่แน่ ใจในการสนับสนุนของสหายอิตาลี เมื่อรวมกำลังกันเข้าแล้วทำให้ฝ่ายอักษะมีกำลังรบเพิ่มขึ้นทั้งสิ้นถึง ๒๐๐ กองพลใหญ่ และมีกำลังทางอากาศ ผสมของเยอรมัน — อิตาลีพอที่จะทำให้บรรดาประเทศเล็ก ๆ ในยุโรปเช่นฮังการี รูมาเนีย และบัลกาเรีย ต้องตกไปอยู่ ในอำนาจของฝ่าย อักษะด้วย ขณะนี้ ฮิตเลอร ผู้ พิ ชิตต้องขบปัญหา ๒ ประการคือ จะทำการคุกคามเกาะอังกฤษ ในลักษณะ สงคราม ยึดเยื้อ โดยไม่มีท่าทีว่าจะสามารถ ทำลายกองทัพ ของอังกฤษได้เลย หรือจะเข้าโจมตีรัสเซียเพื่อเผด็จศึกเย็น เจ้ายุโรป ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วตามหลักปรัชญาของลัทธิชาติสังคม.

๔๑

ชัยชะนะ ต่อ ประเทศฝรั่งเศส ครั้งนี้เย็น ผลงานที่ฮิตเลอรได้เข้าอำนวยการสงครามตามแผนปฏิวัติของตน เพราะ การยุทธภาคพื้นดินบนธรณียุโรป ตั้งแต่ปี ๑๙๓๙ จนถึงปี ๑๙๔๑ นั้น เยอรมันเตรียมการทหารได้อย่างถูก

ต้องเหมาะสมทุกประการ แผนของเยอรมันและอาวุธที่นำมาใช้ทำการรบนั้น ย่อมเป็นการพอเพียงสำหรับยุทธบริเวณอันจำกัด และสำหรับเข้าจัดการกับข้าศึกที่มีกำลังอ่อนกว่า เยอรมันได้ใช้เครื่องยินดำทิ้งระเบิดระยะใกล้เข้าร่วมในการรบกับหน่วยผสมทหารราบ—รถถัง และยังใช้การโฆษณากระจายข่าวอกุศลชวนเชื่อประกอบด้วย จึงสามารถเข้ายึดครองประเทศโปแลนด์ นอร์เวย์ ฮอลแลนด์ เบลเยี่ยม และฝรั่งเศส ได้ตามลำดับ การยุทธที่ประสพผลสำเร็จมาแล้วนี้ควรจะสรรเสริญกองอำนวยการ เพราะสามารถสั่งการไปยังหน่วยปฏิบัติได้รวดเร็วทันเวลาและมั่นใจ ซึ่งควรจะเป็นแบบอย่างลบล้างวิธีการเก่าแก่ได้ โดยฉะเพาะในด้านการโฆษณาแล้วมีอิทธิพลมาก จนทำให้โลกเข้าใจว่ากองทัพเยอรมันนี้ไม่มีผู้ใดสามารถจะเข้าต่อต้านได้.

ชัยชะนะอย่างมโหฬารของเยอรมันครั้งนี้ได้เป็นผลกระทบกระเทือนถึงการวินิจฉัยสถานะการณ์ทางทหารในยุโรปต่อไปด้วย ชาวเยอรมันเองก็ไม่พ้นที่จะมัวเมาลุ่มหลงในผลสำเร็จครั้งนี้ ดังนั้นกุญแจดอกหนึ่งสำหรับไข

ปัญหายุทธศาสตร์ของ มหาอาณาจักร์ไรช์ที่ ๓ จึงอาจจะพบได้จากระยะที่กำลังมัวเมาในผลสำเร็จโดยไม่ได้นึกฝันในคราวนี้ เพราะอย่างไรก็ตามชาวเยอรมันรวมทั้งฮิตเลอรและกองบัญชาการสูงสุดก็พากันเชื่อว่าสงครามขั้นต่อไปที่จะต้องกระทำหลังจากความปราชัยของ ฝรั่งเศสนั้นคงจะประสพผลสำเร็จดังเช่นที่แล้วมาโดยใช้อาวุธและความรู้ที่ได้เคยปฏิบัติมาแล้วนั้นเอง ฮิตเลอรนั้นมั่นใจในผลสำเร็จขั้นต่อไปจนไม่ยอมเชื่อใครเลย แม้แต่คำว่า "เย็นไปไม่ได้" ก็ไม่ยอมให้มีในปทานุกรม ท่านผู้นำ (Führer) และกองบัญชาการสูงสุดได้เผชิญกับสถานะการณ์ใหม่ต่อไปอีก สงครามที่เยอรมันได้ดำเนินมาแล้วนั้นมีขอบเขตจำกัดอยู่แต่เพียงยุโรปตะวันตก ส่วนที่จะดำเนินการต่อแต่นี้ไป กองทัพเยอรมันจะต้องผจญกับปัญหาที่จะอำนวยการอย่างไรในยุทธภูมิอันกว้างขวางเกินความสามารถของกำลังทางอากาศและกำลังทางยกของตน หรือจะเย็นเพราะการตกลงใจอย่างไม่มีเหตุผลของอังกฤษในการที่จะดำเนินการสงครามกับอักษะต่อไปตามลำพัง ซึ่งเย็นเรื่องที่เยอรมันไม่นึกว่าจะเย็นไปได้.

เราอาจพอถือได้ว่าการสงครามระหว่างนาซีกับโซ-เวียตนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในแผนการสงครามทั่วไปของเยอรมันตั้งแต่ต้นมา เรื่องนี้นับว่าเป็นความจริง เพราะหลังจากฝรั่งเศสฟุบลงแล้ว การดำเนินการสงครามในภาคตะวันตกต่อไปนั้นจะเป็นการขัดขวางต่อแผนการของเยอรมัน พวกนักการทหารเยอรมันไม่เชื่อว่าอังกฤษจะปฏิเสธข้อเสนอสันติภาพที่รูดอลฟ เฮสส์ (Rudolf Hess) ได้นำไปให้ เพราะการที่อังกฤษจะทำสงครามกับเยอรมันและอิตาลีต่อไปนั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์อะไร แต่เยอร-มันหาได้คิดไม่ว่า ถ้าอังกฤษสามารถ ทำการต้านทานได้นานที่สุดเพียงใดแล้ว อังกฤษก็จะได้รับข้อเสนอที่มีเหตุผลดีกว่าเยอรมันเป็นผู้ยื่นให้.

ดังนั้น เยอรมันจึงตกลงใจ ที่จะทำการรบตามแบบเก่า ต่อประเทศอังกฤษ โดยส่งหน่วยบินทางยุทธวิธีเข้าทำการโจมตีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์บนเกาะอังกฤษ ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผล เพราะการนำเอาผลสำเร็จจากการยุทธในปี ๑๙๓๙–๔๐ มาเป็นเครื่องวัดนั้นไม่ถูกต้อง โดยคราวนั้นได้ใช้กำลังทางอากาศเข้าร่วม

กับกำลังทางพื้นดินซึ่งได้วางแผน และฝึกฝนกันมาดีแล้ว และการที่เยอรมันได้ประสพผลสำเร็จมาแล้วนั้น ก็เป็นเพราะข้าศึกไม่มีกำลังทางอากาศพอจะขัดขวางได้ เลย ทำให้ดูเหมือนว่ากองทัพบกของเยอรมันนั้นไม่มีใครจะต้านทานได้ แต่ครั้นกองทัพอากาศเยอรมันต้องมาราวีประเทศอังกฤษในคราวนี้ การณ์หาได้เป็นไปดังคาดไม่ หน่วยบินที่ออกปฏิบัติการกลับได้รับความเสียหายไปในการรบทางอากาศที่เรียกว่า "ศึกบริเตน" (Battle of Britain) อย่างมากมาย.

การรบทางอากาศเหนือเกาะอังกฤษครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการแสดงให้เห็นความไม่เผ็ดผลของกองทัพอากาศเยอรมันแล้ว ยังแสดงให้เห็นเป็นครั้งแรกในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ว่ากองยัญชาการสูงสุดของเยอร.มันได้วางแผนยุทธการโดยไม่ทราบว่าการสงครามต่อประเทศอังกฤษและประเทศรัสเซียนั้นจะยุติลงเมื่อใด นักการทหารเยอรมันเข้าใจเอาว่าการโจมตีทางอากาศต่อเกาะอังกฤษอย่างเดียวเท่านั้น ก็พอจะทำให้อังกฤษต้องยอมแพ้ได้แล้ว ครั้นเมื่อปรากฏว่าอังกฤษได้ทำการต่อสู้

อย่างทรหด เยอรมันก็ไม่สามารถจะดำเนินการอย่างใดให้เย็นการเด็ดขาดลงไปได้ พวกนักการทหารที่เชื่อสมองของตนเอง จึงเริ่มรู้สึกตัวถึงความผิดพลาดในการที่ได้ทำการรบต่อประเทศอังกฤษ.

เดือนกันยายน ๑๙๔๐ เย็นระยะเวลาที่เยอรมันเริ่มทำการโจมตีทางอากาศต่อกรุงลอนดอนเย็นการใหญ่ กองทัพอากาศยานหลวงอังกฤษได้ทำการต้อนรับด้วยเครื่องบินที่มีคุณภาพเหนือกว่าโดยเตรียมระบบการยามอากาศไว้เย็นอย่างดีอยู่ก่อนแล้ว กองทัพอากาศเยอรมันจึงได้รับความเสียหายมากในการโจมตีในเวลากลางวันจนต้องเปลี่ยนมาทำการโจมตีในเวลากลางคืนแทน แม้ว่าทรัพย์สมบัติของชาวอังกฤษจะได้พินาศเสียหายมากมายก็จริง แต่กำลังใจที่คิดสู้นั้นมิเหนือสิ่งใด ๆ ทั้งสิ้น ยิ่งได้รับความเสียหายมากเพียงใด น้ำใจที่คิดสู้ก็ยิ่งมากเพียงนั้น.

ความผิดพลาดและความปราชัยในการรบทางอากาศเหนือเกาะอังกฤษของเยอรมันครั้งนั้น ยังไม่แสดงผลเสียหายให้เห็นชัดในทันที ซึ่งตรงกันข้ามกับความผิด

พลาดในยุทธวิธีทางยกที่ แสดงผลเสียหาย โดยเร็ว และได้รับการกระทำตอบแทนจากข้าศึกในทันทีด้วย ดังนั้น ความผิดพลาดของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจึงยังไม่มีใครทราบได้ตลอดชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อยังไม่สามารถเผด็จศึกอังกฤษได้ ฮิตเลอร์จึงได้ปล่อยอังกฤษไว้ตามลำพังชั่วคราวตั้งแต่ปี ๑๙๔๑ เป็นต้นมา ซึ่งเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ข้าศึกที่อยู่ทางบก นั้นมีฐานทัพที่ปลอดภัยจากการถูกโจมตี ภายหลังที่กองทัพอังกฤษถอยมาจากดังเกิกแล้วก็ได้รับการปรับปรุงและเสริมกำลังใหม่ ในตอนต้นการสงครามครั้งนี้อังกฤษเพิ่งจะเริ่มผลิตเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดหนักเพื่อใช้โจมตีทางยุทธศาสตร์ตอบแทนเยอรมันได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นแทนที่จะส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดเบาและมีรัศมีทำการในระยะใกล้ซึ่งมีหน้าที่แต่เพียงช่วยกำลังทางพื้นดินออกไปปฏิบัติการทางยุทธศาสตร์ อังกฤษจึงได้จัดหน่วยบินทางยุทธศาสตร์เพื่อโจมตีฐานทัพและย่านอุตสาหกรรมของเยอรมันตั้งแต่ปี ๑๙๔๒ เป็นต้นไป.

เนื่องจากกำลังทางอากาศของเยอรมันได้สูญเสีย

ไปในการศึกบริเตนและความจำเป็นในการที่จะต้องรีบรวบรวมบรรดาสรรพกำลังทั้งหลายเพื่อทำศึกต่อรัสเซีย จึงทำให้ฮิตเลอรมองไม่เห็นความสำคัญของน่านน้ำเมดิเตอร์เรเนียนนับตั้งแต่ฝรั่งเศสได้หมอบลงไปแล้ว การที่ฮิตเลอรเสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากน่านน้ำเมดิเตอร์เรเนียนครั้งนี้ก็เพราะคิดว่าจะมีคุณค่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนในทัศนะของสัมพันธมิตร อังกฤษ—อเมริกันนั้น สำหรับสถานะการณ์ ๑๙๔๐—๔๑ ทำให้มองเห็นชัยชะนะในการยึดครองอาฟริกาเหนือและการบังคับให้อิตาลีถอนตัวออกจากฝ่ายอักษะ.

ด้วยเจตนาอันแรงกล้าที่จะดำเนินการสู้รบให้ถึงขั้นแตกหักกับรัสเซีย ฮิตเลอรจึงรวบรวมสรรพกำลังทั้งหมดและเหลือไว้ในบริเวณอื่นๆ เท่าที่จำเป็นเท่านั้น ดังเช่นที่มอบให้นายพลรอมเมลผู้เก่งกล้าดำเนินการยุทธในอาฟริกาเหนือต่อไปโดยอิสสระเท่าที่กำลังอันจำกัดนั้นจะอำนวยให้ ชัยชะนะอันมีชื่อเสียงของนายพลรอมเมลจนถึงฤดูใบไม้ร่วงปี ๑๙๔๒ นั้นดูออกจะห่างไกลจากความ

สำเร็จผลตามความมุ่งหมายเดิมของเยอรมัน สำหรับยุทธบริเวณแอฟริกานั้นเสียแล้ว.

ส่วนในยุทธบริเวณด้านรัสเซีย ก่อนที่ฮิตเลอรจะได้ถอนกำลังทางอากาศจากด้านอังกฤษมายังด้านรัสเซียนั้น ฮิตเลอรจำเป็นต้องช่วยอิตาลีพันธมิตรของตนโดยทำการป้องกันปีกด้านใต้เปิดยุทธบริเวณในบอลข่านขึ้นใหม่เริ่มตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๑ เป็นต้นมา.

การยุทธในบอลข่านตั้งแต่เดือนเมษายนปี ๑๙๔๑ นั้น เป็นการปฏิบัติของกองทัพนาซีที่กอปด้วยทหารชำนาญศึกมาแล้วทั้งสิ้น ซึ่งความจริงไม่น่าจะใช้ทหารประเภทนี้เลย กองทัพเยอรมันดำเนินการครั้งนี้ด้วยความเชลาถ้าส่งกำลังทหารเพียง ๓๐ กองพลใหญ่ไปประจำอยู่ในฮังการี รูเมเนียและบัลกาเรียแล้ว คาบสมุทรบอลข่านก็จะตกอยู่ในมือฮิตเลอรโดยไม่ต้องทำการรบ เพราะข้าศึกในบอลข่านไม่มีสมรรถภาพพอจะทำการขัดเคืองกับกองทัพนาซีส่วนนี้ได้ เช่นกองทัพยูโกสลาเวียมียุทโธปกรณ์อันล้าสมัย และทำการรบแบบฝรั่งเศสซึ่งเป็นแบบที่ได้ประหารครูผู้ออกแบบมาแล้ว ถึงแม้ว่าทหารยูโก-

สลาเวียจะมีความกล้าหาญยิกยิ่นก็จริง แต่เมื่อพยุหารนาซีที่ชำนาญศึกมาแล้วก็ต้องปราชัยลงภายในเวลา ๑๑ วัน ส่วนกองทัพผสมอังกฤษ—กรีซ หากจะสามารถทำการรบหน่วงเวลาเพราะภูมิประเทศอำนวยให้ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถจะยับยั้งการรุกของหน่วยยานเกราะเยอรมันซึ่งได้รับความคุ้มครองจากกำลังทางอากาศได้.

จอมพล ลิสท์ (Field Marshal List) แม่ทัพด้านนี้ได้เข้าอำนวยการยุทธด้วยความชำนาญ แต่ฮิตเลอรนั้นอยากแสดงตนว่าเป็นผู้สามารถ จึงชอบไปอำนวยการอยู่ในแนวหน้าด้วยตนเอง ศึกในยอลข่านได้ยุติลงโดยพลเอกโยลด์(Jodl) เสนาธิการของฮิตเลอรเป็นผู้ลงนามในสัญญาสงบศึกกับกรีซ ยังนี้นับว่าฮิตเลอรสามารถเข้าครองยุโรปได้ตั้งแต่ทะเลเหนือไปจดทะเลเอเยียนโดยสมบูรณ์.

ชัยชะนะของเยอรมันในยอลข่านครั้งนี้ได้ดำเนินไปพร้อมกับการรุกคืบหน้าเข้าไปในลิบยาของพลเอกรอมเมล และการบุกเกาะครีตทางอากาศ ชัยชะนะเหล่านี้ดูประหนึ่งว่าจะเป็นการคุกคามต่อฐานะของอังกฤษในน่านน้ำเมดิ-

เตอรเรเนียน ส่วนทางยก ทัพของฝ่ายอักษะก็รุกใกล้ถึงคลองสุเอซด้วย สมกับที่ผู้เชี่ยวชาญการทหารได้คาดล่วงหน้าไว้ แต่เหตุการณ์กลับตรงกันข้าม คือแทนที่เยอรมันจะดำเนินยุทธการต่อไป ฮิตเลอรกลับส่งรูดอลฟ์ เฮส (Rudolf Hess) บินไปลงในอังกฤษ ขณะเดียวกันนั้น สหรัฐอเมริกาก็แสดงท่าทีไม่เป็นมิตร ต่อฝ่ายอักษะยิ่งขึ้น ฮิตเลอร ได้ เริ่ม เตรียม แผนจู่โจมขนาดใหญ่อีกครั้งหนึ่ง คือละเมิดสัญญากับรัสเซีย ที่ทำไว้เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๑๙๓๙ โดยส่งทหารชำนาญศึกเข้าสู่ดินแดนอันไพศาลของ สภาพ โซเวียต ใน วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๑๙๔๑ ทันทีซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญ ที่สุดในวิถี แห่งการ สงครามครั้งนี้.

๙

การทำสงครามกับรัสเซียครั้งนี้ ทำให้ฮิตเลอรต้องเริ่มศักราชเข้า ดำเนิน การทหาร ด้วยตนเองใหม่ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นครั้งสุดท้ายในชีวิต ตั้งแต่เริ่มการยุทธในภาคตะวันตกจนกระทั่งได้ชัยชะนะมาอย่างง่ายดายนั้น

ฮิตเลอรได้มอบให้จอมพลบราวคิตซ์ และกองบัญชาการสูงสุดเข้าอำนวยการตลอดมา แต่สงครามในภาคตะวันออกกับรัสเซียครั้งนี้ ฮิตเลอรได้เข้าอำนวยการเองโดยใช้กองบัญชาการของตนเป็นสำนักแถลงข่าวและออกคำสั่งโดยตลอด จนถึงฤดูร้อนปี ๑๙๔๑ ฮิตเลอรก็ยังใช้กองบัญชาการหน่วยนี้ทำการโฆษณาชวนเชื่อโจมตีรัสเซียด้วย.

มีข่าวลือกันทั่วไปในกรุงเบอรลินว่า ฮิตเลอรได้คัดค้านแผนการสงครามด้านรัสเซียของนายพลเอริคมาร์ค (Erich Marcks) โดยที่แผนการนั้นใช้กำลังมากไปทางด้านใต้ ทั้งนี้เพื่อล่อให้รัสเซียรุกเข้ามาทางด้านเหนือ และด้านกลางซึ่งเป็นด้านที่มีกำลังน้อย แล้วเยอรมันจะได้โอบแบบคันนาเอ (Cannae)* ให้รัสเซียพินาศไปโดยสิ้นเชิง ส่วนแผนของฮิตเลอรนั้นจะทำการเจาะแนวรัสเซียเข้าไป ๓ ทางแล้วจะทำการโอบแบบคันนาเอ

---

* การโอบแบบคันนาเอ คือการโอบปีกข้าศึกทั้งสองข้างพร้อมกับใช้กำลังทางตรงหน้าตรึงข้าศึกไม่ให้ไปช่วยด้านที่ถูกโอบได้ การโอบแบบนี้ได้บทเรียนจากการรบที่คันนาเอ ในประเทศอิตาลี ก่อนคริสตกาล๒๑๖ ปี เป็นการรบระหว่างโรมันกับคาร์เธจแม่ทัพโรมันชื่อวาร์โร (Varro) แม่ทัพคาร์เธจชื่อ ฮันนิบาล (Hannibal).

เช่นเดียวกัน แต่ไม่โอบลึกเช่นแผนของนายพล เอริค มาร์ค ผลสำเร็จของแผนฮิตเลอร์ย่อมขึ้นอยู่กับการที่รัสเซียจะส่งกำลังอาวุธหนักขึ้นมารักษาเขตรหน้าด้วยหรือไม่เท่านั้น.

เมื่อพิจารณาจากแผนตั้งรับของรัสเซียที่จะกระทำเป็นชั้น ๆ โดยมิความลึกมากนั้น ย่อมจะเห็นว่าแผนของเอริค มาร์ค ให้ผลแตกหักแน่นอนกว่าแผนของฮิตเลอร์ ถึงกระนั้นก็ตาม แผนทั้งสองนี้ก็หาได้วางให้ถูกต้องตรงกับการเตรียมการและหลักการของรัสเซียไม่ ส่วนภายในกองบัญชาการของฮิตเลอร์กลับพากันหวังว่าถ้ากองทัพนาซีสามารถทำลายกองทัพแดงที่อยู่ในแนวรบได้หมดแล้ว อาณาจักรโซเวียตก็จะต้องหมอบราบลงเช่นเดียวกับฝรั่งเศส.

เมื่อการรบตามแนวชายแดนได้เริ่มขึ้นแล้ว บรรดาทหารเยอรมันที่อยู่ในแนวหน้าจึงได้ประจักษ์ชัดว่ากองทัพแดงที่กำลังประจัญหน้าอยู่ขณะนี้นั้น หาใช่ข้าศึกฝีมือชั้นธรรมดาไม่ และเป็นครั้งแรกที่ทหารเยอรมันได้ประสพกับฝ่ายต้านทานซึ่งวางแนวที่มั่นมีความลึกมาก

โดยใช้ทหารทุกเหล่าเข้าทำการรักษาพร้อมกับถูกรบกวน จากการรบแบบกองโจรและถูกขัดขวางโดยวิธี "เผาผลาญให้เหลือแต่พื้นดิน" ข่าวการรบกวนและขัดขวางกองทัพเยอรมันตามวิธีการเหล่านี้ ไม่ช้าก็แพร่ไปถึงราษฎรที่อยู่ในเขตรหลัง เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม หนังสือพิมพ์เยอรมันชื่อ แฟรงฟูรแตร (Frankfurter) ได้ลงข่าวว่า "ข้าศึกในภาคตะวันออกนี้ได้ต่อสู้กับกองทัพเยอรมันด้วยวิธีการที่แตกต่างจากฝรั่งเศสอย่างมากมาย และการที่กองทัพเยอรมันใช้ยุทธวิธี แบบ สายฟ้าเจาะ แนวเข้าไป แล้ว ทำลาย ทีละ ส่วน ๆ ดังเช่นที่ได้ผลสำเร็จในการยุทธภาคตะวันตกมา แล้วนั้น กลับไม่ปรากฏผลในภาคตะวันออกนี้เลย" ผู้สื่อข่าวต่างประเทศในกรุงเบอรลินได้ให้ความจริงว่า การที่ประชาชนเยอรมันเกิดความสงสัยในข่าวการยุทธด้านรัสเซียนี้ก็เพราะไม่รู้ว่ากองบัญชาการสูงสุดของตนนั้นได้วางแผนยุทธการต่อรัสเซียเช่นเดียวกับที่ได้กระทำต่อ ฝรั่งเศส ถึงกระนั้นก็ตาม ประชาชนเยอรมันก็ยังหาเหตุผลไม่ได้ เพราะยังเชื่อผู้นำของตนอย่างหลับหูหลับตา ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึง

คงถือเอาแถลงการณ์ของรัฐบาลเป็นหลัก จนกระทั่งปรากฏการรบใหญ่ขึ้นที่ชานกรุงมอสโคว์ จึงได้รู้ว่ากองทัพแดงนั้นทรหดอดทนยิ่งกว่ากองทัพฝรั่งเศสหลายเท่านัก.

เนื่องจากการยุทธในด้านตะวันออกต้องยืดเยื้อต่อไปถึงฤดูใบไม้ล่วง ดังนั้นฮิตเลอรจึงจำเป็นต้องหลอกประชาชนของตนบ้าง ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่ฮิตเลอรได้ทำลายความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อความเป็นผู้นำของตน ในวันที่ ๙ ตุลาคม ๑๙๔๑ ฮิตเลอรจึงได้มอบให้ ดร. อ็อตโต ดิตริช (Dr. Otto Dietrich) หัวหน้ากองหนังสือพิมพ์ของนาซี แจ้งต่อบรรดาหนังสือพิมพ์ต่างประเทศด้วย "คำแถลงอันมีเกียรติ" ว่า การรุกของกองทัพนาซีสามารถเจาะแนวของรัสเซียได้ตลอดหมดแล้ว ยังอยู่แต่การรบแตกหักขั้นสุดท้ายเท่านั้น ครั้นต่อมามิช้ากลับปรากฏว่า เยอรมันต้องเสียเมืองรอสตอฟคืนไปให้รัสเซีย การเข้าตีกรุงมอสโคว์ก็ไม่สำเร็จ และการรบในฤดูหนาวปี ๑๙๔๑–๔๒ ก็ดำเนินไปอย่างทารุณที่สุดด้วยแล้ว ความจริงจึงปรากฏแน่ชัดว่ากองทัพนาซีกำลังก้าวไปสู่ความหายนะ.

ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๑๙๔๑ ฮิตเลอรได้แถลงว่า การเข้าตีกรุงมอสโควนั้นไม่สามารถจะดำเนินการคืบหน้าต่อไปได้ เพราะผู้บัญชาการด้านนี้ไม่กระทำให้เกิดผลตามแผนการ พร้อมกันนั้นก็ได้ประกาศย้ายจอมพลบราวคิตซ์พ้นจากตำแหน่งแม่ทัพสนาม และตัวฮิตเลอรเข้าดำรงตำแหน่งแทน ดังนั้นฮิตเลอรจึงได้ครองตำแหน่งผู้บัญชาการทหารของเยอรมันแต่ผู้เดียว.

เมื่อญี่ปุ่นได้ลอบทำการโจมตีเพิลฮาเบอรอย่างไม่สมเกียรติศักดิ์ของทหารนั้น ฮิตเลอรก็ถือโอกาสพลอยประกาศสงครามต่อสหรัฐทันที ซึ่งนับว่าฮิตเลอรได้แสดงนิสสัยไม่ดีอันสืบมาแต่กำเนิดอีกครั้งหนึ่ง คือการที่ไม่มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น การที่ฮิตเลอรฉวยโอกาสประกาศ สงครามต่อสหรัฐนั้น ก็เพราะได้ประมาณกำลังอุตสาหกรรมและกำลังทหารของสหรัฐต่ำไปอย่างมากมาย ฮิตเลอรเชื่อตัวเองว่าฝ่ายอักษะจะเป็นฝ่ายชะนะสงครามภายในปี ๑๙๔๒ ซึ่งนับว่าเป็นการเสี่ยงอย่างไม่มีหลักในการที่หาญเข้าทำการสงครามกับชาติที่มีอำนาจมากที่สุดในโลก โดยหาได้คิดให้รอบคอบไม่ว่า ไม่มีใคร

สามารถจะมาโจมตีฐานทัพของสหรัฐได้เลย มิหนำซ้ำพวกที่ปรึกษาโง่ๆและชอบดันทุรังกลับบอกว่า สหรัฐกำลังอยู่ในฐานะเสื่อมโทรมไม่สามารถจะระดมกำลังเข้าสงครามได้ทัน เพียงแต่ใช้กองเรือดำน้ำอย่างเดียวเยอรมันก็สามารถระงับการเดินเรือของสหรัฐได้.

ฮิตเลอรได้ดำเนินการผิดพลาดเช่นเดียวกับลูเดนดอฟที่ได้ผิดพลาดมาแล้วในปี ๑๙๑๗ โดยที่อนุมัติให้เรือดำน้ำปฏิบัติการได้อย่างกว้างขวาง ส่วนฮิตเลอรที่ผิดพลาดครั้งนี้ก็คือการที่กล่าวว่า “ฐานะของสหรัฐไม่มีความสำคัญในสงคราม” ฮิตเลอรได้พูดไว้เมื่อเดือนมกราคม ๑๙๔๒.

อะไรจะร้ายเท่ากับการหลอกตัวเองเข็นไม่มี ฮิตเลอรก็เช่นเดียวกัน ฮิตเลอรได้หลอกตัวเองว่าตนเป็นผู้นำในยามสงครามที่เข้มแข็งผู้หนึ่ง ดังนั้นจึงกล้าเข้าทำการโจมตีรัสเซียและตัดสินใจประกาศสงครามต่อสหรัฐ โดยที่ระบบการสืบข่าวของเขาไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงในเรื่องการเตรียมทางทหารของรัสเซียอย่างถี่ถ้วนเลย หรือบางทีฮิตเลอรหวังว่ารัสเซียคงจะต้อง

ปราชัย เพราะเหตุผลทางการเมืองและทางขวัญของประชาชน ซึ่งฮิตเลอรมั่นใจว่าคงจะได้ชัยชะนะก่อนจะถึงฤดูหนาวในปี ๑๙๔๑ นั้น ครั้นเมื่อความหวังต่าง ๆ ไม่ปรากฏผลอย่างจริงจัง ฮิตเลอรก็ยังไม่ยอมรับถึงสาเหตุที่ทำให้เยอรมัน ปฏิบัติการผิดพลาดมาแล้ว ซึ่งได้แก่การนำเอายรรดาวิธีการและเท็คนิคต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแล้วในปี ๑๙๓๙–๔๐ นั้นมาใช้ต่อข้าศึกที่พร้อมที่จะเข้ารับมือกับเยอรมันอยู่ก่อนแล้ว และแทนที่ฮิตเลอรจะริบหาอุบาย แก้ไข ความผิดพลาดเหล่านี้ให้ดีขึ้น ฮิตเลอรกลับดันทุรังต่อไปซึ่งไม่มีโอกาสจะได้ชัยชะนะในปี ๑๙๔๑ เลย ในระยะเวลา ๒ ปีครึ่งที่ผ่านมาจึงปรากฏว่าฮิตเลอรไม่ได้รับ ผลสำเร็จในการยุทธ ภาคตะวันออกนี้แม้แต่ครั้งเดียว ไม่ว่าจะเป็นผลในทางยุทธศาสตร์หรือทางยุทธวิธี.

หลังจากที่ได้ทุ่มเทกำลังส่วนใหญ่เข้าตีกรุงมอสโคว์อีกครั้งหนึ่งไม่สำเร็จแล้ว ฮิตเลอรก็ไม่มีกำลังพอจะดำเนินการยุทธการต่อไปดังเช่นในปี ๑๙๓๙–๔๐ ได้อีก และตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ฮิตเลอรก็หมดความ

สามารถที่จะดำเนินการสงคราม ตามความประสงค์ของตนได้.

การที่ฮิตเลอรประกาศสงครามต่อสหรัฐนั้นก็โดยที่ไม่รู้ว่าสหรัฐมีขุมกำลังและทรัพยากรอย่างกว้างขวางใหญ่โตเพียงใด ทั้งนี้เพราะฮิตเลอรไม่เคยเดินทางมาถึงสหรัฐ ไม่เคยมีความรู้ในเรื่องราวของสหรัฐ ไม่ยอมรับฟังในเรื่องที่ไม่พอใจ ดังนั้นฮิตเลอรจึงมีความรู้ที่เกี่ยวกับสหรัฐจากภาพยนตร์ที่ชาวฮอลลีวูดได้เสกสรรค์ขึ้นว่าเป็นสภาพที่แท้จริงของสหรัฐทางเดียวเท่านั้น ประกอบทั้งฮิตเลอรดำเนินรอยตามนักการเมืองและการทหารในปี ๑๙๑๗-๑๘ อีกด้วย ก็ยิ่งทำให้ไม่มีโอกาสจะเข้าใจสหรัฐได้โดยถูกต้อง ดังเช่นที่ฮิตเลอรประณามคนเยอรมันที่เอาอย่างความเข้มแข็งของคนอเมริกัน เอาอย่างการมีประสิทธิภาพในทางการทหาร และการตกลงใจอันเด็ดเดี่ยวในสนามรบ และในครั้งนี้ทหารอเมริกันที่ฮิตเลอรประณามนั้นแหละได้เข้ามาปฏิบัติการรบในดินแดนใกล้ประเทศเยอรมัน ในขั้นสุดท้ายได้เข้าสู่สนามรบในมหาอาณาจักรไรช์ พร้อมกับทิ้งระเบิดลง

ทั่วทุกเมือง ของเยอรมัน จน กระทั่ง ฮิตเลอร ประสพวาระสุดท้าย.

ผู้นำในยามสงครามทุกคนถ้าไม่ทราบถึงขุมกำลังและทรัพยากร การสงคราม ของประเทศ อื่น ๆ อย่างแท้จริงแล้ว ย่อม จะหลีกความ ปราชัยไปไม่พ้น แต่ที่ฮิตเลอรประสพความสำเร็จมาในตอนต้นนั้นคงเป็นไปตามโชคและความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งหาได้ใช้ความรู้อะไรเป็นหลักยึดไม่.

ผลใน ขั้นต่อไป จึงเป็นไป ดังที่ พล เอก ฮาน ฟอน เซคท์ (Hans Von Seeckt) (ภายหลัง สงครามโลกครั้งที่ ๑) ว่า ทหารเยอรมันซึ่งมีจำนวนหลายพันหลายหมื่นคนที่ ต้องเสียชีวิตไปนั้น ก็เพราะ ถูกบุคคล บางพวกพยายาม ที่ จะขยาย อำนาจ ของ ชาติ เยอรมัน ออกไป จน เกินความสามารถของมนุษย์ ครั้นแล้วก็ต้องจบลงด้วยการทำลายแสนยานุภาพของเยอรมันเอง.

๑๐

การรุกของกองทัพแดงในฤดูหนาวปี ๑๙๔๑–๔๒ นั้นได้เข็นไปอย่างรุนแรง และรวดเร็ว จนเกือบจะเจาะแนวที่มั่นอย่างรีบด่วน ของเยอรมัน ในพื้นแผ่นดินรัสเซียได้สำเร็จ ขณะเดียวกันนั้น ภายในกองบัญชาการของเยอรมัน ฮิตเลอรไม่ยอมฟังเหตุผลของบรรดานายพลของตน และกลับสั่งให้ทหารทำการรักษาแนวนั้นต่อไปอีก โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่ฝ่ายตนกำลังได้รับอยู่ ซึ่งนับว่าเป็นการนำกองทัพเยอรมันไปสู่ความพินาศอย่างใหญ่หลวงครั้งแรก จริงอยู่กองทัพเยอรมันคงรักษาแนวของตนไว้ได้เช่นเดิมตามที่พันเอก วาลเธอร์แชฟฟ์ (Walther Scherff) นักประวัติศาสตร์ทหารของนาซีได้บรรยายในหนังสือพิมพ์โฟลคิเชร์ เบโอบัคเทร์ (Volkischer Beobachter) ฉะบับวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๑๙๔๒ ถึงความสามารถของฮิตเลอรในการที่สามารถออมกำลังทหารไว้ได้ตลอดการรบในฤดูหนาว ด้วยเหตุนี้ฮิตเลอรจึงยังครองตำแหน่งสูงสุดทางทหารอยู่ได้ตลอดเวลา ส่วนการยุทธในด้านรัสเซียปี ๑๙๔๒ นี้ ฮิตเลอรได้รับว่าจะใช้อาวุธใหม่ที่เด็ดขาดต่อข้าศึก และได้ขอให้ประชาชน

ชาวเยอรมัน พร้อมใจกันช่วย สนับสนุนในการดำเนินการสงครามต่อไปด้วย.

การยุทธในปี ๑๙๔๒ นี้แหละ ได้แสดงให้เห็นความหายนะของกองทัพเยอรมัน สาเหตุแห่งความหายนะครั้งนี้ ส่วนใหญ่มาจากหลักยุทธศาสตร์อันเก่าแก่ของกองทัพเยอรมันที่มุ่งไปในการทำลายล้างกำลังส่วนใหญ่ของข้าศึก ตั้งแต่ต้นฤดูร้อนจนถึงสิ้นปี ๑๙๔๒นั้น การปฏิบัติของกองทัพเยอรมันในยุทธบริเวณต่าง ๆ ไม่ปรากฏผลคืบหน้าอย่างใดเลย นับตั้งแต่การเข้าตีของจอมพลรอมเมลในอาฟริกาเหนือไม่ประสพผลสำเร็จ และกองทัพเยอรมันต้องหยุดชะงักเพื่อรับการรุกใหญ่ของรัสเซียในภาคใต้.

ฉะนั้น ยุทธศาสตร์การทำลาย กำลังส่วนใหญ่ข้าศึกจึงต้องเปลี่ยนมาเป็นยุทธศาสตร์การหาน้ำมันเชื้อเพลิงและหาที่หมายอันจำกัด ดังเช่นการรบเพื่อยึดนครสตาลินกราด ฮิตเลอร์ได้ให้ความมั่นใจแก่คนเยอรมันเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๑๙๔๒ ว่า นครสตาลินกราดจะต้องยึดให้ได้ภายในเร็ววันนี้ แต่แล้วพอถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์

๑๙๔๓ รัสเซียก็ออกทำการตีโต้ตอบจากนครสตาลินกราด และสามารถทำลายกองทัพที่ ๖ ของเยอรมันได้ทั้งสิ้น นี่คือความสามารถในการเป็นผู้นำของฮิตเลอร์ที่นำกองทัพเยอรมันไปสู่ความปราชัยครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ กำลังที่ถูกทำลายหรือถูกจับครั้งนี้มีจำนวน ๒๒ กอง พลใหญ่ รวมทั้งหน่วยทหารที่ดีที่สุดและหน่วยที่มีหน้าที่สำหรับเข้าประจัญบานด้วย.

พลเอก ไซดลิทซ์ (Seidlitz) ซึ่งถูกจับพร้อมกับนายทหารเยอรมันอีกหลายคน ในการรบที่นครสตาลินกราดได้เปิดเผยว่า ฮิตเลอรเองเป็นผู้สั่งให้รักษาแนวรบไว้ให้ได้ในเมื่อกองเสนาธิการทั้งกองได้พากันคัดค้าน เว้นแต่จอมพลพิเศษเกอริง เพราะท่านจอมพลพิเศษผู้นี้มั่นใจอย่างไร้เหตุผลว่า กำลังทางอากาศของเยอรมันจะทำการส่งกำลังให้แก่หน่วยทหารที่ถูกล้อมได้ จึงทำให้ตนเองพลอยมีความคิดเห็นตามฮิตเลอรไปด้วย พลเอก เพาลุส (Paulus) แม่ทัพเองก็ได้เสนอขอให้กองทัพที่ ๖ ทำการเจาะวงล้อมออกมา แต่ถูกฮิตเลอรคัดค้านไว้ และกว่าฮิตเลอรจะเห็นจริงด้วยก็เป็นการสายไปเสียแล้ว.

การศูนย์เสีย กองทัพที่ ๖ ในการรบที่นครสตาลินกราดนี้ ก่อให้เกิดความงงงวยและผิดหวังแก่ประชาชาติเยอรมันเป็นอันมาก ต่างพากันเงียบเหงาเศร้าใจ และมีความขมขื่นในเหตุที่เกิดขึ้นครั้งนี้ ผู้สื่อข่าวชาวสวิเดนในเยอรมันได้รายงานว่า "ชาวเยอรมันเริ่มรู้ว่าตนได้ผู้นำที่ผิด และทุกคนรู้ดีว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในความปราชัยครั้งใหญ่นี้" ต่อมามิช้าพลเอกฮัลเดอร์ (Halder) ซึ่งเป็นเสนาธิการก็ได้ถูกย้ายไปจากตำแหน่งเดิม และนายพลคูท ไซทซ์เลอร์ (Kurt Zeitzler) ซึ่งเป็นนายทหารที่ไม่มีใครรู้จักก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นเสนาธิการแทน การย้ายพลเอกฮัลเดอร์ครั้งนี้ไม่ทำให้ประชาชนมีขวัญดีขึ้นเลย.

เมื่อกองทัพที่ ๖ ต้องพินาศไปแล้วไม่นาน สถานะการณ์ของฝ่ายอักษะในตูนิเซียก็ทรุดหนักลง ฮิตเลอรได้แถลงที่ สปอตสปาลาสต์ (Sportspalast) เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๑๙๔๒ ดูหมิ่นผู้นำทหารอังกฤษอเมริกันว่ากองทัพพวกบัดซบ ฮิตเลอรถึงกับวางมือในกิจการทหารที่เกี่ยวกับการยุทธด้านอังกฤษ และสหรัฐ ซึ่งต่อมามิช้า

นักฐานะ ของฝ่าย อักษะ ใน อาฟริกา เหนือก็ตกอยู่ในขั้นวิกฤตกาลอันน่ากลัวเพราะถูกกระหนาบอยู่ในระหว่างการยุทธผสมทั้ง ๒ ด้าน คือ การยุทธที่ เอล อาลาไมน์ (El Alamein) กับการยกพลขึ้นบกของหน่วยทหารอเมริกัน — อังกฤษ ที่ฮาฟริกาเหนือในเขตต์อาณานิคม ของฝรั่งเศส ทหารเยอรมัน จึงเริ่ม วางแนวตั้งรับอย่างรีบด่วน เพื่อป้องกันตูนิเซีย แต่ในไม่ช้า กำลังผสมของสัมพันธมิตรก็สามารถบุกทะลวงและทำลายได้สำเร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๑๙๔๓ การปราชัยที่นครสตาลินกราดและแอฟริกาเหนือได้ทำให้อำนาจทางทหารของฮิตเลอรในยุโรปกลับเข็นฝ่ายรองไปแล้ว.

เหตุการณ์ในยุทธบริเวณด้านตะวันออก (รัสเซีย) จนถึงฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๓ ยังไม่มีการรบขนาดใหญ่ จนถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม เยอรมันจึงเปิดการรุกใหม่ในบริเวณ ครูสค — เบลโกรอด (Kursk — Belgorod) โดยใช้หน่วยรถถัง "เสือโคร่ง" เข้าทำการเจาะแนวของรัสเซีย ดังเช่นที่ เยอรมันได้เคย กระทำ มาแล้ว ในปี ๑๙๔๑—๔๒ แต่การเจาะแนวของหน่วยรถถังเสือโคร่ง

ครั้งนี้ได้รับการต้อนรับจาก ฉากยิง ของยี่นใหญ่ รัสเซีย จนต้องชงักการเข้าตี ต่อจากนั้นรัสเซียก็ออกทำการตีโต้ตอบด้วยกำลังส่วนใหญ่ จนสามารถต้อนเยอรมัน ให้ถอยข้ามแม่น้ำด์นิพเปอร (Dnieper) กลับไป.

ฝ่ายกองทัพสัมพันธมิตร เมื่อได้ทำลายจักวรรดิอิตาเลียน และกองทัพของอักษะในอาฟริกาเหนือโดยสิ้นเชิงแล้ว จึงข้ามทะเลเมดิเตอรเรเนียนและขึ้นบุกประเทศอิตาลี จนกระทั่งสามารถบังคับให้อิตาลีต้องออกจากการสงครามเมื่อวันที่ ๘ เดือนกันยายน ดังนั้นเยอรมัน และประเทศบริวาร ใกล้เคียง จึงถูกกั้นอยู่ แต่เพียงทวีปยุโรปเท่านั้น ส่วนประเทศเล็ก ๆ ที่ยังเป็นกลางและถูกบังคับให้ปฏิบัติตามนโยบายของเยอรมันมาตั้งแต่ปี ๑๙๓๙ จนถึงปี ๑๙๔๒ นั้น ก็ได้พากันแข็งข้อและเตรียมการต่อต้านเยอรมันอย่างเปิดเผย.

จนถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม สวิเดนจึงงดส่งสินค้าให้แก่ เยอรมันตามที่ถูกเยอรมันได้ บังคับเอาตั้งแต่ปี ๑๙๔๑ เป็นต้นมา และจนถึงวันที่ ๓๐ สิงหาคม จึงได้ปฏิเสธที่จะช่วยลำเลียงทหารเยอรมัน ส่วนประเทศปอร์-

ตุเกตก็ได้ยอมให้สัมพันธมิตรใช้ฐานทัพที่เกาะอาซอเรส (Azores) ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ซึ่งเป็นเหตุให้เอกอรรครัฐทูตเยอรมันประจำกรุงลิสบอน ต้องยื่นประท้วงโดยหาว่าทำการช่วยเหลือศัตรูของเยอรมัน ครั้นรุ่งขึ้นในวันที่ ๑๓ ตุลาคม ประเทศอิตาลีก็ประกาศสงครามต่อเยอรมันซึ่งในทางการทหารนั้นดูไม่น่าจะมีความสำคัญแก่สัมพันธมิตรก็จริง แต่ในทางการเมืองแล้ว นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก.

๑๑

ตลอดระยะเวลา ๒ ปีที่ฮิตเลอรดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Feldherr) นั้น ประเทศเยอรมันได้ตกอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความปราชัยไปได้ ตั้งแต่ต้นปี ๑๙๔๓ ตลอดมา เยอรมันไม่สามารถทำลายกำลังของประเทศศัตรูทั้งสามลงได้ หรือแม้แต่โจมตีฐานทัพหรือจะป้องกันฐานทัพของตนเองก็กระทำไม่ได้ ดังนั้นฐานะทางยุทธศาสตร์ของ

เยอรมันจึงไม่มีโอกาสจะได้เปรียบสัมพันธมิตรเลย เยอรมันได้แพ้สงครามเสียก่อนที่สหประชาชาติจะได้ชัยชนะด้วยซ้ำไป ในการดำเนินงานขั้นต่อไปกับประเทศเยอรมันนั้น จึงยังคงเหลืออยู่แต่การที่จะทำให้เยอรมันหมดกำลังใจที่จะทำสงครามต่อไปเท่านั้น หรือการใช้กำลังของสหประชาชาติแต่เพียงกองพลเดียวก็พอจะบังคับเยอรมันให้ยอมจำนนได้.

การเปลี่ยนแผนจากฝ่ายรุกมาเป็นฝ่ายรับ และการใช้ยุทธศาสตร์คอยสังหาร* นั้นไม่น่าจะเป็นแผนยุทธศาสตร์ของเยอรมัน แต่เยอรมันก็ต้องจำใจกระทำพร้อมกันไปกับการโฆษณาชวนเชื่อซึ่งตั้งต้นมาแต่ปี ๑๙๔๓ เพราะแผนยุทธศาสตร์เช่นนี้ขัดกับอุปนิสัยและความรู้สึกแต่ดั้งเดิมของชนเยอรมัน ดังนั้นฮิตเลอรจึงได้ขอให้บรรดานักเขียนบทความที่เกี่ยวกับกิจการทหารช่วยเขียนเรื่องให้สามารถโน้มใจชนเยอรมันเป็น

---

* ยุทธศาสตร์คอยสังหาร คือการเตรียมการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ข้าศึกโดยตรง ดังเช่นที่รัสเซียได้กระทำแก่กองทัพของพระเจ้านะโปเลียน ปี ค.ศ. ๑๘๑๒ และได้กระทำแก่กองทัพเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้.

ไปตามนโยบายของรัฐบาลในสมัยนั้น แม้แต่พระเจ้าเฟรเดอริค มหาราช ซึ่งเย็นแยบฉะบับในการปลูกฝังจิตต์ใจชนเยอรมันให้นิยมในแผนยุทธศาสตร์การรุกก็ตาม นักเขียนในยุคของฮิตเลอรก็ได้ปรับปรุงเรื่องเสียใหม่ให้เห็นไปว่าพระเจ้าเฟรเดอริค มหาราช ก็สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์คอยสังหารเหมือนกัน ความมุ่งหมายสำคัญที่สุดของฮิตเลอรก็คือต้องการจะเปลี่ยนความรู้สึกของชนเยอรมันให้มาเห็นดีด้วยในการสร้างบ้อมเย็นแนวบ้องกัน (Festung Europa) นี่คือแผนยุทธศาสตร์ของเยอรมันในปี ๑๙๔๓.

ในสมัยที่เยอรมันกำลังเรืองอำนาจอยู่ด้วยสงครามเคลื่อนที่โดยใช้แผนยุทธศาสตร์การเข้าทำลายนั้น ชนเยอรมันพากันดูหมิ่นแนวมายิโนต์และบรรดาแนวบ้อมของประเทศอื่น ๆ แต่ขณะนี้ความหวังที่จะรักษามหาอาณาจักร์ไรช์ของชนเยอรมันนั้น อยู่ที่การสร้างแนวบ้องกันด้วยคอนกรีตและเหล็ก หาได้อยู่ที่การมุ่งทำลายกองทัพของประเทศอื่นดังเช่นก่อนไม่ นโยบายของฮิตเลอรในระยะนี้ดูออกจะเย็นเรื่องที่ผันความรู้สึก

ของชนเยอรมันอย่างมากที่สุด เพราะเย็นการปฏิวัติจิตต์ใจจากการที่มุ่งจะทำการเย็นฝ่ายรุกกลับมาเย็นสร้างป้อมเพื่อคอยรับข้าศึก สาเหตุที่ทำให้ฮิตเลอรต้องดำเนินนโยบายเช่นนี้ ก็เพราะฮิตเลอรได้ยังคับเอาบรรดาทรัพยากรและพลเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภาคตะวันตกที่กองทัพนาซีได้ชัยชนะมานั้น ไปป้อนโรงงานอุตสาหกรรมการสงครามของตน ดังนั้นฮิตเลอรจึงจำเย็นต้องส่งทหารเข้ายึดครองประเทศเหล่านั้นให้เย็นการปลอดภัย ซึ่งอย่างไรก็ตาม ทหารนาซีที่ส่งไปนั้นย่อมมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะป้องกันตนเองได้ เพราะว่า "การคิดปฏิวัติของพลเมืองเหล่านั้นคุกรุ่นอยู่เสมอ."

ในเมื่อทวีปยุโรปต้องตกเย็นทาษของนาซี–เยอรมัน ประเทศเยอรมันจึงจำเย็นอยู่เอง ที่จะต้องกลายเย็นเมืองป้อมเพื่อป้องกันตน.

กองทัพเยอรมันซึ่งต้องกระจายกำลังไปทั่วพื้นแผ่นดินในยุโรปนั้นเพราะเหตุการณ์ในปี ๑๙๔๓ ทำให้เห็นว่าในทางยุทธศาสตร์อาจต้องเรียกเอากำลังทหารเหล่านั้นรวมเข้ามาเพื่อป้องกันบ้านเกิด แต่การกระทำ

ดังนี้ก็ต้องสละแผนการณ์ครองทวีปยุโรปเสีย และทั้งเย็นการสละพื้นแผ่นดินภาคตะวันตก เพื่อให้สัมพันธมิตรใช้เป็นที่ตั้งฐานทัพอากาศขึ้นได้ด้วย การโจมตีทางอากาศของสัมพันธมิตรได้เริ่มขึ้นแล้ว ความหวังของชนเยอรมันในขณะนี้ย่อมแขวนอยู่กับความสามารถของจอมพลนาซีทั้งหลาย ว่าอาจช่วยให้รอดพ้นได้บ้าง นับตั้งแต่มานสไตน รุนด์ชเตดต์ จนถึงรอมเมล นายพลรุ่นเก่าได้ถูกปลดไปมาก ขณะเดียวกันหน่วย เอส. เอส. และตำรวจเกสตาโปก็ได้รับมอบหน้าที่เพิ่มขึ้น และมีอำนาจอย่างกว้างขวาง ขวัญและการดำเนินกลยุทธของหน่วยทหารเยอรมันที่อยู่ในสนามรบขณะนี้ยังอยู่ในระดับสูง นอกจากฐานะทางยุทธศาสตร์อันเสียเปรียบของเยอรมันเท่านั้นที่ไม่สามารถจะปกปิดได้อีกต่อไป แม้แต่ทหารที่มีความทางรู้ยุทธวิธีขั้นต้นก็ยังรู้ว่าการวางแนวป้องกันทวีปยุโรปนั้นเป็นเรื่องที่ไม่มีหวัง จะพบความสำเร็จได้ ทหารเหล่านั้นยังรู้ว่าทั้งกองทัพแดงและกองทัพของอังกฤษ–อเมริกัน มีอาวุธ กลยุทธ และกำลังใจดีเท่ากับฝ่ายตน ส่วนกำลังทางอากาศของ

เยอรมันที่เข้าปฏิบัติการร่วม ในการรบนั้นทุกคนก็ได้เห็นด้วยตาตนเอง ว่าถูก ทำลายให้ลดน้อยลงทุกวัน.

อย่างไรก็ดี แผน ยุทธศาสตร์ของเยอรมันในปี ๑๙๔๓ นี้ ก็ยังไม่ปรากฏเป็นการแน่ชัด ส่วนนายทหารเยอรมันหัวเก่าก็ปฏิบัติการไปโดยไม่มีความเข้าใจ.

ถ้าในเวลาก่อนสงคราม นาย ทหารฝ่ายเสนาธิการของเยอรมันที่ได้รับการอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี ได้รับคำ แนะนำว่า "เมื่อ กองทัพ เยอรมัน ทำการรบจนได้ชัยชนะ มาเป็น เวลา ๔ ปี ครั้ง แล้ว กองทัพแห่งมหาอาณาจักร์ไรซ์ที่สามจะไม่ สามารถดำเนินการรุกต่อไปอีกได้ ไม่ว่าจะอยู่ในภูมิประเทศ ลักษณะใด เพราะได้กระจาย กำลัง ทหาร ออกไปทำ การ ยึด ครอง ตั้งแต่ภาคเหนือ ประเทศฟินแลนด์ ลงมาจนถึง เกาะใน ทะเล เอเยี่ยน และกำลังส่วนมากของหน่วยพื้นดินก็ทำการรักษาแนวรบด้านรัสเซียยาวถึง ๒๐๐๐ ไมล์ ทั้งประเทศเยอรมันจะต้องอยู่ใน สถานะ สงคราม กับประเทศในยุโรปที่เคยเป็นฝ่ายอักษะมาก่อนแล้ว จึงอาจจำเป็นต้องทำการยึดครองประเทศ พันธ มิตร ของ อักษะ เอง ในแหลม บอลข่านเพื่อ

บังคับให้อยู่ทำสงครามช่วยตนต่อไป และทหารเยอรมันก็จะต้องทำการรบในประเทศยูโกสลาเวีย เพื่อรักษาพื้นที่ๆ ได้มาเมื่อ ๒ ปีก่อน ทั้งยังจะต้องทำสงครามกับประเทศที่มีอุตสาหกรรมสงครามอันแข็งแกร่งจนสามารถเข้าทำการโจมตีโต้ตอบได้ทุกโอกาส ซึ่งประเทศนี้จะทำลายอุตสาหกรรมฝ่ายประชาชนพลเรือนภายในประเทศเยอรมันได้ทันที แล้วขวัญของประชาชนก็จะลงสู่ระดับต่ำจนเอาไว้ไม่อยู่" เช่นนี้แล้ว นายทหารฝ่ายเสนาธิการผู้นั้นคงจะเหมาเอาว่าเย็นเรื่องเหลวไหลสิ้นดี.

ส่วนชนเยอรมันที่มีความคิดไกล ย่อมคาดได้ว่าความหวังที่จะทำการรักษามหาอาณาจักร์ไรช์ให้เย็นผลดีได้นั้นจะต้องถอนทหารเข้ามาตั้งรับในบริเวณที่เกื้อกูลแก่การวางกำลังซึ่งวิธีการเช่นนี้จะสำเร็จได้ด้วยการใช้เส้นใน* ดังนั้น นักประวัติศาสตร์ทางทหารของเยอรมันจึงหยิบเอาเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชขึ้นเขียนเพื่อแนะวิถีทางสงครามในลักษณะนี้ไว้ วิธีการ

---

* การใช้เส้นใน คือการใช้เส้นทางคมนาคมที่สั้น ทำการส่งกำลังทหาร อาวุธ เสบียง และอุปกรณ์การสงครามทุกอย่างจากตำบลส่งกำลังไปยังตำบลที่ทำการรบ โดยเสียเวลาปฏิบัติการขนส่งน้อยกว่าข้าศึก.

เช่นนี้ ย่อมเป็น การออม กำลัง ทหาร และ ทรัพยากรของเยอรมัน ที่จะต้องแยกย้ายไปอยู่ตามบริเวณที่สำคัญ และยังสามารถรวมอุปกรณ์ ทุกอย่างไว้ในเขตต์ของทหารได้อย่างรัดกุม แต่ฮิตเลอรได้ตัดสินใจให้กระจายทหารออกไปเสียก่อนแล้ว โดยฉะเพาะทางด้านตะวันออกซึ่งได้รับความ อัดอั้น จาก กองทัพแดง นั้น มีหน่วยทหารเยอรมันส่วนใหญ่ได้ถอนตัวลงมาเพื่อวางแนวใหม่อีกขั้นหนึ่ง แต่ไม่เป็นผลสำเร็จเพราะการรบที่ติดพันมาจากแนว หน้านั้น ทำให้ ไม่ สามารถ ถอนทหาร ลงมาได้ก่อน ฮิตเลอรยังคง หวังที่จะทำ ในเรื่องที่พ้นวิสัย ให้เป็นไปได้อยู่เสมอ (เช่นที่เคยทำมาแล้วในฤดูหนาวปี ๑๙๔๑-๔๒) โดยให้ทหารรักษารบแนวที่มีความกว้างมากอย่างเหนียวแน่นที่สุดหรือยอมตายในแนวรบเสียเลย.

หวนกลับ ไปดูเหตุการณ์ ในสงคราม โลกครั้งที่ ๑ ในปี ๑๙๑๘ กว่าเยอรมันจะตัดสินใจปล่อย เบลเยี่ยมนั้น ก็เป็นเวลานานมาก เพราะยังเป็นห่วงคลังส่งกำลังบำรุงขนาดใหญ่ที่อยู่ในภาคเหนือ ส่วนการที่ปล่อยเบลเยี่ยมนั้นก็เพื่อจะรักษาเส้นทางส่งกำลังให้น้อยลง เพราะความลังเลเช่นนี้จึงทำให้สัมพันธมิตรเป็นฝ่ายมีชัยในปี ๑๙๑๘ แทนที่จะเป็นปี ๑๙๑๙ ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ทำนอง

เดียวกัน ฮิตเลอรยังคงยึดนโยบายปี ๑๙๔๓—๑๙๔๔ โดยพยายามรักษาดินแดนที่หน่วยทหารยึดครอง ยุโรปเอาไว้ ซึ่งนับว่าเป็นการเสี่ยงภัยสำหรับในเวลาต่อไป.

๑๒

ระหว่างที่ฮิตเลอรดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Feldherr) แห่งมหาอาณาจักรไรช์ที่สามนั้น ได้ปฏิบัติงานไปในลักษณะเสี่ยงเสียเป็นส่วนมาก ถ้าฮิตเลอรจำเป็นต้องตกลงใจในเรื่องที่สำคัญแล้วก็จะเปิดประชุมที่กองบัญชาการกองทัพสนาม และฟังความเห็นจากนายพลต่างๆ เพื่อหาหลักฐานเบื้องต้นประกอบการตกลงใจ ผู้ที่เข้าประชุมนอกจากนายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำฮิตเลอร แล้วก็มีนายทหารฝ่ายเสนาธิการของทั้งสามเหล่าทัพเข้าประชุมเป็นหลัก ส่วนการตกลงใจฉะเพาะยุทธการที่สำคัญ หรือประสงค์จะทำตามใจชอบแล้วฮิตเลอรจะกระทำด้วยตนเอง ครั้นแล้วจึงมอบข้อตกลงใจนั้นให้แก่ไคเทลดำเนินการต่อไปตามสายการบังคับบัญชาดังนี้: –

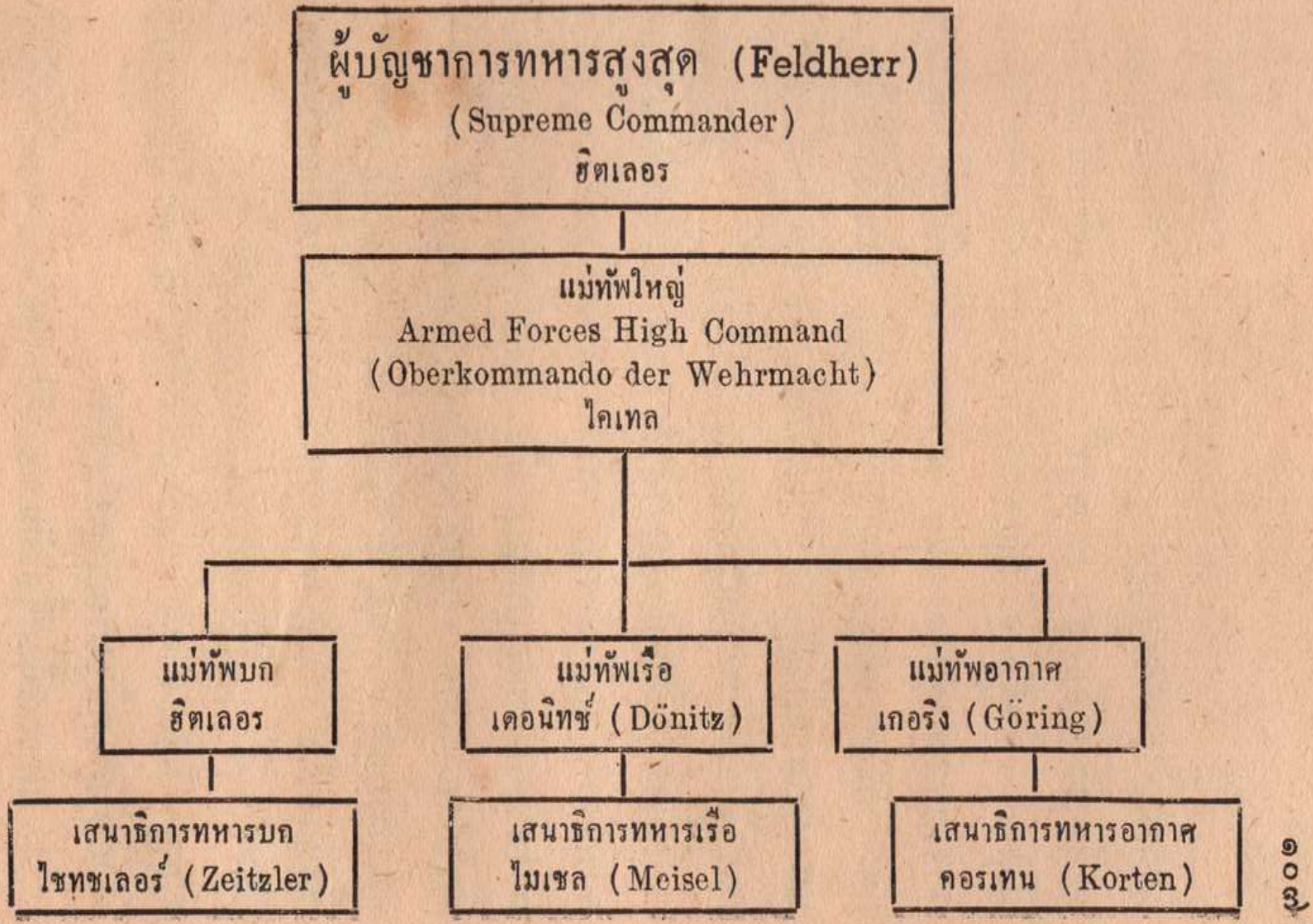
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Feldherr)
(Supreme Commander)
ฮิตเลอร
แม่ทัพใหญ่
Armed Forces High Command
(Oberkommando der Wehrmacht)
ไคเทล
แม่ทัพบก
ฮิตเลอร
แม่ทัพเรือ
เดอนิทซ์ (Dönitz)
แม่ทัพอากาศ
เกอริง (Göring)
เสนาธิการทหารบก
ไซทซเลอร์ (Zeitzler)
เสนาธิการทหารเรือ
ไมเซล (Meisel)
เสนาธิการทหารอากาศ
คอรเทน (Korten)

การวางแผนยุทธการผสมนั้น ฮิตเลอร ได้เข้าพิจารณาร่วมกับผู้บัญชาการทั้งสามเหล่าทัพด้วย เมื่อตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ฮิตเลอรจึงเลือกผู้บังคับหน่วยจู่โจมพิเศษ ซึ่งผู้บังคับหน่วยนี้จะได้มอบรายละเอียดให้แก่กองเสนาธิการของตนและขอกำลังเพิ่มเติม ทั้งกำลังคนและกำลังอาวุธที่เพียงพอแก่การปฏิบัติ ส่วนวันปฏิบัติการนั้น ฮิตเลอรเป็นผู้กำหนดโดยคิดจากระยะเวลาที่ต้องทำการฝึกซ้อมและฐานะทางการเมืองก่อน.

ความผิดพลาดของฮิตเลอรนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีอีกหลายเรื่องเช่นการรบทางอากาศ และการโจมตีทางอากาศต่อประเทศเยอรมัน ซึ่งฮิตเลอรได้คาดการณ์ผิดไปอย่างมาก ประชาชนเยอรมันย่อมเห็นการทำงานอย่างผิดพลาดเช่นนี้ได้ ชัดเจน ในเมื่อบรรดาอาคารบ้านเรือนและโรงงานของตนได้ถูกกองทัพเครื่องบินสัมพันธมิตรโจมตี ได้รับการเสียหายยับเยินทั้ง ๆ ที่เกอริงได้สัญญากับประชาชนว่าเครื่องบินสัมพันธมิตรไม่สามารถร่อนเข้ามาเหนืออาณาจักร์ไรช์ได้.

แต่ขณะนี้เครื่องบินของ อังกฤษ และ อเมริกา ก็ได้

ระดมการทิ้งระเบิดเมืองต่าง ๆ พินาศยับเยินตามลำดับไปแล้ว ดังนั้นข้อมของเยอรมันในยุโรปจึงนับว่าเป็นข้อมที่มีแต่กำแพงปราศจากหลังคา ความชอกช้ำสองประการได้เกิดขึ้นเช่นเดียวกับชาติอื่นได้ประสพมาคือ ทหารเริ่มขวัญเสียเพราะเป็นห่วงครอบครัวทางบ้าน และครอบครัวทางบ้านก็เสียขวัญเพราะเป็นห่วงทหารที่อยู่ในแนวรบ สถานะศึกของเยอรมันขณะนี้ต้องรับให้อยู่ทั้งสองด้านซึ่งทำให้มหาอาณาจักร์ไรซ์ตกอยู่ในสภาพที่ง่วงเหงาเซาซึมจนผู้นำแห่งพรรคนาซีไม่สามารถจะแก้ไขให้ดีขึ้นได้ ประชาชนเยอรมันนับจำนวนล้านไม่มีบ้านอยู่ อาคารบ้านเรือนในมหาอาณาจักร์ไรซ์เริ่มถูกทำลายจนเหลือแต่ทรากซึ่งเมืองเหล่านั้นได้รอดพ้นมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑ ปี ๑๙๑๔—๑๙๑๘ แล้วก็ต้องพินาศเป็นพัศม์ธุลีลงในคราวนี้ (ปี ๑๙๓๙—๑๙๔๒) เริ่มแต่เมืองโคโลญ (Cologne) ฮัมบูรก์ (Hamburg) บริเมน (Bremen) รอส-ต็อค (Rostok) มานไฮม์ (Mannheim) เอมเดน (Emden) เอสเซน (Essen) ดึซเซลดอฟ (Düsseldorf) และในที่สุดก็ถึงกรุงเบอรลินเอง ขณะนี้ (ฤดูใบไม้ล่วงปี ๑๙๔๓)

ในประเทศ เยอรมันถ้ามิใครออก ความเห็นว่าเยอรมันจะแพ้สงครามแล้วจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจลับจับไปทรมานจนถึงตายได้. จนถึงต้นปี ๑๙๔๔ กองทัพสนามเยอรมันยังอยู่ในสภาพขวัญดีและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงสามารถทำการต้านทานได้อีกนานและเหนียวแน่น เช่นเดียวกับในปี ๑๙๑๘ แต่เมื่อพิจารณาในแง่ยุทธศาสตร์แล้วจะเห็นว่ากองทัพเยอรมันจะมีค่าเพียงไรก็ตามก็จะหนีความปราชัยไม่พ้น ยิ่งสัมพันธมิตรได้เปิดประชุมที่กรุงมอสโคว์และกรุงเทเฮรานด้วยแล้ว ก็เป็นอันประกันได้ว่าสหประชาชาติจะกอดคอกันบดขยี้เยอรมัน ให้ถึงวาระสุดท้าย.

เมื่อมุสโซลินีสิ้นวาสนาแล้วลางร้ายเช่นนั้นอาจเป็นของฮิตเลอรบ้าง เขาจึงต้องวางแผนเข้าช่วยมุสโซลินีให้เป็นอิสระและพยายามจัดตั้งระบอบฟัสซิสใหม่ขึ้น แต่ก็หาเป็นผลสำเร็จไม่.

ในขณะที่สงคราม ใกล้จะยุติลงนั้น ฮิตเลอร ได้จัดหน่วย เอส. เอส. ขึ้นใหม่อีกหลายหน่วยอย่างกระทันหัน และได้แต่งตั้ง ไฮริช ฮิมเล่อร์ (Heinrich Himmler) หัว

หน้าหน่วยนี้เป็นรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยโดยมอบอำนาจให้อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพราะเหตุการณ์ในปี ๑๙๑๘ ได้เป็นเครื่องเตือนใจให้ฮิตเลอรนึกถึงการจลาจลวุ่นวายในขณะนั้น และการที่จัดหน่วย เอส. เอส. ขึ้นเพื่อปรายการจลาจลนี้ ฮิตเลอรก็รู้สึกว่าเป็นภาวะที่สุดแสนจะทนได้ เพราะเป็นการเสียเลือดเนื้อในระหว่างชนชาติเดียวกัน แต่การจะใช้ทหารหน่วยอื่น ที่เกณฑ์จากพลเมืองทั่ว ๆ ไปนั้นก็ยิ่งจะไม่ได้ผลเพราะทหารเหล่านั้นย่อมไม่มีน้ำใจยิ่งยิ่นที่จะสังหาร ชาว เยอรมัน พวกเดียว กัน ได้ ดังเช่น หน่วย เอส. เอส. ฮิตเลอรได้กล่าวเป็นการอาฆาตว่าไหน ๆ เขาก็จะต้องพินาศแล้ว ก็ต้อง ดึง เอาคนอื่น ตลอดจนยุโรปทั้งทวีปให้พินาศฉิบหายไปพร้อมกับตัวเขาด้วย อนึ่งจาฮิตเลอร ตั้งต้น แสวงหาอำนาจ ทางการเมืองโดยการสังหารชนชาติเยอรมัน และเขาก็จบลงด้วยความปรารถนาจะสังหารชนชาติเยอรมันอย่างเดียวกัน.*

---

* การสงครามของฮิตเลอรจบลงเมื่อกรุงเบอรลินทะลาย แต่ชีวิตของฮิตเลอรยังดำรงอยู่ ข้อความที่เกี่ยวกับตัวฮิตเลอรต่อจากนี้ปรากฏในหนังสือ "วาระสุดท้ายของฮิตเลอร" พระนิพนธ์ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์

เชอร์ชิลล์

"ผู้ประสานชัยชะนะของสัมพันธมิตร"

๑

วันหนึ่งในเดือนกรกฎาคม ๑๙๔๐ มิชาย ๒ คน ต่างยืนเฝ้าดูช่องแคบอังกฤษกันคนละฟาก คนหนึ่งยืนอยู่บนหน้าผาแห่งเมือง โดเวอร์ (Dover) เป็นบุรุษเจ้าเนื้อร่างเตี้ย อารมณ์ดี สวมเครื่องแบบทหารเรืออย่างไม่สู้รัดกุม สวมหมวกเหล็กสพายหน้ากากป้องกันไอพิษ คายบุหรี่ซิก้าร์ตัวป้อม กำลังใช้กล้องสนามกวาดสายตาไปทั่วผืนทะเลตรงข้ามเมืองโดเวอร์ ภายใต้ความคุ้มกันของเครื่องบินขับไล่แห่งอากาศยานหลวง พร้อมกับปืนใหญ่ยิงไกลซึ่งตั้งอยู่ใกล้ๆ นั้นได้ปล่อยกระสุนไปยังฝั่งประเทศฝรั่งเศสเป็นพักๆ บุรุษนี้คือ วินสตัน เชอร์ชิลล์ ซึ่งกำลังตรวจแนวป้องกันของเกาะอังกฤษ พร้อมกับขบวนช่างถ่ายภาพ.

เชอร์ชิลล์

อีกฝ่ายหนึ่งใกล้ๆ เมืองบูโลญ (Boulogne) เป็นบุรุษร่างเตี้ยเหมือนกันแต่ท่าทางเหงาหงอยภายในเครื่องแบบนาซี และเนื่องจากสวมหมวกแก๊ปขนาดโตเกินไปจึงทำให้ดูเตี้ยลงไปอีก บุรุษผู้นี้หาใช่ใครอื่นไม่ คือ อะดอลฟ ฮิตเลอร ซึ่งกำลังตรวจชายฝั่งรอบๆ เกาะอังกฤษอยู่ด้วยตาเปล่า พร้อมกับ ศาสตราจารย์ ฮอฟมาน (Hoffmann) ช่างถ่ายภาพประจำตัว ในโอกาสที่มาเยือนชายฝั่งฝรั่งเศสที่เยอรมันเพิ่งยึดครองได้ใหม่ๆ.

บุรุษทั้งสองนี้มีท่าทางเย็นทหารน้อยเหลือเกิน คือ เซอร์ชิลล์ มองดู คล้าย กับ นายทหารเรือกองหนุนแก่ๆ ที่เรือของตนได้ลงไปนอนอยู่ก้นทะเลนานมาแล้ว ส่วนฮิตเลอร เล่าถ้าไม่ สังเกตดู หน้าแล้ว ก็อาจจะคิดว่า เป็นผู้ช่วย พนักงาน ขับ รถยนตร์ ประจำทาง ที่ชอบสวมหมวกแก๊ปใบโตๆ แม้ว่าบุรุษทั้งสองคนจะมีรูปร่างท่าทางอันประหลาดก็ตาม แต่ชาตากรรมของทวีปยุโรปก็ยังต้องมอบไว้แก่บุคคลทั้งสอง ซึ่งความเย็นความตายของจักรวรรดิ อังกฤษ และ มหาอาณาจักร ไรซ์ ในอนาคตย่อมอยู่ที่การตัดสินใจ ในกรณ ดำเนินการสู้รบต่อไป ถึงแม้ว่า

บุรุษทั้งสองนี้จะมีความเป็นมาอันแตกต่างกันก็ดี แต่คนทั้งสองก็ได้ตรวจการณ์ณชายฝั่งช่องแคบอังกฤษในเดือนกรกฎาคม ๑๙๔๐ พร้อมกัน.

เซอร์ชิลล์มีนามเต็มว่า วินสตัน สเปนเซอร์ ลิโอนาร์ด เชอร์ชิลล์ (Winston Spencer Leonard Churchill) เกิดที่ประสาท เบลนนิม (Blenheim) จังหวัดอ็อกฟอร์ดเชอร์ (Oxfordshire) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๑๘๗๔ บิดาชื่อ ลอร์ด แรนดอลฟ เชอร์ชิลล์ (Lord Randolph Churchill) เป็นรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง (Chancellor of the Exchequer) ที่มีชื่อเสียงมากในยุคนั้น ส่วนมารดาชื่อ เยนนี่ เยโรม (Jennie Jerome) เป็นสุภาพสตรีอเมริกันผู้มีรูปโฉมงดงาม เธอเป็นธิดาของ ลีโอนาร์ด เยโรม (Leonard Jerome) ผู้เป็นเจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นิวยอร์ค ไทมส์.

เมื่อเชอร์ชิลล์ยังเป็นเด็กนั้นได้ปรารถนาไว้ว่าจะเป็นทหารให้จงได้ และขอให้ทำการรบจนกระทั่งได้ชัยชะนะสักครั้งหนึ่งก่อน ต่อจากนั้นจะเป็นนักการเมือง เชอร์ชิลล์ได้รับการศึกษาจากแอสคอท (Ascot) ฮาโรว์

(Harrow) และโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิส (Sandhurst) ตามลำดับ เมื่อสำเร็จเป็นนายทหารแล้วจึงได้รับตำแหน่งผู้บังคับหมวดในกองพันทหารม้า ฮุสซาร์ที่ ๔ (Hussars) ในปี ๑๘๙๕ ความปรารถนาของเชอร์ชิลล์คงประสพอุปสรรคแต่เพียงเล็กน้อย เพราะเชอร์ชิลล์พ้นฝ่าอุปสรรคต่างๆมาด้วยกำลังใจอันแข้มแข็งและทำการงานอย่างแท้จริง นอกจากนั้นเชอร์ชิลล์ยังมีอำนาจจูงใจคนได้ดีเท่าๆกับฮิตเลอร ซึ่งเป็นศัตรูตัวยงทั้งในทางการทหารและการโฆษณา แต่เชอร์ชิลล์กว่าจะได้อำนาจอย่างฮิตเลอรก็ต้องปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยอันดีโดยสม่ำเสมอตลอดมา.

ด้วยนิสสัยชอบผจญภัย เชอร์ชิลล์ได้บังเกิดความเบื่อหน่ายในชีวิตทหารที่อัลเดอร์ชอต (Aldershot) และลาออกในปี ๑๘๙๕ เพื่อทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์การปฏิวัติในเกาะคิวบาให้แก่หนังสือพิมพ์ลอนดอนเดลี่กราฟฟิค (London Daily Graphic) แต่เมื่อไปถึงเกาะคิวบาแล้ว เชอร์ชิลล์ได้ช่วยรัฐบาลสเปนทำการปราบพวกปฏิวัติที่โทรแชม (Trocham) จนเป็นผล

สำเร็จ และได้รับเหรียญเกียรตินิยมเป็นการตอบแทน เนื่องจากเชอร์ชิลล์มีความชอบพอกับนายทหารอังกฤษชั้นผู้ใหญ่หลายนาย จึงทำให้เชอร์ชิลล์มีโอกาสเดินทางร่วมไปกับหน่วยทหารอังกฤษที่ส่งไปทำการรบในประเทศอินเดีย คือการรบที่มาลาคาน (Malakhand) ในปี ๑๘๙๖ และในการรบที่ทิรา (Tirab) ในปี ๑๘๙๗ ฉะเพาะการรบที่มาลาคาน เชอร์ชิลล์ได้รับคำชมเชยจากเซอร์ บินดัน บลัด (Sir Bindon Blood) ว่าเป็นผู้กล้าหาญและทำประโยชน์ให้แก่กองทัพเป็นอย่างมากในช่วระยะเวลาหลังจากเข้าประจำหน่วยทหารเพียงสองสัปดาห์เท่านั้น เมื่อกลับมาประเทศอังกฤษแล้ว เชอร์ชิลล์ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการรบครั้งนี้ ให้ชื่อว่า กองทัพสนามมาลาคาน "The Malakhand Field Force" และเพื่อไม่ให้เสียเวลา เชอร์ชิลล์เขียนเสร็จก็จัดพิมพ์แล้วส่งไปให้หน่วยทหารในประเทศอินเดียโดยไม่ต้องทำการตรวจทานก่อนเลย ในขณะนี้ชื่อเสียงของเชอร์ชิลล์กำลังเป็นที่สนใจแก่ประชาชนมากในฐานะที่เป็นคนหนุ่มที่ปฏิบัติงานคล่องแคล่วและวิจารณ์กิจการทหารได้อย่างถูกต้อง หนังสือ

The Malakhand Field Force จึงเป็นที่ถูกใจบรรดานายทหารอังกฤษในกองทัพอินเดียเป็นอย่างมาก ถึงกับอ้างว่าหนังสือนี้เป็นหัวข้อแนะนำนายทหารชั้นผู้ยังคับหมวด จนถึงชั้นผู้บัญชาการกองพล.

แม้ว่า ลอร์ด คิตเชนเนอร์ (Lord Kitchener) ผู้บัญชาการทหารอังกฤษในอียิปต์ จะได้พยายามพูดจาห้ามปรามให้เชอร์ชิลล์เกิดความท้อใจในการทหารสักเพียงไร แต่เชอร์ชิลล์ก็หาทางเข้าประจำอยู่ในกองพันทหารม้าลานเซอร์ (Lancers) ที่ ๒๑ จนได้ และได้เข้าทำการปราบปรามพวกกบฏในประเทศซูดาน (Sudan) ในทวีปอาฟริกาเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๙๘ ส่วนบรรดานายทหารอังกฤษในกองทัพอียิปต์ก็ได้พยายามทำลายกำลังใจของเชอร์ชิลล์ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์บ้างและท้าทายเล่นกีฬาบนหลังม้าบ้าง แต่ตรงกันข้ามเชอร์ชิลล์กลับแสดงความสามารถยิ่งกว่าพวกเหล่านั้น โดยจับกุมพวกกบฏที่เข้ามาสืบข่าวในค่ายทหารอังกฤษได้คนหนึ่ง การปฏิบัติครั้งที่สองของเชอร์ชิลล์ได้เป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่โดยเชอร์ชิลล์ได้รายงานต่อ ลอร์ด คิตเชนเนอร์ ว่าพวกกบฏกำลังรุก

เข้ามาและคาดว่าจะทำการเข้าตีภายในเวลาอีก ๒ ชั่วโมง ทำให้ทหารอังกฤษคอยการเข้าตีนั้นจนถึงวันรุ่งขึ้น ครั้นแล้วในวันที่๒เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๘๙๘ เซอร์ชิลล์จึงเข้าทำการรบ โดยนำทหารม้าเข้าประจัญบานในการยุทธที่ออมเดอร์มาน (Omdurman) ซึ่งเป็นการประจัญบานของทหารม้าครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์.

ในสงครามบัวร์ (Boer) เซอร์ชิลล์ได้แสดงความกล้าหาญอีกครั้งหนึ่ง โดยช่วยให้รถไฟหุ้มเกราะคันหนึ่งที่ถูกพวกบัวร์ทำลายรางนั้นแล่นต่อไปได้ โดยตนเองยอมให้หลุยส์โบธา (Louis Botha) หัวหน้าพวกบัวร์จับตัวไว้ แต่การปฏิบัติครั้งนี้ถึงแม้ว่าจะเป็นการเสี่ยงอันตรายอย่างมากก็ตาม เซอร์ชิลล์ก็ไม่ได้รับอะไรตอบแทน เพราะเซอร์ชิลล์ปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์มอร์นิ่งโปสท์ (Morning Post) เซอร์โฮวาร์ด วินเซนท์ (Sir Howard Vincent) ได้แถลงว่าถ้าเซอร์ชิลล์เป็นนายทหารประจำการแล้วจะได้รับพระราชทานเหรียญวิคตอเรียครอสทันที และด้วยความช่วยเหลือของชาวนาที่เป็นมิตร เซอร์ชิลล์จึงสามารถหนีจากที่คุมขัง

ในนครปริโตเริย (Pretoria) ไปยังอ่าวเดลากัว (Delagoa) และเมืองเดอรบัน (Durban) แล้วเดินทางกลับประเทศอังกฤษ.

ขณะนี้ ประชาชนชาวอังกฤษ พากันชื่นชมยินดีในวีรกรรมของเชอร์ชิลล์มาก พอถึงปี ๑๙๐๑ เชอร์ชิลล์จึงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรในจังหวัด โอลด์-แฮม (Oldham) สังกัดพรรคอนุรักษ์นิยม และได้รับเลือกเป็นผู้แทนเข้านั่งในรัฐสภา.

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป นอกจากจะประสพอุปสรรคในทางการเมืองบ้างชั่วครั้งชั่วคราวแล้ว เชอร์-ชิลล์ก็ได้เข้าประชุมในรัฐสภาเกือบเป็นการประจำ และได้แสดงความสามารถในทางการเมืองจนนับว่ามีชื่อเสียงใกล้นักการเมืองขนาดแนวหน้าได้ เชอร์ชิลล์ทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็จเหนื่อยเช่นเดียวกับที่ได้เคยปฏิบัติงานในหน้าที่นักหนังสือพิมพ์และนักการทหารมาแล้ว ในปี ๑๙๐๖ เชอร์ชิลล์ได้ออกจากพรรคอนุรักษ์นิยมและได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีในพรรคเสรีนิยม (Liberal) เมื่อ

ปี ๑๙๐๘ ต่อมาในปี ๑๙๑๑ จึงได้ครองตำแหน่ง รัฐมนตรีกระทรวงทหารเรือ.

๒

การได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงทหารเรือครั้งนี้ ทำให้เชอร์ชิลล์เริ่มงานได้โดยตรงในเรื่องที่เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ ๑ เชอร์ชิลล์รู้สึกว่าการตระเตรียมกองทัพเรือสำหรับสงครามนั้น เป็นงานที่ต้องกระทำกันอย่างเอาใจขดข่อ ทีเดียว แต่การที่เชอร์ชิลล์เข้าอยู่ในพรรคเสรีนิยมนี้เอง เลยทำให้เชอร์ชิลล์คล้ายกับเป็นเสือที่อยู่ในระหว่างหมู่แมวน้ำ เพราะสมาชิกพรรคเสรีนิยมล้วนแต่เป็นผู้ที่ทำงานหยิบหย่งและอิดอาดไม่ทันกิน งานของเชอร์ชิลล์ดำเนินไปได้ช้ามาก เพราะกิจการทุกอย่างในราชนาวี ได้มีกรรมการตรวจตรากันละเอียดถี่ถ้วน เชอร์ชิลล์ได้รับคำถามจากผู้อยู่ในบังคับบัญชาในกระทรวงทหารเรือว่า *"ถ้าเกิดสงครามกับเยอรมันในคืนนี้แล้ว เราจะทำอย่างไรกัน?"* แม้แต่

ลอร์ด ยอน พีสเซอร์ (Lord John Fisher) บุคคลสำคัญแห่งราชนาวี ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มสร้างเรือประจัญบานก็ได้รุกเอาเซอร์ชิลล์ด้วย ลอร์ด ยอน พีสเซอร์ เป็นผู้ที่ทำงานเข้มแข็งคนหนึ่งในราชนาวีอังกฤษ และเป็นผู้มีอิทธิพลมาก จนสามารถตั้งฉายา นายพลเรือที่เลื่อนตำแหน่งขึ้นมาโดยมิอาวุโสสูงอย่างเดียว แต่ไม่มีสมรรถภาพว่า "*นายพลเรือบั๊กกิน*" (Admiral Buggins) แม้ว่าลอร์ดยอนพีสเซอร์จะได้ออกจากราชการและพักอยู่ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ก็ตาม ก็ยังส่งจดหมายมาถามปัญหาในทำนองนั้นแก่เซอร์ชิลล์ และเน้นว่าอังกฤษไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงการสงครามกับเยอรมันได้ พร้อมกับขอให้เซอร์ชิลล์ริบดำเนินงานจัดสร้างเรือรบให้มีขนาดใหญ่และสมรรถภาพดีกว่าเก่า โดยให้ติดปืนขนาดใหญ่ มีความเร็วสูงกว่าเดิม และยังขอให้ริบจัดตั้งกองบินของราชนาวี สร้างเรือดำน้ำแบบพิเศษ หรือเรือลาดตระเวนประจัญบานแบบพิเศษ และกำจัดพวกนายพลเรือบั๊กกินออกไปเสีย.

เซอร์ชิลล์ได้ปฏิบัติตามคำของพีสเซอร์ โดยสั่งติด

ปืนใหญ่ประจำเรือขนาด ๑๕ นิ้วทันที โดยไม่ริรอฟังผลการทดลอง ก่อน และ นำเอา ระบบการอำนวยการยิงของเปอร์ซี่ สกอท (Percy Scott) มาใช้ด้วย ซึ่งพิมพ์เขียวระบบการอำนวยการยิงนี้ถูกเก็บ อยู่ในลิ้นชักมาเป็นเวลานานแล้ว การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงครั้งนี้สามารถกระทำได้เสร็จเรียบร้อย แต่ ฉะเพาะเรือรบ ขนาดใหญ่ ใน เวลาก่อนยุทธนาวียุตแลนด์เท่านั้น.

เชอร์ชิลล์ ได้ไป ตรวจ ราชการ ที่ สปิตเฮด (Spithead) เพราะในระหว่างนั้นสถานะการณ์ ปี ๑๙๑๔ เริ่มเข้าสู่ขั้นวิกฤติกาล และเมื่อ กลับจาก ตรวจราชการแล้ว เชอร์ชิลล์ก็สั่งรวบรวมเรือรบให้อยู่ในลักษณะพร้อมรบได้ทันที เชอร์ชิลล์ยังส่งคำสั่งลับให้กองเรือรบไปประจำสถานีรบที่ สกาปา โฟลว์ (Scapa Flow) ก่อนการประกาศสงครามกับประเทศเยอรมันอีกด้วย.

ใน ระยะ วิกฤติกาล แห่ง ปี ๑๙๑๔ นี้ วัน หนึ่ง เชอร์ชิลล์ได้เล่นไพ่บริดซ์กับบรรดานักการเมืองคนอื่นๆ แก้รำคาญ ก็ได้รับข่าวด่วนว่าเยอรมันประกาศสงคราม

กับรัสเซียแล้ว เชอร์ชิลล์จึงส่งไพ่ให้ลอร์ดบีเวอร์บรูค (Beaverbrook) เล่นต่อไป ส่วนตัวเองรีบไปส่งโทรเลขแจ้งข่าวประกาศสงครามนี้ให้กองเรือรบทุกแห่งซึ่งเตรียมพร้อมแล้วนั้นทราบทันที.

ความมืดมนอนธกาลได้ปกคลุมทวีปยุโรปแล้ว แต่วินสตัน เชอร์ชิลล์ ยังใจเย็นอยู่ วันนั้นเขาเดินข้ามถนนดาวนิ่ง ไปยังทำเนียบนายกรัฐมนตรีเพื่อรายงานให้ทราบว่า คำสั่งทางโทรเลขได้ส่งไปยังเรือรบในราชนาวีทุกลำแล้ว และบัดนี้พร้อมที่จะปฏิบัติการได้.

แต่โชคชาตาของมนุษย์ก็มีขึ้นมีลง ฉะนั้นในปีต่อมา (๑๙๑๕) เชอร์ชิลล์กลับชาตาตก หมดอำนาจและอิทธิพลไปพักหนึ่ง ลอร์ดคิตเชนเนอร์ได้ปลอบใจเชอร์ชิลล์ว่า "*ความชอบสิ่งเดียวที่คนอื่นไม่สามารถแย่งไปจากท่าน คือ ท่านได้ทำให้กองทัพเรือพร้อมแล้ว.*"

๓

สงครามทำให้เชอร์ชิลล์อับแสงลงชั่วคราว แต่ก็เย็นไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพราะต่อมาเชอร์ชิลล์ก็กลับได้รับความนิยมจากประชาชนอีก เชอร์ชิลล์เย็นผู้ที่มีทัศนะไกล ดังนั้น การปฏิบัติงานแต่เพียงในที่ทำงานเท่านั้นยังไม่เย็นที่พอใจเชอร์ชิลล์ เมื่อลอร์ดคิตเชนเนอร์เริ่มขยายกำลังกองทัพยกนั้น เชอร์ชิลล์มีความคิดเห็นสอดคล้องด้วย ความคิดเห็นอันไกลของเชอร์ชิลล์นี้สามารถจะพูดให้รัฐบุรุษคนใดคนหนึ่งฟัง นับเวลาเย็นชั่วโมง ๆ ได้โดยเชอร์ชิลล์จะอธิบายในเรื่องโครงการณ์การวิจารณ์และการขอความช่วยเหลือโดยตลอด เชอร์ชิลล์ได้หาโอกาสทั้งพูดและเขียนในเรื่องแผนการดำเนินสงครามอยู่ตลอดเวลา จนนายกรัฐมนตรี แอสควิธ (Asquith) ซึ่งไม่สู้นิยมเชอร์ชิลล์นักได้กล่าวหาว่าเย็นเรื่องคล้ายแม่ไก่ออกไข่.

แม้ว่าเชอร์ชิลล์จะมีความกระวนกระวายใจเพียงใดก็ตาม แต่อังกฤษก็ยังไม่สามารถทำการควบคุมท้องทะเล

ได้ทัวถึง ดังที่ปรากฏว่าเรือรบเยอรมัน ๒ ลำ ชื่อ เกอเบน (Goeben) และ เบรสเลา (Breslau) ได้ผ่านวงล้อมของเรือรบอังกฤษในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปสู่จักรวรรดิออตโตมาน (เตอรกี) ได้โดยปลอดภัย ส่วนเรือลาดตระเวนรังควานการพาณิชย์ เช่น เคอนิกสเบิก (Königsberg) และ เอมเดน (Emden) ก็ได้ก่อความยุ่งยากในน่านน้ำอาฟริกาและน่านน้ำอินเดีย ส่วนกองเรือรบเยอรมันภาคตะวันออกไกล ในบังคับบัญชาของพลเรือกราฟ สเป (Spee) ก็ยังปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวนและทำลายปรปักษ์อยู่อย่างเสรี ซึ่งต่อมามิช้าก็ขมกองเรือขนาดเล็กของพลเรือครา๊อค (Cradock) ที่โคโรเนล (Coronel) ได้ ส่วนภัยจากเรือดำน้ำก็ปรากฏว่าในชั่วระยะเพียงวันเดียวเท่านั้น เรือ อู—๙ ซึ่งเป็นเรือดำน้ำเยอรมันแบบเก่าสามารถขมเรือลาดตระเวนหุ้มเกราะขนาดใหญ่ของอังกฤษได้ถึง ๓ ลำ ทั้งนี้เกิดจากความผิดพลาดที่ส่งเรือทั้งสามนั้นไปทำการลาดตระเวนใกล้ฝั่งประเทศฮอลแลนด์ ความผิดพลาดครั้งนี้เป็นเพราะเซอร์ซิลล์ออกคำสั่งระงับการ “*เดินอย่างเบ็ด*” อันโง่เขลานั้นช้าไป

และก็เย็นคราวเคราะห์ดีที่ไม่มีการรบใหญ่ทางทะเลในระยะต้นการสงครามครั้งนี้ เพราะเยอรมันเก็บกำลังทางเรือส่วนใหญ่ไว้ในฐานทัพเสีย.

เชอร์ชิลล์ได้เอาใจใส่ติดตามเหตุการณ์ในประเทศฝรั่งเศสตลอดมา และได้ถกเถียงกับเซอร์ยอน เฟรนช์ (Sir John French) แม่ทัพบกของอังกฤษถึงความจำเป็นที่ต้องมีการยุทธผสมระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือณชายฝั่งทะเลประเทศเบลเยี่ยม แต่ในระหว่างที่ยังเตรียมการอยู่นั้น เชอร์ชิลล์เห็นความสำคัญที่จะต้องให้กองทัพเบลเยี่ยมทำการต้านทานที่เมืองแอนท์เวิพ (Antwerp) ต่อไปอีก เมื่อกองทัพเบลเยี่ยมถูกบีบบังคับให้จำต้องล่าถอยจากเมืองนั้น ลอร์ดคิตเชนเนอร์จึงขอให้เชอร์ชิลล์ข้ามไปประเทศเบลเยี่ยมเพื่อเย็นกำลังใจแก่ทหารเบลเยี่ยมในการดำเนินการรบต่อไป เชอร์ชิลล์นั้นมีความคิดอยู่แล้วว่าภาระกิจในประเทศเบลเยี่ยมนี้มีความสำคัญในทางยุทธศาสตร์มาก ดังนั้นจึงออกเดินทางทันที พร้อมด้วยทหารเย็นจำนวนเล็กน้อยเท่าที่รวบรวมจาก Naval Brigade ได้ในขณะนั้น เชอร์ชิลล์ได้

ออกเดินทางในเวลาเที่ยงคืน ข้ามมาประเทศฝรั่งเศสแล้ว จึงเดินทางต่อไปในประเทศเบลเยี่ยม นายกรัฐมนตรีแอสควิธผู้ซึ่งยังเห็นสงครามคราวนั้นเสมอเพียงงานอุทธยาน สโมสรได้แถลงอย่างไม่สู้เต็มใจว่า "*ได้ส่งนายวินสตันล่ามของเราไปในคืนวันนี้ ข้าพเจ้าไม่ทราบแน่ว่าเขาพูดภาษาฝรั่งเศสได้แค่ไหน แต่ถ้าเดชะบุญเขาเกิดพูดภาษาต่างประเทศได้ พวกเบลเยี่ยมคงจะได้ฟังการปลุกใจให้กล้าหาญอย่างที่พวกเขาไม่เคยได้ฟังมาก่อนเป็นแน่.*"

กองพลอังกฤษ (Naval Brigade) ที่เชอร์ชิลล์ส่งมาช่วยกองทัพเบลเยี่ยมคราวนี้ ยังมีอาวุธไม่ครบถ้วนตามอัตราศึก แต่ก็มาทันเวลาที่จะช่วยกองทัพเบลเยี่ยมทำการต้านทานต่อไป ถึงกระนั้นกองทัพเบลเยี่ยมบางส่วนก็ได้ถอยเข้าไปในประเทศฮอลแลนด์ และถูกปลดอาวุธไปแล้ว การเข้าช่วยให้เมืองแอนท์เวิพได้ต่อสู้อยู่นานวันไปอีกครั้งนี้ ถึงแม้จะเย็นการให้ความปลอดภัยแก่ท่าเรือในช่องอังกฤษก็ตาม แต่ก็ถูกวิจารณ์กันทั่วไปว่าเย็นความโง่เขลาของเชอร์ชิลล์.

เดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๔ เซอร์ชิลล์ได้เชิญลอร์ดฟิสเชอร์ นายพลเรือกองหนุน เข้ามาช่วยในกิจการของกระทรวงทหารเรือเพิ่มขึ้น และนับตั้งแต่ลอร์ดฟิสเชอร์เข้ามาแล้ว กิจการต่าง ๆ ก็ดำเนินไปอย่างเย็นผลดี ในระยะนี้มีข่าวชัยชะนะทางเรือย่อย ๆ ปรากฏขึ้นบ้าง รูปปั้นเนลสันได้นำมาตั้งไว้ ในสาธารณสถานทั่วไป "*จงทำลายเรือข้าศึก*" กลายเป็นคำขวัญของทหาร ลอร์ดฟิสเชอร์ ได้ ส่ง เซอร์โดเวตัน สเตอร์ดี (Doveton Sturdee) พร้อมด้วยเรือลาดตระเวนประจัญบานสองลำไปยังเกาะฟอคแลนด์ (Falkland) อย่างเงียบ ๆ และ ณ ตำบลนี้เองที่เป็นสุสานของพลเรือสเปพร้อมทั้งกองเรือรบของเขาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ชัยชนะครั้งนี้นับว่าเป็น ชัยชนะ เด็ดขาด ที่สามารถ กำจัดเรือบนผิวน้ำของเยอรมันไม่ให้ โผล่ออกมาอีกเลย* เซอร์-ชิลล์นั้นถึงกับคุยว่าจะลาก เอาเรือดำน้ำ เยอรมัน ออกมาจากอู่เหมือนกับแมวลากหนูที่เดียว แต่เรือดำน้ำเยอร-มันก็ยังคงปล่อยตอร์ปิโดต่อเรืออังกฤษได้เช่นเดิม การ

---

* ยุทธนาวีที่ฟอคแลนด์

ที่ลอร์ดพีสเซอร์เข้ามาช่วยกิจการของกระทรวงทหารเรือครั้งนี้นับว่าเป็นการช่วยเซอร์ซิลล์โดยตรง แต่เป็นการช่วยชั่วในระยะแรกเท่านั้น เพราะต่อมาได้ปรากฏในตอนท้าย ของการ ร่วมงานว่า ทั้งสอง คนไม่ได้ รับความนิยมจากประชาชนเพียงพอ เลยตกกะป๋องทั้งคู่.

ลอร์ดพีสเซอร์ เป็นคนที่มีนิสัย เชื่อความ คิดเห็นของตนเอง สำหรับสงครามครั้งนี้ ลอร์ดพีสเซอร์มีความเห็นว่า การที่จะ เผด็จศึกยุโรปให้เสร็จไปโดยเร็วนั้น จะต้อง ส่งทหารอีก ส่วนหนึ่ง ขึ้นยก ที่ฝั่ง ปอมเมอราเนียน (Pomeranian) ของประเทศเยอรมัน เพราะจะเป็นการเจาะแนวป้องกันในด้านทะเลบอลติค และสามารถส่งกำลังทหารรัสเซียด้วยเรือกินน้ำตื้น มาขึ้นที่อ่าวสเตตติน (Stettin) ได้ อีกด้วย ลอร์ดพีสเซอร์มุ่งอยู่แต่จะก่อความพินาศต่อประเทศเยอรมันอย่างเดียว โดยหาได้คิดไม่ ว่าพระเจ้าเฟรเดอริคมหาราชก็เคย ประสพปัญหาเช่นนี้มาก่อนแล้ว แผนการสร้างเรือกินน้ำตื้นจึงได้ กำหนดขึ้นเพื่อปฏิบัติงาน ตาม ความคิด ของ ลอร์ดพีสเซอร์ แต่ขณะที่การสร้างเรือกินน้ำตื้นกำลังดำเนินไปนั้น เซอร์-

ชิลล์ได้มีความเห็นว่า ควรจะส่งเรือรบขนาดหนักไปช่วยด้านดาร์ดาเนล ในเมื่อเรือรบเหล่านั้นไม่เหมาะที่จะทำการรบในด้านทะเลเหนือต่อไป แผนการส่งกำลังขึ้นบกในด้านยอลติคเช่นนี้ กระทรวงกลาโหมอังกฤษไม่เคยยึดถือเอาเป็นยุทธการที่ถูกต้องเหมาะสมเลย.

ถึงแม้ว่าทั้งเซอร์ชิลล์และพีสเซอร์จะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ส่งเรือประจัญบานไปทำการรบด้านช่องดาร์ดาเนลอย่างเดียวก็ตาม แต่เซอร์ชิลล์ก็ยังมีชื่อติดอยู่บนริมฝีปากของประชาชนว่าปฏิบัติงานไปอย่างผิดพลาด ต่อมาในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๑๙๑๘ เมื่อการโจมตีของกองเรือรบที่นาโรว์ (Narrows) (การรบที่ดาร์ดาเนล) นั้น ไม่เป็นผลแล้ว ลอร์ดคิตเชนเนอร์ก็ต้องส่งกองทัพของนายพล แฮมิลตัน (Hamilton) เข้าแก้ความเสียหายทันที.

ความพินาศสูญเสียทางเรือยังได้เกิดขึ้นต่อมาเป็นลำดับ เพราะปรากฏว่าเรือดำน้ำของเยอรมันได้มาปรากฏตัวในทะเลเอเยียน (Aegean) และจมเรือรบโกเลียต ไตรอัมฟ์ และแมเยสติค (Goliath, Triumph,

Majestic) ในเวลาไล่เรี่ยกัน ดังนั้นลอร์ดพีสเซอร์จึงตัดสินใจลาออกเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม โดยที่เห็นว่าตนไม่สามารถปฏิบัติงาน ตาม หน้าที่ให้เป็นผลดีได้ต่อไป การลาออกของ ลอร์ดพีสเซอร์ ครั้งนี้ได้ ก่อให้เกิดวิกฤติทางการเมืองในเวลาต่อมา หลังจากลอร์ดพีสเซอร์ลาออกแล้ว เชอร์ชิลล์ก็ได้รับข่าวทางวิทยุว่า เยอรมันส่งกองเรือรบออกมาปฏิบัติการในทะเลหลวงอีก เชอร์ชิลล์จึงต้องทำงานโดยขาดที่ปรึกษาคนสำคัญ และตกลงใจส่งเรือรบ ทุกลำออกไป สกัดกั้นใน บริเวณ ที่คาดว่าจะพบกับกองเรือรบของเยอรมัน แต่การรบทางเรือที่เชอร์ชิลล์คิดว่าจะได้พบเพื่อเป็นการแก้ หน้านั้น กลับเป็นการคว้าน้ำเหลว เพราะเรือรบอังกฤษทุกลำที่ตระเวณอยู่ในทะเลไม่พบเรือเยอรมัน แม้สักลำเดียว ความดีของคนนั้นเราจะเห็นได้ก็ต่อ เมื่อเขาหมดอำนาจวาสนาลงแล้ว ดังเช่นความดีของลอร์ดพีสเซอร์ ที่เราจะเห็นได้ จากบรรทึกของ ลอร์ด บีเวอร์บรูค (Beaverbrook) ที่เขียนไว้ว่า

" เมื่อ ลอร์ดพีสเซอร์ ได้มาร่วมงานกับเชอร์ชิลล์นั้น ทำให้ เชอร์ชิลล์ เป็นผู้ที่มีความสามารถเหนือคนอื่น

เช่นมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีกำลังใจที่จะดำเนินงานต่อไปในเมื่อประสพความปราชัย โดยฉะเพาะตัวลอร์ดพีสเซอร์เอง ในคืนที่ลาออกนั้นว่าแม้จะมีความเสียใจบ้างก็ตามแต่ก็ยังมีอารมย์ขบขันอยู่.”

เมื่อมีการปรับปรุงรัฐมนตรีในพรรคอนุรักษ์นิยมอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอีกครั้งหนึ่งนั้น เชอร์ชิลล์ก็พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงทหารเรือ และถูกย้ายไปรับตำแหน่งดัชชี่แห่งแลนคาสเตอร์ (Duchy of Lancaster) ส่วนตำแหน่งสมาชิกในสภาสงครามคงดำรงอยู่ต่อไป การครองตำแหน่งที่ไม่มีงานทำเช่นนี้ เชอร์ชิลล์ทนรับเงินเดือนอยู่ต่อไปไม่ได้ ดังนั้นจึงได้ลาออก และสมัครเข้าทหารเข้าประจำกองพันโรแยลสกอท ฟูซิเลียร์ที่ ๖ (Royal Scotch Fusiliers).

ส่วนการรบทางช่องดาร์ดาเนลก็ยังคงดำเนินต่อไป โดยฝ่ายอังกฤษต้องเสียเรือรบไปหลายลำ นายพลเรือเยอรมันชื่อ ฟอน อูเซดอม (Von Usedom) ผู้ซึ่งรู้ความเหนียวแน่น ความสามารถและบริเวณที่เข้นจุดอ่อนของป้อมเหล่านั้นดีกว่าผู้อื่น ได้แสดงความเห็นว่าถ้ารัฐบาล

อังกฤษกล้ายอมเสี่ยงเรือรบสักจำนวนหนึ่งในการยุทธครั้งนี้แล้ว ก็มีหวังจะเผด็จศึกดาร์ดาเนลให้เสร็จในเวลาเร็ววันได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ลังเลใจหรือชักช้าอย่างใดเลย และผู้ที่อำนวยการยุทธก็จะต้องมีกำลังใจอันเข้มแข็ง แต่รัฐบาลอังกฤษได้พลาดโอกาสอันดีครานี้ไปอย่างหน้าเสียดาย เชอร์ชิลล์ผู้เดียวเท่านั้นที่เหมาะสมที่สุดในการเข้าอำนวยการยุทธครั้งนี้ เพราะเชอร์ชิลล์ไม่เคยทำงานด้วยการลังเล ไม่เคยทำงานชักช้า และยังมีกำลังใจอันเข้มแข็งกว่าผู้นำคนอื่น ๆ อีกด้วย.

๔

การปฏิบัติงานในกองพันโรแยล สก๊อต ฟูซิลเลียร์ที่ ๖ นี้ เชอร์ชิลล์ได้เลื่อนยศขึ้นมาตามลำดับจนถึงชั้นพันโท และบรรดาเพื่อนนายทหารด้วยกันก็ไม่มีใครเหยียบย่ำเชอร์ชิลล์ในฐานะที่เป็นนักการเมืองที่ปราชัยมาแล้ว นอกจากผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้เตือนเชอร์-ชิลล์ว่า *"เมื่อเป็นทหารแล้วก็อย่าไปยุ่งกับการเมือง"*

เชอร์ชิลล์ทำอย่างไร เมื่อได้รับคำเตือนด้วยความหวังดีเช่นนี้ เปล่าเลย กลับรู้สึกว่าเย็นเรื่องขบขันเสียอีก เชอร์ชิลล์ตั้งใจอย่างแน่วแน่แล้วว่าจะต้องหาทางกลับไปสู่ตำแหน่งทางการเมืองให้จงได้ และพยายามแก้ความยกพร่องที่แล้วๆ มาให้สำเร็จ กองพันที่ ๖ นี้ต่อมาได้มีหน่วยอื่นขึ้นไปสับเปลี่ยนหน้าที่แทน เพราะศูนย์เสียกำลังไปมาก เชอร์ชิลล์จึงถือโอกาสนี้เลื่อนนายทหารที่อยู่ในบังคับบัญชาของตนเข้าประจำตำแหน่งสำคัญๆ จนหมด พร้อมกับลาออกจากตำแหน่งในกองพันนั้น เพื่อแสดงความไม่เห็นแก่ตัว.

โดยที่ไม่มีผู้ต้อนรับนักการเมืองนอกตำแหน่งไว้ในแนวรบฝรั่งเศส เชอร์ชิลล์จึงกลับไปสมัครรับเลือกตั้งและได้เข้านั่งในสภาผู้แทนอีกครั้งหนึ่ง ครั้นแล้วเขาก็เริ่มหาทางเพื่อไปสู่ความมั่นคงในทางการเมืองต่อไป พอดีกับสมัยที่ลอยด์ ยอช (Lloyd George) เป็นนายกรัฐมนตรีในปี ๑๙๑๖ นั้น ลอยด์ ยอช อยากได้เชอร์-ชิลล์เข้าร่วมเป็นพวกด้วยมากกว่าที่อยากให้เชอร์ชิลล์ไปอยู่ฝ่ายค้าน ดังนั้นลอยด์ ยอช จึงขอให้เชอร์ชิลล์รับ

ตำแหน่ง รัฐมนตรี กระทรวงสรรพาวุธ (Minister for Munitions) นี่เป็นก้าวแรกที่เชอร์ชิลล์จะได้เริ่มดัดแปลงใช้รถถังในการรบจนเป็นที่เลื่องลือกันทั่วไป เชอร์ชิลล์ไม่ได้อ้างตนว่าเป็นผู้เริ่ม คิดประดิษฐ์รถถังเอง ในกระทรวง กลาโหม ได้ บัน ทึก ราย นาม นัก ประ ดิษฐ์ อาวุธ ที่ยอมทุ่มเทกำลังและความคิดลงไปในการค้นคิดประดิษฐ์อาวุธใหม่ ๆ จน เหลือ แต่ ชื่อ เสียงไว้ มาก มาย แต่เชอร์ชิลล์ทำงานใน ฐานะที่เป็นผู้ให้ความคิดเห็น และแก้ไขดัดแปลงรถถังให้ดีที่สุดเท่านั้น กองทัพอังกฤษแม้ว่าจะเป็นผู้ริเริ่ม คิดในการนำรถถังเข้าใช้ในการรบก็ตาม แต่ก็ไม่วายที่จะได้ประสพความผิดพลาดในการใช้ เช่น ในการรบที่แม่น้ำซอมในปี ๑๙๑๖ ได้ใช้รถถังแบบมาร์ค – วัน (Mark 1) เข้าเจาะ แนวของ เยอรมัน เพื่อสนับสนุนช่วยการเข้าตีอย่างยอมตายของกองทัพนายพลเอิลเฮก (Haig) แต่เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นหล่มโคลน ไม่เกื้อกูลแก่การใช้รถถัง กองทัพอังกฤษจึงต้องเสียรถถังรุ่นใหม่ไป ๔๘ คัน อย่างไรก็ตามความคิดในการใช้รถถังยังคงฝังอยู่ในความรู้สึกของนายทหาร

อังกฤษทุกคน ดังนั้นการใช้รถถังในคราวต่อ ๆ มา (และโดยความช่วยเหลือของอเมริกันด้วย) จึงปรากฏว่าได้ผลดีจนกระทั่งสงครามสงบลง เชอร์ชิลล์เป็นผู้มีโอกาสได้ศึกษาพิจารณาเรื่องของรถถัง ทั้งทางเทคนิคและทางยุทธวิธีอย่างใกล้ชิด จึงสามารถให้ความคิดเห็นในการสร้างรถถังรุ่นใหม่ได้อย่างดี จนกระทั่งรัฐสภาก็ได้ชมเชยความสามารถครั้งนี้.

เชอร์ชิลล์ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสรรพาวุธแล้วไม่นาน ก็ได้จัดการปรับปรุงระเบียบวิธีปฏิบัติการของกระทรวงนี้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมื่อการงานได้มีรากฐานมั่นคงดีแล้ว เชอร์ชิลล์ก็มีโอกาสพิจารณาดูสภาพการณ์อย่างกว้างขวางในลักษณะของสงครามที่ดำเนินอยู่ เพื่อรวบรวมเหตุการณ์บันทึกเป็นประวัติไว้ เชอร์ชิลล์ได้รับคำขอให้เป็นผู้รวบรวมเอกสารคำสั่งทางราชการเกี่ยวกับยุทธนาวีที่ยุตแลนด์ด้วย งานในหน้าที่กระทรวงนี้ทำให้เชอร์ชิลล์มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลาธิการของอเมริกัน หลังจากสหรัฐได้เข้าร่วมสงครามด้วยแล้ว ผลของการปฏิบัติ

อันดีของเชอร์ชิลล์นี้เองกระทำให้สัมพันธภาพของประชาชาติแองโกล—แซกซอนทั้งสองมีความสนิทสนมยิ่งขึ้น.

ในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงสรรพาวุธนี้เองที่ได้เปิดทางให้เชอร์ชิลล์มีทัศนะอันไกลในการจัดแผนการและการปกครองหน่วยทหารในสงครามสมัยใหม่ ทบวงการของเขาได้ดำเนินการเยี่นอย่างดีตลอดมาในปี ๑๙๑๗-๑๘ ฉะนั้นเขาจึงสามารถช่วยเหลือกองทัพอิตาลีได้ด้วยการส่งยุทธสัมภาระไปให้อย่างมากมาย และเมื่อกองทัพที่ ๕ ของอังกฤษได้รับความเสียหายอย่างหนักจากข้าศึกในเดือนมีนาคม ๑๙๑๘ เชอร์ชิลล์ก็สามารถจัดส่งศาสตราภัณฑ์สำรองที่เขาได้จัดไว้ คืออาวุธยี่นจำนวน ๒,๐๐๐ กะบอกไปให้กองทัพในประเทศฝรั่งเศสได้ ครั้นถึงปี ๑๙๑๙ เชอร์ชิลล์ก็ได้ร่วมกับนายกรัฐมนตรีลอยด์ยอซและสมาชิกในสภาสงครามอื่น ๆ ในการวางแผนการใหญ่สำหรับการโจมตีหนักในแนวรบด้านตะวันตกโดยการใช้รถถังจำนวนมากและหน่วยยานยนตร์เข้าร่วมในการรบครั้งนี้ด้วย แผนยุทธการครั้งนี้เองได้กลายเป็นต้นตำหรับสงครามสายฟ้าของเยอรมันในสงครามโลก

ครั้งที่ ๒ ในการรุกโจมเข้าทำลายประเทศโปแลนด์และฝรั่งเศส.

๕

เชอร์ชิลล์ได้บันทึกเหตุการณ์ระหว่างปี ๑๙๑๔ ถึง ๑๙๑๘ นี้ไว้เป็นหนังสือขนาด ๔ เล่มใหญ่ โดยให้ชื่อว่า "วิกฤติกาลของโลก" (The World Crisis) หนังสือนี้ได้ประพันธ์ขึ้นอย่างดียิ่ง รวมเอาความคิดเห็นส่วนตัวและประวัติศาสตร์ของโลกสมัยใหม่ หนังสือชุดนี้ จัดอยู่ในประเภทวรรณกรรม เพราะนอกจากจะบรรยายกิจการในตำแหน่งหน้าที่อันสำคัญของเชอร์ชิลล์ และเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้ว ยังวางเรื่องในลักษณะพิเศษที่จูงใจให้ผู้อ่านติดตามโดยตลอด นายทหารอังกฤษเองถือว่าเป็นหนังสือที่แสดงหลักฐานอันน่ากลัว เพราะกล่าวถึงความผิดพลาด ความแตกแยกไม่ลงรอยกันในระหว่างข้าราชการชั้นสูง โดยการบันทึกจากความคิดเห็นอันรุนแรงของเชอร์ชิลล์เอง นักหนังสือที่เป็นพลเรือนยอมรับ

ว่าหนังสือนี้พอจะเทียบกับของตอลสตอย (Tolstoy) และของนาเปียร์ (Napier) ในด้าน การพรรณนา สภาพการสงครามได้ หนังสือเล่มนี้ทำให้เชอร์ชิลล์มีชื่อเสียงรุ่งโรจน์มากขึ้นถึง กับยอมรับกันว่าเป็นเอกสารที่ดีที่สุดที่มีในภาษาอังกฤษ.

เนื่องจากหนังสือเหล่านี้ล้วนแต่ บรรยาย ความคิดเห็นของเชอร์ชิลล์ที่คาดหมายถึง การสงครามที่คงจะได้ทำการต่อสู้กับประเทศเยอรมันเป็นครั้งที่สอง ดังนั้นจึงนับว่ามีค่าควรแก่การได้รับความสนใจ จากคนอังกฤษทั่วไป และก็เป็นของแน่ ที่เดียวที่บรรดาชนชั้นผู้นำของเยอรมันในสมัยนั้นได้ศึกษาหนังสือเล่มนี้ด้วย เพราะเป็นหนังสือที่แสดงความคิดเด่น และความด้อย ของเชอร์-ชิลล์เองบางประการอย่างชัดเจน นอกจากนั้นเชอร์ชิลล์ยังได้ให้ทัศนะอันกว้างขวางที่เกี่ยวกับการสงคราม สำ-หรับสัมพันธมิตรนั้น เชอร์ชิลล์เชื่อมั่นใน แสนยานุภาพที่เหนือ กว่า สัตรูว่าจะเป็น ฝ่ายชะนะ สงครามในขั้นสุดท้าย ตัวเชอร์ชิลล์เองมีความบกพร่องอยู่อย่างหนึ่งคือตกลงใจถูกสำหรับงานใหญ่ แต่งานเล็กนั้นเชอร์ชิลล์ต้องอาศัย

ผู้อื่น ซึ่งงานเล็กๆเหล่านี้ย่อมทำให้งานใหญ่ในสงคราม ผิดพลาดได้ ดังเช่นที่เซอร์ชิลล์ได้มีความเชื่อมั่นในปี ๑๙๑๔ ว่าเรือดำน้ำเยอรมันไม่สามารถเข้ามาในช่องแคบสคาปาโฟลว์ (Scapa Flow) และความเชื่อในทำนองนี้ได้ทำให้เรือโรแยลโอ๊ค (Royal Oak) จมลงในปี ๑๙๓๙ คำแถลงอย่างนักสุนิยม (Optimist) ของเขาได้กล่าวในปี ๑๙๑๕ ว่าราชนาวีอังกฤษจะไปลากเรือดำน้ำของเยอรมันออกมาจากรังเหมือนต้อนหนูที่เดียวในทำนองเดียวกันเมื่อปี ๑๙๔๐ เซอร์ชิลล์ก็ให้คำมั่นสัญญาว่าราชนาวีจะสามารถจมเรือลำเลียงของเยอรมันทุกลำที่ผ่านช่องแคบสกาเยอแรค (Skagerrak) ไปประเทศนอร์เวย์ แต่เหตุการณ์ต่างๆได้เกิดขึ้นตรงกันข้ามกับคำแถลงทั้ง ๒ คราวนั้นอย่างกลับหน้ามือเป็นหลังมือทีเดียว คือในปี ๑๙๑๕ เยอรมันได้วางทุ่นระเบิดปิดกั้นล้อมเกาะอังกฤษไม่ให้เรืออังกฤษเข้าออกจากท่าได้ ทำให้อังกฤษเกือบแพ้ไปแล้ว และในปี ๑๙๔๐ เยอรมันก็ใช้กำลังทางอากาศทำการคุ้มครองขบวนเรือลำเลียงที่ไปประเทศนอร์เวย์ได้โดยอังกฤษขัดขวางไม่สำเร็จ.

เรื่องราวในสงครามโลกครั้งที่ ๑ นั้น เชอร์ชิลล์อดไม่ได้ที่จะออกความคิดเห็น เชอร์ชิลล์ได้แสดงให้โลกทราบว่าบรรดาผู้นำในระหว่างสงครามนั้น มีทั้งผู้ที่น่าได้รับความสนใจและผู้น่าได้รับความรังเกียจ โดยผลที่ล้มเหลวในแผนการสงครามของฝรั่งเศส เชอร์ชิลล์ได้ตำหนิ จอมพล จอฟ (Joffre) ของฝรั่งเศสว่าเป็นคนหัวรั้น มีความคิดช้า นิสัยเฉื่อยชา และมีท่าทางอย่างคนเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้า ที่เชอร์ชิลล์กล้ากล่าวเช่นนั้นก็เพราะพิจารณาจากความพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสประกอบกับความสงสัยที่มีเป็นทุนอยู่เดิมแล้ว ส่วนการที่เชอร์ชิลล์รับความคิดเห็นของกาลลินี (Gallieni) และสนใจในการรบที่แม่น้ำมาร์นนั้น กลับเป็นเรื่องขบขันของนายพลอังกฤษสองนายด้วยกันคือ พลเอก เซอร์ดับบลิว. เอส. เบิรด (Sir W.S. Bird) และพลตรี เซอร์เฟรเดอริค โมริซ (Sir Frederick Maurice) สำหรับพลเอก เซอร์ วิลเลียม โรเบิตสัน (Sir William Robertson) ซึ่งเป็นเสนาธิการของอังกฤษระหว่างปี ๑๙๑๕—๑๙๑๘ นั้น เชอร์ชิลล์มีความนิยมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ส่วนนายพล เฮก (Haig) นั้น เซอร์ชิลล์มีความเห็นว่าเป็นผู้ที่ขาดการมีทัศนะไกล ถึงแม้ว่านายพลเฮกจะพิจารณาโอกาสที่เยอรมันจะต้องปราชัยในปี ๑๙๑๘ ได้อย่างถูกต้อง.

ยุทธนาวีที่ยุตแลนด์ (Yutland) ซึ่งเป็นการรบทางเรือที่เด็ดขาดในสงครามโลกครั้งที่ ๑ อันมีชื่อขจรขจายไปตลอดกาลนั้น ก็เพราะการอำนวยการของนายพลเรือ เยลลิโค (Jellicoe) แต่เซอร์ชิลล์กลับยกย่องเล็กน้อยเท่านั้น แม้แต่นายพลเรือ บีทตี้ (Beatty) เอง เซอร์ชิลล์ก็ไม่เอาใจใส่ ส่วนผู้ที่เซอร์ชิลล์เชื่อถือและยกย่องนั้นก็มีนายพล มิชเชล (Michel) นายพล โฟช (Foch) นายพล มานกิน (Mangin) นายพล อัลเลนบี (Allenby) และยอมให้เกียรติในชัยชะนะของเยอรมันแก่ นาย พล ฟรังซัว (Francois) เพราะ ความ กล้าหาญ ใน การปฏิบัติ การรบจนได้ชัยชะนะ ที่แทนเนนแบร์ก (Tannenberg)*

---

* การรบที่แทนเนนแบร์ก เป็นการรบระหว่างเยอรมันกับรัสเซีย ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ที่นักการทหารยกย่องว่าเป็นการรบแบบครูนั้น ก็เพราะเยอรมันทั้งที่เป็นฝ่ายที่มีกำลังน้อยกว่ารัสเซีย กลับเป็นฝ่ายมีชัย แม่ทัพใหญ่เยอรมันคือจอมพล ฮินเดนบูรก์.

เชอร์ชิลล์ยอมรับว่า "*ในบรรดาศัตรูด้วยกันแล้ว เยอรมันเป็นศัตรูที่น่ากลัวที่สุดในโลก ถ้าเยอรมันปฏิบัติตามแผนของตนได้สำเร็จ แต่ถ้าสามารถบังคับให้เยอรมันต้องปฏิบัติตามแผนของอังกฤษแล้ว ก็จะเห็นว่าเยอรมันนั้นไม่มีพิษสงอะไรเลย*" เชอร์ชิลล์ยังรำพันต่อไปอีกว่ารัฐบาลอังกฤษได้ปล่อยให้โชคหลุดมือไปโดยการที่ไม่ใช้กำลังผสมเข้าทำการยุทธสเทินน้ำสเทินบกให้เต็มที่ เชอร์ชิลล์ยังมีความเห็นว่าอังกฤษไม่ควรทำสงครามตามแบบที่เยอรมันต้องการ ในเรื่องตัวทหารแต่ละคนนั้นเล่า เชอร์ชิลล์เห็นว่าทหารสัมพันธมิตรมักจะรักชีวิตของตัวมากกว่าทหารเยอรมัน ฉะนั้นเหตุการณ์ในแนวรบด้านตะวันตก สัมพันธมิตรจึงไม่ค่อยได้ข่าวอันมีประโยชน์ทางทหารที่ถูกต้อง ส่วนการผิดพลาดในการสงครามปี ๑๙๑๕ คือการรบที่ดาร์ดาเนล (Dardanelles) นั้น เชอร์ชิลล์รู้สึกว่า "*ทั้งรัฐบาลและประชาชนของประเทศทางตะวันตกต้องอยู่ในสภาพที่เศร้าใจ*" ในด้านการอำนวยการสงคราม เชอร์ชิลล์มีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่จะต้องตกลงใจกระทำทันที ไม่

ควรจะรอให้ได้รับเรื่องราว ข่าวสารต่าง ๆ อย่างพร้อมมูลเสียก่อน การกระทำทำนองนี้เชอร์ชิลล์เห็นว่ามักจะไม่ทันการณ์เสียแหละมาก.

บันทึกช่วยความจำที่เชอร์ชิลล์นำมาพิมพ์ไว้ในหนังสือ "*วิกฤติกาลของโลก*" ด้วยนั้น ได้ส่งไปให้รัฐมนตรีทุกท่าน และบรรดาสมาชิกในสภาป้องกันราชอาณาจักร์ในยุคนั้นด้วย.

ในขณะที่พลเอกเปแตง (Pétain) กำลังอำนวยการป้องกันเมืองแวร์ดัง (Verdun) อย่างเหนียวแน่นที่สุด โดยไม่คำนึงว่าจะสูญเสียกำลังมากกว่าเยอรมันสักเท่าใดนั้น เชอร์ชิลล์ได้เสนอความเห็นให้สร้างแนวตั้งรับลวงขึ้นข้างหลังอีกแนวหนึ่ง เมื่อเยอรมันหลงเข้าตีแนวตั้งรับนี้และตกเข้ามาอยู่ในถุงที่ได้เตรียมไว้แล้ว ก็จะถูกกำลังอีกส่วนหนึ่งเข้าทำลายย่อยยับไปทันที ความคิดของเชอร์ชิลล์นั้นมุ่งหมายใช้ภูมิประเทศให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คือต้องการให้กองทัพฝรั่งเศสล่อทหารเยอรมันเข้ามายังบริเวณที่ภูมิประเทศเกื้อกูลแก่การออกตีโต้ตอบด้วยกำลังส่วนใหญ่ เชอร์ชิลล์ไม่มีความเห็น

ด้วยในการยึดแนวตั้งรับไว้อย่างเหนียวแน่น เพราะผู้นำทัพทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักใช้ไหวพริบเล่ห์เหลี่ยมและมีลูกไม้ร้อยแปดพันประการ ผู้ที่ได้รับคำชมเชยจากเซอร์ชิลล์ต่อมาก็คือลอร์ดคิตเชนเนอร์ ผู้ซึ่งนำกองทัพอังกฤษเข้าทำการรุกใหญ่ที่แม่น้ำซอมม์ในปี ๑๙๑๖ เพราะแผนของเฮก—คิกเกล—โรเบิตสัน (Haig-Kiggel-Rebertson) นั้นไม่มีการจู่โจมหรือรบใหญ่ในแนวแม่น้ำซอมม์เลย ดังนั้นการที่คิตเชนเนอร์เปิดการรุกใหญ่เช่นนี้จึงเป็นการสร้างความหวังในอนาคตให้เซอร์ชิลล์.

การที่เซอร์ชิลล์เห็นพ้องด้วยกับคิตเชนเนอร์นั้นมิใช่ว่าเซอร์ชิลล์จะไม่สนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การรบในแนวรบด้านตะวันตก เพราะเซอร์ชิลล์รู้ดีแล้วว่าสัมพันธมิตรยังมีกำลังไม่พอสำหรับออกทำการรุกในยุทธบริเวณด้านนี้ดังที่ปรากฏว่าเซอร์ชิลล์ได้คัดค้านการจู่โจมที่เมืองปาสเชนเดเล (Passchendaele) ในปี ๑๙๑๗ ซึ่งนายพลโรเบิตสันได้แย้งว่าเซอร์ชิลล์ทำงานด้วยอารมณ์มากกว่าที่จะใช้เหตุผลเข้าสนับสนุน จริงหรือที่ว่าเซอร์ชิลล์ทำงานด้วยอารมณ์ หลังจากการรบครั้งแรกที่ดาร์ดาเนล

ต้องปราชัยลง และหลังจากที่กองทัพเตอร์กีถูกตีกระจัดกระจายไปตั้งแนวใหม่แล้ว เชอร์ชิลล์ก็เสนอให้เปิดการโจมตีต่อเมืองกัลลิโปลี (Gallipoli) อีกโดยเชอร์ชิลล์ให้ความมั่นใจว่ากองทัพเตอร์กียังรวมกำลังกันไม่ติด ส่วนการรบในปาเลสไตน์ เชอร์ชิลล์ก็เสนอให้ส่งกองทัพซาโลนิก้า (Salonika) ขึ้นยกทางด้านหลังแนวรบของเตอร์กี.

ข้อเสนอต่าง ๆ ของเชอร์ชิลล์ นักการทหารได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นข้อเสนอที่มิได้พิจารณาถึงปัญหาการขนส่งและส่งกำลัง เชอร์ชิลล์เชื่อความสามารถในการตั้งรับในยุทธบริเวณด้านตะวันตก ก็เพราะว่านายพลลูเดนดอฟของเยอรมัน (Ludendorff) ได้ทำลายทหารเยอรมันเองโดยเปิดการรุกในปี ๑๙๑๘.

การที่เยอรมันประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาในปี ๑๙๑๗ นั้น เชอร์ชิลล์ลงความเห็นว่าบรรดาผู้นำของเยอรมันไม่ปรารถนาจะได้ชัยชะนะในสงครามคราวนี้แล้ว เชอร์ชิลล์ได้กล่าวว่า *"ในบรรดากระบวนการแห่งความผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงของกองบัญชาการ*

สูงสุดเยอรมัน นั้นไม่ มีครั้งไหน ที่จะสำคัญ เท่าความผิด พลาดในการก่อสงครามกับสหรัฐอเมริกา เพราะสหรัฐอเมริกามีพลเมืองที่ ได้รับการศึกษาแล้วถึง๑๒๐ ล้านคน มีความเจริญในทางวิทยาศาสตร์สูง มีทรัพยากรเป็น จำนวนมากขนาดที่ไม่มีใครจะมาแข่งขันได้ ส่วนกำลัง ทหารที่ได้รับ การฝึกแล้ว รวมทั้ง นายทหาร และพลทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และ เรือสงคราม อื่น ๆ นั้น สหรัฐอเมริกาก็สามารถจะทำการระดม ได้ทัน ที่เป็นจำนวนมาก สุดจะคณนาได้ ความผิด พลาด ของเยอรมัน ครั้งนี้เกิดจากความเชื่อมั่นในอานุภาพของอาวุธวิเศษที่เรียกว่าเรือดำน้ำมากเกินไป เพราะเยอรมันเข้าใจว่าสหรัฐอเมริกาคงจะทำการระดมสรรพกำลัง ทั้ง หลายเข้าสู่สนามรบไม่ทันกาล ดังนั้น การที่เยอรมันหาญ เข้าทำ สงคราม กับสหรัฐอเมริกาจึงควรได้รับโทษอย่างสาสมกับความอหังการ.”

ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย หรือ? เหตุการณ์ ในปี ๑๙๑๗ และปี ๑๙๔๑ มีเรื่องที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญในการที่สหรัฐเข้าสู่สงคราม

เมื่อฝรั่งเศสปราชัยไปในเดือนมิถุนายน ๑๙๔๐ แล้ว ความหวังของเชอร์ชิลล์ที่จะให้อังกฤษรอดพ้นจากความหายนะและกลับมีชัยได้นั้น อยู่ที่การได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐด้วยกำลังอันสดชื่นมโหฬาร สำหรับเข้าต่อกรกับเยอรมันซึ่งเข่งกำลังจนสุดขีดแล้วนั้นต่อไป.

เชอร์ชิลล์ก็มีความเห็นตรงกับฮิตเลอรในเรื่องที่ผู้นำของเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๑ นั้น ยังไม่มีความสามารถในการใช้กำลังทหาร ทั้งนี้เพราะผู้นำของเยอรมันประมาณค่าของทหารในปี ๑๙๑๔–๑๙๑๘ ต่ำไป ดังเช่นที่เชอร์ชิลล์เขียนไว้ในหนังสือวิกฤติกาลของโลกว่า

"*ภายในขอบเขตต์แห่งกำลังของมนุษย์แล้ว ไม่เคยปรากฏหลักฐานที่ใดเลยที่จะแสดงความแกว่นกล้าสามารถเช่นการรุกของเยอรมันในช่วระยะเวลาเพียง ๔ ปี แห่งการสงคราม เยอรมันได้เข้าสู่สนามรบและทำการท้าทายไปทั่วทั้งห้าทวีปด้วยกำลังทางบก เรือและอากาศ กองทัพเยอรมันได้เข้าสู่สมรภูมิทุกแห่งด้วยชัยชะนะอันงดงาม ยืนหยัดอยู่บนดินแดนที่ยึดครอง*

โดยฝ่ายป้องกันต้องเสียชีวิตและเลือดเนื้อไปเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองเท่าของเยอรมัน การที่จะกำจัดกำลังรบอันฮึกเหิมและระงับความดุเดือดของกองทัพเยอรมันได้นั้น จำเป็นต้องรวมบรรดาชาติมหาอำนาจทั้งหลายเข้าร่วมกันทำการต้านทาน ส่วนกระบวนการทั้งหลายที่ใช้ในการต่อต้าน เช่นกำลังพลเมือง ทรัพยากรอันไม่จำกัด การเสียสละอย่างสูงสุดจะคำนวณได้การปิดล้อมทางทะเล (Sea Blockade) เหล่านี้ จะต้องไม่กระทำเพียงชั่วระยะเวลาเพียง ๕๐ เดือน (๔ ปีเศษ) เท่านั้น แต่ต้องกระทำโดยติดต่อกันไป รัฐเล็กๆได้ศูนย์อิสสรภาพไปในการต่อสู้ จักรวรรดิ์ที่เคยมีอำนาจได้ถูกแบ่งแยกเป็นส่วนเล็กส่วนน้อย ประชาชนพลเมืองเกือบ ๒๐ ล้านคนได้เสียชีวิตไปโดยมือผู้โหดร้าย ก่อนที่จะได้รับการแก้แค้นตอบแทน แน่นอนทีเดียวที่ชาวเยอรมันนั้นจะต้องได้รับการตอบแทนอย่างสาสม."

ในจำนวนคำยกย่องสรรเสริญเซอร์ชิลล์ในความเป็นผู้นำอันเด็ดเดี่ยวและกล้าหาญของเขานั้น ยังเป็นเรื่องที่พอจดจำกันได้ในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่ ๑

แต่ก็มีรัฐบุรุษใหญ่หลายคนลงความเห็นว่าบุคคลอย่างเซอร์ชิลล์มีอารมณ์และจิตต์ใจไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำชาติในยามสงคราม พลเรือเอกเซอร์ เรยินัลด์ เบคอน (Sir Reginald Bacon) ได้บันทึกรายงานหลักฐานการปฏิบัติภาระกิจของเซอร์ชิลล์ในระหว่างที่เป็นรัฐมนตรีกระทรวงทหารเรือโดยให้ข้อสังเกตไว้ว่า

"ในการอำนวยการรบในสนามนั้น มิสเตอร์เชอร์ชิลล์มีความสามารถรุ่งโรจน์หาคนเทียมได้ยาก แต่โดยทั่วไปแล้ว เขายังไม่เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้บริหารงานในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยทบวงการเมืองฝ่ายพลเรือนที่ใช้ความรู้ทางเทคนิคสูงเช่นนั้นได้" และนายทหารเรืออีกผู้หนึ่งคือ นาวาเอก ดับบลิว. ดี. พูเลสตัน (W. D. Puleston) แห่งนาวิสหรัฐก็ได้ยืนยันเมื่อปี ๑๙๒๗ ว่า *ประเทศอังกฤษอาจรอดพ้นจากการแพ้สงครามคราวต่อไปได้ แต่ประเทศอังกฤษจะหาบุคคลอย่างเชอร์ชิลล์อีกมิได้แล้ว.*

๖

บทบาทของประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่น่าศึกษา และสนใจ ในระยะเวลาภายหลังสงครามโลกครั้งนั้นได้ยุติลง บรรดารัฐบุรุษผู้นำอังกฤษที่ผ่านพ้นสงครามมาด้วยดีนั้น ก็ได้ศูนย์เสียความนิยมจากประชาชนลงไปทีละเล็กละน้อย เชอร์ชิลล์เองก็ไม่ได้รับความยกเว้น ถึงแม้ว่าตลอดเวลา ๒๐ ปีมานี้ (๑๙๑๘–๑๙๓๙) เขาได้รับหน้าที่สำคัญ ทาง การเมือง สืบต่อ กันมาโดยมิได้ขาดระยะ เช่น ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม กระทรวงอากาศยาน กระทรวงการอาณานิคม และในที่สุดได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นตำแหน่งเดิมของบิดาเชอร์ชิลล์เองก็ตาม ดวงชาตาของเขาก็ไม่วายตกต่ำลงเช่นเดียวกับผู้นำอื่น ๆ ด้วยเหตุที่ผลแห่งงานซึ่งเขาได้ปฏิบัติไปในระหว่างเวลานี้เอง ได้ทำให้เชอร์ชิลล์เสื่อมลง กล่าวคือเขาได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนกองทัพ ของ นายพลโคลชัค (Kolchak)

และเดนนิไคน์ (Deni Kine)[1] กระทำสงครามต่อสู้กับพวกคอมมูนิสต์ในรัสเซีย แต่นายพลทั้งสองนั้นพ่ายแพ้ เชอร์ชิลล์ก็พลอยหมดความนิยมไปด้วย เชอร์ชิลล์ได้ยื่นมือเข้าไปจัดการกับปัญหาประเทศตะวันออกใกล้ (ปาเลสไตน์) ต่อมาก็ต้องเผชิญกับปัญหาชนชาติไอริชที่ต้องการแยกการปกครองออกจากอังกฤษ ซึ่งยังผลให้อังกฤษต้องโอนอ่อนผ่อนตามโดยการเปิดประชุมตกลงกัน[2]

ขณะนั้นเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลพรรคเสรีนิยมเริ่มคลอนแคลนแล้ว ในไม่ช้ารัฐบาลชุดนั้นก็ต้องลาออกและกระจัดกระจายไปจนคุมกันไม่ติด เชอร์-ชิลล์ก็ต้องลาออกจากรัฐสภาด้วย เมื่อว่างจากธุระกิจด้านนี้แล้ว เขาก็ใช้เวลาเขียนหนังสือขึ้นอีกหลายเล่ม รวมทั้ง "วิกฤติกาลของโลก" และหนังสืออนุสสรณ์

---

1. นายพลรัสเซียทั้ง ๒ คนนี้ เป็นแม่ทัพรัสเซียขาว ต่อสู้กับกองทัพแดงในรัสเซียเพื่อกู้ประเทศให้พ้นจากคอมมูนิสต์.

2. หลังสงครามใหญ่ทุกครั้ง ชนชาติเล็กซึ่งอยู่ในปกครองของชนชาติอื่นก็ดิ้นรนเรียกร้องอิสสรภาพ กรณีชนชาติไอริชครั้งนี้เป็นต้นกำเนิดของเสรีรัฐไอริชหรือประเทศไอเรในปัจจุบัน.

แห่งชีวิต เอิล มาร์ลยอเรอะ (Life of Marlborough) ซึ่งเป็นหนังสือขนาดใหญ่ถึง ๖ เล่ม.

เมื่อ เชอร์ชิลล์ได้รับเลือกตั้ง กลับเข้าสู่ รัฐสภาอีกครั้งหนึ่งแต่เป็นฝ่ายพรรคอนุรักษ์นิยม ทำให้เชอร์ชิลล์รู้สึกตัวว่าเป็นที่สงสัยของพรรคการเมืองอื่นๆ มาก ในการเข้าสู่วงการเมืองครั้งนี้ การบริหารงานของหัวหน้าพรรคอนุรักษ์นิยมนั้น ก็ดูไม่เอาใจใส่กับเรื่องราวในยุโรปเลยมัวไปหลงงมในเรื่องไม่เป็นสาระเสีย ทั้งๆ ที่ขณะนั้นฮิตเลอรกำลังเตรียมการแผ่อำนาจไปทั่วยุโรป การเข้าแทรกแซงของอังกฤษเพื่อระงับสงครามกลางเมืองในสเปญและสงครามเอธิโอเปียก็ไม่บังเกิดผล โรงงานอุตสาหกรรมของเยอรมันก็เริ่มผลิตอาวุธให้กองทัพนาซีอย่างขนานใหญ่ แต่ในวงการเมืองของอังกฤษก็หาได้มีผู้ใดเอาใจใส่ไม่ เชอร์ชิลล์จึงต้องรับภาระเป็นผู้ทำนายเหตุการณ์และคาดการณ์อีกครั้งหนึ่ง โดยได้เตือนให้รัฐบาล อังกฤษเตรียมการป้องกันกำลังทางอากาศของนาซีไว้ทั้งในสภาผู้แทนและในหัวเมืองอื่นตลอดไปเกือบทั่วเกาะอังกฤษ เชอร์ชิลล์ได้ชี้ให้ชาวอังกฤษมองเห็น

มหาภัยที่กำลังคลุมทวีปยุโรปอยู่และกำลังจะลอยข้ามมาสู่เกาะอังกฤษแต่ก็ไม่เกิดผลอย่างไร.

กลิบ (Glib) นักการเมืองของ อังกฤษอีกคนหนึ่งได้ยกเอาเหตุผล ต่าง ๆ มาสาธยาย ถึง ภัย ใน อนาคต ให้สมาชิกในรัฐสภาฟัง แต่เมื่อบรรยายเสร็จแล้วถ้อยคำต่าง ๆ นั้นก็ตกอยู่กับที่พื้นในห้องประชุมนั้นเอง ส่วนอากาศยานหลวง อังกฤษนั้น ยิ่งซ้ำร้ายไปใหญ่ ที่ยังย่ำอยู่ข้างหลังกองทัพอากาศเยอรมัน.

ประชาชนชาวอังกฤษ ก็เกือบจะเรียกได้ว่าไม่ยินดียินร้ายอะไรเลย หรือจะเย็นเพราะระอาต่อความปากจัดของเชอร์ชิลล์ หรือเพราะเชอร์ชิลล์ชอบพูดชะนิดเขียนเสือให้วัวกลัวบ่อย ๆ ชาวอังกฤษย่อมจำพฤติการณ์ที่ล่วงมาแล้วได้อย่าง แม่นยำ ว่าการที่ เชอร์ชิลล์ได้เคย ด่าว่า "*พวกแดงที่สิ้นคิด*" ใน เครมลิน อย่างสาดเสเทเสียนั้น ก็เย็นกโลบายการเมือง ของเชอร์ชิลล์ ที่จะก้าวไปสู่ความมีชื่อเสียงในวงการเมืองอีก การประชุมของรัฐสภาทุกคราวถ้าเชอร์ชิลล์ได้เข้าร่วมประชุมแล้วจะมีผู้ไปฟังการประชุมกันล้นหลาม แต่ครั้นถึงเวลาออกเสียงลงคะแนน

กลับไม่มีผู้ออกเสียงให้เชอร์ชิลล์ ความตกต่ำแห่งคะแนนนิยมกลับเพิ่มขึ้นอีก เมื่อเชอร์ชิลล์เข็นฝ่ายสนับสนุนพระเจ้าเอ็ดวารด์ที่ ๘ ให้ทรงกระทำพิธีสมรสซึ่งเป็นการฝืนมติมหาชนชาวอังกฤษ ถึงแม้ว่าการสมรสนี้สังฆราชแห่งแคนเตอเบอรี่ (Archbishop of Canterbury) และผู้อื่นจะเห็นด้วยอีกมากก็ตาม เข็นเวลาถึง ๖ ปีที่เชอร์ชิลล์ได้รับการเหยียดหยามจากบรรดานักการเมืองหนุ่มรุ่นใหม่ โดยเปรียบเชอร์ชิลล์เหมือนราชบริพารผู้ป้อยอ ในรัชชสมัยพระนางเจ้าวิคตอเรียและพระเจ้าเอ็ดวารด์.

นิสสัยปากจัดของเชอร์ชิลล์ยังคงรุนแรงเช่นเดิม เพราะเชอร์ชิลล์มั่นใจว่า การสงครามระหว่างอังกฤษกับเยอรมันนั้นไม่มีทางจะระงับหรือหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นเมื่อนายกรัฐมนตรีแชมเบอร์เลน (Chamberlain) ไปคุกเข่าขอสันติภาพจากฮิตเลอรที่เมืองโกเดสเบิก (Godesburg) และเมืองมิวนิช จึงถูกเชอร์ชิลล์ประณามอย่างเสียหาย ความจริงนั้นเชอร์ชิลล์ได้วางตนเป็นผู้ที่คอยขัดขวางและรุนแรงต่อนายกรัฐมนตรีอยู่ไม่น้อย กลาง

ฤดูร้อนในปี ๑๙๓๙ เหตุการณ์ยิ่งคับขันมาก เซอร์ชิลล์ได้รุกเอาสุภาพบุรุษชราแห่งเบอร์มิงแฮมเสียจนมุม ขณะเดียวกันนั้น ประชาชนชาวอังกฤษซึ่งมิศรัทธาในคำรับรองเรื่อง "*สันติภาพในสมัยเรา*" ตามที่นายกรัฐมนตรีแชมเบอร์เลนได้กล่าวนั้นอย่างครึ่ง ๆ กลาง ๆ ก็หมดความเชื่อถือทันที ในขณะนี้เองก็เกิดความรู้สึกกันขึ้นว่าจะปล่อยให้เซอร์ชิลล์อยู่นอกวงผู้รับผิดชอบในการบริหารเห็นจะไม่ได้เสียแล้ว.

เมื่อเดือนสิงหาคม ๑๙๓๙ พรรคอนุรักษ์นิยมก็มีความเห็นแตกแยกกันในกรณีที่เยอรมันแอบทำสัญญาไม่รุกรานกับรัสเซียได้สำเร็จก่อน ทั้ง ๆ ที่อังกฤษและฝรั่งเศสได้ส่งทูตสันถวไมตรีไปคอยอยู่ในกรุงมอสโคว์ล่วงหน้านานแล้ว ทำให้ฝ่ายประชาธิปไตยตะวันตกต้องเก้อกลับไป นายกรัฐมนตรีแชมเบอร์เลนผู้ชราได้แถลงในสภาเมื่อวันที่ ๓ กันยายนว่า ประเทศอังกฤษได้ถูกบังคับให้ต้องเข้าสู่สงครามกับศัตรูเก่าอีกครั้งหนึ่ง แชมเบอร์เลนได้เรียกตัวเซอร์ชิลล์เข้ามาแล้วกล่าวว่า "*ข้าพเจ้าจะรู้สึกยินดีมากที่สุด หากท่านยอมรับ*

ตำแหน่งรัฐมนตรี เพื่อ ช่วย เหลือ กันในยามยากเช่นนี้"
ดังนั้น เชอร์ชิลล์ จึงเป็นรัฐมนตรี กระทรวงทหารเรือแทน ลอร์ด สแตนโฮพ (Lord Stanbope) และริบ ออกคำสั่งทางโทรเลขไป ยังกองทัพเรือใน ทันที แต่ เหตุการณ์สงคราม คราวนี้ผิดกว่า ครั้งที่แล้วมา เชอร์ชิลล์ต้องทำงานอย่างเคร่งขรึมเอาจริงเอาจัง จะทำร่าเริงเหมือนเมื่อทราบข่าวสงครามโลกครั้งแรกนั้นไม่ได้เสียแล้ว.

สงคราม ที่เริ่ม ต้น ด้วยเหตุ การณ์ไม่ รุน แรง นั้น ย่อมทำให้ เกิด ความ มั่นใจ ใน ทาง ที่ผิด ดังเช่นใน ปี ๑๙๑๔ ที่เป็นมาแล้ว และในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้อีก ที่ราชนาวี อังกฤษได้เข้า ควบคุม ทะเลโดยไม่ ประสพเหตุการณ์ที่รุนแรง แม้แต่ กองทัพอังกฤษ ที่ส่งไปประเทศฝรั่งเศสก็ไม่ถูกรบกวนขัดขวางเลย ในประเทศอังกฤษก็ยังไม่ถูกโจมตีทางอากาศ หน่วยทหารในบังคับของพลเอก ก๊อต (Gort) ก็ได้เข้าประจำอยู่หลังแนวมายิโนต์ และทำการฝึกโดยเรียบร้อย ซึ่งขณะเดียวกันนั้น นาย พล กาเมอแลง (Gamelin) ก็ส่ง กำลัง ทหาร ฝรั่งเศส เข้า รบกวน บริเวณ ชายแนว ซิก ฟริด (Siegfried) และ

ก็เย็นขณะเดียวกันที่กองทัพโปแลนด์ได้ประสพความพินาศภายในระยะเวลาเพียง ๑๘ วัน.

บรรดาข้าราชการชั้นสูงของฝรั่งเศสและอังกฤษไม่มีใครสามารถเข้าใจบทเรียนจากการยุทธในประเทศโปแลนด์ชั่วระยะเวลาอันสั้นได้เลย สงครามประจำที่ในภาคตะวันตกนี้ ทุกคนหวังว่าการยึดวงล้อมประเทศเยอรมัน คงจะสามารถตัดเยอรมันขาดจากโลกภายนอกได้สำเร็จ หรือมิฉะนั้นก็สามารถบังคับให้เยอรมันต้องส่งกองทัพเข้ามาสู่กับดักรถถังและฉากการยิงฉกรรจ์ของแนวป้อมมายิโนต์ได้ แม้แต่หน่วยบินทิ้งระเบิดของนายพลอากาศนิววาล (Newall) ซึ่งมีจำนวนน้อยก็ตามก็ยังสามารถทำการลาดตระเวนลึกเข้าไปในประเทศเยอรมันได้หลายพันไมล์ แต่แทนที่จะปลดระเบิดลงกลับปล่อยใบปลิวโฆษณาลงในดินแดนข้าศึก สถานะการณ์ของอังกฤษขณะนี้ไม่มีใครสามารถตัดสินได้ถูกต้อง นอกจากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการปฏิวัติ "*การทหาร-สังคม-การเมือง*" ในมหาอาณาจักร์ไรช์ หรือ

ผู้ที่รู้ถึงสภาพการเตรียมการอันแท้จริงของประเทศอังกฤษแล้วจึงจะเข้าใจได้.

จักรวรรดิอังกฤษไม่เคยทำสงครามโดยปราศจากข้ออ้างว่าฝ่ายอื่นละเมิดข้อตกลง หลังจากที่ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเชคโกสโลวาเกียได้แล้ว สถานะทางทหารของอังกฤษและของฝรั่งเศสยังไม่สามารถเทียบกับเยอรมันได้ กองทัพบกอังกฤษเป็นกองทัพขนาดเล็กไม่สามารถขยายโดยการเกณฑ์ทหารได้ทันเวลา การสร้างปืนใหญ่และรถถังก็ยังไม่เสร็จเรียบร้อย การป้องกันต่อสู้อากาศยานก็เพิ่งเริ่มจัดทำ กองทัพอากาศแม้ว่าจะมีเครื่องบินที่มีคุณภาพสูงก็ตาม แต่ก็ยังเก็บอยู่ในคลังจนถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๑๙๓๙ จึงได้นำออกประจำหน่วยรบ ฉะเพาะทางทะเลด้านเดียวเท่านั้นที่อังกฤษรู้สึกว่ามีหลักประกันอย่างพออุ่นใจได้ เพราะอยู่ในบังคับบัญชาของเซอร์ชิลล์.

แต่อุปสรรคต่าง ๆ ยังมีอีกมาก ซึ่งทำให้อังกฤษไม่สามารถเข้าทำการรบในโอกาสที่ได้เปรียบข้าศึก.

พอเซอร์ชิลล์ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีกระ-

ทรวงทหารเรือ ประชาชนก็รู้สึกมีความมั่นใจยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้เซอร์ซิลล์ต้องทำงานอย่างเคร่งเครียด ถึงกระนั้นก็ตาม ผลปฏิบัติต่าง ๆ คล้ายกับเหตุการณ์ในปี ๑๙๑๔ ได้เกิดขึ้นอีก เช่นการศูนย์เสียเรือประจัญบานโรแยลโอ๊ค (Royal Oak) และเรือบรรทุกเครื่องบินคอเรเยียส (Courageous) นั้นก็เป็นเพราะการที่ราชนาวีอังกฤษยังคงใช้วิธีการสงครามแบบเก่า จึงไม่สามารถป้องกันเยอรมันได้ ในพฤศจิกายนปี ๑๙๓๙ เรือดำน้ำเยอรมันก็ออกมาอาละวาดอีก นอกจากนั้นเยอรมันยังประดิษฐ์ทุ่นระเบิดแม่เหล็ก และนำมาใช้บังคับให้อังกฤษและบรรดาชาติที่เป็นกลางต้องสะสมทรากเรืออับปางของตนไว้ตามชายฝั่งยุโรปตะวันตกเป็นจำนวนมาก[1] เรือประจัญบานกระเป๋าของเยอรมันก็ฝ่าแนวล้อม ออกไปปรากฏตัวขึ้นในน่านน้ำแอตแลนติค จมเรือลาดตระเวนช่วยรบราวาลปินดี (Rawalpindi) และเรือพาณิชย์อีกหลายลำ

---

1. กระทรวงทหารเรืออังกฤษได้เข้าแก้ไขเรื่องทุ่นระเบิดแม่เหล็กได้อย่างรวดเร็วโดยใช้ De-gaussing belt ติดรอบกระดูกงูของเรือรบและเรือค้าขายป้องกันอันตรายจากทุ่นระเบิดนี้.

จนถึงธันวาคม ความศูนย์เสียที่แล้วมาจึงแก้หน้าด้วยชัยชะนะอันงดงามโดยจมเรือประจัญบานกราฟสเป (Graf Spee) และในกุมภาพันธ์เรือพิฆาตคอสแซค (Cossack) ก็ได้ยึดเรืออัลมาร์ค (Altmark) ในน่านน้ำชายฝั่งนอร์เวย์ พร้อมกับรับชะเลยทหารเรืออังกฤษที่ถูกเรือกราฟสเปฝากไว้ในเรืออัลมาร์คกลับด้วย ต่อจากนี้ถึงการณรงค์ในนอร์เวย์.

การยุทธในนอร์เวย์นี้ได้เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า นายกรัฐมนตรีอังกฤษเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถในการบริหารประเทศต่อไป ความสงสัยของประชาชนชาวอังกฤษที่มีต่อ นายกรัฐมนตรีนั้นได้เกิดขึ้นตั้งแต่ สงคราม ฟินแลนด์แล้ว ความผิดพลาดของแชมเบอร์เลนครั้งนี้จะเห็นได้ในขณะที่ก่อนเยอรมันได้ชัยชะนะใน นอรเวย์เล็กน้อย แชมเบอร์เลน ประกาศว่า "*ฮิตเลอรทำงานพลาดไปแล้ว*"[1] แม้แต่พลเอก เซอร์ เอดมัน ไอออนไซด์ (Edmund Ironside) เสนาธิการแห่งจักรวรรดิอังกฤษก็ยังกล่าวว่าปล่อยให้นายกรัฐมนตรีได้ รับความเชื่อถือเป็น

---

1. Hitler missed the bus

สิบเท่าของในสมัยที่เยอรมันยุกโปแลนด์ต่อไปเถิด การที่เสนาธิการแห่งจักรภพอังกฤษ ประชดเช่นนี้ ก็เพราะเหตุที่แซมเบอร์เลน มีความยึดมั่นในหลักการสงคราม อย่างเก่า พอถูกฮิตเลอรดำเนินการสงครามด้วยเล่ห์เหลี่ยมอย่างใหม่ พร้อมกับเตรียมการมาแล้วอย่างรอบคอบ แซมเบอร์เลนจึงทำอะไรไม่ได้เลยสักอย่างเดียว สันติภาพที่แซมเบอร์เลนอวดอ้างว่าได้มาอย่างยากลำยากนั้น จึงเป็นเรื่องตลกที่ไม่ขบขัน แม้แต่แซมเบอร์เลนคุยว่าจะรักษาสายการคมนาคมทางทะเลนับเป็นพันไมล์ไว้ได้นั้น ชาวอังกฤษก็เห็นว่าเป็นเรื่องเหลวไหล พวกที่มองโลกในแง่ดีก็เริ่มแสดงความคิดเห็นแนะทางให้รัฐบาล ระยะเวลานี้แหละที่เป็นโอกาสดีของราชนาวีดังที่เชอร์ชิลล์ได้แถลงว่า *เรือลำเลียงของเยอรมันทุกลำที่ผ่านสกาเยอแรค* (Skagerrak) *จะต้องจมเพราะน้ำมือของสิงห์สมุทรอังกฤษ* แต่ความผิดพลาดอันน่าสลดใจของราชนาวีอังกฤษก็คงปรากฏขึ้นอีกในเมื่อกองเรือรบอังกฤษไม่สามารถบังคับให้กองเรือขนาดหนักของเยอรมันออกมาทำยุทธนาการในทะเลหลวงได้ ดังนั้นหน่วยทหาร

ของสัมพันธมิตรที่ทำการรบใกล้เมืองตรอนไฮม์ (Trondheim) จึงถูกต้อนกลับออกไปโดยกำลังทางอากาศของเยอรมัน และขบวนยานเกราะที่พุ่งมาจากกรุงออสโล เมื่อจบศึกนอร์เวย์ครั้งนี้แล้ว นาวิเยอรมันได้เสียเรือพิฆาตโดยฝีมือของลูกทะเลบริตอน เพียง ๗ ลำ เท่านั้น และเสียเรือลาดตระเวนของนาวินอร์เวย์ไปอีก ๓ ลำ บทเรียนเรื่องการมีกำลังทางอากาศด้อยกว่าข้าศึกนั้น ทำให้กองทัพเรืออังกฤษต้องถูกต้อนให้กลับบ้านโดยไม่สามารถจะเข้าร่วมการยุทธในนอร์เวย์ได้ เพราะเยอรมันได้เข้ายึดฝั่งทะเลและฐานทัพเสียสิ้นแล้ว.

ในระหว่างที่โลกกำลังชุลมุนวุ่นวายเพราะชัยชะนะแยบสายฟ้าของนาซีนั้น ภายในที่ประชุมของพรรคอนุรักษ์นิยม สมาชิก ๔๐ นายได้มีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคมว่า ไม่สนับสนุนแชมเบอร์เลนผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคและหัวหน้ารัฐบาลในขณะนั้นอีกต่อไป ครั้นในวันรุ่งขึ้น (๙ พฤษภาคม) ซึ่งเป็นวันนักขัตฤกษ์ วิทสัน (Whitsun) บรรดานักการเมืองพรรคต่าง ๆ ก็ต้องวุ่นอยู่ในการจัดตั้งคณะรัฐบาลใหม่ พอถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม

กองทัพเยอรมันก็เริ่มทำการโจมตียุโรปตะวันตก ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาอะไรเหลืออยู่สำหรับแชมเบอร์เลนอีกแล้ว นอกจากจะยื่นใบลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พระเจ้ายอร์ชจึงทรงขอให้เชอร์ชิลล์รับจัดคณะรัฐบาลใหม่ในตอนบ่ายวันนั้นเอง.

๗

ถึงแม้ว่าเชอร์ชิลล์จะมีความมักใหญ่ไฝ่สูงที่ปรารถนาตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมานานแล้วก็ตาม แต่โชคชาตามาดลบรรดาลให้เชอร์ชิลล์เข้ารับตำแหน่งนี้ก็ต่อเมื่อเย็นระยะหน้าสิ่วหน้าขวาน ในขณะที่ฐานะทางทหารของจักรวรรดิอังกฤษตกอยู่ในห้วงอันตรายที่สุดแล้ว เชอร์ชิลล์ได้รับตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลต่อจากแชมเบอร์เลน แต่ก็ไม่อาจกู้สถานะการณ์ทางทหารของสัมพันธมิตรในแคว้นฟลานเดอร์ซึ่งกำลังตกอยู่ในขั้นอันตรายได้ เพราะกองทัพนาซีพร้อมที่จะเข้ายึดขยี้กองทัพสัมพันธมิตรอยู่แล้ว ส่วนแม่ทัพนายกองของสัม-

พันธมิตรเล่าก็หาได้มีความรู้หรือเตรียมการแก้ไขดัดแปลงอย่างใดให้ผ่อนหนักเบาได้ไม่ คงกัมหน้ากัมตาออกคำสั่งเคลื่อนขบวนทหาร สั่งเข้าทำการรบดังเช่นที่เคยกระทำมาแล้วนั้นโดยไม่เปลี่ยนแปลง วิธีการเก่าแก่เช่นนี้ ควรจะแก้ไขเสียตั้งแต่เมื่อครั้งที่เยอรมันเจาะแนวที่เมืองเซดังมาแล้ว เพราะการรบครั้งนั้นได้บังคับให้สัมพันธมิตรต้องถอยไปป้องกันประเทศฮอลแลนด์และเบลเยี่ยม พร้อมกับกำลังทางด้านเหนือลำน้ำซอมม์ได้ถูกทำลายลงจนสิ้น วิริยะกรรมของกองทัพอากาศและราชนาวีอังกฤษที่คงอยู่เบื้องหลังก็คือการถอนทหารอังกฤษจากเมืองดังเกิก กลับคืนได้อย่างน่าอัศจรรย์.

การที่เชอร์ชิลล์มีส่วนในการรบที่แดวันฟลานเดอร์หรือในกรณีที่ประเทศฝรั่งเศสต้องหมอบรายลงในเดือนมิถุนายนนั้น เราหาหลักฐานได้เพียงเล็กน้อยคือเชอร์-ชิลล์ได้เพียรบินไปประเทศฝรั่งเศสหลายครั้ง เพื่อเสริมกำลังใจให้นักรบของเปแตงทำการต้านทานต่อไปอีกและในขั้นสุดท้าย เชอร์ชิลล์ก็เสนอให้จักรวรรดิทั้งสองนั้นรวมกัน เพื่อทำการสู้รบต่อไป และเชอร์ชิลล์ยังต้อง

คิดหา วิธีการ อย่างกว้าง ๆ ที่จะดำเนินการ ต่อไป ในเมื่อ อังกฤษจะ ต้อง ผจญกับ แสนยานุภาพ ของ เยอรมัน แต่ ผู้ เดียว ดังนั้นพอจอมพล เปแตง ขอรับ สันติ ภาพ อันมี เกียรติจากจอมนาซี เชอร์ชิลล์ก็สั่งให้ถอนทหารอังกฤษ กองพลสุดท้ายออกจากประเทศฝรั่งเศสทันที และเตรียม การป้องกันเกาะอังกฤษและจักรวรรดิ บริทิช ต่อไป อย่าง สุดฝีมือ ศิลปในความเป็นผู้นำและในการจูงใจคนได้ ช่วยให้เชอร์ชิลล์ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่าง สูงจนตัว เชอร์ ชิลล์ เองได้กลาย เป็น ที่รวมกำลัง ใจของ ชาวอังกฤษทั้งมวลสำหรับทำการสู้รบต่อไป เชอร์ชิลล์ ได้พร่ำขอร้องโดยไม่ เห็นแก่เหน็ด เหนื่อย ให้ ประชาชน ชาวอังกฤษทำงานต่อไป ร่วมกันรับชาตากรรม ต้องหลั่ง น้ำตาและร่วมความทุกข์ยากกันต่อไปอีก ประชาชนชาว อังกฤษเล่า ก็ได้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่ชนเสรีพึงจะให้ แก่ผู้นำอันแข็งแกร่งของตนได้ในยามคับขันเช่นนี้ นั่น คือการสนับสนุนรัฐบาลด้วยหัวใจและเต็มตื้นไปด้วยความ รัก กรกฎาคม - สิงหาคมและต้นกันยายน เกาะอังกฤษ

ได้กลายสภาพเป็นป้อมลอยนิ่ง สำหรับรับการโจมตีทางอากาศของสานุศิษย์เกอริง ในระยะนี้คนอังกฤษทุกคนไม่มีเวลาและโอกาสจะพักผ่อนหรือหาความรื่นเริงบรรเทิงใจ แม้ชั่วครู่หนึ่งยามหนึ่งได้เลย ทุกคนทำงานอย่างเดียว คือ *"สู้ต่อไป กัดฟันต่อไป"* เคราะห์ดีที่ฮิตเลอรได้ให้เวลาแก่เซอร์ชิลล์ถึงสองเดือนเต็ม สำหรับเตรียมรับ *"ศึกบริเทน"* ระยะเวลาสองเดือนนี้ต่างฝ่ายต่างทำงานกัน คนละอย่าง และคนละรส เซอร์ชิลล์กำลังทำงานอย่างหน้าดำคร่ำเครียดสำหรับรับศึกที่หนีไม่พ้นเข็นครั้งสุดท้าย ส่วนฮิตเลอรกำลังตรวจนับบรรดาชะเลยศึกและรวบรวมสินศึกจำนวนมหาศาลอยู่บนพื้นธรณียุโรปด้วยความอิ่มเอม พร้อมกับจัดการเลื่อนฐานทัพขึ้นไปข้างหน้าเพื่อกำจัด *"ศัตรูหัวเห็ด"* การสัปยุทธทางอากาศแบบใหม่อันเหี้ยมโหดต่อเกาะบริเทนจึงเริ่มในเดือนกันยายน ๑๙๔๐ ซึ่งเป็นยุทธนาการทางอากาศที่สามารถตอกหน้าสานุศิษย์เกอริงกลับไปเป็นครั้งแรกในประวัติของกองทัพอากาศเยอรมัน

ยุทธนาการทางอากาศครั้งนี้มีชื่อว่า "ศึกบริเทน"* (Battle of Britain) เป็นการต่อสู้ระหว่างหน่วยบินของเยอรมันกับฝูงบินขับไล่แห่งอากาศยานหลวงอังกฤษและหน่วยต่อสู้ภาคพื้นดินของอังกฤษ.

ชั่วโมงแรกแห่งศึกบริเทนได้เริ่มขึ้นแล้ว ชาวอังกฤษทุกคนมองไม่เห็นความหวังในชัยชะนะต่อเยอรมันเลย แม้ว่าจะมีกำลังทางทะเลและกำลังทางอากาศรอดมาจากศึกในยุโรปเหลืออยู่บ้างก็ตาม ศึกบริเทนครั้งนี้ทำให้เราได้เห็นสติปัญญาและความสามารถของเชอร์-ชิลล์อย่างเต็มฝีมือ เพราะอังกฤษต้องสู้ศึกกับเยอรมันและอิตาลีอย่างโดดเดี่ยวไร้สัมพันธมิตร เชอร์ชิลล์รวบรวมความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวของชาวอังกฤษทั้งมวลได้สำเร็จ ซึ่งเป็นกำลังหนุนอันสำคัญที่ไม่มีสิ่งใดจะทำลายลงได้แม้แต่มฤตยู กำลังใจอันกล้าแข็งของ

---

* ศึกบริเทนนี้ควรจะได้รับการยกย่องเสมอด้วยบทเรียนแบบครูในเรื่องการป้องกันภัยทางอากาศที่ควรศึกษาทุกแง่ทุกมุม สำหรับการป้องกันภัยทางอากาศในอนาคต ความละเอียดในเรื่องนี้ ผู้สนใจจะหาอ่านได้จาก *"Their Finest Hour"* ซึ่งเขียนโดยเชอร์ชิลล์เอง.

เชอร์ชิลล์ครั้งนี้จะคงอยู่ชั่วฟ้าคู่ไปกับคำขวัญและวรรณกรรมของอังกฤษซึ่งคำนวณค่ามิได้.

"ฮิตเลอรนั้นรู้ดีว่าจะต้องขึ้นเกาะอังกฤษให้ได้ หรือมิฉะนั้นก็ต้องแพ้สงคราม แต่ถ้าเรากอดคอกันยืนหยัดสู้ฮิตเลอรแล้ว ยุโรปทั้งทวีปก็อาจเป็นอิสสระ ชีวิตของชาวโลกก็จะได้รับแสงสว่าง แต่ถ้าเราต้องพ่ายแพ้ ชาวโลกทั้งปวงก็จะตกอยู่ในยุคมืดใหม่ ซึ่งเต็มไปด้วยความสยดสยองน่าสะพึงกลัว ยิ่งไปกว่าทรยุคใดๆ ขอให้พวกเราจงกอดคอกันปฏิบัติงานไปตามหน้าที่และจงอดทนต่อไปเพื่อจักรวรรดิอังกฤษและจักรภพอังกฤษ จักได้มีอายุยืนนานนับพันปี ครั้งนี้แหละที่จะเป็นโอกาสดีที่สุดของพวกเรา."

เชอร์ชิลล์นั้นแม้ว่าจะเป็นผู้ที่มิทัศนะไกล สามารถจะคาดถึงลักษณะสงครามในอนาคตได้อย่างวิเศษสักเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อได้เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบในชาตากรรมของชาวอังกฤษแล้ว โอกาสนั้นมิได้เปิดทางให้เขาได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงนับว่าเป็นเรื่องอันเศร้าใจเรื่องหนึ่งของชาวอังกฤษ

เชอร์ชิลล์จะต้องเข้าทำการสัปยุทธชิงชัยด้วยกำลังทางอากาศอันน้อยกว่าในระยะเวลานานและไม่จำกัด เพราะตราบใดที่กำลังทางบกอันน่าเกรงขามของเยอรมันยังตั้งมั่นอยู่บนธรณียุโรปแล้ว ตราบนั้นอังกฤษก็ไม่มีโอกาสจะส่งทหารขึ้นสัมผัสพื้นแผ่นดินบนยุโรปได้ สงครามยิ่งยืดเยื้อไปนานเท่าใด เชอร์ชิลล์ยิ่งมั่นใจว่า สหรัฐอเมริกาคงจะมีความเฉลียวฉลาดพอเล็งเห็นความจำเป็นที่จะคงให้อังกฤษสามารถครองน่านน้ำแอตแลนติคได้ต่อไปในปัจจุบัน มากกว่าที่จะต้องเผชิญหน้ากับชัยชะนะของอักษะทั้งในน่านน้ำแอตแลนติคและแปซิฟิคในอนาคต.

เมื่ออังกฤษตัดสินใจที่จะดำเนินสงครามต่อไปแต่ผู้เดียวหลังจากที่ฝรั่งเศสปราชัยไปแล้วนั้น เชอร์ชิลล์ในฐานะผู้กุมอนาคตของชาวอังกฤษ ก็ยังไม่อาจกำหนดรูปการณ์ของสงคราม หรือสถานะของจักรวรรดิ์อังกฤษในอนาคตได้ แต่ที่เชอร์ชิลล์กล้าตัดสินใจเช่นนั้นก็เพราะมองเห็นโอกาสที่อังกฤษจะได้ชัยชะนะอยู่๓ประการ คือโอกาสแรกจะต้องเข้าแย่งครองน่านน้ำเมดิเตอเรเนียน

จากอิตาลีเสียก่อน โอกาสที่สอง คือ ความกำเริบเสิบสานในการเสวยอำนาจของจอมนาซี จะดึงให้เยอรมันเข้าสู่สงครามกับรัสเซีย โอกาสที่สาม ซึ่งมีหวังน้อยกว่าโอกาสแรกก็คือ สหรัฐอเมริกาคงจะเข้าร่วมสงครามเคียงข้างกับอังกฤษ.

เนื่องจากสงครามจะไม่จำกัดเวทีอยู่แต่เพียงบนทวีปยุโรปเท่านั้น เชอร์ชิลล์จึงตกลงใจจัดกำลังส่วนหนึ่งส่งไปสกัดกั้นกองทัพแห่งจักรวรรดิอิตาลีในอาฟริกาทันที โอกาสที่หนึ่งมาถึงแล้ว คือขณะที่กองทัพเยอรมันอันเกรียงไกรได้รวมกำลังทำทีว่าจะข้ามมาเกาะอังกฤษนั้น เชอร์ชิลล์ก็รีบส่งกำลังส่วนหนึ่งอันประกอบด้วยกำลังทางบก เรือและอากาศมายังน่านน้ำเมดิเตอเรเนียน กำลังส่วนนี้มีจำนวนมากพอที่จะสามารถช่วยนายพล เวเวล (Wavell) ให้ทำการสังหารกำลังส่วนใหญ่ของกองทัพอิตาเลียนในยังคับบัญชาจอมพล กราเซียนี (Graziani) ที่ในลิบยา (Libya) ได้ และยังสามารถช่วยให้นายพลเรือ คันนิง แฮม (Cunningham) กระทำยุทธนาวีต่อกองเรือรบอิตาเลียนได้ถึงสองครั้ง และเข็นการเร่ง

ให้อาณานิคมของอิตาลีในอาฟริกาตะวันออก ต้องหมอบราบลงด้วย.

ฤดูหนาวและฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๑ เยอรมันได้เตรียมการช่วยสัมพันธมิตรอิตาลี ทั้งในด้านการทูตและด้านการทหาร หลังจากที่กองทัพอิตาเลียนได้รับความปราชัยจากการรบในประเทศอัลเบเนีย (Albania) มาแล้ว เชอร์ชิลล์ถือว่าคราวนี้เป็นโอกาสพิเศษจึงเสี่ยงภัยเปิดการรบขึ้นในแหลมบอลข่าน โดยเชอร์ชิลล์หวังว่า กำลังของทหารอังกฤษ, ทหารกรีซ, ทหารยูโก-สลาฟ คงจะทำการต้านทานไว้อย่างเหนียวแน่น ซึ่งเชอร์ชิลล์ได้ชี้แจงในตอนหลังว่า ความหวังในครั้งนี้อยู่ที่ขวัญและเกียรติภูมิเท่านั้น เชอร์ชิลล์ได้ให้คำมั่นว่า จะทำการรบเพื่อครองน่านน้ำเมดิเตอเรเนียนด้านตะวันออกไว้ทั้งหมด และหากกองทัพอังกฤษจะได้รับความเสียหาย ทำนองเดียวกับที่เมืองดังเกิกก็ตาม ก็โปรดเข้าใจด้วยว่า เป็นการยังคับให้ฮิตเลอรต้องทำการรบในด้านที่ไม่มีความสำคัญ แต่โชคร้ายยังไม่หมดไปจากชาวอังกฤษทีเดียว จึงบรรดาลให้ต้องศูนย์เสียเกาะ

ครีตให้แก่ศัตรูไปอย่างขมขื่นที่สุด (เยอรมันใช้กำลังทางอากาศและทหารส่งทางอากาศ อย่างเดียวเท่านั้นทำกจรรบครั้งนี้) แม้ว่ายุทธการแห่งเกาะครีตจะเป็นชัยชะนะอันน่าภูมิใจของเยอรมันก็ตาม แต่จักรวรรดิอังกฤษในอาฟริกาก็ยังคงอยู่ในสภาพเดิม ในเมื่อวิถีทางแห่งสงคราม ได้เปลี่ยนไปโดย การที่เยอรมัน เปิดแนวรบด้านรัสเซียขึ้น เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๑๙๔๑ ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่า การที่เชอร์ชิลล์ตัดสินใจทำการรบต่อไปหลังจากที่ฝรั่งเศสปราชัยไปแล้วในเดือนมิถุนายน๑๙๔๐ นั้น เป็นการบังคับให้ฮิตเลอรต้องดำเนินสงครามต่อไปในวิถีทางที่อังกฤษจะเป็นฝ่ายมีชัย นั่นคือ สงครามที่มีขอบเขตไปทั่วโลก โดยมีแนวรบระยะไกลอย่างสุดหล้าฟ้าเขียว.

ไหวพริบของเชอร์ชิลล์ในการคาดการณ์ทางยุทธศาสตร์ได้ถูกต้องที่ว่า ข้าศึกกำลังจะทำอะไรต่อไปนั้น ไม่เคยปรากฏว่าครั้งใดจะถูกต้องแน่นอนเช่นในการที่คาดล่วงหน้าสักสองสามสัปดาห์ว่า เยอรมันจะเปิดแนวรบด้านรัสเซีย ทั้ง ๆ ที่ในขณะนี้ทางการของเยอรมันและ

รัสเซียได้ยืนยันว่า "*สัญญามิตรภาพถาวร*" ที่ได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๑๙๓๙ นั้น จะไม่มีการล่วงละเมิด แต่เซอร์ชิลล์ก็ยังไม่วายที่จะเตือนรัสเซียให้เตรียมรับการยุกทะลวงของกองทัพเยอรมันไว้ นอกจากรัสเซียแล้ว เซอร์ชิลล์ยังได้เคยเตือนประเทศเย็นกลางบนแหลมสะแกนดิเนเวีย (Scandinavia) คือ นอร์เวย์และสวิเดน ประเทศลุ่ม (ฮอลแลนด์และเบลเยียม) และประเทศบนแหลมบอลข่านให้เตรียมการสำหรับรับการโจมตีของเยอรมันไว้ด้วย เซอร์ชิลล์นั้นแม้ว่าจะเย็นศัตรูต่อลัทธิคอมมูนิสต์มานานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังปฏิเสธในคำเสนอของนาซีที่จะให้ช่วยกันทำการปราบลัทธิคอมมูนิสต์เช่นเดียวกับในสมัยครูเสด ตรงกันข้ามเซอร์ชิลล์กลับให้สัญญาต่อรัสเซียว่าจะให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะกระทำได้ทุกประการ หลังจากนั้นจึงลงนามในสัญญาพันธมิตรกับรัสเซียด้วย ดังนั้นเมื่อเยอรมันจำเย็นต้องใช้กำลังทางอากาศในด้านรัสเซียเย็นจำนวนมากแล้ว เซอร์ชิลล์ผู้ซึ่งมองเห็นหน่วยอากาศยานหลวงเย็นอาวุธทางยุทธศาสตร์ที่มีศักดิ์สูง

จึงส่งฝูงบินออกทำการโจมตีประเทศฝรั่งเศสที่ถูกยึดครองและดินแดนเยอรมันภาคตะวันตกทันที.

ความสามารถพิเศษของเชอร์ชิลล์ที่เราเห็นได้ในสงครามรวมมิตรครั้งนี้ก็คือ การประสานงานภายในระหว่างประเทศที่เป็นพันธมิตรด้วยกัน ตั้งแต่ก่อนสหรัฐได้เข้าสู่สงครามนั้น เชอร์ชิลล์ก็ได้ช่วยในการจัดเปลี่ยนแปลงฐานทัพสำหรับเรือพิฆาต เข้าร่วมปรึกษาในการตกลง "*การเช่า—ยืม*" ตามที่สหรัฐได้กำหนดให้ยุทโธปกรณ์แก่กองทัพบกอังกฤษ และให้อาหารแก่ประเทศอังกฤษ ในเดือนสิงหาคม ๑๙๔๑, เชอร์ชิลล์ได้ปฏิบัติภาระกิจสงครามอันสำคัญที่สุดเป็นครั้งแรกโดยการพบกับประธานาธิบดีรูสเวลต์กลางมหาสมุทรแอต-แลนติค เมื่อลงนามใน "*สัญญาแอตแลนติค*" (Atlantic Charter)* อีกครั้งหนึ่งเมื่อญี่ปุ่นลอบโจมตีเพิลฮาร์เบอร์ ในเดือนธันวาคม ๑๙๔๑ เชอร์ชิลล์ก็ได้บินไปยังกรุงวอชิงตัน เพื่อวางรากฐานสำหรับการ

---

*แอตแลนติค ชาเตอร์นี้เป็นต้นกำเนิดขององค์การสหประชาชาติในปัจจุบัน

ร่วมในทางทหาร ระหว่าง อังกฤษ – อเมริกาใน อนาคต พฤษภาคมและมิถุนายน ๑๙๔๒ เชอร์ชิลล์ยังคงบินไป กรุงวอชิงตัน เพื่อวางแผนสำหรับกำจัดนายพล รอมเมล แม่ทัพเยอรมันในอาฟริกา และวางแผนสำหรับสัมพันธ-มิตรทำการขึ้นยกในอาฟริกาเหนือ.

เชอร์ชิลล์ ได้ไปกรุง มอสโคว์ใน เดือน สิงหาคม ๑๙๔๒ ด้วยความ พยายามที่ จะสร้าง ความเข้าใจอันดี กับรัสเซียเป็นครั้งแรก แต่ปรากฏว่าไม่เป็นผล ในการ ประชุมที่คาซาบลังก้าในเดือนมกราคม ๑๙๔๓ เชอร์-ชิลล์ก็ได้เข้าร่วมใน การวาง แผน สุดท้าย สำหรับพิชิต แคว้นตูนิเซียและซิซิลี และยังไปเยือนนครอาดานา (Adana) เพื่อตกลงกับผู้นำแห่งเตอร์กีในปัญหาตูนิเซีย ด้วย ที่ ควิเบค (Quebec) เชอร์ชิลล์ได้มา ปรากฏตัว ร่วมประชุมใน ปัญหา แปซิฟิคเมื่อสิงหาคม ๑๙๔๓ ครั้ง สุดท้ายในการ ประชุม ร่วม ระหว่าง บรรดา ผู้นำฝ่าย สัมพันธมิตรซึ่งเป็นครั้งสำคัญที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน และเดือน ธันวาคม ๑๙๔๓ ณะ กรุงไคโร (Cairo) และ กรุงเทเฮรานนั้น เชอร์ชิลล์ก็เป็นบุคคลสำคัญในการนี้.

ในสงครามครั้งนี้ เชอร์ชิลล์ จึงควรได้รับเกียรติว่าเป็น "ผู้ประสานชัยชนะ" เพราะเชอร์ชิลล์ผู้เดียวที่ได้เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง เพื่อก่อให้เกิดเอกภาพในการรวมกำลังของสัมพันธมิตร เชอร์-ชิลล์ได้พาร่างชราอันไม่สมบูรณ์เดินทางไปเข้าประชุมถึง ๖๘,๐๐๐ ไมล์ ในบรรดาผู้นำฝ่ายสัมพันธมิตรด้วยกันแล้ว เชอร์ชิลล์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอธิบายยุทธศาสตร์ทางอากาศได้อย่างเชี่ยวชาญ.

มิใช่ว่าชาวบริตอนทุกคน จะพอใจการอำนวยงานในระหว่างสงครามของเชอร์ชิลล์จริงอยู่ แม้ว่าเชอร์ชิลล์จะช่วยให้ประเทศอังกฤษรอดพ้นจากการยึดครองของเยอรมันได้ก็ตาม แต่เชอร์ชิลล์ก็ยังไม่พ้นในการถูกกล่าวหาว่าไม่สามารถรักษาจักรวรรดิอังกฤษในตะวันออกไกลไว้ได้ แม้แต่ในระหว่างที่อังกฤษได้ชัยชนะในตะวันออกกลางก็ตาม ก็ยังมีนายทหารอังกฤษบางคนพากันวิจารณ์อย่างมากมายถึงการที่เชอร์ชิลล์เข้าไปแทรกแซงในกิจการทหาร นายทหารเหล่านี้มีสายตาอันสั้น ไม่สามารถพิจารณาเหตุการณ์สงครามได้กว้าง

ขวางถูกต้องเช่น เชอร์ชิลล์หรือบางทีอาจจะเป็นเพราะการที่เชอร์ชิลล์ ได้ไปพูดใน รัฐสภา ของ สหรัฐเมื่อ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๑๙๔๒ ถึงเรื่องหน้าที่และการปฏิบัติตนในยามสงครามว่า

"สงครามสมัยใหม่นี้เป็นสงครามเบ็ดเสร็จ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ เจ้าหน้าที่ เท็คนิค และ เจ้าหน้าที่ ประจำเข้าอำนวยงานตลอดไป ส่วนหัวหน้ารัฐบาลนั้น ก็จำเป็นต้องให้เข้าอำนวยการด้วย ในฐานะที่เป็นผู้ ที่มีความรู้พอจะให้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เหล่านั้น ไม่เฉพาะแต่กิจการทหารอย่างเดียว แต่สามารถจะให้ความเข้าใจในกิจการ ทาง เศรษฐกิจ และ ทาง การ เมือง ได้เป็น อย่างดี และยังสามารถนำ เจ้าหน้าที่เหล่า นั้นให้ บรรลุถึง ที่หมาย ได้ทุกคน."

นี่เป็นข้อ ความที่ สั้น และ ชัดเจนที่สุด สำหรับหน้าที่ของรัฐบุรุษ — ทหารในสงครามสมัยใหม่.

เพื่อความเป็นธรรมแก่เชอร์ชิลล์ ในการที่ปฏิบัติงานจน กระทั่งนำชัยชะนะครั้งสุดท้าย มา ให้ประเทศ

อังกฤษ นั้นเราจะขอนำเอาคำวิจารณ์แต่ครั้งก่อน ๆ ของ นาย ฮาโรลด์ เย ลาสกิ (Harold J. Laski) ผู้ซึ่งไม่เคยเห็นตัวเชอร์ชิลล์เลยตลอดเวลาที่เป็นนักการเมือง แต่ในฐานะที่เชอร์ชิลล์เป็นผู้บริหารประเทศในยามสงคราม และเป็นที่รวมของกำลังใจชาวอังกฤษที่จะเอาชะนะสงครามเขาจึงกล่าวสดุดีไว้ว่า

"ไม่มีชาวอังกฤษคนใดที่มีความรักประเทศของตนนั้น จะตีราคาบุญคุณของเชอร์ชิลล์ต่ำไป เชอร์ชิลล์เข้าบริหารประเทศในยามที่บ้านเมืองตกอยู่ในฐานะทรุดโทรมที่สุด ยิ่งกว่าครั้งใด ๆ นับตั้งแต่สมัยออสเตอลิทซ์ (Austerlitz) เป็นต้นมา ถึงเช่นนั้นก็ตามภายในเวลาสองสามเดือน เชอร์ชิลล์ก็ได้ใช้กำลังกาย กำลังใจ และความกล้าหาญของตน เข้าปลุกปล้ำให้ประชาชนมีน้ำใจในการต่อสู้ ซึ่งข้าศึกไม่สามารถจะทำลายได้.

เชอร์ชิลล์รวมกำลังใจประชาชาติเข้าไว้ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้อย่างแน่นสนิท สร้างกำลังใจที่คิดจะยอมตาย ดีกว่าการยอมจำนนดังที่เราได้เห็นในระหว่าง

สัปดาห์แห่งศึกบริเทน ว่านาซีไม่สามารถจะเอาชะนะได้ สำหรับโลกภายนอกแล้วย่อมเห็นว่า โชคชตาของประเทศอังกฤษกำลังแขวนอยู่บนเส้นด้าย แต่สำหรับชาวอังกฤษเอง ความเชื่อมั่นในชัยชะนะย่อมเกิดขึ้นในขณะแรกที่เห็นว่า ความปราชัยเป็นสิ่งที่หนีไม่พ้น นั่นเป็นชัยชะนะ ของ เชอร์ชิลล์ และไม่ใช่ชัยชะนะของใคร.”

ทิโมเซนโก้

"เราบดข้าศึกเสียก่อน แล้วจึงสังหาร"

๑

ตลอดเวลา ๓ ปี แห่งความโหดร้ายทารุณซึ่งเริ่มตั้งแต่ฤดูใบไม้ร่วงปี ๑๙๓๙ นั้น การรุกรานทางทหารของฝ่ายอักษะก็ได้บรรลุความสำเร็จไปทั่วโลก และก่อนที่การบุกรุกอย่างรวดเร็วนี้จะถูกสกัดกั้นไว้ได้ ก็ปรากฏว่าชาติต่าง ๆ เป็นจำนวนมากได้ศูนย์ความเป็นเอกราชไปตามลำดับ ประชาชนจำนวนสุดคณนา ได้ตกไปเป็นทาส และความเสียหายที่ไม่สามารถจะคำนวณได้ ก็เป็นเงาติดตามกองทัพฝ่ายอักษะไปทั่วทั้งสามทวีป พอเริ่มปี ๑๙๔๓ กำลังของฝ่ายสัมพันธมิตรจึงสามารถตรึงกองทัพฝ่ายอักษะได้สำเร็จ นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สถานะการสงครามของสัมพันธมิตรก็เริ่มเป็นฝ่ายทำการรุก ฉวยโอกาสกระทำการโจมตีก่อนได้ทุกยุทธบริเวณ ใน

การที่กำลังรบของฝ่ายสหประชาชาติสามารถเปลี่ยนยุทธศาสตร์การรับฝ่ายอักษะมาเป็นยุทธศาสตร์การรุกได้นั้น กองทัพแดงก็ได้มีบทบาทสำคัญร่วมอยู่ด้วย.

ตั้งแต่มิถุนายน ๑๙๔๑ เป็นต้นมา กำลังที่เป็นหลักในการต้านทานกองทัพนาซีในยุโรปได้นั้น เป็นกำลังของชนผู้รักเสรีในดินแดนโซเวียต และนับว่าเป็นการสัปยุทธชิงชัยอย่างโหดร้ายทารุณขนาดที่ประชาชาติรัสเซียไม่เคยประสพมาก่อนเลยเป็นเวลาถึง ๒ ปี ซึ่งในที่สุดกองทัพแดงก็สามารถหยุดและไล่ต้อนบรรดาผู้กล้าหาญของฮิตเลอรกลับไปทางเก่า การอำนวยการรบในระยะนี้กองทัพแดงได้ใช้นายทหารใหม่ๆ เข้าปฏิบัติการตลอดระยะเวลา ๒ ปีที่ต้องทำการเป็นฝ่ายรับ.

นายทหารชั้นแม่ทัพนายกองที่เชื่อว่าสามารถจะชะนะสงครามโดยทำการเป็นฝ่ายรับนั้นมีน้อยคนนัก สำหรับจอมพลฮินเดนบูร์ก (เยอรมัน) และนายพลเฮก (อังกฤษ) นั้นนับว่าเป็นแม่ทัพชั้นพิเศษในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ที่สามารถทำการเป็นฝ่ายรับจนเอาชะนะข้าศึกได้ ส่วนในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ก็มีแม่ทัพเยอรมันอีกหนึ่ง

นายที่สมควรได้รับการยกย่องเสมอ "ยอดขุนศึก" ในการใช้กลยุทธการตั้งรับจนได้ชัยชะนะ เขาผู้นั้นคือ จอมพล ไคเทล.

ส่วนกองทัพแดงนั้น แม่ทัพที่มีชื่อเสียงในการทำสงครามประจำที่มีอยู่ ๓ นายคือนายพลบูเดนนี่(Budenny) โวโรชิลอฟ (Voroshilov) และทิโมเชนโก้ (Timoshenko) ซึ่งทั้งสองนายนั้นได้เสียชีวิตไปในการรบในฤดูหนาวครั้งแรก สำหรับทิโมเชนโก้เอง จนกระทั่งถึงปี ๑๙๔๒ ก็ยังมีแม่ทัพที่มีอาวุโสกว่าอยู่อีกสองนายคือ นายพลซูคอฟ (Zhukov) และวาสซิลเลฟสกี้ (Vassilevsky) แต่เนื่องจากความสามารถอันยอดเยี่ยมในการอำนวยการเบื้องฝ่ายรับสำเร็จในระยะแรกแห่งการสงครามนั้นเอง ทิโมเชนโก้จึงมีชื่อติดอยู่กับริมฝีปากชาวโซเวียตทุกคน.

อัศวินผู้นี้มีนามเต็มว่า Semion Konstantinovitch Timoshenko ได้รับฉายาว่า "ผู้พิชิตสงครามสายฟ้า" และ "อาชาร์ย์" แห่งกองทัพแดง เกิดในตำบลฟูรมานกา (Furmanka) รัฐเบสซาราเบีย (Bessarabia) เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๑๘๙๕ โดยเป็นเพียงบุตรชาว

นาผู้ไร้ที่ดินของตนเอง เนื่องจากความยากจนทิโมเชนโก้จึงเกือบจะไม่ได้รับการศึกษา เมื่อปี ๑๙๑๕ เจ้าหน้าที่เกณฑ์ทหารของพระเจ้าซาร์ มาทำการคัดเลือกทหารนั้นก็ปรากฏว่าทิโมเชนโก้ ยังเยื่นลูกข้างของชาวนาอยู่ ตำแหน่งแรกที่ประจำในกองทัพพระเจ้าซาร์นั้นคือ พลยิงขึ้นกลในกรมโอราเนียนเบา (Oranienbaum) ที่ ๑ ต่อมาจึงย้ายไปประจำกองพลทหารม้าที่ ๔ และเกือบจะถูกยิงเข้าในคราวเกิดการกระด้างกระเดื่องขึ้นในกองทัพเมื่อตุลาคม ๑๙๑๗ ต่อมามิช้าก็ถูกศาลทหารตัดสินลงโทษจำคุกในฐานทำร้ายนายทหาร และถูกปล่อยตัวออกมาเมื่อคราวปฏิวัติในเดือนพฤศจิกายน ๑๙๑๗ ทิโมเชนโก้ได้เข้าร่วมในกองทัพปฏิวัติ และสามารถทำการต่อต้านกองทัพของพลเอก กาเลดิน (Kaledin) ในบริเวณแม่น้ำดอน (Don) สำเร็จจึงได้เลื่อนขึ้นไปเป็นผู้บัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๖ ทันที.

การปฏิบัติงานอย่างกล้าหาญอีกครั้งหนึ่งคือตีฝ่าวงล้อมกองทัพขาวออกมาจากนครซาริตซิน (Tsaritsin) (คือ สตาลินกราดในปัจจุบัน) ในระหว่างสงคราม

กลางเมืองในพฤศจิกายน ๑๙๑๘ ผลสำเร็จครั้งนี้ ทำให้สตาลิน บูเดนนิและโวโรชิลอฟเอาใจใส่ ทิโมเชนโก้มาก ดังนั้นการยุทธในโปแลนด์เมื่อกันยายน ๑๙๒๐ ทิโมเชนโก้จึงมีส่วนเข้าร่วม ในการรบที่เมือง เปเรคอพ (Perekop) แต่ ได้รับ บาดเจ็บสาหัส จากการ ปะทะกับกองทัพ ของ บารอนแรงเกล (Baron Wrangel) ทิโมเชนโก้ต้องนอนรักษาตัวอยู่จนกระทั่งสงครามกลางเมืองได้ยุติลง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป กองทัพแดงก็ทำการปลดเปลื้องภาระของชาวนาจาก เจ้าของ ที่ดิน และเตรียมการป้องกันปฏิวัติซ้อนต่อไป.

ขณะนี้ทิโมเชนโก้ ได้เข้าร่วมงาน กับ รัฐบาลกลาง และได้พบกับเลนินเป็นครั้งแรกใน ปี ๑๙๒๐ ที่โรงละคร บอลซอย (Bolshoi) ในกรุงมอสโคว์ เลนินสรรเสริญฝีมือทิโมเชนโก้ ในการนำกองพลทหารม้า เข้าปฏิบัติการในสงครามกลางเมือง ทิโมเชนโก้ได้เล่าว่า การที่เขาสามารถ ทำการสำเร็จนั้น ก็เพราะเขารับฟัง ความเห็นและคำแนะนำจากทหารในบังคับบัญชา เลนินได้สนับสนุนว่า “ดีมาก ดีมาก น้อง ชาย จงพยายาม ฟัง ความ

คิดเห็นทหารของท่านต่อไปเถิด สิ่งสำคัญก็คือการรวมน้ำใจทหารให้อยู่ในกำมือ" ทิโมเชนโก้ได้ปฏิบัติตามคำตักเตือนของเลนินตลอดมา อย่างเคร่งครัด ซึ่งจะเห็นได้จากรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทิโมเชนโก้ ว่าแม้ตัวจะอยู่ในตำแหน่งสูงก็ตามทิโมเชนโก้ก็ไม่ลืมที่จะติดต่อสนทนาอย่างเย็นกันเองกับทหารในบังคับบัญชา.

หลังจากการปฏิวัติใหญ่แล้ว ทิโมเชนโก้ได้รับความช่วยเหลือจากฟรันเซ (Frunze) มาก (ผู้ซึ่งเป็นรัฐมนตรีกลาโหมต่อจากตรอทสกี้ Trotsky) ซึ่งต่อมารัสเซียก็ได้นำเอาชื่อของท่านผู้นี้ไปตั้งเป็นนามโรงเรียนนายร้อยแห่งกองทัพแดง และทิโมเชนโก้ยังได้รับความช่วยเหลือจาก ชาโปซนิคอฟ (Shapozhnikov) ซึ่งเป็นศาสตราจารย์อยู่ในกรมเสนาธิการพร้อมทั้งนายพล ทักยาเชฟสกี้ (Tukhachevski) ซึ่งเป็นแม่ทัพสนามที่เฉียบแหลมผู้หนึ่ง บุคคลเหล่านี้ได้รับรอง และยืนยันว่าทิโมเชนโก้เป็นผู้ที่มีความสามารถพอจะรับการศึกษาในวิทยาการชั้นสูงต่อไปอีกได้ แม้ว่าเมื่อเล็ก ๆ ไม่สามารถจะรับการศึกษาได้เต็มที่เพราะความยากจนก็ตาม

ในที่สุดบรรดานายทหารชั้นผู้นำที่ได้ผ่านการปฏิวัติใหญ่มาก็ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยต่อไป ซึ่งทิโมเชนโก้ย่นว่าการเรียนนั้นยากกว่าการรบมากมายนัก.

ตำแหน่งของทิโมเชนโก้ได้เลื่อนขึ้นตามลำดับคือ ในปี ๑๙๒๕ ได้เลื่อนขึ้นเป็นแม่ทัพผสมและเป็นคอมมิซซาร์ ประจำกองทัพน้อยทหารม้าที่ ๓ อยู่จนถึงปี ๑๙๓๐ ในปี ๑๙๓๓ ได้เข้าศึกษาในวิทยาลัยการเมืองสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และได้ไปดูการประลองยุทธในประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ตั้งแต่ปี ๑๙๓๓ ถึงปี ๑๙๓๖ ได้เป็นผู้ช่วยพลเอกยากิ (Yakir) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารประจำภาคเคียฟ อยู่ในปี ๑๙๓๗ ได้กลับมาเป็นผู้บัญชาการทหารประจำภาค คอเคซัส และคาคอฟ ในปี ๑๙๓๘ ได้กลับมาเป็นผู้บัญชาการทหารประจำภาคเคียฟอีก และอยู่ในตำแหน่งนี้จนถึงเวลาที่เยอรมันเข้าตีโปแลนด์ เมื่อกันยายน ๑๙๓๙

ทิโมเชนโก้เข้าเป็นสมาชิกในพรรคคอมมูนิสต์ตั้งแต่ปี ๑๙๑๙ และเป็นที่ไว้วางใจของสตาลินอย่างมาก ในเมื่อบรรดานายพลต่าง ๆ ได้ถูกยิงเข้าไปเป็นจำนวน

มากแล้ว เนื่องจากทิโมเชนโก้ได้รับการอบรมจากนาย พล ทัก ฮาเชฟสกี้และนายพล ยากิ มาแล้ว ดังนั้นเขา จึงเข้ารับตำแหน่งต่อจากนายพล โคชิริน (Koshirin) เป็น ผู้บัญชาการทหารภาคเคซัส และรับตำแหน่งจากนายพล ดูโบวอย (Dubovoy) เป็นผู้บัญชาการทหารภาคคาคอฟ (Kharkov) ต่อมาตามลำดับ ซึ่งนายพลทั้งสองนั้นต้อง ถูกเก็บตัว ไป เพราะ ไม่ได้ รับความไว้ วางใจ จากรัฐบาล ทิโมเชนโก้ จะไม่ สร้าง ความเชื่อถือเหล่านั้นจากการ ปฏิบัติตามนโยบายของพรรคการเมืองอย่างโง่ๆ ตรงกัน ข้าม ทิโมเชนโกกลับดำเนินตามความเห็นของนายพล ทักฮาเชฟสกี้ ที่จะกำจัดระบบคอมมิซซาร์การเมืองออก ไป เสียจากการ มีอำนาจ บังคับ บัญชาในกองทัพร่วมกับผู้ บัญชาการทหาร.

๒

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เกิดขึ้น กองทัพแดง เพิ่งถือกำเหนิดมาได้ ๒๑ ปีเท่านั้น แม้ว่าจะเป็นระยะ

เวลาอันสั้น กองทัพแดงก็ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปอย่างขนานใหญ่ นับตั้งแต่หลังการปฏิวัติเป็นต้นมา กองทัพแดงได้ปรับปรุงกิจการในกองทัพมาเป็นหลายระยะ เริ่มตั้งแต่เปลี่ยนจากกองทัพอาสาสมัครมาเป็นกองทัพประจำการที่เกณฑ์พลเมืองเข้าเป็นทหาร รวมหน่วยทหารอาสาท้องถิ่นที่แยกกันตามภูมิภาคต่างๆนั้นเข้าเป็นกองทัพแห่งชาติแต่กองทัพเดียว นอกจากกองทัพประจำการแล้วยังมีกำลังส่วนใหญ่ที่จัดสำรองเป็นกองหนุนขึ้น โดยเรียกพลเมืองเข้ารับการอบรมในโรงเรียนให้มีความรู้ในการเตรียมการทุกอย่างเพื่อรับสงครามได้ โดยรัฐบาลจัดตั้งหน่วย Osoaviakhim และจัดระบบการศึกษาของโซเวียตขึ้น ในด้านการอุตสาหกรรมนั้นรัฐบาลก็ได้ดำเนินการเป็นไปในแนวป้องกันประเทศชาติเป็นงานขั้นแรก ดังนั้นกองทัพบกและประชาชาติจึงพร้อมใจกันเตรียมการป้องกันประเทศชาติบ้านเกิดเมืองนอนของตนให้พ้นจากการโจมตีในระบบสงครามเช็คเสร็จ ผู้นำสตาลินได้กล่าวในปี ๑๙๒๘ ว่า "*ประชาชาติและกองทัพบก*

ต้องรวมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว จะต้องเป็นครอบครัวเดียวกัน"

บรรดาอนุศาสนีและวิธีดำเนินการสงครามของกองทัพแดงนั้น ล้วนแต่เกิดจากผลของการร่วมมือร่วมใจของนายทหารส่วนมาก ทิโมเชนโก้ก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการเตรียมกองทัพแดง เพื่อรับภัยสงครามที่กำลังรออยู่ข้างหน้า ในระยะต้นของการปกครองระบบสหภาพโซเวียต เลนินได้ยืนยันว่า "*การเสียสละเพื่อสงคราม เบ็ดเสร็จนั้นคือ การระดมกำลังทรัพยากร ของรัฐทั้งมวล เข้าสนองความต้องการ ของกองทัพ สำหรับป้องกันการโจมตีจากภายนอก เมื่อเราจำต้องเข้ารบ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นของประเทศจะต้องมอบให้เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการสงคราม เมื่อถึงขั้นนี้แล้วเราจะต้องไม่ยอมให้มีสิ่งใด มาเปลี่ยน ความตั้งใจ อันเข้มแข็งครั้งนี้*"

มิคเคล ฟรันเซ (Mikhail Frunze) รัฐมนตรีกลาโหมโซเวียตได้มีความเห็นว่าเมื่อใดที่โรงงานอุตสาหกรรมของรัสเซียสามารถผลิตวัตถุได้เท่ากับประเทศต่าง ๆ ใน

ยุโรปแล้ว รัสเซียจึงควรดำเนินการป้องกันประเทศด้วยการทำอนุสงคราม (การรบแบบกองโจร) และการเผาผลาญทุกอย่าง ในทัศนะของมิคเคล ฟรันเซ เห็นว่ารัสเซียเป็นประเทศที่กว้างใหญ่ไพศาล จึงควรจะใช้ประโยชน์จากดินแดนอันว่างเปล่านั้นทอนกำลังข้าศึก โดยปล่อยให้อดหยากทรุดโทรมไปเอง ส่วนผู้เชี่ยวชาญทางทหารในโรงเรียนนายร้อยทหารบกแห่งกองทัพแดง เช่น สเวชิน และ เวอกอฟสกี้ (Svechin, Verkhovsky) ก็มีความเห็นว่า พื้นที่อันกว้างใหญ่นี้จะต้านทานไม่ให้เยอรมันทำลายล้างกองทัพรัสเซียได้โดยง่าย สำหรับเวอกอฟสกี้มีความเห็นไปไกลกว่านั้น โดยแนะว่าถ้ากองทัพแดงจะยอมแพ้แก่ศัตรูในทวีปยุโรปแล้วอย่ายอมแพ้แค่เมือง มินสค์ (Minsk) และเมือง เคียฟ (Kiev) ให้ถอยเรื่อยเข้ามา ถ้าจำเป็นจึงจะยอมแพ้ที่เมือง เบียลลิสต๊อค (Bialystock) และเมือง เบรสทลิตอฟสค์(Brest-Listovsk) ส่วนในทัศนะของสตาลินมีความเห็นว่าการทำการรุกโดยต่อเนื่องเพื่อยับยั้งข้าศึกนั้นย่อมกระทำไม่ได้ แต่ถ้าจะสามารถหยุด ของ การรุก ข้าศึกให้ ได้แล้ว ก็ต้องกระทำ

โดยการจัดหน่วยกองหนุนเย็นพวก ๆ ให้ทำการรบหน่วงเวลาเย็นขั้น ๆ ตามความปลอดภัยของตน ถ้าจะทำได้เช่นนั้นแล้ว ในที่สุดเยอรมันก็จะต้องประสพกับปัญหาการส่งกำลังอันแก้ไม่ตก แม้ว่าจะเย็นกองทัพสมัยใหม่ที่ใช้ยานยนต์ก็ตาม พื้นที่ว่างอันกว้างใหญ่ไพศาลและเวลาจะเย็น ปัจจัยสำคัญที่สุด ในการดำเนินสงครามของรัสเซีย.

ดังนั้น นโยบายหลักในทางทหารของรัสเซียจึงกำหนดได้ล่วงหน้า นักการทหารของรัสเซียทุกคนย่อมตระหนักได้ดีว่ากองทัพแดงจะต้องผจญกับข้าศึกที่มีกำลังมหาศาลและได้เตรียมการสำหรับทำสงครามเย็นอย่างดีมาแล้ว การที่จะเข้าต่อกรกับนาซีเยอรมันนั้น กองทัพแดงจะได้รับความเสียหายขนาดหนัก แต่จะทำอย่างไรจะปล่อยให้สานศิษย์ของฮิตเลอรรุกตลุยเข้ามาได้อย่างสบายเช่นนั้นหรือ?

ปัญญาอันเฉียบแหลมของบรรดาทหารเอกสตาลินก็ช่วยกันแก้ปัญหานี้ตกไป โดยจัดกระบวนการตั้งรับอันมีความลึกมากที่สุด ด้วยกำลังใจ อันไม่คิดถอยของ

ทิโมเชงโก

ประชาชาติรัสเซียทั้งมวล โดยการทำลายล้างกองหนุนส่วนใหญ่ของข้าศึก ต่อจากนั้นจะกลับทำการเข็นฝ่ายรุก.

หลักการสงครามของโซเวียตตามที่แม็คซ์ เวิน-เนอร์ (Max Werner) ได้เขียนไว้นั้นมีดังนี้:—

๑) จัดกำลังกองทัพและสะสมกำลังกองหนุนให้มีความแข็งแกร่งกว่าข้าศึกในระยะเวลาครึ่งหลังของการสงคราม.

๒) ทำความระส่ำระสายแก่ข้าศึกโดยดำเนินกลยุทธในทางรับและรุกสลับกันไปอย่างมีระเบียบ.

๓) การรุกขั้นสุดท้ายให้มุ่งทำการสังหารต่อกำลังรบของข้าศึก.

ส่วนในด้านยานยนต์นั้น กองทัพแดงได้ปรับปรุงอย่างขนานใหญ่ นับแต่หลังการปฏิวัติเป็นต้นมาจะเห็นได้ว่า มียานเกราะเข้าประจำในกองทัพเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันในด้านกสิกรรม ชาวนาก็ได้ใช้รถแทรคเตอร์กันเป็นส่วนมากจนมีผู้กล่าวกันทั่วไปว่า ถ้ารถแทรคเตอร์เป็นสัญญลักษณ์ในเกษตรกรรมของรัสเซีย แล้วรถถังก็เป็นสัญญลักษณ์ของกองทัพยกตัวย นายทหาร

รัสเซียส่วนมากเข้าใจว่าหน่วยยานเกราะและหน่วย ยานยนตร์เหล่านี้จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสนามรบได้ดี แต่ทิโมเชนโก้ยังมีความเห็นว่าตัวทหาร วินัย การฝึก และกำลังใจของทหารนั้นมีความสำคัญเท่ากับยานยนตร์ บรรดาพวกที่ชูชา หน่วย ยานยนตร์ ต่างก็มีความเห็น ว่าการรุกของหน่วยยานยนตร์นั้น กระทำได้ทุกโอกาสโดยไม่มีสิ่งใดมากีดขวางเป็นอุปสรรค แต่ทิโมเชนโก้รู้ดีว่าการรุกนั้นเปรียบเหมือนเหรียญด้านหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งก็คือการรับ ส่วนผู้นำทางการเมืองบางคนยังมีความเห็นว่า การที่สั่งสอนลัทธิการเมืองให้แก่ทหารในกองทัพนั้นย่อมเป็นการเพียงพอ ในการเตรียมการสงครามแล้ว ซึ่งทิโมเชนโก้เห็นว่าเท่านั้นยังไม่พอ จะต้องทำการฝึกให้ทหารมีความชำนาญในการใช้อาวุธและมีอาวุธจำนวนเพียงพอด้วย.

นอกจากนั้นทิโมเชนโก้ยังเชื่อว่าวินัยเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังที่ทิโมเชนโก้ ได้เคยรู้มาตั้งแต่ประจำอยู่ในกองทัพพระเจ้าซาร์ แม้พวกหน่วยกองโจรขี่ม้าถ้าไม่มีวินัยแล้ว ทิโมเชนโก้จะอำนวยการรบไม่ได้ผลดีเลย เมื่อ

ทิโมเชนโก้ ได้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๖ ในปี ๑๙๑๘ ก็ได้เน้นว่า "*การไม่มีวินัยและไม่มีประสิทธิภาพนั้นแหละเป็นกองโจร ข้าพเจ้าจะไม่ยอมให้ทหารไม่มีวินัยอยู่ในกองพลของข้าพเจ้าได้เลย*" นายทหารผู้ใหญ่นักปฏิวัติบางนาย มีความเห็นว่า เมื่อทหารเชื่อมั่นในผู้นำหน่วยแล้วก็จะเป็นรากฐานในการรักษาวินัย แต่ทิโมเชนโกกลับเห็นว่า เพียงแต่เชื่อมั่นในผู้นำหน่วยอย่างเดียวเท่านั้น ยังไม่พอแก่การนำกองทัพที่มีจำนวนทหารเรือนแสนได้.

ผลสุดท้ายในกองทัพแดงก็ใช้พวกคอมมิซซาร์ที่เป็นนายทหารการเมืองเข้าไปควบคุมอยู่ทุกแห่งซึ่งได้ถูกทิโมเชนโก้คัดค้านอย่างรุนแรงเพราะคอมมิซซาร์เหล่านี้ไม่มีความรู้ในด้านวิทยาการทางทหาร มีความรู้แต่ในทางการเมืองเท่านั้น ผลร้ายในการใช้คอมมิซซาร์เข้าไปยุ่งกับกิจการทหาร จึงได้ปรากฏผลมาในการปราชัยที่ชานกรุงวอซอร์ เดือนสิงหาคม ปี ๑๙๒๐

หลังจากนั้นมาโซเวียตก็ได้ปรับปรุงกองทัพให้เข้าสู่ระบบใหม่เท่าเทียมกับนานาประเทศซึ่งผลสำเร็จได้

ปรากฏชัดเป็นครั้งแรกในปี ๑๙๓๘ – ๑๙๓๙ ในแนวรบแมนจูเรีย นายพลชางกูเฟง (Changkufeng) และนายพลโนมานฮัน (Nomanhan) เป็นแม่ทัพคนแรกที่สามารถยันกองทัพญี่ปุ่นได้สำเร็จ โดย ใช้ หน่วย ยานยนตร์ และเครื่องบินเข้าร่วมในการปฏิบัติ การรบในแมนจูเรียที่ไม่มีใครเอาใจใส่เลยนี้ได้กลายเป็นบทเรียนอย่างดีแก่ญี่ปุ่นในการปรับปรุงกองทัพเพื่อเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่๒ แม้แต่ ญี่ปุ่น เอง ก็ยังยกย่อง กิจการทหาร และอุตสาหกรรมของรัสเซีย ดังเช่นพลโทกอมโมชิ โอกูรา (Kommochi Okura) ผู้จัดการบริษัทรถไฟสายแมนจูเรียใต้คนก่อนได้เขียนบทความกล่าวถึงความสำคัญ ในอุตสาหกรรม และการทหารของรัสเซียลงในหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่นชื่อไตเฮอิโย (Taiheiyo) ในเดือนเดียว กับที่ ฮิตเลอรเริ่มทำการรุกรานด้านรัสเซีย.

แต่ความยกพร่องในกองทัพรัสเซีย ก็ยังมีอีกมาก ดังที่ปรากฏชัด ในคราวทำสงครามกับประเทศฟินแลนด์ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๑๙๓๙ กองทัพรัสเซียในขณะนั้น ยัง ขาด ยุทโธปกรณ์ สำหรับการ รบใน ยริเวณ

อากาศหนาวจัด และประสิทธิภาพของทหารก็อยู่ในระดับต่ำมาก.

กองทัพฟินแลนด์เป็นกองทัพขนาดเล็กก็จริง แต่มีความคล่องแคล่วสูง และชำนาญภูมิประเทศยิ่งกว่ารัสเซีย จึงสามารถตีโต้กองทัพรัสเซียกลับไปในแนวรบภาคกลางและภาคเหนือของฟินแลนด์ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าหน่วยยานยนตร์ของรัสเซียมิได้มีความสำคัญดังเช่นที่นายทหารรัสเซียส่วนมากคาดหวังเอาไว้.

ในที่สุดเมื่อเดือนธันวาคม สตาลินจึงได้มอบหน้าที่การเจาะแนวแมนเนอร์ไฮม (Mannerheim) ให้แก่อัศวินทิโมเชนโก้ หลังจากที่กองทัพแดงได้รับความเสียหายอย่างหนักในการรบที่กาเรเลียน (Karelion) มาแล้ว.

การอำนวยการรบครั้งนี้เป็นงานที่สำคัญครั้งแรกของทิโมเชนโก้และเป็นการเริ่มต้นในสงครามสมัยใหม่ในชีวิตของทิโมเชนโก้ด้วย.

แนวแมนเนอร์ไฮม์ได้รับการตบแต่งดัดแปลงอย่างแข็งแรงมาก ใช้ทหารที่มีคุณภาพสูง กำลังใจสูง และ

มีอาวุธดีที่สุด ประกอบกับการที่ทหารพันธ์ได้ชัยชะนะกองทัพแดงอันมีจำนวนมากกว่าในตอนเริ่มต้นการสงครามด้วยแล้วจึงทำให้ทหารพันธ์ทั้งนายและพลเชื่อมั่นว่าแนวแมนเนอร์ไฮม์นี้ไม่มีผู้ใดจะผ่านไปได้ ความเชื่อมั่นเช่นนี้แหละที่แนวมายิโนต์ได้คร่ำฝรั่งเศสในสงครามโลกครั้งที่ ๒

ทิโมเชนโก้เริ่มเตรียมงานของตนอยู่ตลอดเดือนมกราคม ๑๙๔๐ มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมลำเลียงกองพลใหม่ขึ้นมาสับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นใหญ่อีกเป็นจำนวนมาก สร้างคลังกะสุนล้ำไปข้างหน้าหลายแห่ง นอกจากนี้ยังได้จำลองแบบแนวแมนเนอร์ไฮม์ ให้ทหารได้ศึกษาพิจารณาและซ้อมการเข้าตีอีกด้วย นี่เป็นหัวใจของการเข้าตีย่อม.

จนถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๐ ทิโมเชนโก้จึงพร้อมที่จะทำการเข้าโจมตีได้ การยุทธในระยะที่ ๒ ได้เปิดฉากโดยการระดมยิงของปืนใหญ่รัสเซียอย่างหนาแน่นต่อแนวแมนเนอร์ไฮม์ ต่อจากนั้นกองพลใหญ่รัสเซียต่างก็มุ่งเข้าตีต่อที่หมายของตนซึ่งตรงกันข้ามกับการ

ยุทธต้นแรกที่ทหารรัสเซียเข้าไปติดกับดักของทหารฟินน์จนสิ้นเชิง.

แต่คราวนี้ทหารฟินน์ต้องถอยจากที่มั่นทีละขั้น ๆ โดยไม่มีโอกาสจะส่งกำลังหนุนมายับยั้งการเข้าตีของกองทัพแดงได้อีก ผลสำเร็จครั้งนี้เกิดจากการร่วมมืออย่างใกล้ชิดของทหารปืนใหญ่ ทหารช่าง และทหารราบ โดยฉะเพาะทหารราบได้เคลื่อนที่ไปยนเลื่อนเกราะโดยใช้รถถังลากเข้าไปจนถึงระยะใกล้ ทั้งนี้เพราะทหารช่างได้กวาดล้างทุ่นระเบิดและเครื่องกีดขวางรถถังไปก่อนแล้ว ทหารปืนใหญ่รัสเซียโปรยกระสุนตลอดวันตลอดคืนสงเสียงปืนกลและปืนยิงรถถังของทหารฟินน์ไปทีละส่วน ๆ ต่อจากนั้นขบวนทหารราบ—ทหารช่าง—รถถังก็ตลุยเจาะแนวแมนเนอร์ไฮม์ ที่คุยว่าแข็งแรงนักได้สำเร็จ.

เนื่องจากทหารทุกเหล่าได้ศึกษารูปจำลองแนวแมนเนอร์ไฮม์มาแล้วอย่างละเอียด ดังนั้นแม้แต่ทหารปืนใหญ่เองก็สามารถจะทำการยิงให้กระสุนไประเบิดตรงหน้าที่ตั้งปืนกลได้ทุกแห่ง ประกอบกับแนวแมนเนอร์ไฮม์

นี้ไม่ได้สร้างด้วยคอนกรีต จึงทำให้หน่วยทหารฟินน์ที่รักษาแนวได้รับความเสียหายอย่างมาก ประกอบกับรัสเซียได้ส่งกำลังส่วนหนึ่งเข้าตีมาจากทางเหนือทะเลสาปลาโดกา (Ladoga) ด้วย กองทัพฟินน์จึงส่งกองหนุนมาช่วยไม่ทัน ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์กองทัพแดงก็ยึดเมืองคอยวิสต้า (Koivista) ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของแนวแมนเนอร์ไฮม์ได้ ต่อจากนี้ทีโมเชนโก้จึงอำนวยการเข้าตีตรงไปเมือง ไวอิปูริ (Viipuri) จนถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๑๙๔๐ จึงสามารถไปได้ถึงชานเมืองนี้ เนื่องจากไม่สามารถจะยับยั้งการบุกตลุยของหน่วยยานยนต์รัสเซียต่อไปได้อีกและจะหวังความช่วยเหลือจากต่างประเทศก็ไม่ได้ กองทัพฟินน์จึงต้องยอมรับเงื่อนไขการยอมจำนนของกองทัพแดงเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ต่อมา.

บทบาทของกองทัพแดงตั้งแต่ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ จนถึงวันที่ ๑๒ มีนาคมนี้ เป็นสิ่งที่ติดตาประชาชาติรัสเซียอย่างไม่รู้ลืม แม้แต่ความปราชัยของกองทัพแดงในระยะต้นประชาชนก็พากันหลงลืม และไม่เอาใจใส่อีกต่อไป สตาลินมีความชื่นชมยินดีอย่างมากมายในการ

ทีทิโมเชนโก้สามารถกู้เกียรติกองทัพแดงได้สำเร็จ ได้ปูนบำเหน็จรางวัลทิโมเชนโก้อย่างจุใจ กล่าวคือได้เลื่อนยศทิโมเชนโก้ขึ้นเป็นจอมพล ได้ให้เหรียญ "Order of Lenin" และได้รับตำแหน่ง "*วีระบุรุษแห่งสหภาพโซเวียต*" นอกจากนั้นยังได้รับเกียรตินั่งชมลครในบ๊อกซ์เดียวกับสตาลินที่โรงลครบอลชอยในกรุงมอสโคว์ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ต่อมามิช้าทิโมเชนโก้ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นคอมมิซซาร์ การป้องกันอาณาจักร์ของประชาชน* และเป็นสมาชิกในสภาการสงครามชั้นสูง (Supreme War Council)

หลังจากได้ชัยชะนะในศึกฟินแลนด์แล้ว ทิโมเชนโก้ก็อยู่ในฐานะอันมั่นคงที่พอจะพูดให้บรรดาผู้นำในเครมลินรับฟังได้ ขณะนี้ทิโมเชนโก้มีอายุ ๔๕ ปี นับว่าเป็นระยะเวลาที่สุขภาพทางกาย และทางจิตต์ได้เจริญถึงขีดสูงสุด ทิโมเชนโก้เป็นทหารม้าที่มีลักษณะสูงใหญ่กว่าทหารม้าคนอื่นๆ คือสูงถึง ๖ ฟุต รูปร่างล่ำสันแข็งแรงน้ำหนักตัว ๒๐๐ ปอนด์ เป็นนักพลศึกษาชั้นหนึ่ง

---

* เทียบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม.

เสียงดังกังวาฟ สามารถสั่งการแก่ทหารม้าในสนามรบพร้อม ๆ กันได้ทั้งกองพัน เมื่อมิอิทธิพลพอจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่จำเป็นในกองทัพแดงได้แล้ว ทิโมเซนโก้ก็ลงมือกระทำทันที งานคั้นแรกที่จะกระทำก็คือ การกำจัดนายทหารพวกคอมมิซซาร์ออกไปจากกองทัพ ซึ่งทิโมเซนโก้ได้ปลุกปล้ำเอาจนสำเร็จ ดังจะเห็นได้ว่าจนถึงวันที่ ๙ ตุลาคม ๑๙๔๒ นั้น นายทหารพวกคอมมิซซาร์ได้หมดไปจากกองทัพแดง จะเหลืออยู่ก็แต่ในส่วนที่ทำการรบแบบย่อนสงครามต่อกองทัพเยอรมันเท่านั้น เพราะการรบแบบนี้จำเป็นต้องอาศรัยขวัญ การควบคุม และการรวบรัดในการปฏิบัติ ถึงกระนั้นก็ตามพวกนายทหารคอมมิซซาร์เหล่านี้ก็ไม่มีหน้าที่ในการตรวจตราการดำเนินงานทางยุทธการของกองทัพได้ โดยตรง นายทหารเหล่านี้เมื่อพ้นหน้าที่ทางคอมมิซซาร์แล้วก็กลับเข้ารับการอบรมในการอำนวยการรบ เช่น นายทหารทั่ว ๆ ไป เมื่อจบหลักสูตร์ก็ส่งเข้าประจำกองพลต่าง ๆ นายทหารเหล่านี้ปฏิบัติการรบได้ผลดีเช่นเดียวกับนายทหารธรรมดา

จึงนับว่าเป็นการเพิ่มจำนวนนายทหารพลรบในกองทัพแดงขึ้นอีก.

เนื่องจากการฝึกของทหารในกองทัพแดงก่อนการสงครามนั้น กระทำหนักไปในทางเทคนิค ส่วนการฝึกในสนามทางยุทธวิธีได้กระทำกันเป็นส่วนน้อย ทิโมเชนโก้จึงกำหนดโครงการณ์ฝึกทหารอย่างใหม่ขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่หน่วยเล็ก ๆ จนถึงการประลองยุทธของหน่วยขนาดกองทัพ ตัวทิโมเชนโก้เองเกือบจะเรียกได้ว่าหายใจเป็นการฝึกและการประลองยุทธ ดังนั้นทิโมเชนโก้จึงกวดขันในเรื่องนี้มาก ต้องการให้ทหารได้รู้แจ้งเห็นจริงเพื่อนำไปใช้จนเกิดผลสำเร็จในอนาคต ในด้านการจัดการปกครองกองทัพนั้น ทิโมเชนโก้ได้ออก "*ประมวลยุทธวินัยฉะบับวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๑๙๔๐*" โดยมีวัตถุประสงค์จะผดุงฐานะและยศของนายทหารสัญญาบัตร์ ได้กำหนดระเบียบการ แสดงความเคารพระเบียบการลงทัณฑ์ไว้ในประมวลยุทธวินัยฉะบับนี้ด้วย นายทหารโซเวียตมีอำนาจลงทัณฑ์แก่ทหารได้อย่างสูงถึงประหารชีวิต ฉะเพาะในกรณีที่ขัดคำสั่ง แต่ขณะเดียวกันนั้น

ทิโมเชนโก้ก็พยายาม ปลูกฝังความสัมพันธ์ระหว่างนายทหารกับพลทหารให้เป็นไปในลักษณะกันเอง.

การประลองยุทธใหญ่ในฤดูใบไม้ร่วงปี ๑๙๔๐ นั้น ทิโมเชนโก้ได้มีโอกาสนำเอายทเรียนจากการยุทธในถิ่นน้ำแข็งประเทศฟินแลนด์มาทดลอง ปฏิบัติ เพื่อศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ทิโมเชนโก้มุ่งหนักไปในการเพิ่มพูนสมรรถภาพของหน่วยทหารที่เข้าทำการรบ จากผลการประลองยุทธครั้งนี้จึงปรากฏว่า การผึกลาดตระเวนของทหารในกองทัพแดงมีข้อบกพร่องหลายประการ ทิโมเชนโก้จึงกำหนดว่าในการปลูกสมรรถภาพของกองทัพนั้น จำเป็นจะต้องกระทำจากหมู่ทหารรายเป็นหลักเสียก่อน ต่อมาเมื่อต้องทำการรบกับกองทัพนาซีในภาคตะวันตก ทิโมเชนโก้ได้ประสพว่าทหารทุกหน่วยไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ จะต้องสามารถทำการรบด้วยกำลังของตนเองได้ทุกโอกาส ส่วนความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวนั้น ทหารในกองทัพแดงได้รับการอบรมสั่งสอนไม่ให้ยอมแพ้นอกเสียจากจะถูกล้อมด้วยหน่วยยานยนต์ของข้าศึก ทหารทุกคนจะต้องทำการรบต่อไปในเมื่อมีโอกาส ทั้งนี้

เพื่อเป็นการป้องกันการถูกโอบล้อม ทิโมเธนโก้ยังอบรมให้นายทหารและพลทหาร-ยึดมั่นในการเริ่มกระทำการก่อนเป็นรายบุคคลโดยเน้นให้เห็นว่าการมีจำนวนคนมากกว่าอย่างเดียวนั้นถ้าไม่รู้จักใช้การเริ่มกระทำการก่อนแล้ว จำนวนคนมากก็หาประโยชน์มิได้.

จริงอยู่การเริ่มกระทำการก่อนเป็นรายตัวบุคคลเช่นนี้อาจจะขัดกับวินัยในการฟังคำสั่งได้ แต่ทิโมเธนโก้ก็มีอุบายที่จะให้ทหารปฏิบัติงาน ๒ อย่างในเวลาเดียวกันโดยแนะนำว่า "*ในเวลาสงครามท่านจะต้องฟังคำสั่งแต่ขณะเดียวกันท่านก็จะต้องตัดสินใจด้วยตัวของท่านเอง*" การรบทุกแห่งทหารที่ได้ชัยชะนะนั้นเป็นผู้ที่ตัดสินใจถูกแล้วการรบต่อไปโดยไม่คิดชีวิต จำไว้ว่าจงฟังคำสั่งแต่ให้ "*ตัดสินใจถูกด้วย*" ในการปฏิบัติต่อทหารใต้บังคับบัญชานั้นจะเห็นได้ว่าทิโมเธนโก้มีความโอบอ้อมอารีมาก ถึงกับมีบทเพลงของกองทัพแดงตอนหนึ่งว่า "*เขาปฏิบัติต่อทหารเช่นบิดากับบุตร.*"

ในการฝึกและอบรมทางใจแก่ทหารนั้น ทิโมเธนโก้ได้เน้นถึงความสำคัญของบรรดาคำสอนต่าง ๆ และ

อาวุธที่จำเป็นต้องใช้ในการสงครามด้วย ส่วนการที่จะอบรมกันตามความคิดเห็นของตนเองเท่านั้น ทิโมเซนโก้เห็นว่ายังเป็นการไม่เพียงพอ ดังนั้นก่อนเกิดสงครามกับนาซีเยอรมันเป็นเวลา ๓ เดือน ทิโมเซนโก้จึงแปลหนังสือ "*ข้อบังคับราชการสนามเล่ม ๓*" ของนายพลฟูลเลอร์ (Fuller) ออกเป็นตำราคู่มือสำหรับให้นายทหารได้ศึกษาในเรื่องรถถังโดยฉะเพาะ เพราะนายพลฟูลเลอร์เป็นผู้เชี่ยวชาญในสงครามรถถังขนาดมือหนึ่งของกองทัพอังกฤษ หนังสือนี้ได้ส่งไปประจำตามห้องสมุดทุกแห่ง ทิโมเซนโก้ยกย่องหนังสือของฟูลเลอร์ว่ามีค่าเสมอกับหนังสือ "On war" ของเค็ลาเซวิทซ์ (Clausewitz) ปราชญ์ทางทหารของเยอรมัน และหนังสือ "Command of the Air" ของนายพลอิตาเลียน ชื่อดูเอท (Douhet) ซึ่งหนังสือทั้งสองเล่มที่กล่าวมานี้จัดอยู่ในประเภทแนวหน้าในกิจการทหารยุคที่แล้ว เมื่อได้ชี้ลู่ทางสมรรถภาพของทหารโดยอบรมให้มั่นอยู่ในวินัยอันดีแล้ว ทิโมเซนโก้ก็ขอให้เพิ่มจำนวนอาวุธอัตโนมัติ เพื่อทวีอำนาจการยิงให้แก่ทหารราบและขอให้มีการฝึกร่วมการปฏิบัติอย่าง

ใกล้ชิดระหว่างทหารราบกับทหารปืนใหญ่ให้มากยิ่งขึ้น.

ในปี ๑๙๔๑ ทิโมเชนโก้ได้มีโอกาสเตือนบรรดาเพื่อนทหารด้วยกันว่า ให้ระวังการเข้าตีของข้าศึกด้วยลักษณะการจู่โจม แต่พอถึงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๑๙๔๑ ฮอมนาซีก็ส่งกำลังอันมหาศาลเข้าประชิดพรมแดนรัสเซียทันที กองบัญชาการที่เครมลินได้มอบให้ ทิโมเชนโก้เป็นแม่ทัพหมู่กองทัพด้านกลาง เพื่อรั้งหน่วงการเข้าตีของเยอรมันที่พุ่งเข้าสู่กรุงมอสโคว์ ความสามารถในการรุกแบบสายฟ้า ของเยอรมันนั้น โซเวียตได้รู้ฤทธิมาก่อนแล้ว แต่ทั้งที่โซเวียตได้เตรียมการป้องกันอย่างถี่ถ้วนรอบคอบและคอยระวังระไวอยู่ตลอดเวลาก็ตาม ก็ยังมิสามารถหยุดการเข้าตี แบบสายฟ้า ของ เยอรมันได้สำเร็จ ทั้งนี้เป็นเพราะโซเวียตยังใช้ระบบการระดมกำลังแบบเก่า จึงมีกำลังทหารน้อยกว่าเยอรมันมาก กองทัพแดงต้องถอยและทำการรบด้วยลักษณะรับตลอดมาอีกหลายเดือน ถึงกระนั้นก็ตาม สตาลินก็ยังทำอะไรไม่ได้ คงปล่อยให้เยอรมันรุกต่อไปอีก สตาลินได้ส่งสาสน์ไปให้กองทัพแดงในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓ มีความว่าโซเวียต

จะต้องใช้เวลาถึง ๒ ปีจึงจะสามารถนำกองทัพออกไปสู้รบกับข้าศึกอย่างประจัญหน้าด้วยกำลังอันเหนือกว่าได้.

เยอรมันคงทำการรบตลอดแนวอันกว้างในดินแดนรัสเซียต่อไป แต่ความพยายามของเยอรมันที่จะทำการล้อมและทำลายกำลังส่วนใหญ่ของกองทัพแดงนั้นคงมุ่งกระทำต่อหมู่กองทัพของทิโมเชนโก้ การรบอย่างดุเดือดได้กระทำกันในบริเวณเมืองเบียล ลิสต๊อก ถึงเมือง มินสค์ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน จนถึงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ผลการรบครั้งนี้ฝ่ายโซเวียตมิได้ทำการโฆษณาให้โลกภายนอกทราบเลย ดังนั้นข่าวการรบด้านนี้จึงเป็นข่าวที่ได้จากเยอรมันทางเดียว ซึ่งเยอรมันได้ถือโอกาสประโคมข่าวว่ากองทัพแดงได้รวมกำลังส่วนใหญ่ไว้ในแนวหน้าด้วยความโง่เขลาถึงสองกองทัพใหญ่ และถูกกองทัพเยอรมันในความอำนวยการของจอมพลบ๊อค (Bock) ทำการล้อม ทำลายหรือจับเป็นชะเลยได้หมด นี่เป็นศิลปในการโฆษณาของรัฐบาลเยอรมัน นอกจากนี้ฮิตเลอรยังส่งคำแถลงการณ์ไปยังแนวรบด้านรัสเซียอีกด้วย ซึ่งปรากฏว่าไม่ได้รับความเชื่อถือเลย สำหรับผู้

ติดตามข่าวการรบด้านรัสเซียนี้ย่อมพิจารณาวิถีทางสงครามได้อย่างถูกต้องจากจำนวนความเสียหายของทั้งสองฝ่าย ในระยะนี้จึงนับว่าสงครามการโฆษณาได้ดำเนินการต่อสู้อย่างสุดเหวี่ยง.

ทางด้านเยอรมันได้แถลงว่าจับชะเลยศึกได้ ๓๒๓,๐๐๐ คน ในการรบที่เมืองเบียลลิสต๊อคและมินสค์ ซึ่งน่าจะได้รับการพิจารณาเปรียบเทียบกับที่นักวิจารณ์การทหารของเยอรมันเองได้กล่าวว่าทหารในกองทัพรัสเซียนั้นไม่ยอมให้จับเป็นชะเลย มักจะทำการรบอย่างสู้ตายกำลังทหารที่ถูกต้องของรัสเซียในยุทธบริเวณเบียลลิสต๊อค และมินสค์ นั้นมีกำลังไม่มากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน ดังนั้นจะเป็นไปได้อย่างไรที่พันเอกซอลแดน (Soldan) ผู้เชี่ยวชาญการทหารเยอรมันแห่งหนังสือพิมพ์โฟลคิชเชอร์ เบโอบัคเทอร์ ได้แถลงว่าทหารรัสเซียส่วนนี้ถูกเยอรมันฆ่าตายหมด.

การยุทธครั้งนี้ในทัศนะของรัสเซียแล้วทิโมเชนโก้ประสงค์จะทำการรบหน่วงเวลาไว้ให้ได้ถึง ๒๖ วัน ก่อนที่กองทัพเยอรมันจะเข้าถึงชานกรุงมอสโคว์ ดังนั้นทิโม-

เชนโก้จึงอำนวยการรบในลักษณะการรับแบบใหม่ ด้วยรัก
กำลังทุกเหล่าปฏิบัติการในลักษณะจำกัดและรั้งหน่วงกอง
ทัพเยอรมันให้เคลื่อนที่ได้ช้าที่สุด ขั้นต่อไปคือล่อให้
เยอรมันไปทำการรบหนักด้านเมืองสโมเลนสค์(Smolensk)
ซึ่งเป็นศูนย์ด้านทานที่เหนียวที่สุดของกองทัพแดง.

สโมเลนสค์ ศูนย์ด้านทานแบบขนเม่นที่กองทัพ
เยอรมันขบไม่แตกเป็นครั้งแรกนั้น ได้ทำการต้อนรับผู้
กล้าหาญแห่งมหาอาณาจักร์ไรช์ เป็นเวลาถึงสองเดือน
ครึ่ง นี่คือผลิตกรรมอันเกิดจากสมองของอัศวินทิโม-
เชนโก้ แต่ ผู้เดียว ซึ่งสามารถรับกองทัพเยอรมันหยุดได้
ด้วยกลยุทธขยับแนวในทางลึก อันยังไม่มีผู้ใดสามารถ
ปฏิบัติการได้เช่นนี้มาก่อนเลย ทหารเยอรมันได้ประสพ
แนวต้านทานอันแข็งเกร่งที่มีชื่อว่า "*แนวสตาลิน*" เป็น
ครั้งแรกในการรบระยะต้นที่เมืองสโมเลนสค์นี้เอง การ
รบครั้งนี้ได้แสดง ให้เห็นความ แตกต่างในเชิงด้อยของ
ฝีมือทหารเยอรมันระหว่างการรบในปี ๑๙๓๙—๔๐ ที่
เยอรมันกวาดยุโรปตะวันตกราบ เป็น หน้ากลอง ไปนั้นกับ

การรบในสงครามรัสเซีย — เยอรมัน ขณะนี้ วิธีการต่าง ๆ ที่ทีโมเชนโก้และพลโท วาสซิลลี่ โซโคลอฟสกี้ (Vassily Sokolovsky) เสนาธิการนำมาใช้นั้นคือการรวมกำลังคน และ อาวุธอย่างมีระเบียบเป็นจำนวนที่เหนือกว่าฝ่ายเข้าตีโดยใช้อาวุธทุกชนิดเข้าทำการ "*ฝนข้าศึก*" นับตั้งแต่การใช้รถถัง เครื่องบิน ปืนใหญ่ ยานยนต์ทุ่นระเบิดยก และทหารราบบรรทุกรถยนต์ เข้าปฏิบัติการอย่างไม่จำกัดจำนวน การตั้งรับวิธีนี้นับว่าเป็นการปฏิบัติอย่างจริงจังในการใช้ปืนใหญ่ เป็นชั้นแผ่น และการออกตีโต้ตอบด้วยกำลังส่วนใหญ่เมื่อ "*ปลายหอก*" ขบวนรถถังข้าศึกเจาะเข้ามานั้นทหารรัสเซียจะปล่อยให้ผ่านเข้ามาโดยสดวก ต่อจากนั้นกองทัพแดงก็ส่งกำลังส่วนหนึ่งที่มีกำลังยิงสูงออกทำการตีโต้ตอบต่อทหารราบที่ติดตามขบวนรถถังเยอรมันเข้ามา เหตุนี้ขบวนรถถังเยอรมันจึงถูกแยกออกจากทหารราบที่ทำหน้าที่คุ้มครองทันที โดยพบกับฉากยิงอันหนาแน่นของปืนยิงรถถัง ทหารราบรัสเซียเป็นรายบุคคลที่เข้าสังหารรถถังเหล่านั้นด้วยปืน

เล็กยิงรถถัง ระเบิดน้ำมันโมโลตอฟ* และระเบิดขว้าง ความเสียหายของเยอรมัน ณ แนวสตาลินนี้ปรากฏตามรายงานตอนหนึ่งของพลโทโซโคลอฟสกี้ เสนาธิการ

---

*คือ Molotov Cocktail เป็นระเบิดเพลิงที่บรรจุในขวดขนาดครึ่งลิตร์หรือแม่โขงขนาดเล็ก ขวดเบียร์หรือขวดโซดา ส่วนผสมของเชื้อเพลิงที่บรรจุใช้น้ำมันเบาเช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าสผสมกับน้ำมันหนัก เช่น น้ำมันเครื่อง หรือน้ำมันยาง น้ำมันดินก็ได้ โดยใช้น้ำมันเบา ๓ ส่วนต่อน้ำมันหนัก ๑ ส่วน น้ำมันหนักทำหน้าที่เคลือบติดกับแผ่นเหล็กรถถังเพื่อให้น้ำมันเบาเผารถถังได้นานจนคลอกทหารในรถ หรือบังคับให้ออกมาจากรถ ก่อนใช้ต้องจุดชะนวนที่ปากขวดก่อน ชะนวนมีหลายแบบ ใช้ดึงอย่างลูกระเบิดขว้าง หรืออย่างหัวไม้ขีดก็ได้แต่จุดแล้วให้ไปติดที่ปากขวด คือใช้ส่วนผสมหัวไม้ขีดทำติดไว้ที่ปากขวด และส่วนผสมข้างไม้ขีด ทำไว้ที่หัวไม้ขีด พอไฟติดแล้วก็ขว้างขวดไปที่รถถัง ขวดแตกออก น้ำมันกระจายไปทั่วรถ ทหารโซเวียตครอกรถถังเยอรมัน จนเยอรมันไม่กล้านำรถถังใช้เป็นอิสสระ.

อาวุธประเภทนี้ หน่วยกองโจร และหน่วยใต้ดินใช้ได้ผลดีมาก ในประเทศเรา เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพาใกล้จะสิ้นลง ทหารญี่ปุ่นในกรุงเทพได้สะสมขวดไว้เป็นอันมาก ซึ่งถ้าความรู้ในการทำอาวุธประเภทนี้ ได้แพร่หลายไปถึงประชาชนแล้ว ก็จะเป็นการช่วยประเทศชาติได้ดีที่สุด สมัยบัจจุบันนี้ ได้มีการดัดแปลงแก้ไขจนไม่ต้องยุ่งยากในการใช้ คือมีส่วนผสมทางเคมีพร้อมที่จะจุดไฟได้ทันทีเมื่อขว้างขวดไปกระทบที่หมาย ข้อสำคัญผู้ใช้ต้องมีขวัญดี ต้องได้มีการซ้อมบ่อย ๆ.

ของ ทิโมเชนโก้ ว่า "*การปฏิบัติของกองทัพแดงเป็นไปในทำนองเดียว กับ การรบที่เมืองแวร์ดัง (สงครามโลกครั้งที่ ๑) แต่ความเสียหายของเยอรมันได้รับมากกว่าที่แวร์ดัง ตั้งแต่สิบเท่าถึงร้อยเท่าขึ้นไป.*"

แนวตั้งรับอันมีความลึกมากของรัสเซียเช่นนี้ เป็นของใหม่สำหรับ เยอรมัน เพราะ กรมเสนาธิการ เยอรมันมิได้เตรียมการสำหรับแก้ปัญหาเช่นนี้ไว้ ดังนั้นจึงนับว่ารัสเซียได้ให้บทเรียนใหม่แก่ เยอรมันอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นบทเรียนที่ต้องซื้อด้วยเลือดและชีวิต พันเอกซอล-แดน โฆษกของกองทัพได้พยายามจะอธิบายให้ทหารเยอรมันที่ลาพักกลับมาเยี่ยมบ้านตอนหนึ่งว่า "*กองพลเยอรมัน พยายามรุกคืบหน้าต่อไป ถึงแม้จะรู้ว่าด้านหลังของตนถูกทหารรัสเซียปิดล้อมทันทีก็ตาม และ กองพลของตน จะถูก ตัด ขาด จาก หน่วย ข้าง เคียง ตัดขาดจากการส่งกำลังก็ตาม แต่ทหารเยอรมันก็คงรู้ดีว่าตนจะต้องพบกับข้าศึกอีกประเภทหนึ่งในไม่ช้า เป็นข้าศึกที่มีความคล่องแคล่วสูง ซึ่งอาจจะปรากฏตัวขึ้นได้ทั้งทางซ้ายหรือทางขวา ทั้งข้างหน้าหรือข้างหลัง หรือ*

ปรากฏตัวขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง . .” ด้วยความเย็นน้ำหนึ่งใจเดียวของทหารในกองทัพแดง ตั้งแต่พลทหารจนถึงแม่ทัพ ทิโมเชนโก้สามารถบังคับให้กองทัพเยอรมันเลิกล้มความพยายาม ในการเข้าตีเมือง สโมเลนสค์ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๑๙๔๑ และขณะที่กองทัพเยอรมัน กำลังทำการถอนตัวออกจากการรบเพื่อไปเพิ่มกำลังในการเข้าตีในรัฐอูเครน (Ukraine) ต่อไปนั้น กองทัพแดงก็ดำเนินตามหลักการสงครามดังที่แม็คซ์ เวิน-เนอร์กล่าวไว้ คือฉวยโอกาสเข้นฝ่ายเริ่มกระทำการก่อนทันที โดยกลับทำการเข้นฝ่ายรุกจากแนวสตาลินหน้าเมืองสโมเลนสค์ ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๑๙๔๑ นั่นเอง การรุกในระยะนี้ได้กระทำต่อเนื่องกันไปจนถึงวันที่ ๑ ตุลาคม.

แผนการตั้งรับที่เมืองสโมเลนสค์ตั้งแต่ต้นจนถึงฤดูร้อนปี ๑๙๔๑ นี้ เข้นบทเรียนอันสำคัญที่สุดที่เยอรมันผู้นิยมสงครามสายฟ้าไม่สามารถเจาะผ่านเข้ามาได้ ทั้งนี้เพราะเยอรมันไม่มีกำลังพอจะทำการเข้าตีแตกหักพร้อมกันได้หลายตำบล เมื่อทำการเข้าตีไม่สำเร็จแล้ว

กองทัพเยอรมันก็จำเป็นต้องถอนกำลังส่วนใหญ่ออกจาก สนามรบสโมเลนสค์ลงไปทางใต้ สมรภูมิตะวันออก เมืองสโมเลนสค์จึงอยู่ในความอารักขาของทหารโซเวียตเช่นเดิม หรือมิฉะนั้นกองทัพเยอรมันก็เหลือกำลังหมู่ยานกลและหมู่ยานเล็กไว้เพียงสองสามหย่อมเท่านั้น เมื่อโอกาสอำนวยเช่นนี้ "*ผู้พิชิตสงครามลายพ่าย*" ก็เปิดฉากการรุกอย่างรวดเร็วเข้าตีเมือง เยลนยา (Yelnya) ทันที สามารถล้อมจับและสังหารทหารเยอรมันได้ถึง ๙ กองพลใหญ่ หลังจากการรบที่เยลนยาแล้ว นายพลโซโคลอฟสกี้ก็นำคณะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ชาวอังกฤษและชาวอเมริกันชมสนามรบพร้อมกับชี้แจงให้คณะผู้สื่อข่าวทราบว่า ต่อไปเยอรมันจะต้องเตรียมการตั้งรับโดยการขุดแนวสนามเพลาะและดินมูนขึ้น ทั้งนี้เพราะเยอรมันรู้ดีว่าเตนไม่สามารถจะเคลื่อนที่ต่อไปได้อีกแล้ว อะไรเล่าที่รออยู่เบื้องหน้านั้น ถ้ามิใช่สนามเพลาะอันข้องกันไว้รอบตัวแบบเม่น ที่ลุ่มและโคลนตม และฤดูหนาวอันโหดร้ายทารุณที่สุดของรัสเซีย.

การคาดการณ์ของเสนาธิการผู้นี้ได้ปรากฏเป็นจริง

เมื่อต้นเดือน ธันวาคม หลังจากการปราชัยที่เยลนยาแล้ว เยอรมันได้ส่งกำลังหนุนเพิ่มเติมขึ้นมา พร้อม กับ ความพยายามอย่างสูงที่สุด ที่จะยึด หัวใจของดินแดน โซเวียต ให้ได้ และขณะเดียวกันก็เปิดการรุกใหญ่ ณ แนวรบภาคกลางติดต่อกันไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม จนถึง วันที่ ๕ ธันวาคม การยุทธใหญ่ครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็นหลายระยะ ระยะแรกนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ ทิโมเชนโก้ เข้าอำนวยการรบในภาคกลาง การโฆษณาในสงครามสมัยใหม่นั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเช่นเดียวกับอาวุธประเภทอื่น ดังเช่นที่นาซีเยอรมันได้กระทำคู่กันไปใน ระหว่างการยุทธ การรบคราวนี้ ฮิตเลอร์ได้ออกคำแถลงการณ์ว่ากองทัพแดงได้ถูกทำลายจนไม่สามารถจะฟื้นขึ้นมาได้อีก นอกจากนั้นฮิตเลอร์ยังมอบให้หัวหน้ากองการหนังสือพิมพ์ ดร. อ๊อตโต ดีตริช แถลง ต่อ บรรดา ผู้แทน หนังสือพิมพ์ ทั้งที่เป็น ชนชาติเยอรมัน และ ชนชาติเป็น กลาง เมื่อ วันที่ ๙ ตุลาคม ว่า

"เมื่อกองทัพเยอรมันทำลายหมู่กองทัพของ ทิโมเชนโก้ จน พินาศ หมด สิ้น แล้ว เรา ก็ จะ ดำเนิน การ ยุทธ ในด้าน

ตะวันออกต่อไป การตัดสินใจในทางทหารครั้งนี้นับว่าเป็นครั้งสุดท้าย การทำลายกองทัพของทิโมเชนโก้สำเร็จนั้นย่อมเป็นการจบกิจการทหารของสหภาพโซเวียตไปด้วย กองทัพแดงไม่มีกำลังพอจะดำเนินการต่อไปได้อีก กองพลต่าง ๆ ที่ถูกทหารเยอรมันบดขยี้ที่เมืองเยลนยานั้นเป็นกำลังส่วนสุดท้ายเท่านั้น.”

การรุกใหญ่ของเยอรมันที่พยายามจะเข้าให้ถึงกรุงมอสโคว์ในเดือนตุลาคมนั้น นับว่าเป็นการระดมกำลังที่สำคัญที่สุดในประวัติการสงคราม เพราะเยอรมันทุ่มเทกำลังทุกชนิดเข้าจำนวนมากที่สุดเข้าปฏิบัติการในสนามรบสโมเลนสค์ นับตั้งแต่รถถัง ปืนใหญ่ เครื่องบินและจำนวนทหาร กำลังเข้าตีครั้งนี้ทำให้ทิโมเชนโก้ต้องยอมเสียพื้นที่ไปส่วนหนึ่งก่อน กองทัพของจอมพลบ็อกสามารถยึดเมืองต่าง ๆ เข้ามาได้ตามลำดับ แถลงการณ์ของกองทัพแดงแจ้งว่าได้เสียเมืองมอซซาอิสค์ (Mozhaisk) เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม และยอมรับว่าสถานะการณ์ของรัสเซียกำลังอยู่ในขั้นเสียเปรียบ ส่วนแถลงการณ์ของนาซีที่ออกเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคมก็แจ้งว่าสามารถทำ-

ลาย กองทัพ ทั้ง ๘ ของ ทิโมเชนโก้ สำเร็จ พร้อม กับ จับ ชะเลยได้ ๖๔๐,๐๐๐ คน นายพลเยอรมันชื่อ เวสโธ-เฟน (Westhofen) ได้ยกย่องความมีชัยของเยอรมันไว้ ในหนังสือพิมพ์ "Der Neue Tag" ว่า "*สิ่งที่ไม่นึกฝันเกิดขึ้นแล้ว ข้าศึกถูกตีแตกไปก่อนจะถึงฤดูหนาว*" จากถ้อยแถลงต่าง ๆ เหล่านี้ เราพอจะมองเห็นได้ว่า เยอรมันได้เห็นลางแพ้ของตนก่อนแล้ว นั่นคือเยอรมันจะต้องเข้ากรุงมอสโคว์ หรือ กำจัด กองทัพแดง ให้เสร็จสิ้นก่อนฤดูหนาว.

ข่าวต่าง ๆ ที่กระพือออกมาเพื่อเย็นการปลุกปลอบใจเหล่านี้ ล้วนแต่ เย็นเรื่อง ที่ไม่ตรง กับ ความจริงทั้งสิ้น กองทัพทั้ง ๘ ของ ทิโมเชนโก้ ก็ยังประจำอยู่ในสนามรบภาคกลาง พร้อมกับแม่ทัพทั้ง ๘ คือ โกลิคอฟ (Golikov) โบลดิน (Boldin) บิโลว์ (Below) โรคอสซอฟสกี้ (Rokossovsky) วลาซอฟ (Vlasov) โกโวรอฟ (Govorov) คุซเนตซอฟ (Kuznetsov) และลิลุยเชนโก้ (Leluishenko) ในวันที่ ๘ ธันวาคม กำลังส่วนนี้ก็จัดเย็นขบวน "*ปลายหอก*" ในการรุกโต้ตอบของนายพลซูคอฟ.

ทิโมเชนโก้ไม่ทันได้มีส่วนร่วม ในชัยชะนะ ในการผลักการรุกครั้งสุดท้ายของกองทัพเยอรมันที่เข้าตีกรุงมอสโคว์ในเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน เพราะได้ย้ายไปประจำแนวรบด้านอื่นเสียก่อน การเปลี่ยนตัวแม่ทัพครั้งนี้ เป็นการแสดงให้เห็นความสามารถพิเศษของสตาลินในการจัดการปกครองทางทหารและการคัดเลือกแม่ทัพนายกองได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ สตาลินได้ย้ายทิโมเชนโก้ไปแทนนายพลยูเดนนิ แม่ทัพภาคใต้เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม และย้ายนายพลซูคอฟเข้าประจำภาคกลางแทนทิโมเชนโก้ ซึ่งในไม่ช้านายพลซูคอฟก็ได้แสดง ความสามารถ ในการอำนวยการรุก โต้ตอบขนาดใหญ่.

การรบใหญ่ ณ ชานกรุงมอสโคว์ที่สามารถผลักดันกองทัพเยอรมันกลับไปได้สำเร็จนั้นเป็นรางวัลชั้นหนึ่งของกองเสนาธิการโซเวียต ในการวาง แผนทำลายกำลังหนุนทางยุทธศาสตร์ของข้าศึกให้หมดกำลังลง กองทัพเยอรมัน สามารถ รุก มา ได้ ไกล ที่สุด แค่ เมือง คลิน (Klin) ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงมอสโคว์ทางตะวันตกเฉียง

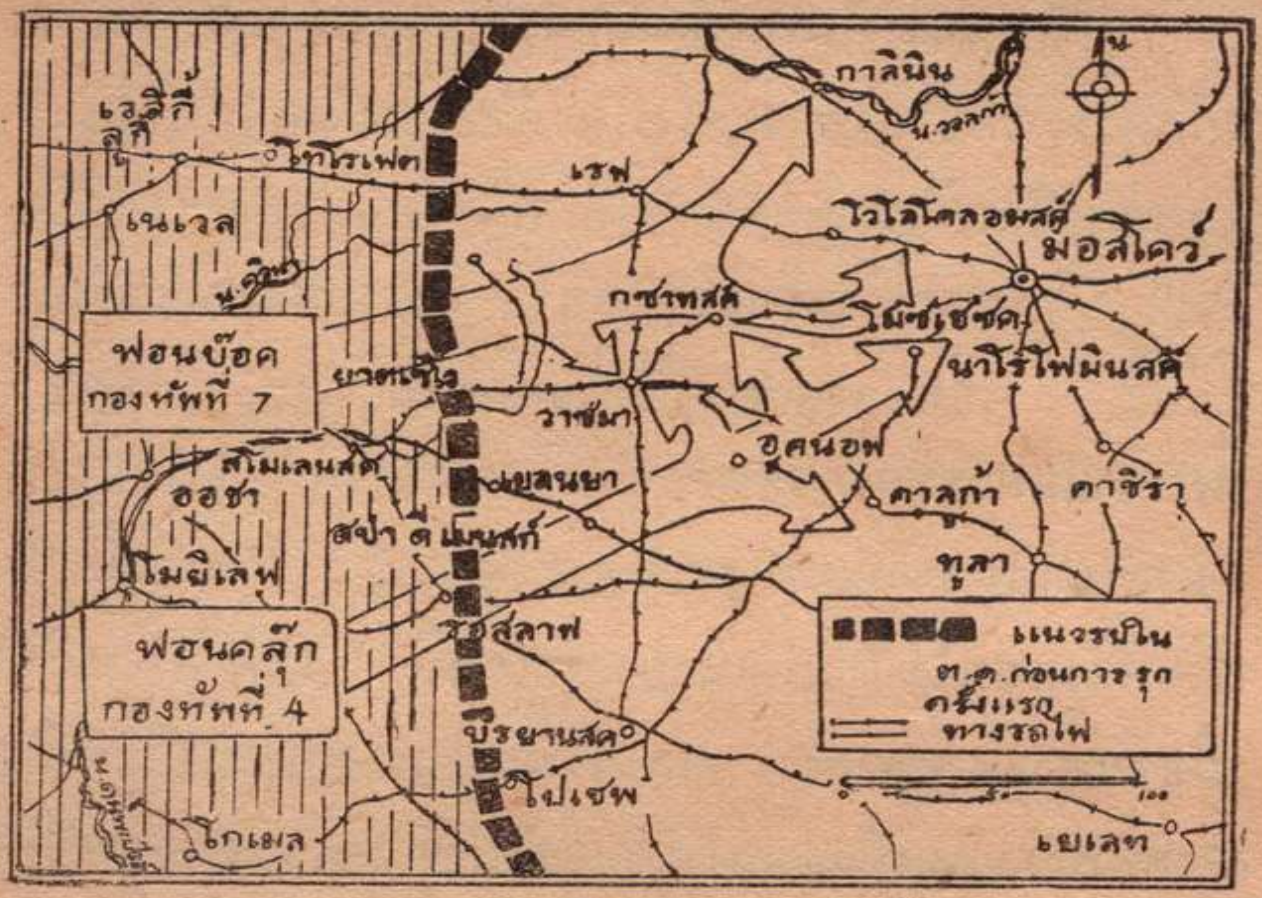

การรบ ณ ชานกรุงมอสโคว์

เหนือ ๓๕ ไมล์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม และส่งรถถังหนึ่งขบวนขึ้นมาถึงชานเมืองคิมคิ (Khimki) ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงมอสโคว์เพียง ๑๕ ไมล์ เมืองคิมคิจึงนับว่าเป็นระยะสุดท้ายในการรุกของเยอรมัน เพราะต่อจากนี้ไปแล้วก็ย่างเข้าฤดูหนาวอันทารุณที่สุดและตามมาด้วยการรุกโต้ตอบของกองทัพแดง ในวันที่ ๘ ธันวาคม กองบัญชาการสูงสุดเยอรมันได้ประกาศพักการรุกใหญ่ใน

แนวรบด้านกลาง ดังแถลงการณ์ตอนหนึ่งว่า "*การรบในด้านตะวันออกจะต้องขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่จะถึงฤดูหนาวในรัสเซีย*" การยอมรับความผิดพลาดของเยอรมันในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดจากการออกคำสั่งย้ายจอมพลบ็อกซ์ไปเป็นแม่ทัพใหญ่.

ขณะที่เยอรมันพักรบด้านกลางอันเนื่องจากฤดูหนาวนั้น ทิโมเชนโก้ก็ฉวยโอกาสเปิดฉากทำการรุกโต้ตอบต่อกองทัพของจอมพลไคลสท์ (Kleist) ในแนวรบด้านเหนือเมืองรอสตอฟ (Rostov) เป็นครั้งแรก พอถึงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๑๙๔๐ โลกภายนอกก็ต้องอ้าปากค้าง เพราะข่าวที่กองทัพแดงทำการแย่งคืนเมืองรอสตอฟได้ เมืองรอสตอฟมีความสำคัญแก่กองทัพแดงมาก สตาลินได้เน้นความสำคัญในการแย่งเมืองคืนนี้จากเยอรมันมาตั้งแต่ปี ๑๙๓๙ พอมีโอกาสก็ย้ายทิโมเชนโก้มารับภาระกิจอันสำคัญครั้งนี้ การแย่งคืนเมืองรอสตอฟจึงทำให้ทิโมเชนโก้กลายเป็นวีระบุรุษของโลกขึ้นมาอีกคนหนึ่ง พฤตติการณ์ครั้งนี้จึงเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจมากยิ่งกว่าครั้งใด ๆ เพราะเป็นการ

ชิงไหวชิงพริบในระหว่างแม่ทัพทั้งสองฝ่ายในขณะที่เยอรมันทำการรุกลงไปทางใต้อย่างรวดเร็วใจหายใจคว่ำนั้นเอง ทิโมเชนโก้ก็ออกศึกโต้ตอบยึดเมืองรอสตอฟทันที การรบได้เริ่มแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม คือวันที่เยอรมันยึดได้เมืองคาร์คอฟ (Kharkov) และผ่านแนวต้านทานที่เมืองเปเรคอฟ (Perekop) ลงไปสู่แหลมไครเมีย (Crimea) พอถึงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน กองทัพเยอรมันก็มายืนตระหง่านอยู่หน้าประตูเมืองท่าเซวาสโตโปล (Sevastopol) และรุกมาถึงช่องเคิช (Kerch) ต่อมาอีก ๖ วัน (๒๒ พฤศจิกายน) กองทัพของจอมพลไคลสท์ (Kleist) ก็เข้าเมืองรอสตอฟได้ รอสตอฟเป็นเมืองด่านที่จะไปสู่ภาคคอเคซัส วีระกรรมของกองทัพแดงที่สามารถยันกองทัพเยอรมันสำเร็จณชานกรุงมอสโคว์จึงเกือบจะหมดค่าลงทันทีเมื่อความหายนะกำลังพุ่งเข้าสู่ภาคใต้.

สถานะการณ์ภาคใต้กำลังอยู่ในขั้นวิกฤติ การที่สตาลินเรียกทิโมเชนโก้มาแทนนายพลบูเดนนิคครั้งนี้ จึงดูเกือบจะหมดหวัง แต่ภายในเวลาสามสัปดาห์ที่เข้า

อำนวยการกองทัพภาคใต้นี้ ทิโมเชนโก้ก็ได้วางแผนยุทธการ สำหรับทำการ รุกโต้ตอบได้พร้อมเสร็จ ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน กองทัพของพลเอก ชโวแดร์ (Schwoeder) ก็ทำการเข้าตีลวงในบริเวณโดเนต (Donets) เพื่อล่อให้เยอรมันส่งกองหนุนขึ้นไปทางเหนือ ขณะเดียวกันกองทัพที่ ๙ ในบังคับ พลเอก เรมิซอฟ (Remisov) ก็ข้ามแม่น้ำดอนในเวลา ต่อมา และทำการโจมตีเมืองรอสตอฟจากทิศใต้ พร้อมกับกองทัพที่ ๕๖ ในบังคับพลเอก คาริโตนอฟ (Kharitonov) ได้ตีผ่ากลางตัดแนวของขอมพลไคลสต์ จากทิศเหนือ ด้วยการ รุกเข้าเย็น สองทางขนานกันเช่นนี้ กองทัพเยอรมันในภาคใต้จึงถอยเข้าหาเมือง มาริอูโปล (Mariupol) ทันที ทิ้งเมืองรอสตอฟให้แก่ทิโมเชนโก้ในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน นั้นเอง กองทัพแดงยังคงทำการเข้าตีจู่โจมและแย่งหัวสพานจากเยอรมันได้ในวันที่ ๓๐ ธันวาคม โดยรุกข้ามช่องเคิช (Kerch) ดังนั้นปี ๑๙๔๑ จึงจบลงพร้อมด้วยชัยชะนะสองครั้งสำหรับกองทัพของทิโมเชนโก้ภายในระยะเวลา

อันน่าตื่นใจเกือบ ๖ เดือนที่การรบในภาคใต้ได้ประสพความปราชัยมาโดยตลอด.

การป้องกันนครเลนินกราด (Leningrad) และกรุงมอสโคว์สำเร็จ การผลักดันกองทัพเยอรมันในภาคใต้ และการรุกของกองทัพแดงในฤดูหนาวเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นลางร้ายของเยอรมันเช่นเดียวกับการรบใหญ่ที่แม่น้ำมาร์นในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ความหวังที่เยอรมันจะกำจัดกองทัพแดงให้เสร็จสิ้นไปก่อนถึงฤดูหนาวนั้นจึงเป็นอันล้มเหลว ความคิดของยรรดาขอมพลรัสเซียที่จะใช้การรบหน่วงเวลาให้เกิดความเสียหายแก่ข้าศึกนั้นจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะถึงแม้ว่าการรุกโต้ตอบของกองทัพแดงในฤดูหนาวปี ๑๙๔๑-๔๒ จะไม่ทันช่วยปลดเปลื้องตำบลสำคัญต่าง ๆ ทางยุทธศาสตร์หรือช่วยแก้ปัญหาการป้องกันนครใหญ่ ๆ แบบเม่นของเยอรมันได้ก็ตาม แต่ฤดูหนาวก็เป็นภยันตรายอย่างหนึ่งที่คุกคามและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่กองทัพเยอรมันในแนวรบด้านตะวันออกอยู่ตลอดเวลา ส่วนกองทัพเยอรมันที่รอดจากการยุทธใน

ฤดูหนาวปี ๑๙๔๑–๔๒ นั้นก็หมดกำลังที่จะกระทำการรุกต่อไป ดังเช่น ที่ได้เคย กระทำมาแล้วใน ตอนต้นแห่งการยุทธเดือนมิถุนายน ๑๙๔๑ การที่บรรดาแม่ทัพนายกองของเยอรมัน แสดง ความ ยินดี ปรีดาต้อนรับ ฤดูใบไม้ผลิต่อมานั้น ย่อมเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ให้เห็นว่าฤดูหนาวใน รัสเซีย นั้นเป็น ระยะเวลาที่โหดร้ายทารุณที่สุด.

๔

เมื่อไม่ สามารถ ทำลาย กอง ทัพแดงได้ ภายใน ปี ๑๙๔๑ แล้ว เยอรมันก็ยังเหลือเวลาอีก ๑ ปี สำหรับดำเนินการรบต่อไป ถ้ายังปราบรัสเซียไม่ได้อีกแล้ว ความหายนะก็จะมาสู่เยอรมันทันที เพราะการที่สหรัฐเข้าสู่สงครามเป็นฝ่ายสัมพันธมิตรนั้น ย่อมหมายความว่าบรรดาทรัพยากรอันล้ำค่าของสหรัฐจะได้นำมาเพิ่มให้แก่ประเทศอังกฤษและรัสเซียต่อไป แต่ถ้ารัสเซียต้องหมอบลง เสียก่อน หรือ หยุด อยู่ภายใน ดินแดน ของตน และขาดทรัพยากรก่อนที่กำลังของฝ่ายอังกฤษ - อเมริกา

จะเปิดแนวรบที่สองขึ้นในทวีปยุโรปได้แล้ว ฐานะทางทหารของเยอรมันก็จะมั่นคงต่อไป แต่ถ้ารัสเซียสามารถรอดมาได้จนถึงปี ๑๙๔๒ พร้อมด้วยกองทัพอันมีกำลังเข้มแข็งแล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไรที่เยอรมันจะไม่ประสพความชราชัย.

ดังนั้น ปี ๑๙๔๒ จึงเป็นปีที่มีความสำคัญ และเต็มไปด้วยการเสี่ยงภัยสำหรับคู่สงครามทุกประเทศ และเป็นปีที่เต็มไปด้วยวิกฤติกาลในยุทธบริเวณทวีปยุโรป สิ่งบอกเหตุต่าง ๆ ได้ชี้ให้เห็นว่าฝ่ายอักษะจะเริ่มทำการรุกต่อรัสเซียอีก กองทัพแดงจึงจำต้องดำเนินนโยบายทำให้ข้าศึกอ่อนกำลังลงในการรุกครั้งสุดท้าย เพื่อเป็นการประสานกับแผนของสหประชาชาติ.

การเฉลี่ยกำลังของฝ่ายอักษะในแนวรบด้านตะวันออกได้ปรากฏแน่ชัดในต้นปี ๑๙๔๒ ในเมื่อกองทัพเยอรมันไม่มีกำลังพอจะเปิดการรบได้มากกว่าหนึ่งด้าน เยอรมันจึงต้องเปลี่ยนแผนในการทำลายกำลังของข้าศึก และกลับมาใช้แผนยุทธศาสตร์ในการกระทำต่อที่หมายจำกัด กล่าวคือ การรักษาพื้นที่และหาบ่อน้ำมัน เมื่อ

ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว จะเห็นว่า ยุทธบริเวณหลัก ในปี ๑๙๔๒ นี้น่าจะอยู่ในแนวรบภาคใต้ ทิโมเชนโก้ จึงตกลงใจทำการรั้งหน่วงการเข้าตีของเยอรมัน และพยายามผลักดันให้พ้นจากแหลมไครเมีย โดยเปิดการรุกในแนวรบกว้างด้านหน้าถึง ๑๐๐ ไมล์ในเดือนพฤษภาคม เริ่มตั้งแต่เมืองโฟลแชนสค์ (Volchansk) จนถึงเมือง คราสโนกราด (Krasnograd) ด้วยความมุ่งหมายที่จะยึดคืนเมืองคาร์คอฟ (Kharkov) การโจมตีของกองทัพแดง ซึ่งได้กระทำอย่างรุนแรงตั้งแต่วันที่ ๑๒ จนถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคมนั้นประสพความสำเร็จเป็นบางส่วน แต่ไม่สามารถยึดเมืองคาร์คอฟได้ หรือป้องกันไม่ให้เยอรมันเตรียมการสำหรับทำการยุทธบนแหลมไครเมียได้ เยอรมันยึดช่องเคิชได้ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม และตั้งแต่วันที่ ๗ มิถุนายน จนถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม พลเอก มานสไตน์ (Manstein) ได้ทำการเข้าตีเมือง เซวาสโตโปลอิก การเสียเมืองนี้เป็นการแสดงความกล้าหาญสู้ตาย ของประชาชน พลเรือน กับทหารในกองทัพที่ร่วมกันทำการป้องกันจนถึงวาระสุดท้าย

การรุกในภาคใต้ครั้งนี้ได้เป็นไปอย่างรุนแรงมาก แม้แต่ภาคใต้เมืองคาร์คอฟที่ทิโมเชนโก้ยึดได้นั้นก็ต้องถูกเยอรมันแย่งกลับคืนไปในวันที่ ๑๐ มิถุนายน กำลังส่วนนี้ยังรุกมาถึงฝั่งตะวันออกแม่น้ำออสโคล (Oskol) เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ดังนั้นการรุกของทิโมเชนโก้ในเดือนพฤษภาคมจึงเป็นการช่วยให้การป้องกันเมืองเซวาสโตโปลยืดเวลาออกไปได้อีก ต่อจากนี้ไปแล้วเยอรมันก็ไม่สามารถจะคืบหน้าและต้องหยุดชงักลงเพียงหน้าประตูนครสตาลินกราด (Stalingrad) นั่นเอง.

เยอรมันได้ทำการเข้าตีอย่างขนาดใหญ่อีกครั้งหนึ่งโดยทำการรุกเป็นสองทางขนานกันไป ทางหนึ่งพุ่งเข้าสู่ภาคคอเคซัส อีกทางหนึ่งพุ่งเข้าตัดเส้นทางคมนาคมของรัสเซียที่นครสตาลินกราด แม้ว่าเยอรมันจะได้พื้นที่ไปมากก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถเข้ายึดเมืองโวโรเนซ (Voronezh) ได้ ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคมกำลังส่วนหนึ่งคงหยุดอยู่ที่เมืองนี้ อีกส่วนหนึ่งคงเคลื่อนที่ต่อไปทางใต้ การยึดเมืองโวโรเนซไม่สำเร็จนี้เยอรมันไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะตนสามารถส่งกองทัพรุก

ต่อไปทางใต้ได้อีก ซึ่งการรุกลงทางใต้ในระยะนี้ได้กลายเป็นการรบแตกหักประจำปี ๑๙๔๒ โดยที่ไม่สามารถยึดเมืองโวโรเนซได้นี้เอง จึงเป็นการเปิดโอกาสให้กองทัพแดงทำการรุกโต้ตอบต่อกองทัพเยอรมันที่พุ่งลงไปทางใต้ทันที การรุกโต้ตอบครั้งนี้จะนำไปสู่ชัยชะนะที่นครสตาลินกราดต่อไป ดังนั้นการป้องกันเมืองโวโรเนซในความอำนวยการของทิโมเชนโก้ และการรบใหญ่ป้องกันโค้งแม่น้ำดอน จึงเป็นการก่อความพินาศให้แก่เยอรมันในฤดูหนาวปี ๑๙๔๒ – ๔๓ การสัปยุทธเหล่านี้ผู้สังเกตการณ์ชาวอเมริกันได้ถือว่าเป็นขั้นสำคัญในการเตรียมการโค่นกองทัพเยอรมันในรัสเซียต่อจากการปราชัยที่ชานกรุงมอสโควมาแล้ว.

ต่อลงไปทางใต้ กองทัพของจอมพลมานสไตน์กำลังยุกตลุยลงไปอย่างรวดเร็ว เมืองรอสตอฟ (Rostov) และเมือง โนโวเชอคาสค์ (Novocherkassk) ได้ตกไปอยู่ในความครอบครองของทหารเยอรมันในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ต่อจากนี้แล้วเยอรมันได้แยกการเข้าตีเป็นสองสาย สายหนึ่งมุ่งไปสู่ภาคคอเคซัสอีกสายหนึ่ง

มุ่งไปสู่นครสตาลินกราด ทั้งสองสายต่างรุกคืบหน้าแข่งกันต่อไป.

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ยึดได้เมืองคราสโนดาร์ (Krasnodar) วันที่ ๒๖ สิงหาคม ได้เมืองโมซด็อค (Mozdok) ส่วนเมืองโนโวรอสซิสค์ (Novorossiisk) เพิ่งยึดได้ในวันที่ ๑๒ กันยายน.

การปราชัยของรัสเซียในภาคนี้ทำให้โลกภายนอกเข้าใจว่าความผิดพลาดที่รัสเซียไม่สามารถทำการป้องกันเมืองรอสตอฟและเมืองโนโวเชอคาสค์จนถึงที่สุดนั้นได้เป็นเหตุให้ย้ายทิโมเชนโก้ไปประจำแนวรบภาคกลางเสียตั้งแต่เดือนสิงหาคม แต่การที่รัสเซียไม่ทำการป้องกันบริเวณนี้อย่างเหนียวแน่นนั้นก็เพราะสตาลินได้พิจารณาจากความสำคัญของพื้นที่ที่จะต้องทำการรบเป็นหลัก ดังนั้นการย้ายทิโมเชนโก้ไปจากแนวรบภาคใต้จึงมิใช่เป็นการลงโทษเพราะไม่สามารถป้องกันเมืองทั้งสองนั้นได้ เชอร์ชิลล์เองยังได้ช่วยแถลงเรื่องนี้ในสภาสามัญเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๑๙๔๓ เชอร์ชิลล์ได้เปิดเผยว่า ในคราวที่เขาไปเยือนกรุงมอสโคว์

(วันที่ ๑๒ ถึง ๑๖ สิงหาคม) นั้นสตาลินได้ให้ความมั่นใจว่าสตาลินกราดจะเป็นแนวต้านทานหลักที่ไม่ยอมถอยแม้แต่ก้าวเดียว ต่อจากนั้นจึงจะออกโจมตีกองทัพที่ ๖ ของเยอรมัน นายวอลเตอร์ แคร์ (Walter Kerr) นักหนังสือพิมพ์หลังจากได้ทำการสัมภาษณ์บรรดาแม่ทัพนายกองที่มีส่วนร่วมในการยุทธครั้งนั้นได้กล่าวว่า "*ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่สุดในชัยชนะที่นครสตาลินกราดก็คือการที่ทิโมเชนโก้ชิงถอยเพื่อออมกำลังคนและอาวุธสำหรับทำการรบในขั้นต่อไปเสียตั้งแต่สัปดาห์แรกที่เยอรมันเริ่มทำการรุก*" เท่านั้นก็นับว่าเป็นเหตุผลเพียงพอในการอธิบายว่าทำไมเมืองรอสตอฟและเมืองโนโว-เชอคาสค์จึงหลุดมือไปจากฝ่ายรัสเซียอย่างง่ายดาย.

ต่อมาก็ถึงการชิงชัยเพื่อแย่งนครสตาลินกราดซึ่งเริ่มในปลายเดือนสิงหาคมติดต่อมาจนถึงเดือนกันยายนและเดือนตุลาคม กองทัพที่ ๖ ของเยอรมันภายในความอำนวยการของพลเอกเพาลุส (Paulus) พร้อมด้วยกำลังทหารรูเมเนียนและทหารฮังกาเรียนได้รับมอบหน้าที่ให้ยึดหัวกุญแจแห่งแม่น้ำโวลก้า (Volga).

การรบอย่างทารุณได้เริ่มขึ้นตลอดทั้งแนวรบอันกว้าง ลักษณะภูมิประเทศที่นครสตาลินกราดไม่เกื้อกูลแก่ฝ่ายตั้งรับ ดังเช่นการป้องกันกรุงมอสโคว์เมื่อปี ๑๙๔๑ จะเห็นได้ว่าทางรถไฟได้รับความเสียหายจากทหารเยอรมันจนใช้การไม่ได้ การส่งกำลังของรัสเซียจะต้องกระทำโดยเรือพายข้ามแม่น้ำโวลก้า ในท่ามกลางย่านกะสุนของเยอรมัน นอกจากที่มั่นที่ได้ดัดแปลงไว้รอบนครแล้วการป้องกันครั้งนี้ยังได้อาศัยความกล้าหาญและความอดทนของทหาร และพลเมืองอีกด้วย การรั้งหน่วงจึงต้องกระทำด้วยการเสียสละอย่างสูง กองทัพเยอรมันเข้ามาถึงชานนครได้เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายนซึ่งเสียเวลาไปประมาณสองสัปดาห์ ในวันนั้นทหารเยอรมันบางส่วนก็ได้เข้ามาถึงแม่น้ำโวลก้าด้านเหนือ และบริเวณด้านใต้ของนครสตาลินกราด.

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจึงเป็นการรบในเมือง เป็นการรบในถนน ระหว่างทรากสลักหักพังของอาคารต่าง ๆ ในนครสตาลินกราด ทหารเยอรมันไม่สามารถจะเคลื่อน

ที่ผ่านไปได้ดังใจนึก ยิ่นใหญ่ของรัสเซียทำการระดมยิง ได้ผลคุ้มค่ามาก บ้านแต่ละหลังทำการรบต่อสู้เป็นอิสระจากกัน หน่วย ยานเกราะ เยอรมัน ทำงานไม่ได้เพราะถนนต่าง ๆ มีสิ่งหักพังกีดขวางเต็มไปหมด กองบัญชาการ สูงสุด ของ เยอรมัน เริ่ม หัวเสีย (ดังที่ปรากฏ ในคำแถลงการณ์ต่อมา) ในที่สุดเมื่ออดรนทนไม่ได้ ฮิตเลอร จึงได้รับรองแก่ ชาวเยอรมันเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายนว่าจะต้องยึดนครสตาลินกราดให้ได้ทุกวิถีทาง.

คำ รับรอง เช่น นี้ ก็ เป็นไป ทำนอง เดียว กับ คำ มั่น สัญญา อันเหลวไหลของ ดร. อ๊อตโต ดิตริช เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๑๙๔๑ และมิหนำซ้ำยังเป็นดาบสองคมที่จะกลับมาเชือดคอฮิตเลอรต่อไปด้วย พอกองทัพแดงเริ่มทำการรุกโต้ตอบ กองบัญชาการสูงสุดของเยอรมันก็ออกคำแถลงการณ์อ่อนลงไปกว่าเดิม ดังเช่นเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๑๙๔๒ กองบัญชาการสูงสุดได้รายงานว่า "*เราได้บรรลุถึงที่หมายสำคัญที่นครสตาลินกราดแล้ว*" แต่สตาลินกราดยังไม่ถูกยึด กองทัพแดงได้รุกโต้ตอบและ

ล้อมจับกองทัพเยอรมันที่ ๖ ได้ทั้งสิ้น*

ส่วนตัวทิโมเชนโก้เองไม่ได้มีส่วนร่วมในชัยชะนะขั้นสุดท้ายที่นครสตาลินกราด ดังเช่นชัยชะนะที่กรุงมอสโคว์ในปี ๑๙๔๒ มาแล้ว แผนการรบระหว่างบ้านต่อบ้านในเมืองนั้น เป็นแผนความคิดของพลโท วาซซิลิ ชุยคอฟ (Vassily Chuikov) ผู้ซึ่งมีความเห็นว่าถ้าจะใช้เมืองใดเป็นป้อมแล้ว จะต้องดัดแปลงบ้านทุกหลังให้สามารถป้องกันตนเองได้ทุกห้อง ส่วนชัยชะนะในการรุกโต้ตอบ จากทิศเหนือและทิศใต้ของนครสตาลินกราด ซึ่งสามารถล้อมจับกองทัพของพลเอกเพาลุสได้นั้นก็ควรจะได้แก่พลเอกซูคอฟ (Zhukov) วาสซิลเลฟสกี้

---

*การป้องกันนครสตาลินกราดนี้เป็นการสู้รบอย่างทรหดอดทนที่สุดของรัสเซีย และทางทหารถือว่าจุดแพ้หรือชะนะอยู่ที่เมืองนี้ ในวงการของเครมลินเกือบจะยอมรับเงื่อนไขให้ยอมแพ้ของเยอรมันอยู่แล้ว แต่บังเอิญเคราะห์ดีการต้านทานยืดเยื้อนานวันไปได้ทางรัสเซียจึงตกลงยืนหยัดต่อสู้ต่อไป รายการศึกสตาลินกราดนี้ นักการทหารต่างประเทศได้รวบรวมบันทึกไว้เป็นหนังสือเล่มใหญ่มีเรื่องราวที่น่าตื่นเต้นสนใจมาก สนุกสนานไม่แพ้ภาพยนตร์เรื่องสงครามที่นำออกฉายให้ประชาชนชม ถ้ามีโอกาสจะได้นำมาเสนอท่านผู้อ่านอีกเรื่องหนึ่ง.

(Vassilevsky) โวโรนอฟ (Voronov) และโรคอสซอฟสกี้ (Rokossovsky) ครั้งนี้อีกที่สตาลินเข้าไปยุ่งในการบังคับบัญชาระหว่างที่การยุทธกำลังอยู่ในระยะคับขัน คือ เปลี่ยนตัวผู้บังคับบัญชาทหาร และย้ายทิโมเชนโก้ไปประจำในแนวรบโอเรล – เลนินกราด (Orel-Leningrad).

ในเวลาเดียวกัน กองทัพแดงอีกส่วนหนึ่งก็เปิดการรุกทางด้านใต้เมืองโวโรเนซ ในวันที่ ๑๖ มกราคม และสามารถไล่ทหารเยอรมันกลับไปยึดแนวเดิมที่สร้างไว้ตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๒ การเคลื่อนที่อย่างสม่ำเสมอในภาคใต้นี้ได้กระทำไปโดยคาดว่า หมู่กองทัพทิโมเชนโก้ทำการรุกใกล้ทะเลสาบ เอลเมน (Elmen) ในวันที่ ๑ มีนาคม ๑๙๔๓ ดังนั้นการสับเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาในเวลารบของสตาลินเช่นนี้ จึงเป็นโครงการณ์ที่สตาลินได้กำหนดไว้เพื่อคัดเลือกแม่ทัพที่สามารถทำงานได้ดีที่สุดณยุทธบริเวณแห่งหนึ่งๆ เพื่อเป็นการกู้เกียรติกองทัพแดง สตาลินได้ออกคำแถลงการณ์ว่า การรุกในเดือนมีนาคมนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า รายงานของเยอรมันเป็นรายงานที่เหลวไหลในการกล่าวหาว่าทิโม-

เซนโก้ไม่ได้รับความเชื่อถือจากสตาลิน และถูกส่งไปในคณะทูตเยือนกรุงวอชิงตัน การปฏิบัติการรบในแนวรบด้านกลางและด้านเหนือทำให้ยึดคืนเมืองเรฟ (Rzhev) ได้ในวันที่ ๓ มีนาคมและทำให้การรุกของ กองทัพทิโมเซนโก้เย็นการคุกคามต่อเมืองสตารายารุสซา (Staraya Russa) อีกด้วย.

๕

ฐานะทาง ทหาร ของ รัสเซียได้เปลี่ยน จากการรับมาเป็นการรุกโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่ฤดูร้อนปี ๑๙๔๓ โดยกองทัพแดงได้ทำการรุก เข้าตีเมือง โอเรล (Orel) ในกลางเดือนกรกฎาคม ต่อจากที่เยอรมันได้ทำการเข้าตีแนวรบ เบลโกรอด – คูรสค์ (Belgorod - Kursk) ทิโมเซนโก้ได้มีส่วนเข้าร่วมในการรบในฤดูร้อนและฤดูใบไม้ล่วงปี ๑๙๔๓ อย่างไรนั้นไม่เป็นที่ทราบชัด จนกระทั่งถึงวันที่ ๙ ตุลาคม จึงปรากฏว่าสตาลินได้มอบอิสริยาภรณ์ Order of Suvorov เป็นบำเหน็จในการขับ

ไล่กองทัพเยอรมันออกไปจากหัวสพาน คอเคซัส ยนคาย สมุทร์ ทามาน (Taman) สำเร็จ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ทิโมเชนโก้ ไม่ได้มีส่วน ร่วมในการ อำนวย การสงครามชั้นสูงคราวนั้น.

การสงคราม ของรัสเซียใน ขั้นต่อไปนี้ เย็น การนำกำลังคน วิธีการและอาวุธอย่างใหม่เข้ามาใช้ อาทิ เช่น นายทหารหนุ่มหัวใหม่ ๆ ล้วนแต่ได้รับการอบรมมาให้มีน้ำใจ นิยมใน การเย็น ฝ่ายรุก และรู้จัก การที่จะปฏิบัติอย่างไรต่อไปในเวลาที่กระทำการรบอยู่ การเจาะและการโอบล้อมด้วยกำลังรถถัง—ทหารขี่นใหญ่ – ทหารราบ ด้วยวิธีการอันแนบเนียน การใช้กองพลทหารราบแบบเพริยวลมอันประกอบด้วยอาวุธอัตตโนมัติ และขี่นใหญ่ที่มีอำนาจการยิงสูง การเปลี่ยนแปลงใหม่เช่นนี้ย่อมเย็นการรับรองได้ว่าการรุกของกองทัพแดงจะกำจัดกองทัพเยอรมันได้อย่างแน่นอน การที่สตาลินเลือกนายทหารเข้าอำนวยการรบในระยะนี้ ก็มิได้เลือกเอาจากบรรดาผู้ที่ ทำการรบได้ชัยชะนะในการตั้งรับ มาแล้วนั้นเย็นหลัก แต่สตาลินได้พิจารณาอย่างรอบคอบ วาง

นโยบายให้สามารถทำการรุกได้ทุกสภาพของดินฟ้าอากาศ ความสามารถของกองทัพแดงในยุคใหม่นี้จะเห็นได้จากการที่สามารถหยุดการรุกของกองทัพเยอรมันได้สำเร็จที่เมือง คูรสค์ (Kursk) ในเดือนกรกฎาคม ปี ๑๙๔๓ ต่อจากนั้น กองทัพแดงก็กลับทำการเข็นฝ่ายรุกไล่ต้อนทหารเยอรมันไป จนติดแม่น้ำดนิพเย้อร์ในปลายเดือนกันยายน.

บรรดาแม่ทัพรุ่นใหม่ของกองทัพแดงยุค "*รุกเข้าไป*" นี้ล้วนแต่มีอายุระหว่าง พลโท ถึง พลเอก และมีอายุเฉลี่ยประมาณ ๔๕ ปี ซึ่งนายพลเหล่านี้แม้แต่ในประเทศรัสเซียเอง เมื่อ ๓ ปีก่อนก็ยังไม่มีใครรู้จัก.

แม่ทัพรุ่นใหม่ คือ ลิลุยเซนโก้ (Leluishenko) โบลดิน (Boldin) โดวาเตอร์ (Dovator) โคเนฟ (Konev) โกโวรอฟ (Govorov) คุซเนตซอฟ (Kuznetsov) มาลินาวสกี้ (Malinowski) บากราเมียน (Bagramian) โทลบูคิม (Tolbukhim) เยเรเมนโก (Yeremenko) โรดิมเซฟ (Rodimtzev) ชุยคอฟ (Chuikov) โรคอสซอฟสกี้ (Rokossovsky) โกลิคอฟ

(Golikov) และทูเลเนฟ (Tulenev) เมื่อคิดเกณฑ์เฉลี่ยแล้ว นายพลเหล่านี้ยังมีอายุอยู่ในเกณฑ์ผู้เยาว์.

ส่วน จอมพลสตาลิน คงรับหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสงครามสูงสุดโดยมีที่ปรึกษาคณะหนึ่ง คือ จอมพลวาสซิลเลฟสกี้ (Vassilevsky) เป็นเสนาธิการทหาร จอมพลซูคอฟ (Zhukov) เป็นรองคอมมิซซาร์ป้องกันประเทศ จอมพลโนวิคอฟ (Novikov) เป็นแม่ทัพอากาศ จอมพลโวโรนอฟ (Voronov) เป็นผู้บัญชาการทหารปืนใหญ่ จอมพลเหล่านี้ได้ตระหนักเป็นอย่างดีว่าสงครามนั้นจะต้องใช้อาวุธเป็นจำนวนมาก และได้แสดงความสามารถในการอำนวยการรบด้วยการรุกตลอดกว้างด้านหน้า ๗๐๐ ไมล์ ตั้งแต่ฤดูร้อนปี ๑๙๔๓ ตลอดมาจนสิ้นปี.

การปรับปรุงกองทัพแดง ได้ปรากฏตามที่สตาลินแสดงสุนทรพจน์เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓ ในโอกาสฉลองครบรอบปีของวันกองทัพบก ตอนหนึ่งว่า "*– เป็นเวลาถึง ๒ ปีเต็ม ที่กองทัพแดงได้ทำการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกิจการต่างๆ ตลอดจนการจัดตั้งโรงเรียน*

อบรมนายทหารชั้น บัดนี้กองทัพแดงสามารถทำการรบได้ทุกห้วงระยะ แห่งการ สงคราม โดยมีสมรรถภาพเท่าหรือเหนือกว่ากองทัพเยอรมัน"

การ เปลี่ยนแปลง ที่แล เห็นได้ ชัด ก็คือ ระเบียบข้อบังคับใหม่อันเกี่ยวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายยศ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียว กับการจัดหน่วย พิเศษชั้นเยี่ยม ส่วนความ มุ่งหมายในการ จัดกองทัพ ทั่ว ๆ ไป คงดำเนินตามแบบอย่างกองทัพยกประเทศอื่น ๆ ในยุคนี้ได้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยทหารยกซูโวรอฟ (Suvorov) ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง.

แผนยุทธศาสตร์ และบรรดาอนุศาสนี ของโซเวียต ในการดำเนินการ สงคราม ต่อเยอรมันนั้นคงยึดถือหลักการทำสงครามยืดเยื้อ กล่าวคือไม่พยายามให้เกิดการรบแตกหัก เพื่อเป็นการ ถนอม กำลัง สำหรับ ทำการรบในครึ่งหลังของการสงคราม.

การรบด้วย วิธีการ ตั้งรับ สำหรับ กองทัพแดงไม่มีต่อไปอีกแล้ว แต่ก็มิใช่ว่าชายฉกรรจ์เช่นทิโมเชนโก้นั้นจะมีโอกาสแสดงความสามารถพิเศษน้อยลง เพราะ

อย่างไรก็ดี บรรดาบุรุษลึกลับแห่งเครมลินและประชาชาติรัสเซียก็ยังทราบซึ้งในบทบาทของทิโมเชนโก้ และแม่ทัพคนอื่น ๆ ที่ได้เข้าร่วมในระยะต้นแห่งการสงครามครั้งนี้.

นักหนังสือพิมพ์สตรีอเมริกัน อีฟ คูรี (Eve Curie) ผู้ซึ่งได้ไปเยือนกรุงมอสโคว์ เมื่อปี ๑๙๔๒ ได้พบรูปทิโมเชนโก้แขวนต่อจากรูปสตาลิน ติดอยู่ในที่สาธารณะทั่วไป ในการให้สัมภาษณ์แก่คณะผู้แทนหนังสือพิมพ์อเมริกัน เมื่อปี ๑๙๔๒ สตาลินต้องการจะแสดงความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อทิโมเชนโก้ ให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์อเมริกันเข้าใจชัดซึ่งจึงได้กล่าวว่า "*ทิโมเชนโก้ คือ ยอร์ช วอชิงตัน ของข้าพเจ้า.*"

การปฏิบัติต่อประเทศศัตรูที่มีกำลังอันน่าเกรงขาม เช่นมหาอาณาจักร์ไรช์ที่ ๓ นี้ สหภาพโซเวียตถือหลักการที่ว่า "*การทำให้ข้าศึกพินาศฉิบหายไปนั้นยังเป็นสิ่งจำเป็นในการนำไปสู่ชัยชนะ.*"

แม็คอาเธอร์

"บุรุษผู้รอดพ้นภยันตรายมาได้อย่างมหัศจรรย์ เพราะความแข็งแกร่งและคารมของตนเองเช่นนี้ ควรได้รับความยกย่องว่าเป็นยอดขุนศึกแห่งยุค"

อาทิตย์อุทัยได้ฉายแสงแดงจ้าเหนือท้องฟ้าแปซิฟิคมานานแล้ว ชนชาติยามาโต ซึ่งมีรูปร่างเตี้ยแคระแต่น้ำใจห้าวหาญบึกบึน ได้สร้างชาติของเขาเติบโตขึ้นมาเป็นมหาอำนาจ พรั่งพร้อมด้วยแสนยานุภาพอันเกรียงไกร ท้าทายต่อบรรดาแสนยากรแห่งมหาอำนาจผิวขาว โดยการข้าร่วมแกนเบอร์ลิน – โรม – โตเกียว เป็นฝ่ายอักษะประเทศ ท่านผู้อ่านได้ผ่านเหตุการณ์ในสมรภูมิยุโรปมาพอสมควรแล้ว ขอเชิญท่านพักจากการรณรงค์ในด้านนั้นไว้ชั่วคราว เราขอนำท่าน

กลับมายังยุทธบริเวณใหม่ ซึ่งนักรบซามูไรได้เบิดฉากขึ้นในอาเซียตะวันออก ฉุดลากเอาประเทศไทยของเราเข้าสู่สงครามมหาประลัยครั้งนี้ด้วย.

๑

แด่ผู้นำทางทหารอเมริกัน ผู้ซึ่งเป็นคนแรกที่ได้ผจญกับแสนยานุภาพมหาศาลของจักรวรรดิญี่ปุ่นภายหลังที่ได้เข้าจู่โจมทำลายฐานทัพของสหรัฐที่อ่าวเพิล (Pearl Harbor) พินาศแล้ว มันเป็นความผิดพลาดของโชคชาตาที่นำเขาไปดำรงตำแหน่งผู้ช่วยฑูตการทหารในฟิลลิปปินส์ แต่ก็ไม่มี "ทหาร" คนใดของ "โลกใหม่" ที่ได้รับความไว้วางใจสูงสุดในภาระกิจและความเหมาะสมเท่าเทียมกับบุคคลผู้นี้ พลเอก ดักกลาส แม็คอาเธอร์

เมื่อข่าวญี่ปุ่นโจมตีเกาะโออาฮู* ทราบไปถึงเขา แม็คอาเธอร์ ได้กล่าวโดยสำนึกในหน้าที่ของเขาว่า

---

*เกาะนี้เป็นที่ตั้งของอ่าวเพิล

"ส่งรายงานไป เราต้องสุขุมและมั่นใจในชัยชะนะ."

แต่เมื่อพิจารณาฐานะทางทหารในวันที่ ๗ ธันวาคม ๑๙๔๑ แล้ว แม็คอาเธอร์ลงความเห็นว่าผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในตะวันออกไกลอยู่ในลักษณะเสี่ยงภัยมากที่สุด เพราะจักรภพฟิลลิปปินส์ซึ่งแม็คอาเธอร์เป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันรักษานั้นยังอยู่ในฐานะที่จะถูกโจมตีจากญี่ปุ่นได้ง่าย ส่วนรัฐนาวีซึ่งถือประหนึ่งว่าเป็นโล่ห์กำบังที่จัดส่งไปทำการคุ้มครองภาคตะวันออกไกลนั้นเล่าก็ได้รับความเสียหายมากที่สุดเป็น ประวัติการณ์ทั้งนี้เพราะชาวอเมริกันถือหลักปรัชญาที่จะรักษาสันติสุขให้นานที่สุดเท่าที่จะรักษาไว้ได้นั้นเกินไป จึงทำให้ละเลยต่อการสร้างเสริมแนวป้องกันอันมั่นคงที่เกาะกวม (Guam) เพื่อระวังรักษาให้พ้นภัยจากการรุกรานของปรปักษ์ และชาวอเมริกันก็ไม่สนใจในหลักการป้องกันเท่าใดนัก รัฐสภาจึงไม่อนุมัติให้มีกำลังอันเพียงพอแก่การป้องกัน แม้แต่การจัดหาเครื่องบินแบบใหม่โดยแยกเตรียมไว้ในที่ต่าง ๆ ก็ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ แม็คอา-

เธอร์จึงตกอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถจะให้ความคุ้มครองอะไรได้ด้วยกำลังอันเล็กน้อยในขณะนั้น จนกระทั่งเกิดสงครามแล้ว รัฐสภาจึงได้อนุมัติให้ส่งกำลังมาเพิ่มเติมที่ประเทศฟิลลิปปีนส์ ทั้งกำลังพลและยุทโธปกรณ์เป็นจำนวนมาก แต่การเพิ่มเติมเสริมกำลังในระยะนี้ย่อมไม่เกิดผลอันใดเลยเพราะกว่าถ้วจะสุกงาก็ไหม้เสียแล้ว.

ดังนั้นนับตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๑๙๔๑ ไป แม็คอาเธอร์จึงคิดหาทางที่จะถอนกำลังทหารอเมริกันที่มีอยู่เป็นส่วนน้อยและกองทัพยกฟิลลิปปีนส์ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมยังไม่ถึงขนาดและขาดอาวุธ ไปไว้ในที่ปลอดภัยเสียก่อนที่จะถูกญี่ปุ่นทำลายและปลดอาวุธ โชคชาตาของกองทัพแม็คอาเธอร์จึงอับแสงลง ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เมื่อสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีกำลังทหารมากที่สุด และมีกำลังอุตสาหกรรมใหญ่ที่สุดก็ช่วยอะไรไม่ได้แล้ว แม็คอาเธอร์เองจะบันดาลความช่วยเหลืออะไรให้ยิ่งใหญ่ไปกว่านี้ได้ ไม่มีใครจะสามารถเปลี่ยนแปลงความเสียเปรียบอันนี้ให้ลดน้อยลงได้ ด้วย

เหตุเหล่านี้ คอริยิดอร์* (Corregidor) จึงตกเป็นของญี่ปุ่นได้โดยง่ายดาย อานุภาพของนักรบชาวอาทิตย์อุทัยในขณะนั้น แม้ ในรายงาน ของ พลเรือเอกคิง (King) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๑๙๔๔ ก็ได้กล่าวว่า ถึงหากนาวิสหรัฐจะไม่ถูกโจมตี ที่ เพิลฮาเบอร์ เลย ส่วนกองเรือก็ไม่สามารถไปช่วยแม็คอาเธอร์ที่ฟิลลิปปินส์ได้ ขณะเดียวกันนั้นกองทัพของแม็คอาเธอร์ที่จัดขึ้นใหม่ก็ยังแขวนอยู่กับโชคชาตาแห่งการสงครามและความรู้สึกของประชาชนอเมริกันซึ่งยังไม่เข้าใจฐานะทางทหารในด้านแปซิฟิค จนกระทั่งญี่ปุ่นได้ทำการรุกคืบหน้าเกือบครองมหาสมุทรแปซิฟิคหมดแล้ว ดังนั้นชาวอเมริกันทั่ว ๆ ไปจึงพากันตื่นเต้นตกใจนึกถึงแม็คอาเธอร์. "*เจ้าประคุณ ผู้กล้าหาญ*" แล้วละครฉากสลดใจ ตอนนี้ก็จบลง โดย การ ศูนย์เสีย แหลมบาตาน (Bataan) และคอริยิดอร์.

---

* ที่มั่นสุดท้ายของอเมริกันใน ฟิลลิปปินส์.

๒

ดักกลาส แม็คอาเธอร์ (Douglas Mac Arthur) เกิดที่ฟอทลิตเติล ร็อค (Fort Little Rock) มลรัฐอาร์-คานซาส (Arkansas) เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๑๘๘๐ เป็นบุตรร้อยเอก อาเธอร์ แม็คอาเธอร์ (Arthur Mac Arthur) แห่งกรมทหารรายที่ ๑๓ มารดาชื่อ เมรี ฮาร์ดี (Mary Hardy) ได้เข้าศึกษาวิชาทหารเจริญรอยตามบิดาในโรงเรียนนายร้อยเท็คซัสตะวันตก (West Texas Military Academy) ก่อนแล้วจึงมาเข้าโรงเรียนนายร้อยที่เวสท์ปอยท์ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๑๘๙๙ สอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งสำหรับชั้นสุดท้ายในปี ๑๙๐๓ ในรอบ ๒๕ ปีนั้น แม็คอาเธอร์ได้ทำลายสถิติการศึกษาที่เวสท์ปอยท์ โดยสอบไล่ได้ที่ ๑ ถึง ๓ ครั้ง ในระยะเวลา ๔ ปี.

เมื่อเป็นนายทหารแล้ว ได้เข้าประจำกองพันทหารช่างที่ ๓ ในประเทศฟิลลิปปีนส์ และได้ไปประเทศญี่ปุ่นกับบิดาเมื่อปี ๑๙๐๔ ในฐานะของผู้สังเกตการณ์ทางทหารเพื่อหาหลักฐานข้อเท็จจริง ในเรื่องความกล้าหาญ

และวินัยของกองทัพญี่ปุ่นในการรบที่มุกเด็น หลังจากนั้นจึงย้ายมาเป็นนายทหารคนสนิทของประธานาธิบดีธีออดอร์ รูสเวลท์ (President Theodore Roosevelt) อยู่ ๒ ปี ต่อมาย้ายไปเป็นอาจารย์ในโรงเรียนทหาร Monnted Service School และโรงเรียน Army service school ที่ฟอท ลีฟเวนเวิธ (Fort Leavenworth) เพื่อทำหน้าที่สอนวิชาทหารช่าง.

ในปี ๑๙๑๔ จึงย้ายไปประจำนครเวราครูซ (Vera cruz) ประเทศเม็กซิโก และได้รับยศเป็นพันตรีในปี ๑๙๑๗ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้เกิดขึ้นแล้ว หลังจากนั้นจึงย้ายเข้าประจำกรมเสนาธิการ ในตำแหน่งหัวหน้าตรวจข่าว ประมาณเดือนกันยายน ๑๙๑๗ จึงย้ายไปเป็นเสนาธิการกองพลที่ ๔๒ ซึ่งในระยะนี้แม็คอาเธอร์ได้เลื่อนยศอย่างรวดเร็วมากจนได้เป็นนายพลจัตวาและคงประจำอยู่ในกองพลที่ ๔๒ นี้เอง แม็คอาเธอร์ได้ขนานนามสมญากองพลของเขาว่า "สายรุ้ง" (Rainbow) เนื่องจากรัฐมนตรี เบเคอร (Secretary Baker) ได้คัดเลือกทหารทั้ง ๔๘ รัฐเข้ามาประจำกองพลนี้ เพื่อให้เป็น

"กองทหารแห่งชาติ" (National Guard) แม็คอาเธอร์กล่าวว่า กองพลนี้ครอบคลุมทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนหนึ่ง "สายรุ้ง" ที่เดียว นามสมญาที่เขาคิดขึ้นจึงกลายเป็นชื่อของกองพลที่ ๔๒ ซึ่งได้ไปทำการรบอย่างกล้าหาญ เป็นวีระกรรมที่ไม่รู้จักลืมในดินแดนฝรั่งเศส.

เนื่องจากแม็คอาเธอร์เป็นนายพลที่มีอายุอยู่ในวัยหนุ่ม จึงทำให้มีผู้สนใจและเอาใจใส่มาก ซึ่งเป็นเหตุให้นายทหารชั้นผู้ใหญ่ไม่ค่อยสนับสนุน ครั้งหนึ่งแม็คอาเธอร์ได้ทำการคัดค้านอย่างรุนแรงในการประชุมที่กองบัญชาการเรื่องการจัดกองพลที่ ๔๒ เป็นกองพลหนุนสำหรับสับเปลี่ยนหน่วยอื่นซึ่งถูกนายพลเปอร์ชิงตำหนิว่า "นี่แน่ะ พ่อหนุ่ม ฉันไม่ชอบหน้าท่านดอก" แต่ในที่สุดกองพลนี้ก็ไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงอย่างใด ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ นี้เอง ที่แม็คอาเธอร์ได้แสดงความกล้าหาญอย่างน่าอิจฉา เพราะได้เข้าทำการรบมากครั้งกว่าหน่วยอื่น เช่น การรบที่เรคิคุท (Rechicourt) เมื่อ

วันที่ ๘ มีนาคม ๑๙๑๘ การตั้งรับที่ชองปาญ (Champagne) เมื่อวันที่ ๔ ถึง ๑๗ กรกฎาคม การรุกที่แม่น้ำเอส – แม่น้ำมาร์น ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๓ สิงหาคม เขาได้เข้าบัญชาการกรมทหารที่ ๘๔ ในการรบที่เซนท์มิฮิล (St. Mihiel) เมื่อวันที่ ๑๒ ถึง ๑๖ กันยายน และการรบที่ เมิส – อาร์กอน (Meuse Argonne) ในวันที่ ๑ ถึง ๓๑ ตุลาคม.

ในระหว่างวันที่ ๑ – ๑๑ พฤศจิกายน แม็คอาเธอร์จึงได้เข้าบัญชาการกองพลที่ ๔๒ นี้โดยสมบูรณ์ และเมื่อเสร็จสงครามครั้งนี้แล้ว ได้รับอิสสริยาภรณ์กางเขนประดับใบโอ๊ค (Distinguished Service Cross และ Oak Leaf Cluster) ในพิธีประดับอิสสริยาภรณ์นี้ ผู้เป็นประธานในพิธีได้กล่าวชมเชยแม็คอาเธอร์ว่า "*ในสนามรบที่ต้องใช้ความกล้าหาญเป็นหลักนั้น แม็คอาเธอร์ก็ได้แสดงความกล้าหาญให้ประจักษ์เด่นชัดทุกแห่ง*"

แม็คอาเธอร์ได้กลับจากฝรั่งเศสมาบ้านพร้อมด้วยเหรียญตราอีกมากมาย นอกจากความกล้าหาญแล้ว แม็คอาเธอร์ยังเป็นผู้สามารถในทางอักษรและภาษา

ศาสตร์อีกด้วย แม็คอาเธอร์เป็นคนชอบแต่งเครื่องแบบทหารที่หรูหรา ดังจะเห็นได้ในขณะที่กลับจากประเทศฝรั่งเศสนั้น สวมเสื้อคลุมที่ทำด้วยหนังแกะขนาดใหญ่ มีผ้าพันคอขนสัตว์ แม็คอาเธอร์ถือว่า การแต่งกายเช่นนี้เป็นการรักษาเกียรติของนายพลขัตวา การสวมหมวกแก๊ปแบบพิเศษนั้นได้รับอนุมัติในฐานเป็นผู้บัญชาการทหารแห่งกองทัพยกพิลลิปปีนส์ ความคิดเห็นอันแปลกประหลาดบางประการเหล่านี้ ได้ทำให้แม็คอาเธอร์ได้รับความนับถือและอยู่ในฐานะอันมั่นคงในเวลาต่อมา ส่วนการแต่งกายอันผิดแบบจากผู้อื่นนั้น เลยกลายเป็นเรื่องขบขันสำหรับนายทหารผู้ใหญ่หัวเก่า.

แม็คอาเธอร์อาจมีความคิดคล้ายรอมเมล นายพลเยอรมันและมอนต์กัมเมอรี่นายพลอังกฤษก็ได้ ในเรื่องที่จะต้องปฏิบัติต่อทหารโดยเร็วที่สุดนั้น ก็คือ การแสดงกริยาท่าทาง การพูด หรือการแต่งกาย มากกว่าที่จะปฏิบัติต่อทหารด้วยกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพราะกองทัพสมัยใหม่นั้นมีขนาดใหญ่โตมาก และซับซ้อนกันหลายหน่วย จนไม่สามารถจะให้ผู้บังคับบัญชาสมัยเก่าใช้

ความสามารถเดิมของตนได้ แม่ทัพสนามนั้นจะต้องมีความคิดที่จะต้องยืดหยุ่นหรือไหวตัวได้ และมีความรู้ดีในทางเทคนิค รวมทั้งสามารถขับรถได้เองด้วย ถ้าแม่ทัพสนามสามารถแสดงละครให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้แจ้งเห็นจริงด้วยก็ยิ่งดี.

เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๑๙๑๙ แม็คอาเธอร์ได้รับตำแหน่ง ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อย แห่งสหรัฐอเมริกาที่เวสท์ปอยท์ ตำแหน่งใหม่นี้เขาได้ตั้งใจว่าจะทำงานให้สมกับความปรารถนาที่จะปรับปรุงเปลี่ยนระบบการศึกษาแผนเก่าเสียให้หมด เพราะแม็คอาเธอร์มีความเห็นว่า สงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้ยืดฉากประวัติศาสตร์การศึกษาแผนเก่าเสียแล้ว และเป็นหน้าที่ใหม่ของวิทยาลัยนี้ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงจะผลิตนายทหารให้แก่กองทัพบกเท่านั้น แต่จะต้องอบรมนายทหารให้มีวิชาความรู้พอสำหรับเข้าปฏิบัติงานในสงครามคราวต่อไปได้ โดยต้องมีความเข้าใจในจิตวิทยา เรื่องกิจการของชาติและของโลกด้วย ระหว่างที่เป็นนักเรียนนายร้อยนั้นจะต้องยึดมั่นในหลัก ๓ ประการ คือ "*หน้าที่—เกียรติ—ชาติ*"

นอกจากนั้น แม็คอาเธอร์ ยังได้ปรับปรุง หลักสูตร์ให้เข้ากับเหตุการณ์สมัยใหม่ เช่น ให้ศึกษาวัฒนธรรม การสังคม ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนกายบริหาร ซึ่ง แม็คอาเธอร์สนใจเป็นพิเศษ จนกระทั่งได้รับ ตำแหน่งประธานกรรมการจัดการ กีฬาโอลิมปิค ประจำปี ๑๙๒๘

เมื่อ ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียน นายร้อยเวสท์ปอยท์ครบกำหนดแล้ว ก็ได้ย้ายไปรับตำแหน่งผู้บัญชาการมณฑลทหารแห่งมะนิลา (ฟิลลิปปินส์) ซึ่งมีกรมทหารราบที่ ๒๓, กองพลฟิลลิปปินส์, กองทหารประจำเขตต์ที่ ๓ และที่ ๔, กองบัญชาการทหารฟิลลิปปินส์ และกองทหารประจำเขตต์ที่ ๕ ขึ้นอยู่ในบังคับบัญชา.

ครั้นวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ปี ๑๙๓๐ จึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็นเสนาธิการกองทัพบกสหรัฐ ขณะนี้มีอายุได้ ๔๔ ปี นับว่าแม็คอาเธอร์ได้ครองตำแหน่งสูงสุดทางทหารในยามสงบ และได้ดำรงตำแหน่งนี้อยู่ถึง ๕ ปี (๑๙๓๐ - ๑๙๓๕) ระหว่างที่แม็คอาเธอร์เป็นเสนา

ธิการนั้นเข้นระยะเวลาที่สถานการณ์ของโลกกำลังเสื่อมโทรม โดยประเทศฝ่ายพั่สซิสกำลังขยายกำลังรบและเริ่มทำการคุกคามต่อสันติภาพในยุโรปเข้นครั้งแรก ดังนั้นรายงานของแม็คอาเธอร์ ที่เสนอรัฐมนตรีกลาโหม จึงบันทึกเอาความคิดเห็นในการป้องกันสหรัฐอเมริกาสำหรับสงครามอนาคต ทั้งนี้เพื่อเสนอให้วงการทหารของสหรัฐได้พิจารณาเหตุการณ์โดยตลอด.

แม็คอาเธอร์ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารบก เขาได้เพียรพยายามและมุ่งหวังอยู่แต่จะปรับปรุงการจัดกองทัพบกเข้นงานขั้นแรก ซึ่งต่อมาภายหลังได้ขยายหน่วยทหารรายประจำการของสหรัฐอเมริกาซึ่งยังมีจำนวนน้อยออกไปอีกถึง ๒๔ กรม ตั้งเข้นหน่วยกองพันอยู่ในที่ต่าง ๆ ๔๕ แห่ง ขยายทหารบั้นใหญ่เข้น ๗ กรม โดยแยกเข้นหน่วยกองพันอยู่ ๑๖ แห่ง การขยายกำลังทหารให้มากกว่านี้ยังไม่อาจกระทำได้ โดยเกี่ยวกับการฝึกฝนอบรม ซึ่งต้องกระทำอย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังสามารถจัดกองทัพน้อยขั้นได้ โดยอาศัยหน่วยทหารที่จัดไว้แล้วเข้นโครงรากฐาน.

ต่อมาจนถึงปี ๑๙๓๒ จึงมีจำนวนทหารมากพอจัดเป็นกองทัพได้บ้าง คือ จัดได้ทหารยกเป็น ๔ กองทัพ และแบ่งออกเป็นเขตต์กองทัพน้อยได้ ๙ เขตต์ทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการระดมพล และการป้องกันเป็นเขตต์ๆ สำหรับภาวะฉุกเฉินในอนาคต การจัดแบบนี้ได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย แต่สายการบังคับบัญชาทางยุทธวิธี และสายการช่วยรบของกองทัพน้อย ยังทำได้ไม่สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อทำการระดมพลแล้วคงได้แต่หน่วยกองพลที่เป็น "โครง" ซึ่งยังจัดเป็นหน่วยกองทัพตามแผนพร้อมทั้งกองบัญชาการกองทัพไม่ได้ ตามแผนของแม็คอาเธอร์ที่กำหนดให้มี ๔ กองทัพ โดยการจัด ๔ กองทัพพร้อมทั้งกองบัญชาการกองทัพซึ่งมีเสนาธิการเป็นหัวหน้านี้ แม็คอาเธอร์ต้องการจะให้มีสายการบังคับบัญชาทางยุทธวิธีเหนือขึ้นไปสำหรับควบคุมการจัดหน่วยทหารทั้งประเทศ กองบัญชาการกองทัพทั่วไปนี้มีหน้าที่ในการเตรียมแผนสำหรับสงครามอนาคต การจัดกำลังเช่นนี้จะเห็นได้ว่า ถ้าสหรัฐต้องทำสงครามในยุทธบริเวณด้านเดียวแล้วก็นับว่าเป็นการเพียงพอ แต่ถ้า

เหตุการณ์ที่สหรัฐต้องประสพมาโดยได้เข้าทำยุทธการในบริเวณกว้างขวางทั่วโลกดังเช่นในเดือนธันวาคม ๑๙๔๑ แล้ว ก็พึงเห็นได้ว่าการจัดกำลังเช่นนี้ยังหาพอเพียงไม่.

นักการทหารส่วนมากลงความเห็นว่ากิจการทหารนั้นถ้าจะให้ก้าวหน้าทันกับสงครามในอนาคตแล้ว ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขย่อย ๆ แม็คอาเธอร์ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน จึงได้ปรับปรุงกองบัญชาการทหารอากาศเสียใหม่ในปี ๑๙๓๔ ถึงกระนั้นก็ยังไม่พอกับความจำเป็นในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ กองทัพบกก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการจัดและปรับปรุงเป็นการใหญ่ในปี ๑๙๔๒ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานะการณ์สงคราม นอกจากนี้แม็คอาเธอร์ยังได้จัดตั้งโรงเรียนรถถังขึ้นที่ฟอท น็อซ์ (Fort Knox) ในมลรัฐเคนตัคกี้ (Kentucky) ซึ่งต่อมาที่นี่เองได้เป็นแหล่งกำเนิดของเหล่าทหารยานเกราะของสหรัฐ.

การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างขนานใหญ่เช่นนี้สำหรับเหตุการณ์ก่อนปี ๑๙๔๑ แล้ว ก็จะเห็นว่าเป็นสิ่งที่มากมายเกินความจำเป็น และก็ไม่มีเสนาธิการ

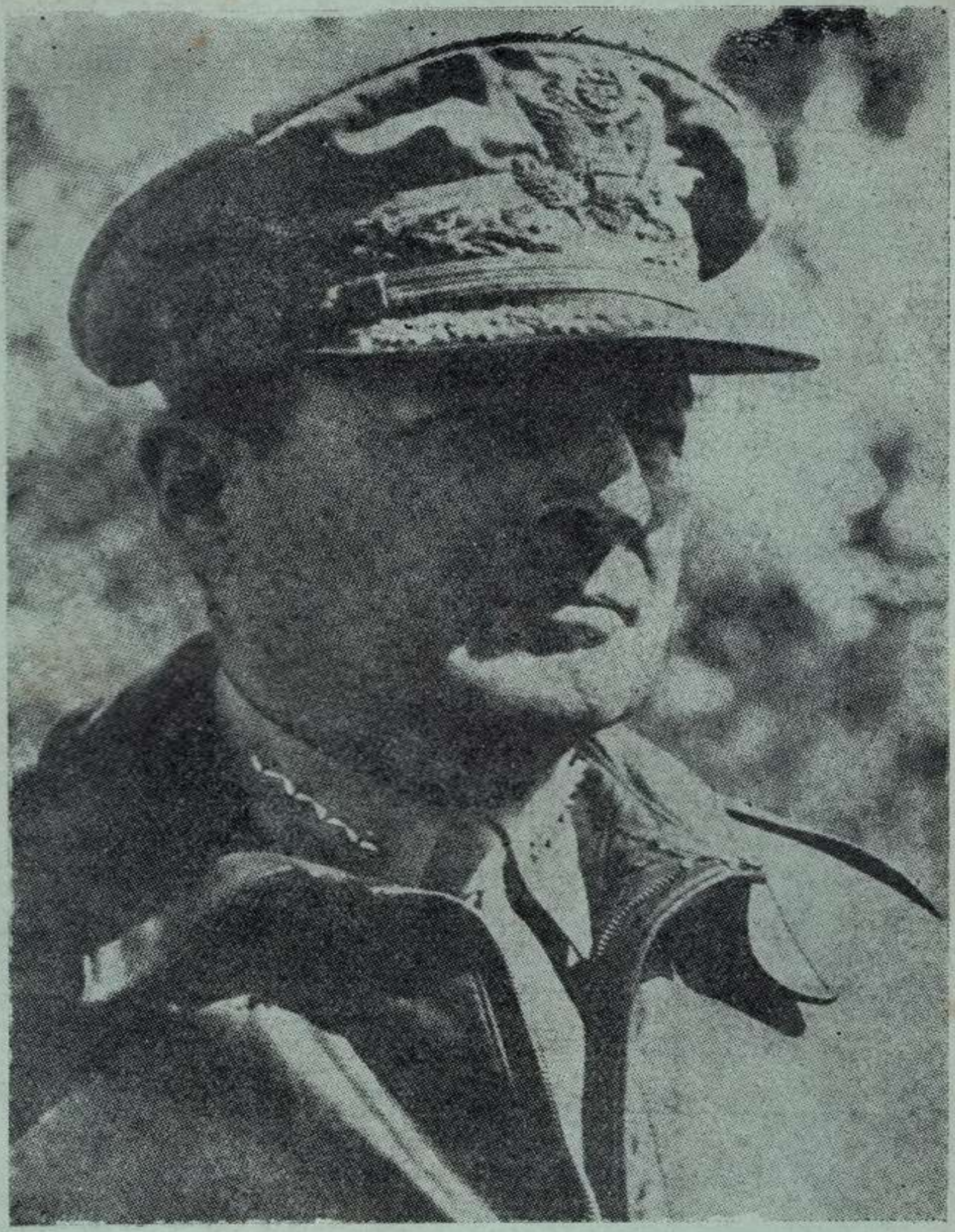

๗ แม็คอาเธอร

คนใดในระหว่างปี ๑๙๓๐ — ๑๙๓๕ ที่สามารถวางแผนหรือเตรียมการทางทหารสำหรับสหรัฐเข้าสู่สงคราม ดังเช่นที่ต้องประสพเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๑๙๔๑ ได้อย่างถูกต้อง ในเมื่อยึดถือแต่เพียงนโยบายของประเทศเป็นหลักในการพิจารณาเท่านั้น แม็คอาเธอร์ก็เช่นเดียวกัน จะเห็นได้จากรายงานในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งเสนาธิการ ว่าไม่สามารถพิจารณาและคาดการณ์ล่วงหน้าเช่นนั้นได้ถูกต้อง สภาพสงครามอนาคตตามความคิดของแม็คอาเธอร์ ได้ปรากฏในรายงานครั้งสุดท้ายปี ๑๙๓๕ แม็คอาเธอร์ได้เปรียบเทียบการอำนวยการสงครามอนาคตเช่นเดียวกับการอำนวยการของเยนกิสข่าน (Genghis Khan)* ไว้ดังนี้:-

"ความสำเร็จทั้งหลายของจอมทัพเยนกิสข่านนั้นนอกจากชัยชะนะของแม่ทัพชั้นรองๆ ซึ่งมีความสำคัญเล็กน้อยแล้วยังมีสิ่งที่พิสูจน์ได้อย่างพอเพียงว่าเกิดจากสัญชาตญาณแห่งการทำงานไม่ผิดพลาดในการใช้กองทัพได้ถูกต้อง

จอมทัพผู้นี้วางแผนการจัดกำลังได้ถูกต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เขาส่งเสริมให้ทหารมีวินัยและมีขวัญดี

---

* ขุนศึกมงโกล ผู้เป็นจอมจักรพรรดิแห่งอาเซีย.

จนถึงขนาดที่กองทัพของประเทศอื่นไม่เคยมีความรู้ถึงเลย นอกจากกองทัพของครอมเวล (Cromwell) เท่านั้น เขาใช้เวลาในยามสงบทำการอบรมแม่ทัพชั้นรอง และทำการฝึกทหารตลอดทั่วทั้งกองทัพโดยไม่มีเวลาว่างได้ ขั้นสุดท้ายเขายังเน้นถึงการใช้ความรวดเร็วซึ่งความเร็วในการเคลื่อนพลและปฏิบัติการในสมัยนั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบ กับกองทัพ ในปัจจุบันนี้ แล้วดูเกือบเป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อ ถึงแม้ว่าอาวุธของทหารของเขาจะสามารถทำได้ ในยุคนั้นก็ตาม แต่เขาจะไม่ยอมให้ทหารมีน้ำหนักบรรทุกมาก เกินไปจนกองทัพขาดความคล่องแคล่ว กองทัพของเขาสามารถเคลื่อนที่ไปได้โดยเร็ว ในระยะทางไกล ๆโดย ปกปิดเป็น ความลับ อย่างดี จนข้าศึกไม่รู้ตัว ครั้นแล้วก็เข้าทำลายข้าศึกททำการต้านทานจนหมดสิ้น เขาเคลื่อนพลข้ามแม่น้ำใหญ่และภูเขาสูงได้สดวก เขาเดินผ่านเมืองที่มีกำแพงป้องกันและรุกพุ่งไป ข้างหน้า เพื่อ ทำลายมนุษยชาติ และ อารยธรรมทั้งมวล ทหารของเขาทำการรบคล่องแคล่วชำนิชำนาญและก่อความพินาศให้แก่ข้าศึกอย่างรวดเร็วแม้ว่า ข้าศึกจะมีกำลัง มากกว่าสักเท่าใดก็ตาม”

ข้อความเหล่านี้เป็น เพียงส่วนหนึ่งในรายงานของแม็คอาเธอร์เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม็คอาเธอร์เป็น “คนจริง” แค่ไหน รายงาน ฉะบับนี้ได้ แสดงวิถีทางที่แม็คอาเธอร์จะใช้ดำเนินการสงครามต่อไป.

ประชาชน อเมริกันได้ เกิด เสื่อม ความ นิยมใน ตัว

แม็คอาเธอร์ขึ้นมาในระยะหลังนั้นโดยที่เขาดำรงตำแหน่ง เสนาธิการทหาร ซึ่งจะต้องจัดการเกี่ยวกับเรื่องขับไล่พวกทหารกองหนุนเบี้ยหวัด (ในสงครามโลกครั้งที่ ๑) ซึ่งเกิดแข็งสิทธิเรียกร้องความต้องการเพิ่มขึ้น และมาตั้งค่ายชั่วคราวในกรุงวอชิงตัน ถ้าเรื่อง "มรสุมการเมือง" เช่นนี้เกิดในทวีปยุโรป เสนาธิการทหารของประเทศนั้นคงจะไม่มีภาระหนักเช่นแม็คอาเธอร์ งานครั้งนี้ได้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยโดยไม่มีผู้ใดเสียชีวิตเลย แต่แม็คอาเธอร์กลับได้รับคำติเตียน.

ต่อมาก็มีเรื่องทำนองเดียวกันอีกโดย นายพลอากาศมิตเชล (Mitchell) ถูกฟ้องขึ้นศาลทหารในข้อหาที่กล่าววาจารุนแรงก้าวร้าวต่อนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกรณีที่ไม่มีความเห็นพ้องในการสร้างหน่วยบินทิ้งระเบิดทางไกล แม็คอาเธอร์ก็เป็นกรรมการศาลร่วมอยู่ด้วย แต่ในขณะที่กรรมการศาลคนอื่นกำลังถกเถียงกันอย่างรุนแรงเพื่อหาความผิดนั้น แม็คอาเธอร์กลับนั่งนิ่งไม่เอ่ยปากพูดแม้สักคำเดียว ผู้ที่บรรทึกประวัติของมิตเชล

ได้เขียนไว้ว่า "แม็คอาเธอร์ได้คัดค้านการลงโทษมิตเชล" แต่ข้อความที่กล่าวนี้เป็นเพียงคำบอกเล่ากันมาซึ่งมิได้มีอะไรเป็นหลักฐาน.

๓

ในปี ๑๙๓๖ แม็คอาเธอร์ได้รับหน้าที่เป็นผู้อำนวยการป้องกันจักรภพฟิลลิปปินส์ และได้รับยศจอมพลแห่งกองทัพฟิลลิปปินส์ เขาลาออกจากกองทัพสหรัฐด้วยความสมัครใจเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๑๙๓๗ หนังสือพิมพ์ฝ่ายเสรีนิยมได้วิจารณ์แม็คอาเธอร์ว่าจะมาชักนำชาวฟิลลิปปินส์ให้เป็นทหารหมด.

๖ เดือน หลังจากที่ได้มาประจำบัญชาการในนครมนิลา แม็คอาเธอร์ก็ได้ออกสำรวจกิจการทหารและกำหนดแผนป้องกันประเทศขึ้นโดยเร็ว แม้ว่าหมู่เกาะฟิลลิปปินส์นี้จะมีเกาะเล็กเกาะน้อยรวมกันอยู่ถึง ๗๐๐๐ เกาะก็ตาม แม็คอาเธอร์ก็มั่นใจในเอกราชของประเทศฟิลลิปปินส์ว่าไม่มีมหาอำนาจประเทศใดจะทำการรุกราน

ได้ ถ้าให้เวลาแก่แม็คอาเธอร์เพียง ๑๐ ปีในการจัดกำลังกองทัพของฟิลลิปปีนส์ โดยมีกำลังทางเรือของอังกฤษและสหรัฐประจำอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิคด้วย.

แผนของแม็คอาเธอร์ คือขยายกองทัพบกให้มีนายทหารประจำการ ๑,๐๐๐ นาย และพลทหาร ๑๐,๐๐๐ คน รวมทั้งกองหนุนอีกต่างหาก ส่วนทหารกองหนุนจำนวน ๔๐,๐๐๐ คนตามชั้นปีนั้นจะใช้หลักการแบบสากลทำการฝึกเพิ่มเติมอีก ๕ เดือนครึ่ง กองทัพบกฟิลลิปปีนส์จะใช้ยุทโธปกรณ์จากสหรัฐอเมริกาทั้งหมด และถ้าแผนนี้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้แล้วแม็คอาเธอร์จะคิดเบ็นตัวเลขได้ว่า กองทัพที่จะทำการรุกรานฟิลลิปปีนส์นั้นจะต้องใช้กำลังพลครั้งแรก ๓๐๐,๐๐๐ คน กำลังหน่วยช่วยรบ ๗๕,๐๐๐ คน และกำลังสำหรับทดแทนอีกเดือนละ ๔๐,๐๐๐ คน ในย่านแปซิฟิคนี้มีนักเลงโตอยู่คนเดียวเท่านั้น คือ ญี่ปุ่นที่สามารถจะยกฟิลลิปปีนส์ได้ ในปลายปี ๑๙๓๙ แม็คอาเธอร์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ญี่ปุ่นยังไม่มีทีท่าว่าจะต้องการหมู่เกาะเหล่านี้.

หลังจากนั้นไม่ทันถึงสองปี ญี่ปุ่นได้แสดงท่าทีเบ็น

ศัตรูต่อสหรัฐอย่างเด่นชัด บรรดาครอบครัวของทหารอเมริกันที่พักอาศัยอยู่ในฟิลลิปปินส์ได้อพยพออกไปหมด สหรัฐได้ประกาศแต่งตั้งให้แม็คอาเธอร์เป็นผู้บัญชาการทหารอเมริกันในภาคตะวันออกไกล ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๑๙๔๑ ในเดือนต่อมาประธานาธิบดีรูสเวลท์ (Franklin D. Roosevelt) ได้ประกาศระดมพลกองทัพฟิลลิปปินส์ ด้วยปรากฏว่าสงครามใกล้เข้ามาแล้ว.

การที่แม็คอาเธอร์พิจารณาเหตุการณ์และสภาพการสงครามในอนาคตได้ถูกต้องเพียงใดนั้น ขณะนี้ยังตัดสินไม่ได้ แต่ในกลางเดือนพฤษภาคม ๑๙๔๑ แม็คอาเธอร์ได้ให้สัมภาษณ์กับ ยอน เฮอเซย์ (John Hersey) นักหนังสือพิมพ์ผู้มีความนิยมในตัวเขา ในเรื่องสงครามคราวนี้ ดังที่ปรากฏในหนังสือ (Men on Bataan) ว่า

"นายพล แม็คอาเธอร์ได้ลุกขึ้นจากเก้าอี้ที่โต๊ะเขียนหนังสือและเดินมารับเรา แม้ว่าอากาศจะร้อนจัด ท่านนายพลก็ยังว่องไวและคล่องแคล่ว ท่านเต็มใจที่จะให้สัมภาษณ์ เราเริ่มสนทนาถึงปัญหาการป้องกันประเทศพิลลิปปินส์ ท่านนายพลได้อ้างถึงเรื่องประวัติศาสตร์ ปรัชญา เทคนิคของยุทธศาสตร์และได้เผยให้ทราบทัศนะของท่านเองด้วย การสนทนาคงวนเวียนอยู่แต่เรื่องการสงครามที่

ทำท่าจะเกิดขึ้นในแปซิฟิค ท่านนายพลได้เน้นให้เห็นเหตุผลสำคัญๆ แยกแยะให้เราเข้าใจและท่านยังมั่นใจในเหตุผลของท่านมาก.

ท่านบอกว่า ท่านมีความคิดไปในทางที่เยอรมันคงจะขอร้องไม่ให้ญี่ปุ่นก่อกวนความยุ่งยากใดๆ ขึ้นในแปซิฟิค เพราะว่าญี่ปุ่นจะช่วยเยอรมันได้มากกว่าโดยไม่จำต้องเข้าทำการรบอย่างจริงจังยิ่งกว่าญี่ปุ่นจะเข้าร่วมสงครามเสียอีก เพียงแต่ญี่ปุ่นแสดงอภินิหารคุกคามเท่านั้นก็เป็นประโยชน์แก่เยอรมันเหลือหลาย กล่าวคือขั้นที่หนึ่ง ญี่ปุ่นจะตรึงกำลังกองเรือรบของสหรัฐที่เพิลฮารเบอร์ไว้ไม่ให้เคลื่อนที่; สอง บังคับให้อังกฤษต้องส่งกำลังทหารชั้นดีที่สุดประมาณ ๑๒๕,๐๐๐ ถึง ๑๕๐,๐๐๐ คน มาอยู่ประจำป้องกันรักษาแหลมมะลายู; สาม ยังเป็นการบังคับเนทเธอร์แลนด์ให้ใช้เงินไปอีก ๓๐๐ ล้านดอลลาร์สำหรับเตรียมการป้องกันอาณานิคมในตะวันออก หากไม่มีการหวาดสงครามในแปซิฟิค ประเทศฮอลแลนด์ก็จะนำเงินจำนวนนี้ไปใช้ในการศึกด้านยุโรปได้ ส่วนออสเตรเลียเล่าก็ต้องถูกญี่ปุ่นบังคับให้สงวนศักย์สงครามของตนไว้สำหรับศึกแปซิฟิคเท่านั้น เพื่อไม่ให้สามารถส่งกำลังไปช่วยในยุโรปได้เต็มที่.

ท่านนายพล ยัง กล่าว ต่อไป ว่า ถ้าญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามแล้ว อเมริกัน อังกฤษ และ ดัชจะใช้กำลัง ที่มีอยู่ ในตะวันออกไกลเข้าปฏิบัติการเพียงครั้งเดียวเท่านั้น นาวีญี่ปุ่นก็จะถูกทำลายหรือถูกบีดวงล้อมโดยสิ้นเชิง หรือพูดให้เข้าใจง่ายก็คือการใช้กำลังรบนั้นจำต้องสงวนไว้ให้เหลืออยู่มากกว่าที่จะนำไปใช้รบและถูกทำลายเสียหมดโดยไม่จำเป็น ท่านไม่ได้พิจารณากำลังนาวีญี่ปุ่น ต่ำไปแต่

ท่านชี้ให้เห็น ว่าสงคราม สมัย ใหม่ สำหรับชาติ ที่มีความยุ่งยากมาก เช่นญี่ปุ่นนี้จะทำสงครามได้ไม่เกิน ๔ ปี และญี่ปุ่นได้เริ่มสงคราม ในประเทศจีนมานานแล้วอีก ๒ เดือนก็จะครบ ๔ ปี ในระยะนี้ประ-เทศญี่ปุ่นมีความยุ่งยากในทางเศรษฐกิจและทางทหารมาก ย่อมจะหนีความเสื่อมโทรมไปไม่พ้น ความเสื่อมโทรมเช่นนี้มิใช่เป็นจุดอ่อนแต่เพียงจุดเดียว เพราะเป็นเรื่องธรรมดา ส่วนจุดอ่อนอื่นๆ นั้นก็ได้แก่ความสิ้นเปลืองในทรัพยากร ทั้งนี้เพราะญี่ปุ่นได้ใช้จ่าย ไปจนเกินตัว ในด้านการทหารแท้ๆ นั้น ท่านนายพลคิดว่าสมรรถภาพ ของทหารญี่ปุ่นประมาณครึ่งหนึ่งได้ลดจากลำดับที่หนึ่งมาเป็นระดับ ที่สามและกำลังทหารญี่ปุ่นที่เหลืออยู่นั้นเข้าใจว่าจะอยู่ในระดับที่หนึ่ง ส่วนกำลังหนุนท่านนายพลคิดว่าญี่ปุ่นมีสำรองไว้เป็นจำนวนน้อย.

เมื่อตั้งคำถามว่า "ท่านมีความคิดเห็นเรื่องญี่ปุ่นในอินโดจีน และในประเทศไทยอย่างไร?"

ท่านนายพลตอบว่านั่นสุดแล้วแต่ความสามารถของญี่ปุ่นในขณะนี้ คือค่อยทำค่อยไป ส่วนประเทศในแปซิฟิคภาคใต้นั้นก็กำลังจะรวมกันจัดแนวป้องกันขึ้น ฐานะของประเทศฟิลลิปปินส์ดูท่าจะมั่นคงดี เพราะมีกำลังทหารฟิลลิปปินส์ที่ได้รับการฝึกดีแล้วถึง ๑๒ กองพลใหญ่ แล้วนายพลก็จบการสนทนาลงทันที ท่านสัมผัสมือกับพวกเราแล้วก็กล่าวอำลาจากไป"

ยอน เฮอเซย์ ได้กล่าวในเวลาต่อมาภายหลังว่า "แม้แต่คนที่เก่งที่สุดก็ไม่ใช่จะเป็นผู้ที่ทำงานถูกเสมอไป."

แต่ครั้นสงครามเกิดประจัญหน้าขึ้นนั้น แม็คอาเธอร์มีกำลังทหารอยู่ในมือเพียง ๑๓๐,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นทหารอเมริกัน ๑๙,๐๐๐ คน รวมทั้งทหารอากาศ ๘,๐๐๐ และกองทัพฟิลิปปินส์ ๑๑๒,๐๐๐ คนซึ่งไม่เคยปฏิบัติงานในหน้าที่กรมทหารราบมาเลย เครื่องบินรบมีเพียง ๒๕๐ เครื่อง และเป็นเครื่องขับไล่ P - 40 เพียง ๑๐๗ เครื่องเท่านั้น.

๔

สงครามได้ย่างเข้าสู่ประเทศฟิลลิปปินส์หลังจากเพิลฮาเบอร์ถูกโจมตีเพียง ๘ ชั่วโมง ในลักษณะการโจมตีทางอากาศต่อสนามบินคล๊าค (Clark) ไอบา (Iba) และนิโคล (Nichols) ซึ่งสามารถทำลายกำลังทางอากาศของอเมริกันได้เป็นส่วนมาก.

ขณะเดียวกัน ในวงการทหารสหรัฐอเมริกาลงความเห็นว่า เป็นความยกพร่อง ของแม็คอาเธอร์ที่ไม่กระจายกำลังทางอากาศออกให้พ้นจากการจู่โจม แต่เมื่อได้รับ

รายงาน ของ แม็ค อาเธอร์ แล้ว จึง มีความ เห็น พ้องด้วย แม็คอาเธอร์ ชี้แจงว่า การที่เครื่องบิน จำนวนมากของ สหรัฐ ต้องถูก ทำลายใน เวลา รวดเร็วนั้น หาใช่ เกิดจาก การกระจาย กำลัง ทางอากาศไม่ แต่เกิดจากการที่มี สนามบินจำนวนจำกัด การที่มีสถานีราดาร์สำหรับแจ้ง ข่าวไม่เพียงพอ ปตอ. และเครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ ก็มีไม่ เพียงพอต่างหาก กำลัง ทาง อากาศ และ ปตอ. ที่คอริ ยิดอร์ (Corregidor) ได้อยู่ ใน ลักษณะ พร้อม รบมาเป็น เวลาหลายวัน ก่อนวันที่ ๗ ธันวาคม.

การที่ แม็คอาเธอร์ได้จัดการ ป้อง กัน ประเทศฟิล-ลิปปินส์ด้วยกำลังอันจำกัดโดยวิธีใดนั้น ยังหาหลักฐาน ไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี การที่จะจัดการป้องกันให้ ได้ผล ในเมื่อ ถูกโจมตี เสียแล้ว นั้น ย่อม เป็น สิ่งที่ กระทำไม่ได้ แม้แต่สหรัฐอเมริกาเอง การจะเปลี่ยนสภาพปกติมา เป็นสภาพสงครามโดย สมบูรณ์ ก็ยังกระทำไม่ได้ในเวลา อันรวดเร็ว ก็แล้วแม็คอาเธอร์จะทำอย่างไร? ในเมื่อ ได้ทราบข่าวที่ไม่เป็นทางการว่า เพิลฮาเบอร์ถูกโจมตี กองบัญชาการสูงสุดของฟิลลิปปินส์จะกล้าส่งบ้อมบินซึ่ง

มีจำนวนน้อยนั้น ออกทำการโจมตีเกาะฟอร์โมซา ก่อนที่จะได้ประกาศสงครามหรือ? ในทัศนะทางทหารนั้นการป้องกันทางอากาศที่จะได้ผลโดยสมบูรณ์ก็คือการโจมตีเครื่องบินทิ้งระเบิดข้าศึกเสียก่อนที่จะส่งกำลังมาทำร้ายฝ่ายเราได้ แต่สงครามในแปซิฟิคครั้งนี้ กองบินสหรัฐได้เสียโอกาสในการทำลายเครื่องบินทิ้งระเบิดญี่ปุ่นขณะที่จอดในสนาม ทั้งนี้ก็เพราะเคารพต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ทำร้ายใครก่อนประกาศสงคราม ดังนั้นกำลังทางอากาศในฟิลลิปปินส์จึงเกือบไม่มีประโยชน์เมื่อข้าศึกเข้าถึงตัวเสียแล้ว.

สถานีราดาร์ซึ่งมีอยู่แห่งเดียวที่สนามบินไอยานั้น สามารถให้ข่าวว่ากองบินญี่ปุ่นได้ออกปฏิบัติการจากเรือบรรทุกเครื่องบินในทะเล ตั้งแต่เช้าตรู่วันที่ ๓ ธันวาคม และในวันนั้นที่สนามบินคลาคก็มีเครื่องบินตรวจการณ์ญี่ปุ่นมาปรากฏตัวอยู่ในระยะสูงมาก ทุกคนที่มีความรู้ในเรื่องสงครามสมัยใหม่ย่อมจะเข้าใจได้ว่าลูกระเบิดเครื่องบินนั้นต้องแยกเก็บไว้อย่างมั่นคงต่างหาก ส่วนเครื่องบินก็มิใช่ว่าพอออกคำสั่งให้แยกกระ-

จายกัน ก็ทำได้ทันที เมื่อใด การแก้ไข ปรับปรุง อย่าง กระทันหันย่อมไม่เกิดประโยชน์ ตัวสนามบินบางแห่งก็มีพื้นไม่แข็งพอสำหรับเครื่องบินขนาดหนัก เครื่องบินขับไล่ กว่าจะขึ้นได้ ก็ต้อง รอให้ฝุ่นธุลีที่เครื่องบินเครื่องก่อนทำเอาไว้นั้นจางลง พอมองเห็นบริเวณข้างหน้าได้ชัดเจน การเสีย เวลา อย่าง มาก มายใน ขณะที่เครื่อง บินญี่ปุ่น กำลัง ลงปฏิบัติการ อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ครั้นแล้วในขณะที่มัวคอยกันอยู่เช่นนั้น เครื่องบินทิ้งระเบิดญี่ปุ่น ก็บินเข้ามาในระยะสูง และมีความเร็วเกินกว่าที่ปืนยิง อากาศ ยาน และ เครื่อง ขับ ไล่ P — 40 ของ สหรัฐ จะสามารถทำการสกัดกั้นไว้ได้.

กรณีอาจเป็นดังที่ พันโท แอลลิสัน อินด์ (Allison Ind) กล่าวไว้ในเรื่อง Bataan, the Judgment Seat ว่า เมื่อเดือนพฤษภาคม ๑๙๔๑ เขาไปถึงฟิลลิปปินส์ได้เห็นการปฏิบัติงาน ของ เจ้าหน้าที่ใน กอง บัญชาการกองทัพสหรัฐในประเทศฟิลลิปปินส์ยังดำเนินไปอย่างเหงาหงอยและอิดโรย แต่นั่นเป็นเวลาก่อนญี่ปุ่นบุก ครั้นเกิดสงครามขึ้นแล้ว เจ้าหน้าที่เหล่านี้ทุกตัวคนจึงต้องปฏิบัติ

งานกันอย่างหนักสายตัวแทบขาดจนเกือบหมดกำลัง เพราะการศูนย์เสียประเทศฟิลลิปปีนส์ นั้นย่อมหมายถึงชาติและชีวิตต้องศูนย์เสียไปด้วย.

ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ญี่ปุ่นได้ทำการยกพลขึ้นยกทางด้านเหนือเกาะลูซอนสำเร็จ การต้านทานซึ่งมีอยู่บ้างก็ไม่สามารถยับยั้งผู้รุกราน มิให้ไปถึงจุดหมายได้ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้รีบรุดไปยังกองบัญชาการทัพผสมสหรัฐ – ฟิลลิปปีนส์ เพื่อขอทราบรายงาน แล้วลงพิมพ์แจ้งข่าวต่อประชาชนว่า ทหารญี่ปุ่นหน่วยแรกที่ขึ้นบกในฟิลลิปปีนส์นั้นเบื่น "ทหารที่น่าสงสาร" พันเอกเพิซ (Colonel Pierce) ได้กล่าวแก่คล๊าค ลิ ผู้สื่อข่าวว่า "*ในความรู้สึกของข้าพเจ้า ทหารญี่ปุ่นเหล่านี้จะไม่แผลงอิทธิฤทธิ์อะไรได้มากนัก ดูเหมือนเขาจะส่งเจ้าพวกเด็กที่ยังไม่ได้รับการฝึกขึ้นมาสู้กับเรา พวกนั้นใช้ปืนแบบเก่าและแต่งตัวรุงรังไปหมด ถ้าให้มันยิงปืนไรเฟิลอย่างใหม่คงจะยิงไม่ได้ แต่ทะว่า–ง่า–รถถังของพวกญี่ปุ่นและเครื่องบินนั้นมีจำนวนเหนือกว่าเราเยอะแยะทีเดียว – – –*" แม็คอาเธอร์ได้ส่งรายงานไปยัง

สหรัฐอเมริกา ว่าการที่จะเอาชะนะกองทัพญี่ปุ่นนั้นจะต้องใช้ทหารที่ได้รับการฝึกดีและมีอาวุธดี ปัญหาต่อไปก็คือจะต้องทำการรั้งหน่วงกองทัพญี่ปุ่นให้นานที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ดังนั้นแม็คอาเธอร์จึงตกลงใจจะทำการป้องกันแหลมบาทาน กับ คอริยิดอร์ ไว้เป็นการชั่วคราว และทำการอพยพพลเรือนจากนครมะนิลาไปไว้ในแหลมบาทานด้วย การอพยพพลเรือนเช่นนี้ทำให้แผนการป้องกันทางทหาร ของแม็คอาเธอร์ต้องล้มเหลวลง เพราะเสบียงอาหารที่เตรียมไว้สำหรับทหารนั้นต้องเฉลี่ยให้พลเรือนเสียด้วย ดังนั้นในวันที่ ๑๑ มกราคม ๑๙๔๒ จึงต้องมีการจำกัดอาหารให้เหลือเพียงครึ่งเดียว และจนถึงเดือนมีนาคม ก็ต้องลดอัตราปันส่วนอาหารเดิมลงไปอีก.

การรบอย่างดุเดือดบนแหลมบาทานได้เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ๑๙๔๒ แม็คอาเธอร์ได้อำนวยการป้องกันเท่าที่จำนวนทหารและเสบียงอาหารจะอำนวยให้จนถึงที่สุด กำลังทางอากาศที่เหลืออยู่ก็ใช้ไม่ได้ เพราะสนามบินบนเกาะลูซอน ได้ถูกข้าศึกยึดได้หมด ป้อมบินที่มีจำนวนน้อยนั้นจึงต้องส่งไปลงสนาม

บินอื่นที่ยังอยู่ในความครอบครองของสัมพันธมิตร ส่วนเครื่องขับไล่ P — 40 ที่อยู่ในสภาพชำรุดนั้นก็ได้ซ่อมแซมโดยถอดชิ้นส่วนจากเครื่องอื่นๆ มาประกอบจนสามารถทำการบินได้ และใช้ฉะเพาะเมื่อเครื่องบินข้าศึกมาปรากฏตัวอยู่เหนือแนวของทหารอเมริกันเท่านั้น.

เมื่ออพยพจากนครมะนิลาแล้ว แม็คอาเธอร์ก็ตั้งกองบัญชาการที่คอริยิดอร์และอำนวยการป้องกันบาทานทันที ความสามารถของหน่วยทหารภายใต้ความอำนวยการของแม็คอาเธอร์ที่ได้ปรากฏอย่างเด่นชัดก็คือทำการตีโต้ทหารญี่ปุ่นกลับไปพร้อมกับได้รับความเสียหายขนาดหนักในการเข้าตีอย่างรุนแรง เมื่อวันที่ ๑๐, ๑๗, ๒๕ มกราคม และวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ดังนั้นญี่ปุ่นจึงเปลี่ยนกลยุทธใหม่โดยมุ่งหน้าทำลายที่มั่นของทหารอเมริกันทวีขึ้นทุกวัน.

ในวงการทหารที่กรุงวอชิงตัน ลงความเห็นว่าแม็คอาเธอร์ไม่สามารถจะดำเนินการป้องกันแหลมบาทานได้อีกต่อไป และความสามารถของแม็คอาเธอร์ยังเป็นประโยชน์แก่กองทัพสหรัฐอีกมาก ดังนั้นประธานาธิบดี

รูสเวลท์จึงได้ส่งคำสั่งไปยังกองบัญชาการกองทัพอเมริกันที่คอริยิดอร์ ในเดือนกุมภาพันธ์ ให้แม็คอาเธอร์ทิ้งคอริยิดอร์แล้วไปรวบรวมกำลังใหม่ที่ออสเตรเลีย.

ด้วยเหตุนี้ แม็คอาเธอร์จึงมอบการบังคับบัญชาให้แก่นายพลโยนาทานเวนไรท์ (Jonathan Wain Wrigth) แล้วออกจากคอริยิดอร์ไปโดยเรือยนตร์ตอบีโดและเครื่องบิน เมื่อแม็คอาเธอร์ไปแล้วญี่ปุ่นก็ได้ทำการเข้าตีอย่างรุนแรงอีกในวันที่ ๒๘ มีนาคม จนเจาะแนวป้องกันเข้าไปได้จุดหนึ่ง แต่ต้องถูกตีโต้ตอบอย่างหนักหน่วงจนต้องกลับไปอีก ถึงกระนั้นก็ตามความกล้าหาญของนักรบอเมริกันบนแหลมบาทานนี้ก็มิได้ลดน้อยลง จนถึงวาระสุดท้ายที่ญี่ปุ่นได้ทำการเข้าตีอย่างหนักเย็นเวลาติดต่อกันอีกในระหว่างวันที่ ๔ ถึงวันที่ ๙ เมษายน โดยมิได้คำนึงถึงความศูนย์เสียอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น ยุคนั้นผู้กล้าหาญแห่งบาทานก็ถูกตัดการคมนาคมจากภายนอกทั้งสิ้น จึงจำต้องยอมจำนน.

ส่วนที่คอริยิดอร์นั้นทหารอเมริกันและฟิลลิปปินส์สามารถต้านทานต่อไปได้จนถึงวันที่ ๖ พฤษภาคม หลัง

จากที่ถูกระดมยิงด้วยปืนใหญ่พร้อมทั้งถูกทิ้งระเบิดอย่างหนักและการรุกขึ้นยก พร้อม ๆ กันหลายทางแล้วกำลังส่วนใหญ่ก็ถึงอวสานเช่นเดียวกับหน่วยอื่น.

การรบบนแหลมบาทานและคอรีกิดอร์นี้ ได้จบลงด้วยความเศร้าสลดใจของชาวอเมริกันมากที่สุดในประวัติศาสตร์ เพราะทหารอเมริกันและฟิลลิปปินส์ได้เสียชีวิตและถูกจับเป็นเชลยจำนวนนับพัน เป็นการน่าประหลาดเหลือเกินที่บังเอิญบรรจบเวลา ๑ ปีพอดีหลังจากที่แม็คอาเธอร์ได้ให้สัมภาษณ์แก่ยอน เฮอเซย์ ถึงสถานะทางทหารในแปซิฟิค.

ความปราชัยในประเทศฟิลลิปปินส์นี้เป็นเรื่องที่ซาบซึ้งตรึงใจชาวอเมริกันมากเพราะเป็นการป้องกันรักษาผลประโยชน์อย่างกล้าหาญ ซึ่งตรงกันข้ามกับการป้องกันสิงค์โปร์ที่ต้องยอมจำนนในเวลาอันเร็ววัน วีรกรรมของทหารอเมริกันจึงเป็นเรื่องที่กล่าวขวัญกันอยู่อย่างไม่รู้ลืม เพราะทหารเหล่านั้นทำการรบโดยที่เมืองมารดรไม่สามารถจะช่วยอะไรได้เลย พลเอกมาร์แชลได้เน้นถึงเรื่องนี้ว่า "*เนื่องจากข้าศึกได้ชัยชะนะตลอดไปทั่วทั้ง*

แปซิฟิค และกำลังของเราในฟิลลิปปินส์มีจำนวนน้อย ดังนั้น สหรัฐ จำเป็น ต้อง จัด ส่ง กำลัง เพิ่มเติม ไป ให้ที่ ประเทศออสเตรเลียโดยด่วน เพื่อสร้างกำลังโจมตีโต้ตอบขั้นใหม่ในประเทศนั้นและรับส่งวัตถุสงครามให้แก่ พันธมิตรของเราในหมู่เกาะอินเดียตะวันออกด้วย.”

เดือนกุมภาพันธ์ ทั้ง เดือน และ สองสัปดาห์แรกใน เดือนมีนาคม ๑๙๔๒ เป็น ระยะ มืดมนอนธกาล ของ สหประชาชาติในแปซิฟิค ดินแดนของสหประชาชาติ ค่อย ๆ หลุดมือไปจนหมด สิงค์โปร์ซึ่งเป็นความหวังของ สหประชาชาติ ที่จะกั้น ญี่ปุ่นไม่ให้ ย่าเข้ามาใน มหาสมุทร อินเดียได้นั้นก็ได้ยอมจำนนในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ออส-เตรเลียก็ยังไม่อยู่ในฐานะปลอดภัย ญี่ปุ่นได้ส่งเครื่องบิน ไปทิ้งระเบิด ปอร์ตดาร์วิน (Port Darwin) ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ กองเรือผสม *“อังกฤษ – ดัทช์–อเมริกา”* ได้ถูกกวาดออกไปพ้นน่านน้ำชะวา.

ปอร์ต มอเรสบี้ (Port Moresby) ในเกาะนิวกินี ได้ใช้กำลังทหารออสเตรเลียเพียง ๓,๐๐๐ คนเข้าทำการ ป้องกันรักษา พร้อมด้วย เครื่อง บินลาดตระเวน ครั้งโหล

และปืนยิงอากาศยาน ๕ กระบอก เพื่อเตรียมรับแสนยานุภาพของญี่ปุ่น เมื่อพิจารณาถึงที่ตั้งทางยุทธศาสตร์แล้วเมืองนี้นับว่าอยู่ในฐานะที่ป้องกันได้ยาก ทหารออสเตรเลียที่ทำการป้องกันนั้นคาดว่าสามารถต้านทานได้สัก ๓๖ ชั่วโมง หลังจากนั้นก็จะต้องยอมทิ้งแนวที่มั่นและถอยเข้าป่าไป จึงเห็นได้ว่าทั้งออสเตรเลียและนิวกินีตกอยู่ในฐานะที่ป้องกันตนเองไม่ได้ แต่โชคยังอำนวยให้สหประชาชาติไม่ต้องศูนย์เสียเกาะใหญ่ทั้งสองนี้ จึงทำให้ญี่ปุ่นดำเนินการสงครามผิดหลักยุทธศาสตร์ คือแทนที่จะเข้าโจมตียึดปอร์ต มอเรสบี กลับยกพลขึ้นยกทางฝั่งเหนือเกาะนิวกินี ความผิดพลาดครั้งนี้ทำให้โอกาสที่จะได้ชัยชะนะเด็ดขาดต้องหลุดมือไปโดยไม่มีหวังจะได้คืนมา และก่อนที่กองทัพญี่ปุ่นจะเคลื่อนที่จาก เล (Lae) และ ซาลามาว (Salamaua) ไปยังบูนา (Buna) และโกนา (Gona) นั้นก็พอดีแม็คอาเธอร์ได้มาถึงออสเตรเลียในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๑๙๔๒

การมาของแม็คอาเธอร์ในระยะเวลาอันสำคัญนี้สหประชาชาติถือว่าเป็นนิมิตร์อันประเสริฐที่จะเปลี่ยน

วิถีการสงคราม ถึงกับวิทยุออสเตรเลียได้กระจายเสียงด้วยความยินดีและตื่นเต้นว่า "*พลเอก ดักกลาส แม็คอาเธอร์ ผู้บัญชาการทหารอเมริกันประจำประเทศฟิลลิปปินส์ ผู้ซึ่งได้ทำการต่อสู้ญี่ปุ่นอย่างองอาจกล้าหาญนั้น ได้มาถึงประเทศออสเตรเลียแล้ว ท่านผู้นั้นได้ถูกนำตัวมาจากคอร์ยิดอร์โดยเรือยนตร์ตอปิโด P.T. แห่งสหรัฐและเครื่องบินพิเศษจากฐานทัพแห่งหนึ่งซึ่งเราหวังเป็นอย่างมากว่าท่านนายพลจะได้เข้าปรึกษาหารือกับ มิสเตอร เคอร์ทิน นายกรัฐมนตรีของเราโดยเร็ว และท่านนายพลคงจะยอมรับตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดแห่งกองทัพสัมพันธมิตรในยุทธภูมิออสเตรเลียต่อไป ข้าพเจ้าขอแถลงซ้ำอีกครั้ง – – –*"

การมาของแม็คอาเธอร์ครั้งนี้ ทำให้ขวัญของชาวออสเตรเลียดีขึ้น ดังที่หนังสือพิมพ์ในออสเตรเลียได้กล่าวขวัญถึง แม็คอาเธอร์อย่างมากมาย จนกระทั่งกล่าวกันว่า ทั่วประเทศได้คลั่งแม็คอาเธอร์กันสิ้น แม็คอาเธอร์เองก็ได้ให้สัมภาษณ์และพูดวิทยุอย่างหนักแน่น

ว่าจะรักษาเกียรติของทหารในการนำชัยชะนะมาสู่สหประชาชาติให้จงได้ในท่ามกลางความสับสนและความปราชัยทุกด้านของสัมพันธมิตรนี้ การที่แม็คอาเธอร์ "*หนี*" มาจากฟิลลิปปีนส์ได้ จึงเป็นเสมือนของชัยเฉลิมพลของทหารฝ่ายสหประชาชาติ หนังสือพิมพ์ออสเตรเลียกล่าวว่า "*ชัยวัญของคนบนพื้นแผ่นดินได้ฟื้นฟูขึ้นมาราวกับว่าได้ชะนะสงคราม.*"

ขณะเดียวกัน คณะเสนาธิการผสมในกรุงวอชิงตันก็ได้ส่งคำชี้แจงมายังแม็คอาเธอร์ เพื่อจัดเขตต์รับผิดชอบในแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ และ "*ให้ยึดออสเตรเลียเป็นแนวสุดท้าย ที่จะไม่ยอมถอยพร้อมทั้งรักษาแนวเมลานีเซียน* (Melanesian) *ไว้ ไม่ให้ญี่ปุ่นล่วงล้ำเข้ามาได้ ป้องกันและรักษาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศที่มาสู่แปซิฟิคตะวันตกเฉียงใต้ และขอให้โจมตีประเทศฟิลลิปปีนส์กลับคืนมาให้จงได้*"

ในคำชี้แจงไม่ได้ระบุหน้าที่ในการแย่งเอาประเทศฟิลลิปปีนส์กลับคืนมาไว้แน่ชัด เป็นแต่คณะเสนาธิการผสมแสดงความประสงค์มาเท่านั้น ถึงแม้ว่าแม็คอาเธอร์

จะได้ยินยันอย่างหนักแน่นว่า จะกลับไปเหยียบดินแดนประเทศฟิลลิปปินส์อีกให้จงได้ก็ตาม แต่ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปนึกกันว่าน่าจะเป็นสิ่งพ้นวิสัย เพราะงานขั้นแรกที่แม็คอาเธอร์จะสามารถกระทำได้ ในขณะนั้น ก็คือจัดหน่วยบินทิ้งระเบิดขนาดเล็ก ออกโจมตีเป็นการรังควานต่อที่ตั้งของญี่ปุ่นในประเทศฟิลลิปปินส์เท่านั้น.

ไม่มีปัญหาอะไร การศูนย์เสียยาทานและคอริยิดอร์นั้น เป็นเรื่องที่เสียดแทงใจแม็คอาเธอร์อย่างไม่สามารถจะลืมเสียได้ ถ้าแม้นว่าการตีเอากลับคืนครั้งนี้กระทำไม่สำเร็จ สิ่งที่จะแสดงให้เห็นได้ชัดในความตั้งใจนี้ก็ คือนับแต่ญี่ปุ่นโจมตีเพิลฮาเบอร์เป็นต้นมานั้น แม็คอาเธอร์มีอารมณ์ฉุนเฉียวกว่าก่อนมาก เช่นเวลาที่มีผู้โทรศัพท์มายังกองบัญชาการทหารอเมริกันประจำตะวันออกไกลในนครมะนิลา แทนที่จะให้ทหารตอบรับไปอย่างธรรมดาว่า "*ที่นี่กองบัญชาการกองทัพสหรัฐอเมริกาประจำภาคตะวันออกไกล*" แม็คอาเธอร์กลับสั่งให้เรียกที่ตั้งกองบัญชาการของตนว่าสถานี "*สงคราม*" ที่นครเมลเบินก็เช่นเดียวกัน ผู้ที่โทรศัพท์ไปยังกองบัญชาการของ

แม็คอาเธอร์จะได้รับความประหลาดใจที่ได้ทราบว่ากองบัญชาการนั้นขนานนามใหม่ว่า "*บาตาน*" นอกจากนี้ยังปรากฏว่า แม็คอาเธอร์ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในขณะที่เพิ่งมาถึงออสเตรเลียว่า

"*ประธานาธิบดี แห่งสหรัฐอเมริกา ได้สั่งให้ข้าพเจ้าแหวกวงล้อม ของญี่ปุ่น เพื่อมุ่งหน้ามาประเทศออสเตรเลีย ด้วยความมุ่งหมายที่จะจัดกองทัพอเมริกันขึ้นใหม่เพื่อทำการรุกตอบโต้ญี่ปุ่นต่อไป ความสำคัญอันดับแรกที่จะต้องกระทำก็คือ รีบเข้าช่วยประเทศฟิลลิปปีนส์ ข้าพเจ้าได้มาจากฟิลลิปปีนส์ และข้าพเจ้าต้องกลับไปฟิลลิปปีนส์ให้ได้*"

แต่ความหวังของแม็คอาเธอร์ยังเลื่อนลางเต็มที เพราะอุปสรรคต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่นการคมนาคมระหว่างฟิลลิปปีนส์กับออสเตรเลีย โดยทางทะเลนั้นจักรพรรดินาวิญี่ปุ่นได้เข้าควบคุมไว้หมดแล้ว ส่วนการคมนาคมทางอากาศเล่าก็ยังไม่อยู่ในความคุ้มครองของสัมพันธมิตร ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อวันที่แม็คอาเธอร์ บินมาลงที่ปอร์ตดาร์วิน (Port Darwin) นั้นเป็นขณะเดียวที่

เสียงสัญญาณภัยทางอากาศก็กก้องโหยหวลไปทั่วเมือง นี่เป็นบทเรียนที่แสดงให้เห็นว่าการมีกำลังทางอากาศน้อยนั้นเป็นผลอย่างไรบ้าง จากปอร์ตดาร์วินคณะของแม็คอาเธอร์ได้เดินทางไปทางใต้ โดยรถไฟ ๒๐๐ ไมล์และเดินทางต่อไปด้วยรถยนต์อีก ๕๐๐ ไมล์ จึงถึงอาลิสสปริง (Alice spring) แล้วขับรถไฟต่อไปอีกจนถึงนครเมลเบิน.

การที่จะทำการรุกตอบโต้ญี่ปุ่นนั้น จำเป็นจะต้องตั้งฐาน การส่งกำลังใน ออสเตรเลีย และรักษา สายการลำเลียงจาก สหรัฐอเมริกาให้มั่นคง และปลอดภัยเสียก่อน จึงจะดำเนินงานต่อไปได้ ดังนั้นแม็คอาเธอร์จึงจำเป็นต้องวางแผนขึ้นในขณะที่ รากฐานต่าง ๆ ยังไม่เรียบร้อย ทหารอเมริกันทุกคนปรารถนาจะกลับไปประเทศฟิลลิปปีนส์ให้จงได้ แม้ว่าขณะนั้นญี่ปุ่นกำลังรุกลงมาทางใต้อย่างรวดเร็วราวกับพายุ.

แต่กองทัพฝ่าย สหประชาชาติก็ยังไม่ สามารถจะแสดงอำนาจ อันใดในแปซิฟิคภาคใต้นี้ได้ จนกระทั่งวันที่ ๔–๘ พฤษภาคม ๑๙๔๒ ได้มาถึง หน่วยนาวิกโยธพิเศษ

ของสัมพันธมิตรได้เปิดฉากการรบขึ้นในทะเลคอราล ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ – ๖ มิถุนายน กองเรือรบญี่ปุ่นได้ถูกตีต้อนกระเจิดกระเจิงไปด้วยความเสียหายอย่างหนักในยุทธนาวีที่เกาะมิดเวย์ (Battle of Midway) แต่กองทัพญี่ปุ่นยังไม่หมดพิษสงลงโดยง่าย แม้ว่าการรบทางเรือทั้งสองครั้งจะได้รับความเสียหายอย่างมากจนดูคล้ายจะเป็นจุดกลับ (turning point) ของวิถีการสงครามแปซิฟิคก็ตาม แต่ญี่ปุ่นก็ได้เปิดการรุกทางบกขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นครั้งสุดท้ายในการรุกลงมาทางตะวันตกเฉียงใต้ของแปซิฟิค เพื่อรักษาแนวป้องกันเอาไว้ การรุกครั้งนี้อยู่ในความอำนวยการของพลโทโตมาโตเระ โฮริอิ (Tomatore Horii) ซึ่งได้นำพลทำการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วจากเมืองโกนา (Gona) บนเกาะนิวกินีข้ามทิวเขาโอเวน สแตนเลย์ (Owen Stanley) เพื่อเข้าล้อมปอร์ตมอเรสบี (Port Moresby) แต่ในวันที่ ๓ สิงหาคม กองทัพญี่ปุ่นก็ต้องหยุดแค่เมืองโกโกดา (Kokoda) ด้วยฝีมือของทหารออสเตรเลียอันมีจำนวนน้อยกว่า ต่อมาอีก ๔ วัน คือในวันที่ ๗ สิงหาคม เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นในท้องที่อีกแห่งหนึ่งห่างออกไปทาง

ทิศตะวันตกหลายร้อยไมล์ ที่หมู่เกาะโซโลมอน กองเรือรบของสหรัฐได้กระทำยุทธนาการต่อกองเรือรบส่วนใหญ่ของญี่ปุ่น ยุทธนาการครั้งนี้ควรจะนับว่าเป็นยุทธนาการเด็ดขาดในการรบทางเรือ เพราะปรากฏว่านาวีญี่ปุ่นได้รับความเสียหายมากที่สุด ตั้งแต่เริ่มศึกแปซิฟิคมา ขณะเดียวกันนั้น หน่วยพรรคนาวิกโยธินอเมริกันก็ได้ยกพลขึ้นบกที่เกาะกัวดาลคานาล (Guadalcanal) สำเร็จสมความมุ่งหมาย สถานะการณ์บนเกาะนิวกินีจึงดูแจ่มใสขึ้นแล้ว.

ถึงกระนั้นญี่ปุ่นก็ยังไม่หมดความพยายาม ได้ส่งกำลังทหารขึ้นยกที่อ่าวมิลเน (Milne bay) เกาะนิวกินีอีกในวันที่ ๒๖ สิงหาคม เพื่อเพิ่มเติมกำลังทหารส่วนที่ข้ามทิวเขาโอเวน สแตนเลย์ ไปนั้น หน่วยทหารญี่ปุ่นที่มาใหม่ส่วนนี้แม้ว่าจะเป็นกำลังอันสดชื่นก็ตาม แต่ก็ถูกตีต้อนถอยกลับไปภายในเวลา ๓ วัน หลังจากที่ได้เหยียบพื้นแผ่นดินบนเกาะนิวกินี นี่เป็นครั้งแรกที่ญี่ปุ่นต้องถอนกำลังกลับด้วยฝีมือของกองทัพสหประชาชาติ กำลังส่วนใหญ่ที่ติดอยู่ที่โกโกดานั้น คงเคลื่อนที่ต่อไป

จนถึงตำบลอิโฟกิ (Efogi) ในวันที่ ๙ กันยายน ซึ่งอยู่ห่างจากปอร์ตมอเรสบี้เพียง ๔๐ ไมล์ การรบยังคงดำเนินต่อไปด้วยความตึงเครียด กองทัพญี่ปุ่นดิ้นหน้ามาได้อีก ๑๒ ไมล์ จากอิโฟกิในช่วระยะเวลา ๑ สัปดาห์ แต่พอถึงวันที่ ๒๖ กันยายน ทหารออสเตรเลียในบังคับพลเอก เซอร์ โทมัส เบล์มีย์ (Sir Thomas Blamey) ก็กลับทำการเข็นฝ่ายรุกขับไล่ทหารญี่ปุ่น แตกกระเจิงเข้าป่าไปทางบูนา (Buna) และโกนา.

การตกลงใจครั้งแรกของ แม็คอาเธอร์ ภายหลังที่ได้ตั้ง กอง บัญชาการใน นครเมลเบิน เรียบ ร้อย แล้ว นั้น คือการใช้เกาะนิวกินีเข็นแนวป้องกันออสเตรเลีย ขณะนี้ แม็คอาเธอร์ กำลัง เตรียม แผน ยุทธ การ เพื่อ ป้อง กัน ออสเตรเลียอย่างขมักเขม้น การตกลงใจขั้นแรกของแม็คอาเธอร์ในการป้องกันนี้ คิดจะใช้เกาะนิวกินีเข็นแนวป้องกันหลัก ส่วนกำลังรบที่เข็นหลักในสงครามสมัยใหม่นี้ แม็คอาเธอร์ลงความเห็นว่าต้องเข็นกำลัง ทาง อากาศ หาใช่ กำลัง ทาง เรือ ไม่ ดังที่แม็คอาเธอร์ต้องหนีมาจากฟิลลิปปีนส์แล้ว ดังนั้นใน

การดำเนินยุทธการต่อไปจึงจำเป็นต้องมีกำลังรบทางอากาศอันเหนือกว่าญี่ปุ่นเสียก่อน แม้แต่ในการป้องกันออสเตรเลีย นายทหารฝ่ายเสนาธิการของแม็คอาเธอร์ก็ได้แถลงว่าถ้าไม่มีกำลังทางอากาศแล้วก็ไม่สามารถจะดำเนินการต่อไปให้เป็นผลสำเร็จได้.

ฉะนั้นก่อนที่จะดำเนินยุทธการรอบแรกเพื่อความเด็ดขาดในการแย่งเกาะนิวกินีต่อไปจึงจำเป็นต้องทำการครองอากาศบริเวณปาปั่ว (Papua) ให้ได้เสียก่อน ซึ่งย่อมหมายความว่าจะต้องส่งเครื่องขับไล่ P-40 และบางคราวอาจต้องใช้เครื่องผักเวียร์ราเวย์ (Wirraway) ของออสเตรเลียพร้อมนักบินใหม่เข้าร่วมในการสังหารนักบินกล้าตายของญี่ปุ่นซึ่งใช้เครื่องบินแบบศูนย์ (Zeros) ด้วย และต่อมาจนกระทั่งได้รับเครื่องบินใหม่เป็นจำนวนมากพอแล้ว การรบทางอากาศเพื่อครองเกาะนิวกินีจึงได้เปิดฉากต่อไป นับจากนั้นมาการส่งกำลังทุกประเภทได้เป็นไปตามแผนทุกประการ การเสริมกำลังรบทีละขั้นตามลำดับมาดังนี้ ในที่สุดก็สามารถจัดตั้งกองทัพอากาศ

อเมริกันที่ ๕ ขึ้นได้โดยพลเอกยอร์ช ซี. เคนนีย์ (George C. Kenney) เป็นผู้บังคับบัญชาและจัดส่งฝูงบินออกไปทำการครองอากาศเหนือบริเวณย่าบั่วได้สำเร็จ พร้อมกับก่อสร้างดัดแปลงปอร์ตมอเรสบี้เป็นฐานทัพคั่นหน้าต่อไป โดยอำนาจการครองอากาศของสัมพันธมิตรเช่นนี้ โกโกดาก็ได้มีโอกาสต้อนรับทหารออสเตรเลียของนายพลเบ็ลมีย์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากการสู้รบอย่างดุเดือดมาเป็นเวลา ๖ สัปดาห์ โดยการส่งกำลังทางอากาศทางเดียวเท่านั้น การรบในย่าที่ยนเกาะนิวกินีคงดำเนินไปอย่างเชื่องช้าแต่ทะว่าได้ผล.

กองทัพของพลโท โฮริอิ ซึ่งเข้าโจมตีปอร์ตมอเรสบี้ จำเป็นต้องถอยกลับเพราะไม่ได้รับกำลังหนุนจากส่วนหลังและทหารเจ็บไข้ได้ทวีจำนวนขึ้นทุกวัน แม็คอาเธอร์จึงตกลงใจจะส่งกำลังส่วนหนึ่งจากกองพลอเมริกันที่ ๓๒ ตัดทางถอยของพลโท โฮริอิ แต่การปฏิบัติการขนภาคพื้นดินย่อมไม่สามารถทำลายกองทัพญี่ปุ่นได้ทันท่วงที เพราะลักษณะภูมิประเทศของนิวกินีเป็นป่าและเขาไม่มีถนนพอแก่การส่งกำลังได้สะดวก ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง

ส่งทหารโดย ทางอากาศ ลงปฏิบัติ การใน ภาคเหนือเกาะนิวกินีทางเดียว.

การลำเลียงทหาร และ สัมภาระโดย ทาง อากาศได้ดำเนินไปโดย เรียบร้อย แต่ไม่ทันกับการถอยของกองทัพญี่ปุ่นซึ่งได้มาถึงตำบลโอวิ (Ovi) เสียก่อนและได้ถอยต่อไปยังแนวโซปูตา (Soputa) ซานานานดา (Sanananda) โกนา (Gona) บูนา (Buna) เพื่อทำการต้านทานเป็นแนวสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๑๙๔๒.

เราขอชมเชย ความ เหนียวแน่น และ เด็ด เดี่ยวใน การรักษาแนวนี้ของทหารญี่ปุ่นอย่างจริงใจ เพราะถึงแม้ว่าพลโทโฮริอิจะได้เสียชีวิตไปในอุบัทวเหตุที่แพคว่ำขณะข้ามแม่น้ำ คูมูซิม (Kumusim) และขบวนที่กำลังทำการถอยนั้นได้ ถูกเครื่องบิน อเมริกัน ลงโจมตี อยู่ตลอดเวลาก็ตาม บรรดาทหารที่รอดตายมานั้นก็ยังสามารถทำการดัดแปลงที่มั่นอันประกอบด้วยท่อนซุงและมูลดินจนเกือบจะเป็นแวร์ดังในแปซิฟิค ทหารญี่ปุ่นส่วนนี้ได้รับกำลังเพิ่มเติมอีก ๑,๘๑๐ คนโดยส่งมาทาง เรือลำเลียง และขึ้นยกที่บูนา.

ก่อนที่ พลโท โฮริอิ จะถึงแก่กรรมนั้น แม็คอาเธอร์ได้กล่าวว่า การรบที่บูนา น่าจะเป็นการประลองความ สามารถของแม่ทัพในระหว่างขุนพลทั้งสอง เพราะแม่ทัพญี่ปุ่นไม่เชื่อว่า แม็คอาเธอร์จะปฏิบัติการได้ตามแผนนั้น แต่พอได้ทราบข่าวมรณกรรมของ พลโท โฮริอิแล้ว แม็คอาเธอร์ได้แสดงความเสียใจ และเสียดายที่ ขุนพลญี่ปุ่นไม่ควรจะตายเพราะความโง่เขลา แต่ควรจะตายด้วยน้ำมือของแม็คอาเธอร์เองดีกว่า.

การรบที่บูนา และโกนานี้ ทำความลำยากให้แก่ทหารอเมริกันเป็นอย่างมาก เพราะทหารญี่ปุ่นหลบซ่อนอยู่ในป่าทึบ เครื่องบินตรวจการณ์ไม่สามารถแจ้งที่ตั้งได้แน่นอน การรุกโจมตีจึงกระทำไม่ได้เต็มที่ต้องใช้เวลาถึง ๒ เดือนจึง สามารถกวาดล้างทหารญี่ปุ่น ที่ตกค้าง ส่วนนี้ได้หมด การรบในป่าลักษณะนี้ย่อมผิดกันไกลกับการรบแบบเยนกิสข่านที่แม็คอาเธอร์ได้รายงานไว้ในปี ๑๙๓๕ ขณะที่ดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารบก เพราะการรบที่บูนา และโกนาไม่มีการใช้ความเร็ว ไม่มีการใช้หลักการสงคราม เป็นการรบที่ต้องใช้อาวุธในระยะประชิด

ในท่ามกลางความร้อนอย่างทารุณ และฝนตกอย่างหนัก และต้องขับเคี่ยวกันไปในป่าสูงแห่งนิวกินี ซัยชะนะ ทิบูนา และโกนานี้ ทหารออสเตรเลีย ควรได้รับ ความ ชม เชยเป็นพิเศษ เพราะมีความสามารถในการรบในป่าและ มีความอดทนอย่างดีเลิศ ความยากลำบากในการรบ ครานี้ ยอร์ช เอช ยอนสตัน (George H. Johnston) ผู้สังเกตการณ์ได้บันทึกไว้ว่า

"ในสงครามโลกครั้งนี้ไม่มียุทธ บริเวณ ด้านใดและ คิดว่าไม่มี สงครามที่ไหนที่จะเต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณ ความอาฆาต พยาบาท อย่าง เลือดเย็น และ การ ทำลาย ชีวิต อย่าง ป่า เถื่อน เสมอ เหมือนการรบในป่าสูงแห่งแปซิฟิคภาคใต้นี้ เหล่านักรบของสหประชาชาติต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติทุกอย่าง ไม่มีที่พักกำบัง ต้องหลับนอนตามพุ่มไม้ท่ามกลางความมืด ศัตรูมีอยู่ทั่วไปทุกแห่ง เพื่อนที่แบ่งบุหรี่กันสูบเมื่อหัวค่ำ พอเช้าขึ้นกลายเป็นศพถูกเชือดคอแล้ว บางคนถูก บีบคอ จนตาย โดย เพื่อนใกล้เคียง ไม่มีโอกาสช่วยเหลือ บางแห่งต้องนอนจมในโคลนเป็นเวลาหลาย ๆ วัน นอนหลับจนหนูป่ามาแทะผมก็ไม่รู้สึก ต้องผจญต่อความหนาวท่ามกลางฝนตก ต้องผจญต่อความอดอยาก เพราะขาดอาหาร เป็นแรมเดือนและ ความสกปรกโสมม ผลที่สุดผู้ที่อ่อนแอก็ต้องตายเพราะโรคเมืองร้อนก่อนผู้อื่น"

กองพล รักษาดินแดน ของ สหรัฐที่ ๓๒ และที่ ๔๑ ซึ่งเป็น กำลัง อันสดชื่น ที่สุดได้ เดิน ทางมา ประจำ ยุทธ-

บริเวณด้านนี้ พอได้รับคำสั่งให้เข้าทำการรบในย่ำเท่านั้น ก็แสดงความหวาดกลัว และหาเหตุที่จะเหนี่ยวรั้งให้เวลาปฏิบัติการนั้นเนิ่นนานออกไป นายทหารอเมริกันผู้หนึ่งได้แสดงความเสียใจในความท้อแท้ของทหารอเมริกันทั้ง ๒ กองพลนั้นแก่นายทหารออสเตรเลียซึ่งเป็นผู้บังคับกองพันทหารเกณฑ์จากอาฟริกาเหนือมาแล้ว และทหารออสเตรเลียกองพันนี้ได้เข้าทำการรบมาแล้วอย่างกล้าหาญคือ เหลือนายทหาร ๒ นาย นายสิบพลทหาร ๒๑ คน จากยอดเดิมนายทหารและนายสิบพลทหาร ๖๘๐ คน นายทหารออสเตรเลียผู้นี้กลับปลอบใจนายทหารอเมริกันว่า "*พระเจ้าจะช่วยท่าน ขอให้ท่านเป็นผู้ที่มีเหตุผล เด็กหนุ่มเหล่านี้เป็นคนดีอย่าเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น จงใช้เหตุผลเพื่อนำกองพลนั้นเข้ารบต่อไป เมื่อผ่านการรบสักคราวหนึ่งแล้ว จึงจะรู้ได้ว่าเด็กของท่านเก่งฉกาจเพียงใด ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะเป็นกองพลที่ดีที่สุดเช่นกองพลอื่นๆ ที่เคยทำชื่อเสียงมาแล้ว*"

ทหารอเมริกันอีกกรมหนึ่ง หลังจากที่เข้าทำการรบเป็นครั้งแรกโดยโจมตีที่มั่นอันเหนียวแน่นของญี่ปุ่นไม่

สำเร็จ และถูกโต้กลับ ออกมา พร้อม ด้วย ความ เสีย หาย ขนาดหนักนั้น ยอนสตันผู้สื่อข่าวสงครามคนเดียวกันได้ ยันทีกว่า ปรากฏว่าทหารส่วนมากที่รอดกลับมาเย็นผู้ที่ มีความหวาดกลัว เอามือปิดหน้า บางคนก็ร้องไห้ซึ่งน่า จะเกิดจากได้รับความเคร่งเครียดทางประสาทมากเกินไป แต่อีกหลายคนที่ยังแสดงกิริยาร่าเริง และพูมใจในการที่ ได้เข้าปฏิบัติการรบ ซึ่งต่อมาอีกหนึ่งสัปดาห์ เหตุการณ์ก็ เปลี่ยนแปลง ทหารกรมนี้ก็ทำการเข้าตีอีก คราวนี้ ทหารเหล่านั้นกลับเย็นผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด ใบหน้าเหี่ยม เกรียม ทุกคนมีอารมณ์ร้อนและพยาบาทพร้อมที่จะตัด สินใจโดยเด็ดขาด เข้าทำการยุกตลุยอย่างกล้าหาญ และสังหารข้าศึกอย่างเลือดเย็น.

การศึกที่ป่าบั่วเย็นโรงเรียนสอนให้ทหารอเมริกันมี ความรู้พิเศษเรื่องการรบในป่า และได้สอนให้แม็คอาเธอร์ รู้ว่ากำลังทางอากาศจะช่วยได้ก็แต่การลำเลียงขนส่งทหาร และเสบียงเพื่อทำการรบในที่ไม่มีถนน และจำเย็นต้องส่ง กำลังข้ามทะเลทางเดียวเท่านั้น การส่งกำลังที่โกโกดา เพื่อช่วยในการเข้าตีบูนาก็เช่นเดียวกัน ต้องใช้การขน

ส่งทางอากาศอยู่ตลอดเวลาจนพลเอก เคนนิย์ (Kenney) ยืนยันว่าถ้าสามารถจัดหาสนามบินในบริเวณฝั่งเหนือเกาะนิวกินีได้แล้ว ท่านสามารถจะทำการขนทหารทั้งกองพลโดยเครื่องบินเพื่อทำการรบในขั้นต่อไปได้สดวก และรวดเร็วขึ้นอีก ท่านนายพลยังมั่นใจอยู่เสมอว่า ถ้าท่านได้รับเครื่องบินขนส่งมีจำนวนมากพอแล้ว ท่านจะขนทหารทั้งกองทัพโดยทางอากาศอย่างเดียว ความประสงค์ของท่านนายพลได้เป็นความจริงในเวลาต่อมา เมื่อได้จัดการ ขยาย สนามบิน ที่ โกโกดาให้กว้างขวาง ขึ้นเรียบร้อยแล้ว กองทัพ อากาศ ที่ ๕ จึงได้ ทำการ ขน ทหารจาก ปอร์ตดาร์วิน ปอร์ตมอเรสบีและโกโกดาไปลงยังสนามบินที่วานีเกลา (Wanigela).

การลำเลียงทหารทางอากาศครั้งนี้ สามารถ ขนได้ คราวละกองพล รวมทั้งพลรบ กิจการช่วยรบ และอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกจากปืนใหญ่อย่างเดียวซึ่งต้องส่งตามไปภายหลังพร้อมกับกระสุน ปืนใหญ่ที่ส่งทางอากาศคราวนี้เป็นปืนอังกฤษขนาด ๒๕ ปอนด์ จำนวน ๒—๓ กระบอก และปืนใหญ่กระสุนวิถีโค้ง ของอเมริกัน ขนาด ๑๓๕ มม.

อีก ๑ กระบอก น้ำหนักของที่ส่งทางอากาศโดยเครื่องบินหรือโดยร่มนั้นเฉลี่ยได้วันละ ๑๑๕ ตัน โดยส่งลงยังฐานทัพล่วงหน้า.

การขนส่งทางอากาศนี้เป็นงานที่ล่อแหลมต่ออันตรายมาก แต่กองทัพอากาศที่ ๕ ก็หาได้ย่อท้อไม่ คงปฏิบัติงานตามหน้าที่ต่อไปจนทหารออสเตรเลีย-อเมริกันสามารถกวาดล้างญี่ปุ่นที่บูนาได้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว พลเอกเบ็ลมีย์จึงได้สดุดีว่า "*กองทัพอากาศที่ ๕ เป็นหน่วยที่กล้าหาญที่สุดในโลกไม่แพ้หน่วยใด*"

เมื่อการต่อต้านของญี่ปุ่นที่ ซานานานดาสิ้นสุดลงแล้ว แม็คอาเธอร์ได้นำผลสำเร็จในการลำเลียงกำลังรบทางอากาศของพลเอกเคนนิย์ออกแถลงการณ์ในวันที่ ๒๔ มกราคม ๑๙๔๓ มีความว่า

"บทเรียนทางทหารที่มีความสำคัญในการยุทธครั้งนี้ คือการใช้กำลังทางอากาศโดยคิดคำนวณอย่างรอบคอบตลอดมา เพื่อให้กำลังทางอากาศทุกส่วนทำงานสอดคล้องกับยุทธวิธีและการส่งกำลังของหน่วยทหารพื้นดิน

การใช้เครื่องมือขนส่งแบบใหม่เช่นนี้ยังขึ้นกับฐานะทางภูมิศาสตร์ของยุทธบริเวณภาคด้วยนี้ เครื่องบินขนส่งได้ทำการลำเลียง

กรมทหารราบ กองพันทหารปืนใหญ่ และต้องใช้เวลานับเป็นเดือน ๆ ในการขนทหารเป็นการประจำข้ามทิวเขาและป่าทึบที่คนเดินผ่านเข้าไปไม่ได้ในบริเวณปาบัว และโดยนำเอาโรงพยาบาลสนามหลายโรงข้ามทะเล สัมภาระอันจำเป็นจำนวนมากมายที่จะต้องนำไปใช้ในแนวหน้า ทำการขนส่งทหารและส่งทหารบาดเจ็บกลับมาแนวหลังได้เรียบร้อยสมบูรณ์

เครื่องบินทิ้งระเบิดก็ได้ออกทำการลาดตระเวนในระยะทางนับร้อยไมล์ และคุ้มครองชายฝั่งเพื่อมิให้เรือรบข้าศึกเข้ามาขัดขวางและทำลายทหารราบฝ่ายเราที่กำลังรุกคืบหน้านั้นได้ การใช้เครื่องบินเช่นนี้จึงนับว่าเป็นการรบแบบใหม่ที่ชี้ให้เห็นทางจะได้ชัยชะนะเด็ดขาดในแปซิฟิค กำลังทางอากาศที่ใช้ในการรุกและการรับความสามารถในการขนส่งที่ใช้ร่วมกับกำลังทางบก เช่นนี้จึงใช้แทนหน่วยทางยุทธวิธีและยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติการได้อย่างกว้างขวางสำหรับทำการรุกอย่างรวดเร็ว และมีอำนาจในการทำลายสูงยิ่งกว่าที่จะทำการรบคืบไปตามเกาะต่าง ๆ ไปทีละเกาะ กำลังทางอากาศเช่นนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับยุทธบริเวณที่ข้าศึกมีที่มั่นกระจายกันอยู่ทั่วไปตามหมู่เกาะต่าง ๆ”

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่ได้ทราบแถลงการณ์ฉะบับนี้แล้วก็เข้าใจได้ทันทีว่า แม็คอาเธอร์จะใช้กำลังทางอากาศทั้งหมดเป็นหลักในการรบต่อไปแทนการใช้ทหารราบดังเช่นการรบที่เมืองบูนาที่แล้วมา.

๕

การยึดได้ป่าบั๋วและการสร้างฐานทัพอากาศบนเกาะนิวกินนี้ทางด้านเหนือนั้น ทำให้แม็คอาเธอร์สามารถดำเนินยุทธการภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกาะนิวกินนี และเกาะนิวบริเทนได้สดวก เพราะบริเวณดังกล่าวนี้เป็นย่านกลาง ซึ่งสามารถจะส่งกำลังทาง อากาศ ออก ปฏิบัติการได้ทุก ทิศ ทุก ทาง ดัง เช่น การ รบ ใน ทะเล บิสมาร์ค (Bismark) เมื่อวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๑๙๔๓ เครื่องบินของสัมพันธมิตรสามารถจม ขบวนเรือ ลำเลียงญี่ปุ่น ๒๒ ลำในบริเวณอ่าวฮวน (Huon) ขณะที่แล่นออกจาก ราบาวล์ (Rabaul) มายัง เล (Lae) เครื่องบินทิ้งระเบิด และเครื่องบิน ขับไล่ได้ลงโจมตี ต่อเนื่องกันไม่ขาดระยะจนเรือญี่ปุ่นจมลงก้นทะเลหมดทุกลำ หน่วยทหารที่มากับขบวนเรือ ๒๒ ลำนี้ คือหน่วยกองพลที่ ๒๐ และที่ ๕๑ ซึ่งมีกำลังประมาณ ๕๑,๐๐๐ คน เมื่อเทียบกับความเสียหายของ สัมพันธมิตรที่เสีย เครื่องบิน ทิ้งระเบิด ๑ เครื่องและเครื่องบินขับไล่ ๓ เครื่องแล้ว ควรจะนับว่า

เป็นการลงทุนที่น้อยที่สุด จำนวนทหารญี่ปุ่นที่ศูนย์เสียไปในชั่วเวลา ๒ วันนี้ เท่ากับจำนวนศูนย์เสียในการรบใหญ่บนป่าบั่วถึง ๕ เดือน (แต่ในขณะนั้นกองทัพญี่ปุ่นยังเรียกทหารเข้ามาเสริมกำลังเพิ่มเติมได้มากกว่าจำนวนที่ศูนย์เสียไปเมื่อคิดเฉลี่ยเป็นสัปดาห์แล้ว) แม็คอาเธอร์ได้ออกคำแถลงการณ์ว่าเป็นความพินาศครั้งใหญ่ของข้าศึก ผลของการรบครั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นความสามารถในการใช้กำลังทางอากาศในระยะไกล.

อย่างไรก็ตามการรบในป่าบนเกาะต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้แม็คอาเธอร์ต้องคิดหาวิธีการพลิกแพลงใหม่ ๆ อยู่เสมอ แม้ว่าจะได้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์การสงครามมามากแล้วก็ตาม แต่การรบบนเกาะเหล่านี้มีลักษณะคล้ายกับการรบในทวีปยุโรป ก็ฉะเพาะการรบในแนวหน้าหรือการรบเป็นพื้นที่เท่านั้น นอกจากนั้นก็เป็นการรบที่ต้องส่งกำลังออกไปในระยะไกลจากฐานทัพมาก ระยะทางที่ผ่านไปนั้นไม่มีผู้คนพักอาศัย ลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าสูงกับภูเขา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่จำกัดอำนาจของหน่วยยานยนต์ที่สหรัฐมีอยู่เหนือกว่าญี่ปุ่น

ทั้งสิ้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่กองทัพต้องการนั้นต้องส่งไปจากฐานทัพในระยะเป็นพัน ๆ ไมล์ ด้วยเหตุนี้การที่ญี่ปุ่นสามารถฉวยโอกาสทำการรุกในระยะต้นแห่งการสงครามก็เพื่อริบเข้ายึดบริเวณที่จะเป็นประโยชน์แก่การตั้งรับในขั้นต่อไป ดังนั้นเมื่อกองทัพของสหประชาชาติจะกลับทำการเป็นฝ่ายรุกจึงต้องตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ แม้ว่าจะได้ส่งหน่วยยานยนตร์และหน่วยยานเกราะเข้าปฏิบัติการในยุทธบริเวณเหล่านี้ก็ดี ก็ยังต้องประสพความยากลำบาก สำหรับการรบในป่าที่ไม่สามารถจะใช้หน่วยยานยนตร์และหน่วยยานเกราะได้เต็มตามความสามารถ

นอกจาก กำลัง ทางอากาศ อย่างเดียว เท่านั้น ที่สามารถ ออกปฏิบัติการได้ทันที เพราะที่หมายยุทธศาสตร์เช่น ทางคมนาคมที่เลาะลัดไปตามชายป่า สนามบิน ท่าเรือ คลังส่งกำลังเท่านั้นสังเกตได้ง่ายจากเครื่องบิน ที่หมาย เหล่านี้จึงเหมาะสำหรับหน่วยที่จะระเบิดทางยุทธศาสตร์.

การใช้ปืนใหญ่นับว่าเกือบไม่ได้ผล เครื่องบินจึง ต้องรับหน้าที่ลงทิ้งระเบิดต่อรังปืนกลและที่ยึดเหนี่ยวของ ทหารญี่ปุ่นแทนการทำลายของปืนใหญ่.

ในการเข็ดยุทธบริเวณขั้นที่๒ เพื่อรุกต่อไปทางเหนือ เข้ายึดเมืองซาลามาว (Salamaua) เมืองเล (Lae) และ เมืองฟินชาเฟน (Finschaven) นั้น แม็คอาเธอร์ได้ใช้ กำลังทางอากาศเข้าโจมตีและปฏิบัติการโดยคำนวณจาก น้ำหนักบรรทุก เช่นการโจมตีเมืองซาลามาวในวันที่๒๓ กรกฎาคม ๑๙๔๓ ได้ทิ้ง ระเบิด เป็นน้ำหนัก ๑๒๓ ตัน ใน วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๑๗๗ ตัน การ ยุทธ ทาง อากาศ ระหว่างวันที่ ๑๔ ถึงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ปรากฏว่าญี่ปุ่น เสียเครื่องบินไป ถึง ๒๕๐ เครื่อง รวมทั้งถูกทำลายใน สนามบินด้วย เมื่อสามารถทำการครอง อากาศในย่าน

ซาลามาวได้โดยเด็ดขาดแล้ว แม็คอาเธอร์จึงกำหนดการรุกใหญ่ในต้นเดือนกันยายนต่อไป.

ในขณะนี้ แม็คอาเธอร์มีกำลังทางเรือมากพอกับกำลังทางบกและทางอากาศแล้ว ผลสำเร็จในการยุทธตามหมู่เกาะต่าง ๆ นั้นเกิดจากการที่แม็คอาเธอร์อำนวยการรบโดยใช้กำลังทางบก เรือ และอากาศเข้าร่วมกันปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นงานในกองเสนาธิการของสัมพันธมิตรก็ปฏิบัติการอย่างคล่องแคล่วในการสั่งการใช้กำลังรบทั้งสามเหล่าได้ถูกต้อง โดยฉะเพาะการรุกของกองทัพนายพลเบ็ลมี่ (Blamey) ในยุทธบริเวณ ซาลามาว-เล นั้น เล่ากันว่าเร็วยิ่งกว่าลมหอย (Faster than gone with the wind) ด้วยกำลังทางอากาศอันเหนือกว่าเช่นนี้จึงทำให้แม็คอาเธอร์สามารถดำเนินการจู่โจมและการหลอกล่อทหารญี่ปุ่นได้สำเร็จ ความคิดในการจู่โจมนี้แม็คอาเธอร์ได้ตกลงใจในขณะที่ไปตรวจการณ์ใกล้ ๆ เมืองซาลามาวและบริเวณแม่น้ำฟรานซิสโค (Francisco) ในเมื่อพิจารณาเห็นว่าสามารถใช้การเข้าตีอย่างธรรมดาได้ การรบครั้งนี้ได้

เริ่มโดยการโจมตีทางอากาศอย่างหนักต่อเมืองซาลามาว และเมืองเล แล้วจึงส่งหน่วยทหารราบออสเตรเลียนและทหารช่างอเมริกันขึ้นยกในบริเวณที่ราบซิงกาว (Singaua) ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองทางตะวันออก ๑๒ ไมล์ ต่อจากนั้นจึงเคลื่อนที่เข้ายึดเมือง ซาลามาว หัวหาดที่ซิงกาวนี้เมื่อสร้างเรียบร้อย และปลอดภัย แล้วก็เย็น อันประกันได้ว่าสามารถตัดเมืองเลให้ขาดการติดต่อกับเมืองซาลามาวได้ โดยญี่ปุ่นไม่สามารถส่งกำลังทางบกจากเมืองเลมาช่วยได้ เกือบจะเย็นเวลาเดียวกันกับการสร้างหัวหาดที่ซิงกาวใกล้จะสำเร็จ แม็คอาเธอร์ได้ส่งทหารร่มส่วนหนึ่งลงในบริเวณหุบเขามาร์คาม (Markham) ข้างหลังแนวรบญี่ปุ่นที่อยู่ทางตะวันตกเมืองเล แม็คอาเธอร์เองได้ไปกับเครื่องบินประจำตัวแบบบ้อมบิน ชื่อ "*บาทาน*" เพื่อสดวกแก่การสั่งการในครั้งนี้.

การรุกโดยทำการโอบ ๓ ทาง ต่อเมืองซาลามาว และเมืองเล เช่นนี้ สามารถล้อมจับทหารญี่ปุ่นได้ทั้งหมด และเมืองทั้งสองได้เปลี่ยนมือมาเป็นของสัมพันธมิตรเมื่อวันที่ ๑๑ และวันที่ ๑๖ กันยายน ตาม

ลำดับ บรรดาทหารที่กลับจากการรบครั้งนี้ได้เล่าว่า เมืองทั้งสองนั้นเต็มไปด้วยสิ่งสลักหักพังและหลุมระเบิดเป็นจำนวนมากมาย ทหารญี่ปุ่นเสียชีวิตไปในการรบมากกว่า ๖,๐๐๐ คน.

โดยไม่ยอมให้ญี่ปุ่นมีเวลาเพิ่มเติมเสริมกำลังบนคาบสมุทร์ฮวน (Huon) แม็คอาเธอร์ได้ริบรุดส่งกำลังส่วนหนึ่งทำการเข้าตีเมืองฟินชาเฟนทันที ส่วนที่เมืองเล ทหารช่างอเมริกันก็ทำงานซ่อมสนามบินอย่างริบด่วนเพื่อใช้ในการส่งทหารร่มลงยึดตำบลกายอาบิท (Kaiapit) สำหรับสกัดการส่งกำลังของญี่ปุ่นที่จะมาช่วยเมืองฟินชาเฟนจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เมืองท่าฟินชาเฟนได้ต้อนรับทหารสัมพันธมิตรอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้มีการรบกับทหารญี่ปุ่นมาเป็นเวลา ๑๑ วันเต็ม อ่าวฮวนและดินแดนส่วนนั้นจึงตกอยู่ในความครอบครองของสัมพันธมิตรโดยสิ้นเชิง.

ยุทธการอันประณีตและเสียกำลังน้อยเช่นนี้ย่อมเป็นบทเรียนที่จะต้องจดจำกันต่อไปว่าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อศึกการณ์ได้ถูกต้องและใช้ความรวดเร็วชะนิดที่ไม่

ยอมให้ข้าศึกตั้งตัวได้นั้น เป็นหลักในการวางแผน งาน
เช่นนี้แหละที่เป็นยอดแห่งความยากของนายทหารเสนา-
ธิการ ชัยชะนะอันภาคภูมิใจครั้งนี้ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์
ออสเตรเลียผู้หนึ่งสรรเสริญว่า ช่างกระทำได้งดงาม
ราวกับนางระบำออกลีลาศ พลจัตวาชาลส์ เอ วิลโลบี้
(Charles A. Willoughby) หัวหน้าแผนกข่าวกองบัญชา
การสัมพันธมิตร ประจำ ออสเตรเลีย ผู้นิพนธ์หนังสือ
Maneuver อันเป็นที่นิยมกันนั้นก็ได้ยืนยันต่อบรรดาผู้สื่อ
ข่าวหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๑๙๔๓ ว่า
การรบครั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นสมรรถภาพในการ
ประสานงานระหว่างกำลังทางบก เรือ อากาศ อย่าง
แน่นแฟ้นซึ่งยังไม่มีครั้งใดในสงครามสมัยนี้เคย กระทำ
ได้ผลดีมาก่อนเลย หัวหน้าแผนกข่าวได้จบการให้
สัมภาษณ์ในวันนั้นว่า

"*แม็คอาเธอร์เป็นศิลปินแห่งสงคราม เสมอกับ
จอมทัพทั้งหลายในประวัติศาสตร์ เช่น นะโปเลียน
และชุนพลลี* (Lee) *ของอเมริกา.*"

ความสามารถของแม็คอาเธอร์ครั้งนี้ก็คือการ

เฉลี่ยกำลังรบทั้งสาม (บก เรือ อากาศ) ได้อย่างเหมาะสมสำหรับยุทธบริเวณคราวหนึ่ง ๆ ดังนั้นความผิดพลาด ความครุมเครือในกิจการทหารจึงหาไม่ได้จากกองบัญชาการของแม็คอาเธอร์.

๖

ขณะที่พลเอก แม็คอาเธอร์กำลังอำนวยการยุทธตามแผนเข้าแย่งเกาะนิวกินีคืนจากญี่ปุ่นอยู่นั้น นาวิสหรัฐก็ได้เสริมกำลังเรือรบในแปซิฟิคเพิ่มจำนวนขึ้นตามลำดับ หลังจากที่ได้ทำการขับเคี่ยวกันอย่างรุนแรงมาแล้วหลายเวลา เกาะกัวดาลคานาล ก็ได้ตกอยู่ในกำมือของหน่วยกองทัพบกและหน่วยพรรคนาวิกโยธินอเมริกันโดยสิ้นเชิง เนื่องจากเขตต์รับผิดชอบของแม็คอาเธอร์ได้ขยายไปถึงเส้นแล็ตติจูด ๑๖๐ องศาตะวันออก และเส้นเขตต์นี้ได้ผ่านเกาะกัวดาลคานาลด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดหน่วยสำหรับทำการปกครองขึ้นอีกหน่วยหนึ่ง บัดนี้ ก็ถึงทีของอเมริกันบ้างละ

กำลังรบของสัมพันธมิตร จึงทำการรุกจากเกาะกัวดาล-คานาล พุ่งไปทางตะวันตกและทางเหนือต่อไปอีก แม็คอาเธอร์จึงต้องเข้าบัญชาการยุทธในบริเวณใหม่ในหมู่เกาะโซโลมอนต่อไป.

ราบาวล์ (Rabaul) ฐานทัพใหญ่ของญี่ปุ่นในหมู่เกาะนิวบริเทน (New Britain) นั้น แม็คอาเธอร์สามารถส่งกำลังรบเข้าโจมตีได้โดยต่อเนื่องไม่ขาดระยะ ดังนั้นในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ทัพผสมอเมริกัน -- ออสเตรเลียนจึงขึ้นเกาะโตรเบริยน (Trobriand) และเกาะวู๊ดล๊าค (Wood Lark) ได้ และจัดสร้างฐานทัพอากาศขึ้นอย่างริบด่วน ต่อจากการส่งกองเรือรบของสหรัฐเข้าโจมตีหน่วยทหารญี่ปุ่นยนเกาะกิลเบิต (Gilberts) แตกพ่ายไปแล้วในเดือนพฤศจิกายน แม็คอาเธอร์ก็ได้เตรียมแผนการสำหรับขึ้นตัวเกาะนิวบริเทนเอง โดยจัดกองทัพผสม มีหน่วย พรรคนาวิกโยธิน และหน่วย ทหารบก ของกองทัพสหรัฐที่ ๖ (พลโท วอลเตอร์ ซี. ครูเก้อร์ Walter C. Krueger) ในบังคับ พลจัตวา ยูเลียน ดับบลิว คันนิงแฮม (Julian W. Cunningham) ทำการขึ้นบก

บนคาบสมุทร์อะราวิ (Arawe) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม โดยการระดมยิงอย่างรุนแรง ของปืนเรือ และการทิ้งระเบิดอย่างหนักของฝ่ายสัมพันธมิตร ครั้นแล้วจึงได้ทำการระยายพลขึ้นยกยึดตัวเกาะนั้น เหตุนี้จึงทำให้จำนวนทหารฝ่ายสหประชาชาติเสียชีวิตและบาดเจ็บมีน้อยกว่าที่คาดหมาย นับว่าเป็นคราวเคราะห์ร้ายของทหารญี่ปุ่นที่สัมพันธมิตรยึดสนามบิน บนเกาะ อะราวิได้ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม แม็คอาเธอร์จึงได้โอกาสหันไปใช้กำลังทางอากาศโจมตีแหลมกล๊อซสเตอร์ (Gloucester) ทันที.

ลูกระเบิดมีน้ำหนักถึง ๔๐๐ ตันได้ทิ้งลงไปยังหน่วยทหารญี่ปุ่นในยุทธบริเวณนี้ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม โดยนักบินสัมพันธมิตร และอีก ๓๐๐ ตัน ในวันที่ ๒๓ เดือนเดียวกัน หลังจากนั้น ๔ วัน หน่วยพรรคนาวิกโยธินของสหรัฐในยังคับพลตรี ดับบลิว เอช รูเปอร์ตัส (W. H. Rupertus) ก็ทำการขึ้นยกทางฝั่งตะวันออกและตะวันตกของแหลมกล๊อซสเตอร์ และถูกต้านทานอย่างทรหดเพียง ๓ วันเท่านั้น ก็สามารถเข้ายึดสนามบินได้ และรุกเคลื่อนที่ต่อไปยังอ่าวบอร์เกน (Borgen).

ต่อจากนี้ แม็คอาเธอร์จึงแยกส่งกำลังออกจากศูนย์บัญชาการกลางเป็นสองทาง ในวันที่ ๒ มกราคม ๑๙๔๔ โดยส่งหน่วยในกองทัพที่ ๖ ของสหรัฐขึ้นยกที่ตำบลซายดอร์ (Saidor) ห่างจากเมืองมาดัง (Madang) ไปทางตะวันออกเฉียงใต้ ๕๕ ไมล์บนเกาะนิวกินี และอีกหน่วยหนึ่งเป็นทหารออสเตรเลีย ลำเลียงทางอากาศ ลงที่ตำบลหนึ่งห่างจากซายดอร์ ทางตะวันออกเป็นระยะทาง ๑๔ ไมล์ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ หน่วยนี้มีหน้าที่เข้าสมทบกับทหารอเมริกันณที่นั้น เพื่อเข้ายึดคายสมุทร์ช่วนให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ เมื่อการศึกในยุทธบริเวณนี้ได้ยุติลงแล้ว กองบัญชาการของแม็คอาเธอร์ได้เสนอรายงานการรบบนเกาะนิวกินีในรอบ ๑๘ สัปดาห์ว่า กองทัพสัมพันธมิตรสามารถทำลายกำลังทหารญี่ปุ่นได้ มีจำนวนถึง ๑๔,๐๐๐ คน.

ในที่สุด ทหารญี่ปุ่นบนเกาะโซโลมอนก็ถูกล้อมจับได้หมด กำลังของสหรัฐอีกส่วนหนึ่งได้ขึ้นยกบนเกาะมาแชล (Marshall) เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๑๙๔๔ และได้ยึดเมืองควาเจลิน (Kwajaline) ขณะเดียวกัน

กำลังทางอากาศของสัมพันธมิตรก็ลงโจมตีเมืองราบาวล์ตลอดเวลา ทำให้ข้าศึกใช้ท่าเรือได้ด้วยความลำบากและได้รับความเสียหายมาก หน่วยลาดตระเวนทางอากาศได้รายงานเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ว่า ข้าศึกกำลังถอนเรือรบและเรือลำเลียงออกไปจากท่าเมืองราบาวล์ ดังนั้นการรุกเพื่อเข้ายึดเมืองราบาวล์จึงต้องกระทำติดต่อกันไปตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ หลังจากทหารอเมริกันยึดได้หมู่เกาะนิสเสน (Nissen) แล้ว การรุกครั้งนี้ทำให้ทหารญี่ปุ่นจำนวนประมาณ ๒๒,๐๐๐ คนที่กระจายกันอยู่บนเกาะชัวเซิล (Choi Seul) เกาะชอต-แลนด์ (Shot Land) เกาะบูเกนวิล (Bougainville) และเกาะบูคา (Buka) ถูกตัดขาดออกจากกำลังส่วนใหญ่ แม็คอาเธอร์นั้นมีความพอใจเป็นอันมากในผลสำเร็จครั้งนี้ ได้แถลงว่า "กล่าวในด้านยุทธศาสตร์ส่วนรวมแล้ว ชัยชะนะครั้งนี้ได้จบการยุทธในหมู่เกาะโซโลมอนโดยสมบูรณ์."

ณ บัดนี้ ลวดลายในการยึดกลับคืนหมู่เกาะในแปซิฟิคเริ่มปรากฏให้เห็นชัดขึ้นแล้ว กองบัญชาการสูงสุด

ของสัมพันธมิตร เลิกยุทโธบายยึดกลับคืนทีละเกาะตามลำดับซึ่งใช้อยู่ก่อนนั้นเสียแล้ว เพราะการมีเครื่องบินลำเลียงเป็นจำนวนมากนั้น ย่อมทำให้สัมพันธมิตรสามารถส่งกำลังทางอากาศลงโจมตีหมู่เกาะเหล่านั้นได้ทันที ซึ่งจะเป็นการบังคับ ทหารญี่ปุ่น บนเกาะใกล้เคียง นั้น ต้องอยู่โดดเดี่ยว ในที่สุดทหารญี่ปุ่นส่วนนี้ก็จะหมดกำลังไปเอง อันเนื่องจากไม่ได้รับสัมภาระเพิ่มเติม กับขาดกำลังทางอากาศ ของฝ่ายตน เข้าร่วมในการ รบ สนับสนุน อีกด้วย รวมทั้งการที่เรือพาณิชย์ของ ญี่ปุ่นได้รับ ความ เสีย หาย อย่างมากมายด้วยแล้ว ก็ยิ่งไม่มีหวังที่จะทำการส่งเสบียงสัมภาระเพิ่มเติมให้แก่ทหารส่วนนี้ได้ ถึงกระนั้น ญี่ปุ่นก็ยังไม่หมดความพยายาม ได้สร้างเรือไม้สำหรับทำการส่งลำเลียงต่อไป แต่ปัญหาการส่งกำลังในแปซิฟิคนี้ยิ่งนานไปก็ยิ่งต้องกระทำกันเป็นการใหญ่ ซึ่งอำนาจการครองอากาศย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด (ในเรื่องนี้ด้วย).

เมื่อปรากฏว่ากำลังทางอากาศเป็นปัจจัยสำคัญเช่นนี้แล้ว ต่อมามีชัยสัมพันธมิตรก็ระดมกำลังทางอากาศจนมีจำนวนมากกว่าญี่ปุ่นตลอดไปทุกยุทธภูมิในแปซิฟิค

ขบวนลำเลียงทางเรือของญี่ปุ่น ส่วนหนึ่งได้พยายามหนีออกจากเมืองท่าราบาวล์ ก็ได้ประสพการต้อนรับจากเครื่องบินทิ้งระเบิดของสัมพันธมิตรในวันที่ ๑๕—๑๖ กุมภาพันธ์ไปมาก ๑๕ ลำ เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าญี่ปุ่นมีกำลังรบน้อยกว่าฝ่ายสหประชาชาติทั้งในจำนวนเครื่องบินและเรือรบ กำลังทางอากาศของสหรัฐอเมริกันส่วนหนึ่งได้โจมตีเกาะทรุค (Truk) เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ และกำลังทางเรืออีกส่วนหนึ่งก็ได้ระดมยิงเมืองราบาวล์และเมืองคาเวียง (Kavieng) ในวันเดียวกัน การโจมตีของสัมพันธมิตรทั้งสามแห่งในคราวเดียวกันนี้ทำให้เสนาธิการกองทัพบกและกองทัพเรือของญี่ปุ่นถูกปลดออกจากตำแหน่งทันที.

ฉวยโอกาสขณะที่ญี่ปุ่นกำลังกะปลกกะเปลี้ยเสียเปรียบอยู่นี้ พลเอกแม็คอาเธอร์ จึงสั่งให้ขัดกำลังส่วนหนึ่งทำการขึ้นเกาะแอดมิราลตี้ (Admiralty) ซึ่งอยู่ทางเหนือเกาะนิวบริเทนในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ กำลังที่เข้าปฏิบัติครั้งนี้คือกองพลทหารม้าที่ ๑ ของสหรัฐในบังคับพลตรี ไอ ปาลมเมอร์ สวิฟท์ (I. Palmer Swift)

ทำการขึ้นเกาะลอส นิกรอส ภายใต้ความคุ้มครองและการสนับสนุนของทัพอากาศและนาวิสหรัฐ สู้รบกันอยู่เพียง ๙ วันก็ยึดเกาะนี้ได้โดยสมบูรณ์.

ขณะที่การณรงค์ได้เปลี่ยนสภาพไปโดยรวดเร็วนั้น พลเรือเอก เชสเตอร์ ดับ บลิว นิมิตซ์ (Chester W. Nimitz) แม่ทัพเรือสหรัฐได้แถลงแก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๑๙๔๔ ว่าอุปสรรคสำคัญในการดำเนินสงครามภาคแปซิฟิคนี้มิใช่อยู่ที่การต้านทานหรือกำลังของข้าศึก แต่เป็นเพราะความกว้างใหญ่ไพศาลแห่งมหาสมุทรเท่านั้นเอง.

๗

พลเอก แม็คอาเธอร์ ได้จาก สหรัฐอเมริกามาเป็นเวลาหลายปีแล้ว เขาใช้เวลาส่วนมากในการบัญชาการรบในสงครามโลกครั้งนี้ร่วม กับทหาร ออสเตรเลีย อย่างใกล้ชิด จึงเป็นการสมควรที่จะนำเอาความคิดเห็นของนัก หนังสือพิมพ์ ออสเตรเลีย ซึ่ง กล่าวขวัญ ถึงนักรบ

อเมริกันผู้นี้ เกี่ยวกับอุปนิสัยและความสามารถของแม็คอาเธอร์ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย.

ชาวออสเตรเลียส่วนมากมีความรู้สึกว่า แม็คอาเธอร์ยังเป็นสิ่งลึกลับสำหรับพวกเขาอยู่ "*ถึงแม้ชื่อเสียงของเขาโด่งดังจนไม่มีใครจะเทียมเท่า*" แต่ชาวออสเตรเลียก็ยังค้นไม่พบว่า แม็คอาเธอร์ทำงานอย่างใดจึงได้ผลดีเกินคาด สำหรับนายกรัฐมนตรี ยอน เคอร์ทินนั้นได้มอบ ความไว้วางใจแก่ แม็คอาเธอรอย่างถึง ขนาด "*อาจตัด แขนขวาให้ ได้ถ้า แม็คอาเธอร์ ต้อง ประสงค์*" ชาว ออสเตรเลีย รู้สึก ภาค ภูมิใจ ในการ ปฏิบัติ ของ ชาว อเมริกันและขอบคุณคนเหล่านั้นอย่างสูงยิ่ง ส่วนการปฏิบัติ ร่วมกัน ของหน่วย ทหารอากาศ อเมริกัน—ออสเตรเลียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นนักบินขับไล่ นักบินลำเลียง หรือเหล่าช่างเครื่อง ก็ได้แสดงประสิทธิภาพและวิธีการณ์ใหม่ ๆ และจารึกไว้ในประวัติศาสตร์แห่งยุทธบริเวณแปซิฟิคตะวันตกเฉียงใต้ ถ้าผู้สื่อข่าวอเมริกันคนใดส่งข่าวออกไปด้วย ความเข้าใจ ผิดว่า การรบ อย่าง ทรหดในยุทธภูมิ นิวกินนี้ มิทหาร ออสเตรเลีย เข้าปฏิบัติการร่วม

ด้วยเป็นส่วนน้อยแล้ว แม็คอาเธอร์จะบังคับให้แก้ข่าวนั้นทันที (ทั้งนี้เพราะทหารออสเตรเลียได้เข้าร่วมรบถึง ๕ ใน ๖ ส่วน) ในทางส่วนตัวแล้ว นายพลแม็คอาเธอร์มีความสนิทสนมกับนายพล "*ไทฟอยด์ ทอม*" เบ็ลมีย์ ผู้บัญชาการทหารออสเตรเลียในขั้นสหาย ฉะนั้น ทหารออสเตรเลียจะยังเกิดความไม่พอใจอย่างยิ่ง ในเมื่อผู้สื่อข่าวออสเตรเลียคนใดได้กล่าวถึง "*ความหลัง*" ของนายพล แม็คอาเธอร์ แม่ทัพทั้งสองนี้ได้กลมเกลียวกันบัญชาการรบ ตลอดจนนายทหารทั้งสองฝ่ายก็มีความเข้าใจอันดีต่อกัน จึงทำให้การปกครองบังคับบัญชาและการรบประสพชัยชะนะ.

เมื่อแม็คอาเธอร์มาถึงออสเตรเลียในปี ๑๙๔๒ นั้น ชาวออสเตรเลียยอมรับนับถือว่าเป็นแม่ทัพผู้ยิ่งใหญ่ของโลก แต่เมื่อการสงครามภายใต้ความบังคับบัญชาของแม็คอาเธอร์ดำเนินไปได้ ๒ ขวบปีแล้ว ความเข้าใจในเรื่องนี้ของชาวออสเตรเลียก็มีแต่เพิ่มทวีขึ้น.

การสงครามในระยะนั้น (๑๙๔๒) ยังไม่มีใครใครสามารถพยากรณ์ได้ว่า แม็คอาเธอร์จะแสดงบทบาท

พิชิตศึกครั้งนี้โดยวิธีใด ในเมื่อแผนความคิดที่จะดำเนินการสงครามต่อญี่ปุ่นนั้นก็ยังปฏิบัติไม่ได้เต็มขนาดเพราะมีอุปสรรคอยู่นานาประการ ไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้แม็คอาเธอร์พอใจเท่ากับการที่จะนำกองทัพกู้อิสสรภาพกลับคืนไปฟิลลิปปินส์ ซึ่งครั้งแรกแม็คอาเธอร์ต้องปราชัยอย่างย่อยยับมาแล้วในตอนต้นของสงครามนี้ การปราชัยครั้งนั้นเป็นบทเรียนที่มีค่าสูงสุดในชีวิตทหารของแม็คอาเธอร์ มิแม่ทัพจำนวนน้อยคนนักที่โชคชาตาได้อำนวยให้เขามาทำการรบชะนะกู้อิสสระภาพให้แก่แว่นแคว้นที่เขาเคยพ่ายแพ้ให้แก่ศัตรูนั้น กลับคืนได้.*

ผลการปฏิบัติของแม็คอาเธอรแต่ต้นมาจนถึงวันนี้แสดงให้เห็นว่าได้เรียนรู้จากความซ้ำซองในการรบและ

---

* กองทัพเรืออเมริกัน ๒ กอง พร้อมทั้งฝูงบินนาวีได้บุกทะลวงเข้ากระทำยุทธนาวีกับกองเรือรบญี่ปุ่นในน่านน้ำฟิลลิปปินส์ สหนาวีรัฐ กองหนึ่งตีฝ่ากองเรือรบญี่ปุ่นเข้าไปได้ และส่งพรรคนาวิกโยธินและเหล่าทหารบกขึ้นเลเตย เกาะน้อยในใจกลางหมู่เกาะฟิลลิปปินส์ได้ และเมื่อตั้งฐานทัพที่เลเตยได้แล้ว อเมริกันก็เริ่มกวาดล้างญี่ปุ่นออกไป จนสามารถยกพลขึ้นเกาะลูซอนได้ การสู้รบได้ดำเนินไปอย่างรุนแรงและทรหดยิ่ง จนกระทั่งอเมริกันได้ชัยชะนะ.

การใช้ศักย์สงครามให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น เช่นการใช้กำลังทางอากาศได้อย่างถูกต้องที่สุด เมื่อย้อนดูชีวะประวัติของแม็คอาเธอร์แล้ว ก็เห็นว่าแปลกประหลาดกว่านายพลคนอื่น ๆ เขาได้ก้าวเข้ามาในตำแหน่งแม่ทัพผู้อำนวยการสงครามในยุทธบริเวณ โดยได้ผ่านงานในตำแหน่งสูงสุดของกองทัพบกสหรัฐในยามปกติมาแล้ว ในระหว่างนายทหารอเมริกันชั้นแม่ทัพด้วยกันในขณะนี้ ก็มีเขาผู้เดียวเท่านั้นที่ได้เคยเป็นผู้บัญชาการกองพลนำทหารเข้าทำการรบมาแล้วในสงครามโลกครั้งที่ ๑ แต่ในสงครามครั้งนี้ แม็คอาเธอร์ต้องศึกษาถึงการพ่ายแพ้อย่างอดทน ตลอดมาในการที่ฝ่ายข้าศึกได้ชัยชะนะทุกด้าน เพราะมีแสนยานุภาพเหนือกว่าทุกทางในการดำเนินสงครามสมัยใหม่เช่นนี้ ครั้นแล้วก็ถึงเวลาของแม็คอาเธอร์บ้าง ภายหลังที่จัดหน่วยรบพร้อมทั้งยุทโธปกรณ์ทันสมัยครบถ้วน สำหรับดำเนินยุทธการผสมแล้ว กองทัพอเมริกัน—ออสเตรเลียน ก็ออกปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว ซำนิซำนาญ เสียชีวิตและกำลังพลน้อยที่สุด ไล่ต้อนกองทัพแห่งจักรวรรดิอาทิตย์อุทัย

ออกไปพ้นน่านน้ำแปซิฟิค และต้องยอมจำนนหลังจากที่ได้ลิ้มรสระเบิดปรมาณูเพียง ๒ ลูกเท่านั้นเอง.

แม็คอาเธอร์ มีความสามารถพิเศษประจำตัวอยู่หลายประการ เช่นมีทัศนะไกลวินิจฉัยเหตุการณ์ได้ถูกต้อง มีเสน่ห์และวาจาคมคาย ซึ่งเป็นสิ่งนำไปสู่ชัยชะนะ เขาจึงเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็น ยอดขุนศึก ในปัจจุบันนี้.

ไอเซนฮาว

การร่วมมืออย่างแน่นแฟ้นระหว่างกองทัพของสหประชาชาติ ในความอำนวยการของแม่ทัพผู้นี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสิ่งเดียวในการดำเนินสงครามจนถึงชัยชะนะ.

๑

นายทหารบก นายทหารเรือ หรือ นายทหารอากาศ ก็ตาม ย่อมสามารถศึกษากิจการในหน้าที่ของตนได้ ในเวลาปกติ และหาความชำนาญเพิ่มเติมได้ในเวลาทำการประลองยุทธ แต่เมื่อต้องทำสงครามรวมหมู่ (Coalition War) แล้ว นายทหารที่จะเป็นแม่ทัพภาค (หรือผู้บัญชาการยุทธบริเวณ) ของสัมพันธมิตรฝ่ายประชาธิปไตย ย่อมจะหาโรงเรียนเพื่อศึกษากิจการในหน้าที่ของตนมาล่วงหน้าก่อนนั้นไม่ได้ นอกจากจะขวนขวายศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และปฏิบัติการที่

พิจารณาว่าเหมาะสมแล้วนั้นพร้อมกันไปในเวลาสงคราม และก็มีวิธีอย่างเดียวเท่านั้น.

รัฐบาลฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการแสวงหาแม่ทัพผสม หรือ ผู้บังคับบัญชาลักษณะนี้ได้ร่วมกันเลือกเฟ้นนายทหารผู้ใหญ่ในหมู่ประเทศสัมพันธมิตรมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ก็ไม่สามารถกำหนดตัวลงไปได้ เพราะต้องคอยดูต่อไปจนกว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ จะพิสูจน์ได้ว่า นายทหารผู้ซึ่งถูกกำหนดตัวไว้นั้นจะมีคุณสมบัติตรงตามความประสงค์ ส่วนวิธีการคัดเลือกอย่างธรรมดาที่ใช้กันทั่วไปนั้น นับว่ายังไม่เย็น การเพียงพอสำหรับคัดเลือกผู้ที่จะมาครองตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสุดสูงของสหประชาชาติ.

ก็ถ้าเช่นนั้น ผู้ที่จะรับหน้าที่นี้ จะต้องมีคุณวุฒิอะไรบ้าง เพื่อที่ตนจะได้สามารถบัญชางานในการยุทธผสม ในสงคราม รวม หมู่ สมัยใหม่ จน ชระสพ ผล สำเร็จ ผู้แทนของสัมพันธมิตรได้ตกลงกันว่า บุคคลผู้นั้น

จะต้องเย็นผู้รอบรู้ทั้งทางทฤษฎี และทางปฏิบัติในสงครามสมัยใหม่.

จะต้องรู้ถึงขีดกำหนดความสามารถของเหล่าทหารและอาวุธทุกชะนิด ว่าสมรรถภาพอันแท้จริงนั้นสูงสุดเพียงแค่ไหน.

จะต้องสามารถจัดและดำเนินการปกครองหน่วยบัญชาการชั้นเหนือสุดนั้นได้.

จะต้องสามารถจัดหน่วย และดำเนินการปกครองหน่วยทหารขนาดใหญ่ที่สุดได้.

จะต้องดำเนินงานไปโดยความรวดเร็ว แต่ขณะเดียวกัน ก็ต้องเย็นผู้ประสานงานและมีชั้นเชิงในการฑูต รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวด้วย.

จะต้องมีความเข้าใจในกิจการยังคับบัญชาอันเย็นส่วนรวม.

จะต้องมีความแม่นยำในการงาน.

จะต้องมีทัศนะอันไกลไปกว่าบรรดาแม่ทัพนายกองในสงครามอดีต.

จะต้องปฏิบัติงานโดยไม่เหน็ดเหนื่อย มีความอดทนเข้มแข็ง แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา.

จะต้องรู้จักคุณค่า ว่าอะไรคืออะไรเลว รู้จักรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างแท้จริง.

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องรวมอยู่ในบุคคลคนเดียว นอกจากนั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนทั่ว ๆ ไปจากหน่วยต่าง ๆ ในบังคับบัญชาของตน และเมื่อถึงชั่วโมงอันสำคัญที่สุดที่จะต้องให้หน่วยทหารเข้าทำการรบแล้ว ตนก็จะต้องมีใจอันเด็ดเดี่ยว และเชื่อมั่นในผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งปวงว่าจะช่วยเหลือตนได้ในยามคับขัน.

จะมีใครกล้าปฏิเสธว่าพันโทผู้หนึ่งในกองทัพสหรัฐ ชื่อว่า ดไวท์ ดี. ไอเซนฮาว (Dwight D. Eisenhower) ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับการกรมทหารราบในปี ๑๙๔๐ นั้น ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กล่าวมาแล้วทุกประการ นายทหารหนุ่มซึ่งเป็นคนเปิดเผย ไม่ถือตัว และพร้อมจะหัวร่อหรือหน้าบึ้งได้ตามลักษณะการที่เกิดขึ้นฉะเพาะหน้า ในระยะ ๒ ปีต่อมา นายทหารผู้ซึ่งไม่ใคร่มีคนรู้จักนี้ ได้เป็นผู้อำนวยการยุทธผสมโดยใช้กำลังทหารทั้งสามเหล่า คือ ทัพบก เรือ และอากาศยกพลขึ้นบกในด้านอาฟริกาเหนือสำเร็จ การยุทธผสม

ครั้งนี้ได้กลายเป็นมาตรฐานแบบฉะบับสำหรับแม่ทัพในอนาคตต่อไป แผนการคัดเลือกและการฝึกนายทหารของกองทัพบกจะมีลักษณะอย่างใดนั้นเราไม่คำนึงถึง แต่เราควรจะภูมิใจที่พลเอกมาร์แซล (Marsball) เสนาธิการทหารบกแห่งสหรัฐอเมริกา สามารถมองเห็นนายทหารผู้ซึ่งมีผู้รู้จักน้อย และไม่เคยนำทหารเข้าทำการรบเลยสักครั้งนั้นว่าเป็นคนมีความสามารถในการอำนวยการสงครามขนาดใหญ่ ในลักษณะที่สหรัฐเองก็ไม่ได้เตรียมแผนไว้ล่วงหน้า เซอร์ซิลล์นายกรัฐมนตรีอังกฤษก็ได้รับรองและเห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งครั้งนี้ ทันทีโดยปราศจากข้อทักท้วง หรือเกี่ยงงอนว่าควรจะสำรองตำแหน่งนี้ไว้ให้นายทหารอังกฤษ การสนับสนุนไอเซนฮาวเช่นนี้ย่อมหมายถึงการยินยอมให้เข้ายังคับบัญชาบรรดานายทหารอังกฤษ ผู้ซึ่งผ่านการรบอย่างช่ำชองและกว้างขวางมาแล้วนั้นด้วย.

ความจริงนั้น นายทหารอเมริกันที่ได้เลื่อนยศเร็วกว่านายพลไอเซนฮาว ในระยะสองสามปีที่แล้วมาก็ยังมีอีก แต่นายทหารเหล่านั้น ไม่มีใครเลยจะได้รับ

หน้าที่ๆ มีความรับผิดชอบ และเขตต์ปฏิบัติงานกว้างขวางเท่าเทียมกับนายพลผู้นี้.

ฉะนั้น ความสามารถของไอเซนฮาวที่กล้าเข้าผจญกับการทดลอง อันไม่รู้ล่วงหน้าได้นั้น ย่อมเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่า ไอเซนฮาวก็เป็นหนึ่งในบรรดาผู้บังคับบัญชาทหารชั้นสูง (Great Soldier-Administrators) ของสมัยปัจจุบัน.

๒

จังหวัดเดนิซัน (Denison) มลรัฐ เท็กซัส (Texas) เป็นถิ่นกำเนิดของ ดไว้ท์ เดวิด ไอเซนฮาว (Dwight David Eisenhower) เขาเกิดเมื่อวันที่๑๔ตุลาคม ๑๘๙๐ บิดาเป็นวิศวกรก่อสร้างชื่อ เดวิด เย ไอเซนฮาว (David J. Eisenhower) มารดาชื่อ ไอดา สโตเวอร์ (Ida Stover) ไอเซนฮาวสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบกเวสท์ปอยท์ ปี ๑๙๑๕ โดยสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งในรุ่นสาม สำหรับชั้นสุดท้าย เขาไม่ได้มีโอกาส

ไอเซนเฮาว

ไปประเทศฝรั่งเศสในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ ก็จริง แต่ก็ได้รับหน้าที่อันสำคัญในการจัดหน่วยรถถังซึ่งต่อมาได้เป็นหน่วยสำคัญของกองทัพบก ส่วนตัวเขาเองก็ได้เป็นผู้บังคับศูนย์การผึกรถถังที่จังหวัดโคลท์ (Colt) ในมลรัฐ เพนซิลวาเนีย (Pennsylvania) เพราะความสามารถพิเศษของเขาในการอำนวยการผึกที่ศูนย์นั่นเอง จึงทำให้ได้รับเกียรติยศว่าเป็นผู้จัดหน่วยรถถังมือหนึ่ง และได้รับอิสรียาภรณ์ "Distinguished Service Medal" ในฐานะที่สามารถอำนวยการปกครองอย่างดีเลิศ และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเห็นการณ์ไกล.

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ เขาได้รับตำแหน่งผู้บังคับหน่วยรถถังที่ ฟอร์ต มีด (Fort Meade) มลรัฐ แมริแลนด์ (Maryland) ต่อมาได้ย้ายไปเป็นผู้ช่วยผู้บังคับการ แคมพ์ แกลลาร์ด (Camp Gaillard) ในภาคคลองปานามา เนื่องจากการทำงานของไอเซนฮาวปรากฏเป็นที่เชื่อถือของผู้บังคับบัญชามาก เขาจึงได้เข้าศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารบกและโรงเรียนป้องกันอาณาจักร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็เข้าประจำสำนัก

งานรัฐมนตรีช่วยว่าการกลาโหมเป็นเวลา๓ปี ซึ่งในระยะเวลานี้เพื่อประโยชน์ของงานในหน้าที่ เขาได้เข้าศึกษาในโรงเรียนอุตสาหกรรมของกองทัพบกด้วย ประวัติอันงดงามของไอเซนฮาวน์เองทำให้ พลเอกแม็คอาเธอร์ขอตัวเขาไปประจำกรมเสนาธิการทหารบกตั้งแต่ปี ๑๙๓๓ ถึง ๑๙๓๕ (แม็คอาเธอร์เป็นเสนาธิการ ระหว่างปี ๑๙๓๐ – ๑๙๓๕) เมื่อแม็คอาเธอร์พ้นตำแหน่งเสนาธิการไปแล้ว ไอเซนฮาวก็ได้ย้ายไปเป็นผู้ช่วยที่ปรึกษาการทหารในประเทศฟิลลิปปินส์เป็นเวลาถึง ๔ ปีครึ่ง งานในประเทศฟิลลิปปินส์ครั้งนี้เขาได้จัดระบบสนามบินต่าง ๆ จนเป็นการเรียบร้อย ในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๔๐ เขากลับมาสหรัฐอีก และรับตำแหน่งผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑๕ ณะฟอร์ตลิวิส (Fort Lewis) ในมลรัฐวอชิงตันอยู่ประมาณสองสามเดือน ต่อจากนั้นก็ย้ายไปเป็นเสนาธิการกองพลที่ ๓ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนมิถุนายน ๑๙๔๑ จึงได้รับตำแหน่งเสนาธิการกองทัพน้อยที่ ๙ ขณะนี้ได้รับยศพันเอกชั่วคราว จน

ถึงวันที่ ๒๔ มิถุนายน จึงย้ายไปเป็นเสนาธิการกองทัพที่ ๓.

การประลองยุทธในฤดูใบไม้ร่วงปี ๑๙๔๑ ในมลรัฐหลุยเซียนา (Louisiana) นี้เอง ที่นำชื่อเสียงอันรุ่งโรจน์มาให้ไอเซนฮาว เขาได้ทำหน้าที่เป็นเสนาธิการของพลเอก วอลเตอร์ ครูเกอร์ (Walter Krueger) และสามารถอำนวยการประลองยุทธ โดยใช้กำลังทหารในกองทัพที่ ๓ ซึ่งมีจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คน ได้อย่างคล่องแคล่วมีปฏิภาณและสนุกสนานไปด้วย ซึ่งก่อให้เกิดความพอใจแก่บรรดานายทหารชั้นผู้ใหญ่ ที่ไปชมในคราวนั้น เมื่อเสร็จการประลองยุทธแล้ว ไอเซนฮาวก็ได้รับยศเป็นพลจัตวาทันที ความสามารถอันยอดเยี่ยมของเขานี้เองที่ทำให้ ต้อง ย้ายไป เป็น หัวหน้าแผนก วาง แผนการสงคราม (War Plan Division) เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เกิดแล้วไม่นานนัก.

ชาวอเมริกัน น้อยคนนักที่จะเข้าใจว่าก่อน ที่สหรัฐจะเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้นั้น จะต้องมีการปฏิวัติการวางแผนต่าง ๆ อย่างมากมายเสียก่อนเพียงใด การ

ที่จะบังคับให้กองทัพของเราละทิ้งหน้าที่ยุทธวิธีโบราณอันกำหนดให้มีความรัยผิดชอบจำกัด แล้วเปลี่ยนมาเป็นกองทัพที่สามารถอำนวยการรบได้ทุกยุทธวิธีในสงครามรวมหมู่ทั่วทั้งพิภพนั้น ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี.

ทั้งที่ไอเซนฮาวเป็นคนเก่งอย่างหาตัวจับยากก็ตาม พอเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าแผนกวางแผนการสงครามแล้ว ไอเซนฮาวก็ต้องทำงานอย่างหามรุ่งหามค่ำเป็นเวลาตลอดหกเดือนเต็ม เพื่อวางแผนให้สามารถขยายกองทัพบกให้ดีที่สุดเท่าที่จะพึงกระทำได้ แต่ระยะเวลาหกเดือนที่ไอเซนฮาวักมหน้าก้มตาวางแผนอยู่นั้น กลับเป็นระยะเวลาที่นำความสลดใจมาสู่ฝ่ายสหประชาชาติ เพราะขณะนั้นกองทัพฝ่ายอักษะกำลังยกตะลุยอย่างรวดเร็ว จนไม่มีใครเข้าต้านทานได้เลย เมื่อกองทัพของผู้รุกรานมีชัยไปทั่วทั้งสามทวีปแล้ว ก็จำเป็นอยู่เองที่จะต้องผ่อนฝีเท้าลง จนในที่สุดก็หยุดนิ่ง ไม่ใช่เพราะเพื่อเสวยผลบุญและเพื่อความปลอดภัยของตนเองอย่างเดียว แต่เพราะถูกสัมพันธมิตรยับยั้งรั้งหน่วงมาตามลำดับก่อนที่

จะได้นำกำลังศักย์มหาศาลของสหประชาชาติเข้าช่วยได้ทันเสียอีก.

เมื่อตรึงกองทัพของฝ่ายอักษะสำเร็จแล้ว ขั้นต่อไปก็คือพิจารณาหาที่มั่นและฐานทัพที่จะช่วยให้ตั้งมั่นอยู่ได้นานที่สุดเท่าที่จะสามารถกลับทำการเป็นฝ่ายรุกต่อไปได้ ดังนั้นงานลำดับแรกของแผนกวางแผนการสงครามอันอยู่ในความรับผิดชอบของไอเซนฮาว ก็คือพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่าบริเวณใดมีขอบเขตแค่ไหน จึงจะสามารถ ทำการต้านทาน ช่วยเหลือกันได้อย่างเหนียวแน่นที่สุด.

การที่จัดกำลังเข้ารักษาแนวดังกล่าวนี้ สำหรับผู้ที่อยู่นอกวงการทหาร โดยไม่ได้ รับการ บอกเล่า ชี้แจงแล้ว ก็จะเข้าใจไปว่าเป็นการกระจายกำลังทหารอเมริกันอย่างไร้ประโยชน์ออกไปทั่วโลก บรรดานักวิจารณ์เสนอความคิดเห็นในกิจการทหารที่มีชื่อ ได้ระดมกันถามรัฐบาลว่า เรามีความคิดอย่างไร ในการที่เข้าต่อตีกำลังมหาศาลของข้าศึกตามวิธีการเช่นนี้ และยัง

ได้ตำหนิผู้นำทางทหารหน้าใหม่ของเราอย่างรุนแรงในเมื่อเทียบกับผู้นำอันชัดเจนสงครามของข้าศึก.

เรายอมรับแล้วว่า ผู้นำทางทหารทั้งของอังกฤษและของสหรัฐนั้น ต่ำต้อยในเชิงผีไม้ลายมือ แต่ก็มิใช่ผู้ที่มีภูมิอันต่ำต้อยเช่นนี้ดอกหรือ ที่ได้เปิดการจู่โจมขนาดใหญ่ทางยุทธศาสตร์ในอาฟริกาเหนือ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๑๙๔๒ ประกอบการยุทธที่เอลอาลาไมน์ (El Alamein) จนกองทัพของอักษะต้องหนีอย่างหัวซุกหัวซุนออกไปจากอาฟริกาเหนือนั้น สัมพันธมิตรเผ่าสลาฟของเรายังได้แสดงฝีมือทำลายกองทัพเยอรมันอันมีกำลังถึง ๑๒๐ กองพลใหญ่ สำเร็จที่นครสตาลินกราด* เมื่อสรุปการยุทธสำคัญทั้งสองแห่งนี้แล้ว ก็จะเห็นได้ว่า อักษะได้ศูนย์ความริเริ่มกระทำการก่อน ในสมรภูมิยุโรป หรืออาจกล่าวได้ว่าการยุทธในอาฟริกาเหนือและการยุทธที่สตาลินกราดนี้เป็นจุดเปลี่ยนของวิถีสงครามครั้งนี้.

---

* Military Review ฉบับกุมภาพันธ์ ๑๙๔๙ ว่า โซเวียตจับนายพลเยอรมันได้ ๒๔ คน, นายทหาร ๒,๕๐๐ คน พลทหาร ๑,๓๐๐,๐๐๐ คน ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓

เมื่อพิจารณาหาฐานทัพหลักสำหรับออกปฏิบัติในด้านยุโรปตะวันตกแล้ว ก็เห็นมีอยู่แห่งเดียวเท่านั้นที่ยังอยู่ในความครอบครองของสหประชาชาติ นั่นคือเกาะอังกฤษ ฉะนั้นการที่จะสามารถทำการรบเพื่อปราบเยอรมันต่อไปได้จึงจำเป็น ต้องกระทำจากเกาะอังกฤษนี่เอง งานขั้นแรกคือ วางแนวป้องกันอันมั่นคงขึ้นในย่านแอตแลนติคก่อน ต่อมาจึงตั้งกองบัญชาการประจำยุทธบริเวณยุโรปขึ้นในกรุงลอนดอน งานสำคัญอีกขั้นหนึ่งก็คือ การกำหนดตัวผู้บัญชาการทหารที่จะอำนวยการสงครามด้านยุโรป แต่หลังจากการพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบในระหว่างผู้นำฝ่ายสหประชาชาติแล้ว พลเอกยอร์ช ซี มาร์แชล เสนาธิการทหารสหรัฐ ก็เสนอนายพลไอเซนฮาว เข้ารับตำแหน่งนี้.

วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๑๙๔๒ ไอเซนฮาว ได้มาถึงกรุงลอนดอนเพื่อรับหน้าที่ผู้บัญชาการยุทธบริเวณยุโรป แต่ในวันเดียวกันนั้นเอง ที่อังกฤษได้เสียเมืองโทบรุค (Tobruk) พร้อมกับกำลังทหารอีก ๓๐,๐๐๐ คน นายพลรอมเมล แม่ทัพเยอรมันในอาฟริกาคงยกตะลุยเพื่อ

มุ่งเข้าอียิปต์ต่อไป แต่แล้วต้องหยุดชงักที่เอลอาลา-ไมน์ พร้อมด้วยความเสียหายอันน่าสลดใจในจำนวนคนและยุทโธปกรณ์ ส่วนการยุทธในยุโรปขณะนี้กองทัพเยอรมันกำลังพุ่งลงสู่รัสเซียภาคใต้อย่างรวดเร็ว จนเกือบไม่มีใครกล้าฝันถึงชัยชะนะของรัสเซียที่นครสตาลินกราด ความรู้สึกว่าจะแพ้จึงกระจายแผ่ซ่านไปในหมู่สัมพันธมิตร ไอเซนฮาวจึงจำเป็นต้องเปิดประชุมกองเสนาธิการเป็นครั้งแรก เพื่อสร้างมาตราฐานกำลังใจสำหรับบรรยากาศในยุทธบริเวณยุโรป ไอเซนฮาวแถลงต่อที่ประชุมว่า

"ลัทธิพ่ายแพ้และลัทธิทุนนิยมนั้นจะไม่ยอมให้มีขึ้นในกองบัญชาการนี้ได้เลย ไม่ว่านายทหารและพลทหาร ถ้าไม่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและความผิดหวังอันขมขื่นที่รอเราอยู่นั้นได้แล้ว จะไม่ได้รับความกรุณาอย่างใดเลย จะต้องถูกพักราชการ และส่งกลับสหรัฐ"

ทหารอเมริกันกำลังทยอยเข้าสู่ประเทศอังกฤษจำนวนเรือนหมื่น ไอเซนฮาวจะต้องแก้ปัญหาพร้อมกัน

สองประการ คือ ฝึกทหารอเมริกันสำหรับทำการรบพร้อมกับเชื่อมกำลังของอเมริกันและอังกฤษให้เป็นหน่วยรบเดียวกัน อันมีสมรรถภาพสูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพของทหารจำนวนมากในสนามรบ เพราะทหารอเมริกันที่มาประเทศอังกฤษในระยะนี้ ได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นจำนวนค่อนข้างสูงมาก และยังพกเอานิสัยอวดดีของชาวอเมริกันเข้าไปด้วย ในหมู่นายทหารผู้ใหญ่จึงรู้สึกว่าตกอยู่ในฐานะลำบากในการที่มาเป็นแขกจำเป็นของประเทศอังกฤษ กองทัพที่เข้าไปอยู่ในประเทศอื่นไม่ว่าจะเป็นกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตร หรือฝ่ายศัตรูก็ตาม ก็คงมีการปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน ทหารอเมริกันได้พบเห็นสิ่งแตกต่างใหม่ ๆ มากเช่น การกีฬาของชาวอังกฤษ ละคร รถยนต์รับจ้าง และความขบขันในการใช้ภาษาพูดที่แตกต่างกัน ตลอดจนเรื่องดินฟ้าอากาศ อาหารการกินการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าราคาถูก ๆ ของชาวอังกฤษ การทำงานอย่างเคร่งเครียดเอาเป็นเอาตายของราษฎรพลเรือน ทหารอเมริกันยังไม่ประสพสงครามโดยตรงเช่นชาวอังกฤษ ดังนั้นจึงเป็น

การยากที่จะให้ทหารอเมริกันเหล่านี้ เห็นอกเห็นใจชาวอังกฤษในการที่ได้ผจญต่อความลำบาก มาแล้วเพียงใด ไอเซนฮาวจึงได้กำหนดรายการให้ทหารอเมริกันไปเที่ยวชมบริเวณที่ถูกระเบิดและตำบลสำคัญในทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับทหาร ส่วนหนังสือพิมพ์ของกองทัพบกและนายทหารสวัสดิการก็ได้ร่วมมือกับชาวอังกฤษเย็นอย่างดี ทหารอังกฤษและทหารอเมริกันจึงมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันตั้งแต่ก่อนที่จะออกไปทำการรบ ความสามารถพิเศษของไอเซนฮาวที่ได้จากประเทศอังกฤษนี้เอง จึงทำให้ประสพผลสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในอาฟริกาเหนือและประเทศอิตาลี.

เนื่องจากคณะเสนาธิการผสมได้กำหนดให้ทำการขึ้นอาฟริกาเหนือก่อนการขึ้นยุโรป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกผู้นำสำหรับอำนวยการยุทธครั้งนี้ เซอร์ชิลผู้ซึ่งร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับไอเซนฮาวสัปดาห์ละสองครั้งในระหว่างที่เตรียมงานในประเทศอังกฤษก็ได้เสนอความเห็นเป็นคนแรกให้เลือก ไอเซนฮาวเข้ารับหน้าที่นี้ โดยอ้างความเหมาะสมต่าง ๆ ของ

ไอเซนฮาวในเรื่องการที่มีไหวพริบ มีสามัญนึกคิด มีทัศนะอันไกล และรอบรู้กิจการทหารอย่างแท้จริง ส่วนงานอันแม่นยำและเรียบร้อยภายในกองบัญชาการของสัมพันธมิตรภาคยุโรปนั้นก็ได้เป็นเครื่องวัดว่าไอเซนฮาวเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการปกครอง ดังนั้นไอเซนฮาวผู้ซึ่งไม่เคยอำนวยการรบเลยจึงได้รับมอบความไว้วางใจให้เข้าอำนวยการยุทธเพื่อใช้กำลังทัพบกและทัพเรือของอังกฤษ.

หรือจะเป็นเพราะการที่ไอเซนฮาวได้แสดงความฉลาดและสุขุมในการศึกษาเรื่องการประสานงาน ขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ในแผนกวางแผนการสงครามนั้นเอง จึงทำให้ไอเซนฮาวได้รับตำแหน่งผู้บัญชาการยุทธบริเวณอาฟริกาเหนือครั้งนี้ แม้ว่าในสงครามโลกครั้งที่ ๑ รัฐบาลสหรัฐและนายพล เปอร์ชิง จะได้เป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างมากที่สุดแก่หน่วยผสมทหารสัมพันธมิตรในประเทศฝรั่งเศส ปี ๑๙๑๘ ก็ตาม แต่พลเอก ฟอช (Foch) ก็ได้เป็นผู้ประสานงานการปฏิบัติของหน่วยต่าง ๆ โดยมีอำนาจจำกัด ขณะเดียวกัน กองทัพบกของ

ชาติต่างๆ ในประเทศฝรั่งเศสสมัยนั้นต่างดำเนินงานของตนเป็นอิสระ ซึ่งเราจะเห็นว่าผลสำเร็จของการปฏิบัติงานย่อมขึ้นอยู่กับความตั้งใจอันเด็ดเดี่ยวของแม่ทัพเป็นรายบุคคลไปในการที่จะให้ความร่วมมือกับพลเอกฟอชอย่างจริงจังต่างหาก ส่วนการประชุมระหว่างกองเสนาธิการของชาติต่างๆ ก็กระทำในลักษณะการทูตสมัยศตวรรตที่ ๑๙ เท่านั้น ผลสำเร็จของงานส่วนรวมจึงขึ้นอยู่กับบุคคลิกลักษณะของผู้นำหน่วย เช่น เวย์กังด์ (Weygand) บลิส (Bliss) และเฮนรี วิลสัน (Henry Wilson) ซึ่งการดำเนินงานลักษณะนั้นจะนำมาใช้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ดังที่เราได้เห็นความล้มเหลวของสัมพันธมิตรในการที่ไม่สามารถยับยั้งการรุกของเยอรมันในภาคตวันตกได้สำเร็จนั้นก็เพราะความพยายามของกาเมอแลงที่นำเอาระบบเก่ากลับมาใช้.

ส่วนการปฏิบัติของไอเซนฮาวในขณะที่กำลังเตรียมการขึ้นอาฟริกาเหนือนั้น เขาได้เชิญนายทหารอังกฤษนายทหารอเมริกันมาประชุมพร้อมกันที่บ้านนอร์ฟอล์ค

(Norfolk House) และชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานอย่างปี ๑๙๑๘ นั้นไม่เป็นการเพียงพอสำหรับอำนวยการในยุทธบริเวณด้านเมดิเตอรเรเนียน ฉะเพาะการส่งกำลังบำรุงอย่างเดียวก็ต้องดำเนินการมากกว่าเสียแล้ว เช่นจะต้องรวบรวมเรือทั้งหมด จะต้องใช้มาตรฐานทัพธรรมดาทั้งสิ้น ส่วนยุทโธปกรณ์, ข่าวสาร, กิจการบำรุงหรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ก็จะต้องใช้ร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนกันเป็นการภายในได้ด้วย การยุทธผสมที่ใช้กำลังทั้งทางบก เรือ และอากาศ ในสมรภูมิกว้างใหญ่ไพศาลเช่นนี้จำเป็นจะต้องมีความเชื่อถือและวางใจซึ่งกันและกัน นับตั้งแต่พลทหารจนถึงนายพลทั้ง ๒ กองทัพ คณะเสนาธิการผสมอเมริกันและอังกฤษทุกหน่วย จะต้องเข้ากันได้สนิทดุจเป็นหน่วยเดียวกัน ไอเซนฮาว จึงกำหนดพลตรี *วอลเตอร์ บีเดลสมิธ* (Walter Bedell Smith) นายทหารอเมริกันเป็นเสนาธิการและเลือก พลตรี *เจ. เอฟ. เอม. ไวทเลย์* (J. F. M. Whiteley) นายทหารอังกฤษเป็นรองเสนาธิการ ส่วนงานในแผนกต่าง ๆ ก็ได้เลือกหัวหน้าหน่วยจากทั้ง ๒ กองทัพดังนี้ :—

๑. แผนกที่ ๑ (มีหน้าที่ในเรื่องกำลังพล)
— หัวหน้าแผนก — พลจัตวา เบนยามิน ดับยลิว ซอยริช (Benjamin W. Sawbridge).
นายทหารอเมริกัน
— รองหัวหน้าแผนก — พลจัตวา วิคเตอร์ เวสทรอพ (Victor Westrop).
นายทหารอังกฤษ
๒. แผนกที่ ๒ (มีหน้าที่ในการหาข่าวจากข้าศึก)
— หัวหน้าแผนก — พลจัตวา เค. ดับยลิว. ดี. สตรอง (K. W. D. Strong) อายุ ๔๓ ปี.
นายทหารอังกฤษ
— รองหัวหน้าแผนก — พันเอก โทมัส อี. โรเดอริค (Thomas E. Roderick).
นายทหารอเมริกัน
๓. แผนกที่ ๓ (หรือแผนกยุทธการ มีหน้าที่ในการอำนวยการรบ การวางแผนการรบ และการฝึก)

– หัวหน้าแผนก – พลจัตวา โลเวล รู๊คส์ (Lowell Rooks).

นายทหารอเมริกัน

– รองหัวหน้าแผนก – พลจัตวา ซี. เอส. ซักเดน (C. S. Sugden).

นายทหารอังกฤษ

๔. แผนกที่ ๔ (มีหน้าที่ในกิจการส่งกำลังบำรุง ซึ่งเป็นงานที่ยุ่งยากและสำคัญที่สุด)

– หัวหน้าแผนก – พลจัตวา แคลเรนซ์ อาดค็อค (Clarence Adcock).

นายทหารอเมริกัน

รองหัวหน้าแผนก – พลจัตวา อาร์ อาร์ ลิวิส (R. R. Lewis)

นายทหารอังกฤษ

บรรดาหัวหน้าแผนก และรองหัวหน้าแผนกเหล่านี้จะต้องมีการประชุมเป็นองค์ประชุมโดยไม่ว่างเว้น เพื่อให้เข้ากันได้อย่างกลมกลืนจนสามารถเข้าใจ วิธีการ ภาษา และสิ่งแตกต่างของแต่ละฝ่ายได้ดุจเป็นหน่วยเดียวกัน.

นับว่าเป็นการกระทำที่ไม่เคยมีในประวัติศาสตร์มาก่อนเลย ในการที่มหาอำนาจพันธมิตร ๒ ประเทศจะสามารถรวมกิจการทหารของตนเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวได้โดยสมบูรณ์.

และก็มิใช่ว่า ไอเซนฮาวจะกลายเป็นนายทหารอังกฤษ หรือ นายทหารอังกฤษจะกลายเป็น นายทหารอเมริกัน แต่นายทหารอเมริกันนั้นแหละที่ยอมรับขนบธรรมเนียมและภาษาของอังกฤษ ดังที่ปรากฏว่านายทหารผู้ใดที่ไม่พูดคำว่า "Cheerio" หรือ "I say there" จะได้ถูกปรับครั้งละครึ่งดอลลาร์ ส่วนนายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำตัว ไอเซนฮาว คือ พันตรี เอินเนสท์ ลี (Ernest Lee) และนาวาโท ฮาริบุทเชอร์ (Harry Butcher) นั้นยังคงถือระเบียบงานของอเมริกันอยู่ ถ้าปรากฏว่าจะตกลงกันไม่ได้ในระหว่างนายทหารอังกฤษและนายทหารอเมริกันแล้ว ไอเซนฮาว จะเปิดประชุมเรียกนายทหารทั้ง ๒ ฝ่าย และให้แถลงสาเหตุของเรื่องนั้น ถ้าผู้ใดยังดื้อดึงก็จะถูกส่งกลับโดยเรือผู้จักรซ้ำเป็นการลงโทษ.

วิธีการของ ไอเซนฮาว เป็น วิธี ที่รวดเร็วเพราะกระทำต่อนายทหารโดยตรง ไอเซนฮาว จะวางตัว อย่างเป็นกันเองกับทุกคนที่ไปติดต่อด้วย ส่วนนายทหารชั้นผู้น้อยประเภทคอยจ้องที่ยังตาเพื่อหาโอกาสเข้าพบนั้น จะได้รับคำเชิญว่า "*น้องชาย ไม่ต้องมัวลับๆ ล่อๆ หรอก ห้องทำงานของกันไม่ใช่ห้องแต่งตัวผู้หญิง มีธุระอะไรก็เข้ามาพูดได้เต็มที่*" นอกจากนี้ ไอเซนฮาว ยังต้องการให้รายงานต่างๆ เป็นไปอย่างง่ายและให้ถึงผู้รับโดยตรง.

สำหรับนักหนังสือพิมพ์ ไอเซนฮาว ได้ยกย่องและเอาใจใส่มาก โดยถือว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกับทหารในสงครามเย็ดเสร็จ ไอเซนฮาวได้ตั้งใจว่าจะปฏิบัติต่อนักหนังสือพิมพ์ เช่นเดียวกับนายทหารฝ่ายเสนาธิการโดยให้ข่าวสารอันเกี่ยวกับการยุทธ จนเป็นที่เข้าใจอย่างกว้างขวาง และจะขอแต่เพียงอย่านำไปพิมพ์เท่านั้น ตราบใดที่นักหนังสือพิมพ์ยังปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ขอร้องนั้นอยู่ ไอเซนฮาวก็สัญญาว่าจะเล่าแผนการปฏิบัติอย่างกว้างๆ ให้ทราบด้วยความเต็มใจ.

สำหรับนักหนังสือพิมพ์ที่คุ้นเคย กับการแถลงข่าว

อย่างเผ็ดร้อนของ โอชินเล็ค (Auchinleck*) หรือการให้ข่าวอย่างไร้สาระของนายทหารแผนกประชาสัมพันธ์ของ ริทชี่ (Richie) หรือการให้สัมภาษณ์แบบนักโฆษณาสินค้าของ มอนต์ กัมเมอรี่ (Montgomery) มาแล้ว เมื่อได้รับการปฏิบัติจาก ไอเซนฮาว จะรู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีทัศนะอันกว้างขวาง และให้การต้อนรับนักหนังสือพิมพ์เป็นอย่างดี ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์อังกฤษคนหนึ่งได้เล่าว่า ไอเซนฮาว์มีท่าทางในการพูดคล้ายครูในมหาวิทยาลัยอ๊อกฟอร์ด และนักพูดในสโมสร โรตารี่ บุคคลิกลักษณะพิเศษของไอเซนฮาว์ ในการติดต่อกับนักหนังสือพิมพ์นั้น นอกจากจะติดปากในสำนวนของชาวอเมริกัน เช่น "I told that so-and so-to peddle his papers" แล้วยังวิเคราะห์สถานะทางทหาร และการเมืองให้ฟังอย่างละเอียด ไอเซนฮาว์มีความมุ่งหมายอยู่แต่เพียงที่จะให้ผู้ฟังมีความฉลาด และได้รับการบอกเล่าอย่างถ้วนรอบคอบ เขาเคารพในความเป็นนักหนังสือพิมพ์ของนัก

---

*พลเอก Sir Claude Auchinleck แม่ทัพอังกฤษผู้ป้องกันอียิปต์ ต้านทานรอมเมลในปี ๑๙๔๑

หนังสือพิมพ์ทุกคนขณะที่ปฏิบัติอยู่ใน ตูนิเซีย (Tunisia) นอกจากมีนักหนังสือพิมพ์ผู้หนึ่ง ในระหว่างที่ฝ่ายอักษะกำลังมีชัยอย่างงดงามนั้น พูดว่า "*ไอค เป็น นักตลบแตลงที่ฉลาดผู้หนึ่ง*" แต่ในที่สุด นักหนังสือพิมพ์ผู้นั้นก็ได้มาสารภาพผิดต่อ ไอเซนฮาว.

๓

การตกลงใจขึ้นฝั่งอาฟริกาเหนือในเขตต์ฝรั่งเศสนั้นเป็นการยุทธสะเทินน้ำสะเทินบก ที่ยากที่สุดในชีวิตของไอเซนฮาว แม้ว่า ในปี ๑๙๔๑—๑๙๔๒ ญี่ปุ่นจะได้ทำการยุทธใน แปซิฟิค ตะวันตก เฉียงใต้ โดย มีพื้นที่ปฏิบัติการ ขนาดไล่เรี่ยกับ ยุทธบริเวณใน อาฟริกาเหนือก็ตาม แต่ญี่ปุ่นก็หาได้ ประสพปัญหาที่ซับซ้อน หรือความยากลำบากอื่นใดไม่ เพราะญี่ปุ่นได้สิ้นทรายความสามารถในการต้านทานของข้าศึกมาก่อนแล้ว ส่วนการขึ้นฝั่งอาฟริกาเหนือของกองทัพอังกฤษ—อเมริกันนั้น ได้กำหนดขึ้นในขณะที่ยังไม่รู้ว่า กองทัพฝรั่งเศสจะทำการ

ต้านทานหรือไม่ ดังนั้น แผนการปฏิบัติครั้งนี้จึงต้องกำหนดขึ้นทั้ง ๒ พฤติการณ์ คือถ้าถูกต้านทานก็ให้ทุกหน่วยปฏิบัติการไปด้วยความรวดเร็ว แต่ถ้าไม่มีการต้านทานก็จะปฏิบัติการอีกลักษณะหนึ่ง.

ในการขับไล่กองทัพเยอรมันให้ออกไปจากอาฟริกาเหนือนั้น สัมพันธมิตรมีความมุ่งหมายที่จะจัดตั้งรากฐานสำหรับบูรณะประเทศฝรั่งเศสทั้งในทางการทหารและทางการเมือง แต่ถ้าการต้านทานของเยอรมันได้เข็นไปอย่างยืดเยื้อและทรหดแล้วก็เป็นการยากที่จะชักชวนชนฝรั่งเศสที่ไม่นิยมรัฐบาลวิชี ให้เข้าร่วมในการรบกับฝ่ายอักษะได้ ไอเซนฮาวได้พยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ให้เสียเลือดเนื้อชาวฝรั่งเศสทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่มีทางใดจะหลีกเลี่ยงได้ในเมื่อจำเป็นจะต้องเตรียมรากฐานทางการเมืองสำหรับดำเนินงานในครั้งนี้ ส่วนวันปฏิบัติการนั้นก็ยังไม่ได้แจ้งให้ข้าราชการชาวฝรั่งเศสที่เย็นใจกับฝ่ายสัมพันธมิตรทราบล่วงหน้า จนกระทั่งอีก ๔ วันจะถึงวันปฏิบัติการ.

แม้ว่าการปฏิบัติครั้งนี้จะใหญ่โตกว้างขวางเพียง

ใดก็ตาม แต่ผลสำเร็จที่ได้รับนั้นคือการจู่โจมทางยุทธ-ศาสตร์ ซึ่งเป็นการกระทำที่หาโอกาสได้ยากในเวลาสงคราม ส่วนการที่นักเขียนชาวอเมริกันที่มีชื่อบางคนได้ตำหนิในเรื่องการรักษาความลับครั้งนี้อย่างมากมายเพียงใดก็ตามนั้น ความจริงก็ได้ปรากฏว่า นับตั้งแต่วันปฏิบัติการย้อนหลังไปจนถึงเดือนมกราคม ๑๙๔๒ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายทหารถึง ๑๐๐,๐๐๐ คนนั้น ฝ่ายอักษะไม่ได้ระแวงในการเตรียมการของฝ่ายสัมพันธมิตรเลย จึงเห็นได้ว่าการปฏิบัติครั้งนี้เป็นการจู่โจมทางยุทธศาสตร์ที่ได้ผลตามความมุ่งหมายทุกประการ.

ไอเซนฮาวต้องรับผิดชอบอย่างมากนับตั้งแต่เวลาเริ่มดำเนินการปฏิบัติการขึ้นฝั่งครั้งแรกด้วยกำลังทหารสัมพันธมิตรจำนวน ๑๐๗,๐๐๐ คน เพราะจะต้องลำเลียงมาจากฐานทัพของอังกฤษและอเมริกัน ซึ่งอยู่ห่างออกไปนับเป็นพัน ๆ ไมล์นอกน่านน้ำของเรือดำน้ำ ส่วนการคุ้มครองทางอากาศนั้นจะต้องกระทำจากเครื่องบินที่มาจากเรือบรรทุกหรือจากฐานทัพในมอลต้า (Malta) และยิบรอลต้า (Gibraltar) ส่วนกำลังทางอากาศและ

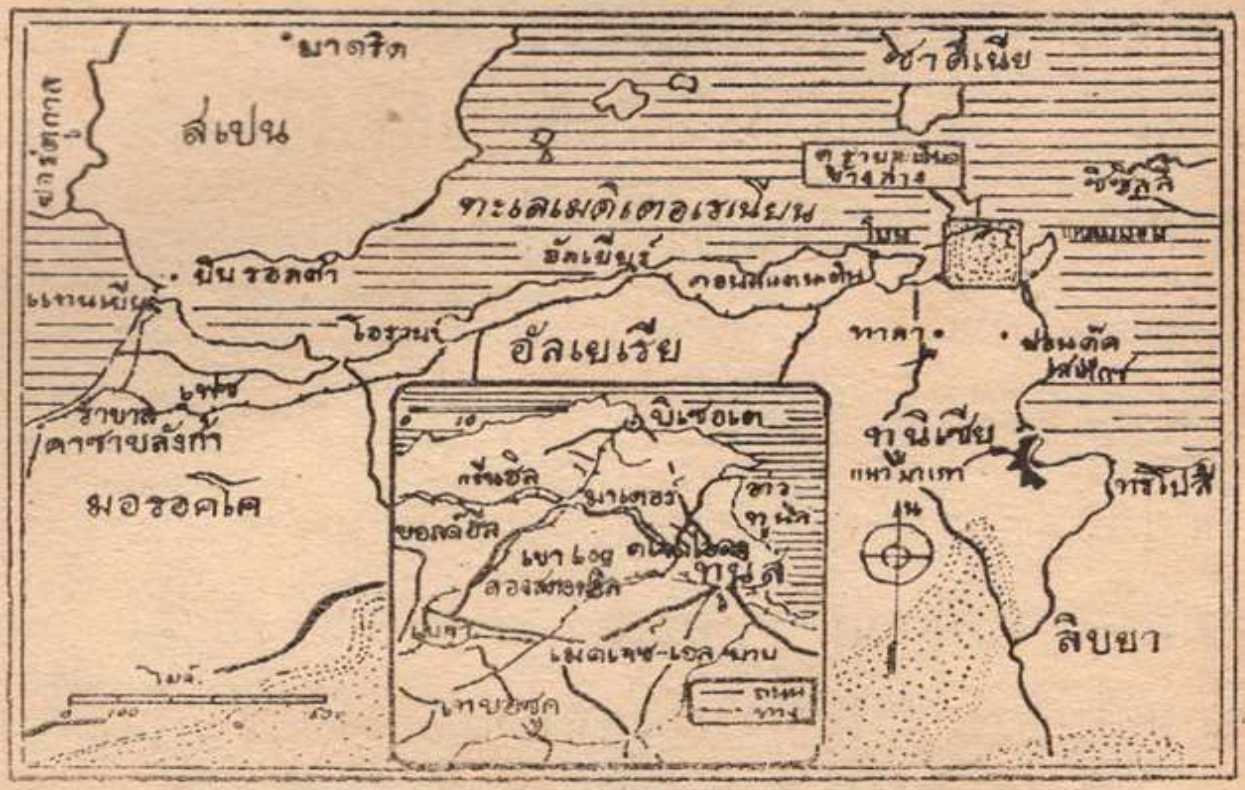

ยุทธบริเวณแอฟริกาเหนือ

เรือลำเลียงก็จะต้องปกยึดซ่อนเร้นให้มิดชิดตั้งแต่ยิบรอลต้าเข้ามา เพราะถ้าฐานทัพอากาศเหล่านี้ถูกเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดหนักของฝ่ายอักษะทำการรุกรานได้เสียตั้งแต่ต้น หรือในระหว่างชั่วโมงแรกของการปฏิบัติการยุทธแล้ว การดำเนินการทั้งมวลก็นับว่าอยู่ในขั้นอันตราย ไอเซนเฮาว์ยอมรับว่าฝ่ายอักษะย่อมสามารถจะทำการโต้ตอบได้โดยผ่านทางประเทศสเปญ และสามารถใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดโจมตีทางรถไฟสายเดียวที่เชื่อมระหว่างเมือง

คาซาบลังก้า (Casablanca) กับเมืองโอราน (Oran) ได้ การเสี่ยงภัยอีกอย่างหนึ่งก็คือการที่ทหารอเมริกันจะต้องประสพกับการรบอันแท้จริงเป็นครั้งแรก และที่สำคัญยิ่งกว่าชัยชะนะในอาฟริกาเหนือก็คือทหารอเมริกันจะทำการรบอย่างไรในคราวนี้.

อย่างไรก็ตาม บรรดานักประวัติศาสตร์ทหารในอนาคต ย่อมจะชี้ให้เห็นว่านักวิจารณ์ในสมัยนี้ได้วิจารณ์ผิดไปอย่างมากเพียงใด เช่นการขึ้นฝั่งอาฟริกาเหนือครั้งนี้ย่อมถือว่าเป็นการผักเรื่องยุทธการผสมอันสำคัญที่สุดสำหรับกองทัพแบบใหม่ของสหรัฐ ในสงครามสมัยใหม่นั้นการผักทหารแต่เพียงในค่ายยังไม่เป็นการเพียงพอ ทหารที่มาจากพลเรือน จะต้องทำการรบด้วยตนเองจึงจะเรียกว่าเป็นนักรบในแนวหน้าได้ การยุทธครั้งนี้เปิดโอกาสให้ทหารอเมริกันได้เข้าผจญกับการต้านทานแบบ "*กึ่งกระด้าง*" เป็นครั้งแรก ค่าของความชำนาญและความศูนย์เสียที่ทหารอเมริกันได้จากการรบครั้งนี้จะต้องประมาณได้ถูกต้อง เพื่อสำหรับพิจารณาใช้กำลังต่อไปในเมื่อเข้าพบกับทหารชำนาญศึก

ของเยอรมันในตูนิเซีย แม้ว่าการเข้ายึดเมืองโบน (Bone) เมืองฟิลลิบเปวิล (Philippeville) และเมืองทูนิซ จะเต็มไปด้วยความ ยาก ลำบาก เพราะ ยัง ขาดเรือลำเลียง และกำลังทางอากาศอีกมากก็ตาม แต่ก็จำเป็นต้องกำหนดการขึ้นยกขนาดใหญ่ อีก ๓ แห่งก่อน โดยก่อน กำหนดให้เตรียม การไว้ ๒ แห่งในประเทศ อังกฤษ และอีกแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา.

สำหรับ หน่วยปฏิบัติการ ฉะเพาะกิจ (Task Force) ของอเมริกันโดยมี พลตรี ลอยด เฟรดเอนดาล (Loyd Fredendall) เป็นหัวหน้าหน่วยนั้นจะได้รับมอบหน้าที่ให้ยึดเมืองโอราน ส่วนหน่วยปฏิบัติการ ฉะเพาะกิจผสมระหว่างอังกฤษและอเมริกันในบังคับ พลโท เค. เอ. เอน. แอนเดอร์สัน (K.A.N. Anderson) นั้น มีหน้าที่เข้ายึดเมืองอาลเยียรส์ (Algiers) ส่วนหน่วยปฏิบัติการฉะเพาะกิจของอเมริกันอีกหน่วยหนึ่งในบังคับ พลตรี ยอร์ช เอส. แพตตัน (George S. Patton) ก็จะได้ รับ หน้าที่ให้ยึดเมืองคาซาบลังก้า.

การปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ในการยึดเมืองโอราน

ก็คือ ส่งหน่วย ทหารร่ม อเมริกัน ลงยึด สนามบินในระยะเริ่มแรก เพื่อให้ เครื่อง บิน ประจัญบาน ของ สัมพันธมิตร ทำการคุ้มกันได้แต่ยิบรอลต้าเข้ามา การปฏิบัติอย่างกล้าหาญครั้งนี้ คือ ลำเลียงทหารมาจากเกาะอังกฤษต้องเดินทางมาถึง ๑,๕๐๐ ไมล์.

กองบัญชาการ ของไอเซนฮาว ได้ จัด ตั้ง ขึ้นที่ยิบรอลต้า ก่อนวันขึ้นบุกเพียง ๓ วันเท่านั้น.

ส่วนกองทัพฝรั่งเศสในอาฟริกาเหนือนี้ยังมีจำนวนพลมากกว่า ของสัมพันธมิตร คือมียี่นกล และยี่นขนาด ๗๖ มิลลิเมตร์ และแม้ว่าจะขาดแคลนรถถังแบบใหม่ เครื่องบิน และยี่นใหญ่ก็ตาม แต่ถ้ากองทัพฝรั่งเศสส่วนนี้ ตั้งใจจะทำการต้านทานแล้วก็ย่อมจะทำได้ในระยะเริ่มต้นของการขึ้นบุก เพราะทหารฝรั่งเศส นอกจากจะมีกำลังทางเรือที่สมบูรณ์ และมีหน่วยยี่นใหญ่รักษาฝั่งอันเข้มแข็งแล้วยังมีน้ำใจพยาบาท กองทัพเรืออังกฤษในการที่เข้ามาจมเรือรบฝรั่งเศสบางลำถึงในท่าเมืองโอรานเมื่อเดือนกรกฎาคม ๑๙๔๐.

ด้วยความระลึกในเกียรติของทหาร การต้านทาน

ของทหารฝรั่งเศสย่อมจะเกิดขึ้นได้ทุกโอกาส โดยฉะเพาะนาวิฝรั่งเศสย่อมคิดจะแก้แค้นอยู่ตลอดเวลา ส่วนผู้ที่มีหน้าที่รักษาฝั่งอาฟริกาเหนือนั้นก็มิได้ปล่อยปละละเลยหน้าที่ของตน เครื่องบินที่ออกทำการลาดตระเวนก็ได้เห็นขบวนเรือบรรทุกทหารสำหรับทำการขึ้นยุกและบางคราวก็เข้าทำการยิงเครื่องบินคุ้มกันของสัมพันธมิตร.

เมื่อขบวนเรือลำเลียงและเรือยกพลขึ้นบกเคลื่อนที่ออกจากสถานีต้นทางนั้น การตกลงในทางการทูตที่สัมพันธมิตรพยายามขอร้องข้ารัฐการฝรั่งเศสไม่ให้มีการปะทะในการขึ้นอาฟริกาเหนือนั้น ก็ยังตกลงอะไรกันไม่ได้ เวลาก็เหลือน้อย ผู้บังคับบัญชาของทหารฝรั่งเศสบางคนก็ปฏิบัติการไปได้ตามลำพังโดยไม่ต้องฟังคำสั่งจากหน่วยเหนือ บางคนก็ยินยอมให้ทหารสัมพันธมิตรขึ้นบกได้โดยสะดวก แต่ก็มีการต้านทานที่เห็นได้ชัดเพียงเล็กน้อยที่คาซาบลังก้า, โอราน และอาลเยียร์ส ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด ๔๘ ชั่วโมงด้วยกัน รวมทั้งความล่า

ช้าในข้อตกลงที่เกิดจากอิทธิพลของ นายพลเรือ ดาร์ลัง (Darlan) และนายพล ยิโรด์ (Giraud)

แม้ว่านายพลเรือดาร์ลังจะให้ความร่วมมือในภายหลังก็ตามแต่เราจะเห็นได้ว่า นายพลเรือดาร์ลังมีอิทธิพลในทางการเมืองมากเพียงใด ในการที่สั่งระงับการต้านทานทิคาซายลังก้าก่อนที่หน่วย ของนายพลแพตตันจะระเบิดเมืองอยู่แล้ว แม้ว่านายพลเรือดาร์ลังได้มอบอำนาจให้แก่สัมพันธมิตรในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายนแล้วก็ตาม แต่หน่วยทหารฝรั่งเศสที่ยังทำการต้านทานอยู่ ก็ต้องรอรับคำสั่งจากนายพลเรือ ดาร์ลัง คนเดียวเท่านั้น ไอเซนฮาว์ตระหนักในสถานะการณ์เช่นนี้ได้ดี แต่การยุทธนั้น จะรอคอยข้อตกลงใด ๆ ให้แน่ชัดก่อนไม่ได้ เพราะการล่าช้าไปเพียง สองชั่วโมงเท่านั้น ย่อมทำให้แผนส่วนใหญ่ในการรบครั้งนี้ล้มเหลวลง หลังจากชิงฝั่งอาฟริกาเหนือได้แล้วสองวัน ไอเซนฮาวก็หันไปยุ่งกับปัญหาตูนิเซีย โดยไม่เอาใจใส่ในการยึดครองดินแดนอันกว้างขวางของอาณานิคมฝรั่งเศสในอาฟริกาตะวันตก ซึ่งสัมพันธมิตรได้อุปกรณ์ทางทหารของฝรั่งเศสเข้น

จำนวนมาก ผลสำเร็จครั้งนี้ แม้ว่าการปฏิบัติในระยะแรกจะประสพความผิดพลาดและล้มเหลวก็ตาม แต่ก็เป็นการปฏิบัติงานที่นำความตื่นใจมาสู่สหประชาชาติ เพราะเป็นการแสดงให้ฝ่ายอักษะและประเทศเป็นกลางมองเห็นได้ว่า การประสานงานในกองเสนาธิการของอังกฤษและอเมริกันนั้นดำเนินไปอย่างกลมกลืนที่สุด และยุทเรียนอาฟริกานี้ ก็จะนำไปใช้ในการขึ้นเกาะซิซิลีและประเทศต่าง ๆ ที่ได้จากการยกพลขึ้นฝั่งอิตาลีต่อไป.

กองทัพฝ่ายอักษะในอาฟริกานี้ แม้ว่าจะถูกทหารสัมพันธมิตรทำการจู่โจมสำเร็จตั้งแต่วันที่ ๘ ถึง วันที่ ๑๑ พฤศจิกายนแล้วก็ตาม ก็ยังสามารถทำการป้องกันตนต่อไปอย่างเข้มแข็ง แต่ก็มิสามารถต้านทานได้ต่อไปอีก เพราะไอเซนฮาวได้ส่งกำลังทางทะเลและทางอากาศทำการระดมยิง จนต้องถอยเข้าเมือง บิเซอเต (Bizerte) และเมืองตูนิส ส่วนการป้องกันตูนิเซียต่อไปนั้น ฝ่ายอักษะมีโอกาสทำการได้เปรียบอยู่หลายประการ เช่นมีเส้นทางคมนาคมระยะสั้นเป็นจำนวนมาก มีท่าเรือดี มีสนามบินดี กำลังของไอเซนฮาวขณะนี้ยังแยกกันอยู่

กระจัดกระจายห่างกันเป็นพัน ๆ ไมล์ ทั่วไปในเขตต์อาฟริกาเหนือของฝรั่งเศส หน่วยรถถังและทหารราบบางส่วนก็ต้องส่งไปอยู่ในมอรอคโค เพื่อป้องกันมิให้กำลังของฝ่ายอักษะในมอรอคโค ของสเปญเข้ามาช่วยพวกเดียวกันในตูนิเซียได้.

ทางรถไฟก็มีอยู่สายเดียว และเป็นทางเดี่ยวที่ออกจาก คาซาบลังก้า มา โอราน ความสามารถของกิจการรถไฟทางด้านตะวันตกโอรานก็มีจำกัด ทางรถยนต์ก็แคบ สนามบินที่มีพื้นแข็งก็มีน้อย หรือมีฉะนั้นก็อยู่ในความครอบครองของข้าศึก ถึงกระนั้นก็ดีสัมพันธมิตรก็จะต้องทำการเข้ายึดเมืองบิเซอเต และเมืองตูนิสให้ได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความได้เปรียบของฝ่ายอักษะ แม้ว่ากำลังบางส่วนที่ขึ้นบกที่บูยี (Bougie) จะยึดเมืองโบนได้ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายนแล้วก็ตาม.

ในการเข้ายึดเมืองตูนิสนี้ ไอเซนฮาวได้จัดกำลังผสมจากทหารอังกฤษและอเมริกัน ส่วนทหารฝรั่งเศสซึ่งได้เข้าปฏิบัติการร่วมกับ สัมพันธมิตร หลังจากที่ได้ทำการต้านทานเล็กน้อยนั้น ก็ได้รับหน้าที่ให้ป้องกันสนาม

บินในบริเวณ เทเบสสา กาฟสา (Tebessa – Gafsa) โดยได้รับหน่วยทหารอังกฤษและอเมริกันเข้ากำลังเพิ่มเติม.

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ส่วนหน้าของสัมพันธมิตรได้มาหยุดอยู่ห่างจากเมืองตูนิส ๖๐ ไมล์ และได้ปะทะส่วนลาดตระเวนของเยอรมันเป็นครั้งแรก ซึ่งไม่มีปัญหาอะไรที่จะไม่มีการรบกันตามนิสัยของเยอรมัน กองร้อยของหน่วย เซอริย์ (Surreys) ที่ได้เคลื่อนที่จาก อูดซากา (Ouedzarga) เข้าไปในหุบเขา เมดเจอร์ดา (Medjerda) โดยข้ามสันเนินต่างๆ นั้น ในไม่ช้าก็ถูกเยอรมันระดมยิงด้วยเครื่อง ยิงลูกระเบิดอย่างรุนแรง ถูกตรงกลางขบวน ส่วนลาดตระเวนพอดี ซึ่งปรากฏว่ารถบรรทุกยิงกลเบรน (Bren) ถูกทำลายไป ๔ คัน ในขณะเดียวกันนั้นรถถังอเมริกันและรถบรรทุกกึ่งสายพาน ที่เข้ามาเพิ่มเติมกำลังและทำการรุกต่อไป จนอยู่ห่างจากเมืองตูนิส ๑๒ ไมล์นั้น ก็ถูกเครื่องบินเมสเซอร์ชมิททำการโจมตีจนต้องระงับการเคลื่อนที่.

เรื่องการเข้าใจผิดในระหว่างพวกเดียวกันนั้นเกือบ

จะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในการยุทธทุกครั้ง ซึ่งน่าจะเกิดจากการไม่ประสานการปฏิบัติในระหว่างหน่วยต่างๆ เช่นในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน กองทัพที่ ๑ ของอังกฤษพร้อมด้วยทหารอเมริกันเข้มกำลังเพิ่มเติมยึดเมืองเมดเจซ – เอล – บาบ (Medjez – el – bab) ได้และเคลื่อนที่ต่อไปยังเมือง ดเจดไอดา (Djedeidá) ครั้นในวันรุ่งขึ้นได้มีเครื่องบินอเมริกัน P. – 38 หนึ่งหมู่ โฉบลงยิงกองร้อย ซี. ซึ่งอยู่ในขบวนหน่วยทำลายรถถังที่ ๗๐๑ ถึง ๕ ครั้ง ทั้งๆที่ทหารเหล่านั้นได้ออกมาโบกมือแสดงความยินดี เมื่อเครื่องบินไปแล้ว ปรากฏว่าทหารเสียชีวิตไปหลายคน และยานพาหนะถูกทำลายไปหลายคัน การเข้าใจผิดครั้งนี้ ก่อให้เกิดความสลดใจเป็นอย่างมาก จนไม่สามารถจะบรรยายได้ และหลังจากที่ได้ปรับปรุงกำลังใหม่แล้ว กองร้อยนี้ก็กลับคืนสภาพดังเก่า.

ในการรบต่อไปจนถึงต้นเดือนธันวาคมนั้น ความหวังที่จะยึดเมืองตูนิสได้หมดไป เพราะข้าศึกได้รับกำลังเพิ่มเติมทั้งเครื่องบิน ทหารราบ รถถัง และปืนใหญ่

จนทำให้การเข้าตีได้รับความเสียหายอย่างมาก เช่น หน่วยรบผสม บี. เข้าตีจากฟูนา (Furna) ถึงเมดเจซ์ (Medjez) นั้นได้สูนย์เสียอุปกรณ์หนักและยานพาหนะเกือบหมด สำหรับทหารอังกฤษเช่นหน่วย แฮมเชอร์ (Hamshires) นอร์แทน (Northants) เซอริย์ และกรมทหารยีนใหญ่สนามที่ ๑๓๒ ก็ได้ทำการรบที่เทบูบา (Tebourba) จนบางกองพันเหลือทหารเพียงหมวดเดียว.

ส่วนทางด้านข้าศึกกลับได้รับกำลังเพิ่มทั้งเครื่องบิน ทหารราบ รถถัง และยีนใหญ่ ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาอะไรที่หน่วยรบของสัมพันธมิตรอันจัดขึ้นอย่างรีบด่วนนั้นไม่สามารถเคลื่อนที่ต่อไปได้.

ต้นเดือนธันวาคมแล้ว ความหวังที่จะได้เมืองตูนิสก็ต้องล้มเหลว สงครามประจำที่อันเต็มไปด้วยความเชื่องช้า และความไม่สมหวัง จึงเยีนปัญหาต่อไป.

๔

ส่วนหนึ่งในความผิดหวังของประชาชนอันเนื่องจากความไม่สำเร็จในการเข้ายึดเมือง ตูนิส และเมืองบิเซอเต ครั้งนี้ เกิดจากความเข้าใจผิดโดยที่คิดว่าไอเซนฮาว มีกำลังอยู่ในกำมือเหนือกว่าข้าศึก ถึงกับบรรดาหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงได้โฆษณาว่าการยุทธครั้งนี้ ใช้กำลังและอุปกรณ์สมัยใหม่เข็นจำนวนมากเกินไป แต่ทั้งนี้อาจจะเป็นการปล่อยข่าวเพื่อข่มขวัญชาวฝรั่งเศสและชาวสเปญด้วย ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์บางคนก็ได้รับข่าวที่คลาดเคลื่อนไปจากกองบัญชาการในอาลเยียรซ์ ความจริงนั้นกำลังทหารที่ไอเซนฮาวใช้ในการรบที่ตูนิเซียนี้มีจำนวนน้อยเหลือเกิน บางคนอาจจะคิดว่า กองทัพที่ ๑ ของอังกฤษในบังคับ นายพล แอนเดอร์สัน (Anderson) นั้นย่อมมีหลายกองพล แต่ความจริงมีกองพลเดียวจนกระทั่งถึงเดือนมีนาคม หลังจากที่ได้รับกำลังเพิ่มเติมแล้วจึงมี ๓ กองพล คือกองพลทหารราบที่ ๔ และที่ ๗๘ และกองพลยานเกราะที่ ๖ ซึ่งกำลัง

ทหารส่วนมาก ที่ปฏิบัติการในตูนิเซียก็เป็นทหารฝรั่งเศส และยังไม่ได้รับอุปกรณ์สมัยใหม่ ส่วนการที่ส่งหน่วยทหารอังกฤษและทหารอเมริกัน รวมทั้งอุปกรณ์สมัยใหม่เป็นกำลังเพิ่มเติมให้นั้น จึงกลายเป็นการกระจายกำลังและเป็นการผสมหน่วยโดยไม่จำเป็น.

สาเหตุแห่งการเข้าตีเมืองตูนิสไม่สำเร็จครั้งนี้ นอกจากความยากลำบากในการส่งกำลัง และการไม่มีสนามบินพื้นแข็งแล้ว ก็คือการที่ผสมหน่วยขนาดเล็กๆ นั้นเอง ไอเซนฮาวจึงตัดสินใจที่จะไม่ใช้ทหารอเมริกันออกปฏิบัติการเป็นหน่วยขนาดเล็กกว่ากองพลใหญ่ ดังที่ได้แถลงต่อผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์

การตัดสินใจที่จะทำการรบเพื่อแย่งตูนิเซียอีกนั้น มิใช่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้กำลังของหน่วยใด แต่ความไม่สำเร็จที่แล้วมานั้น อาจเกิดจากความไม่ลงรอยหรือความกระทบกระทั่งกันในหน่วยทหารอเมริกัน – อังกฤษกับผู้บังคับบัญชา ซึ่งผลเหล่านี้ยังมองไม่เห็นได้ชัด เช่นการแพ้การชะนะหรือความเบื่อหน่ายในการทำการรบ ทหารอเมริกันเองบางคราวก็ย่นเสมอว่า

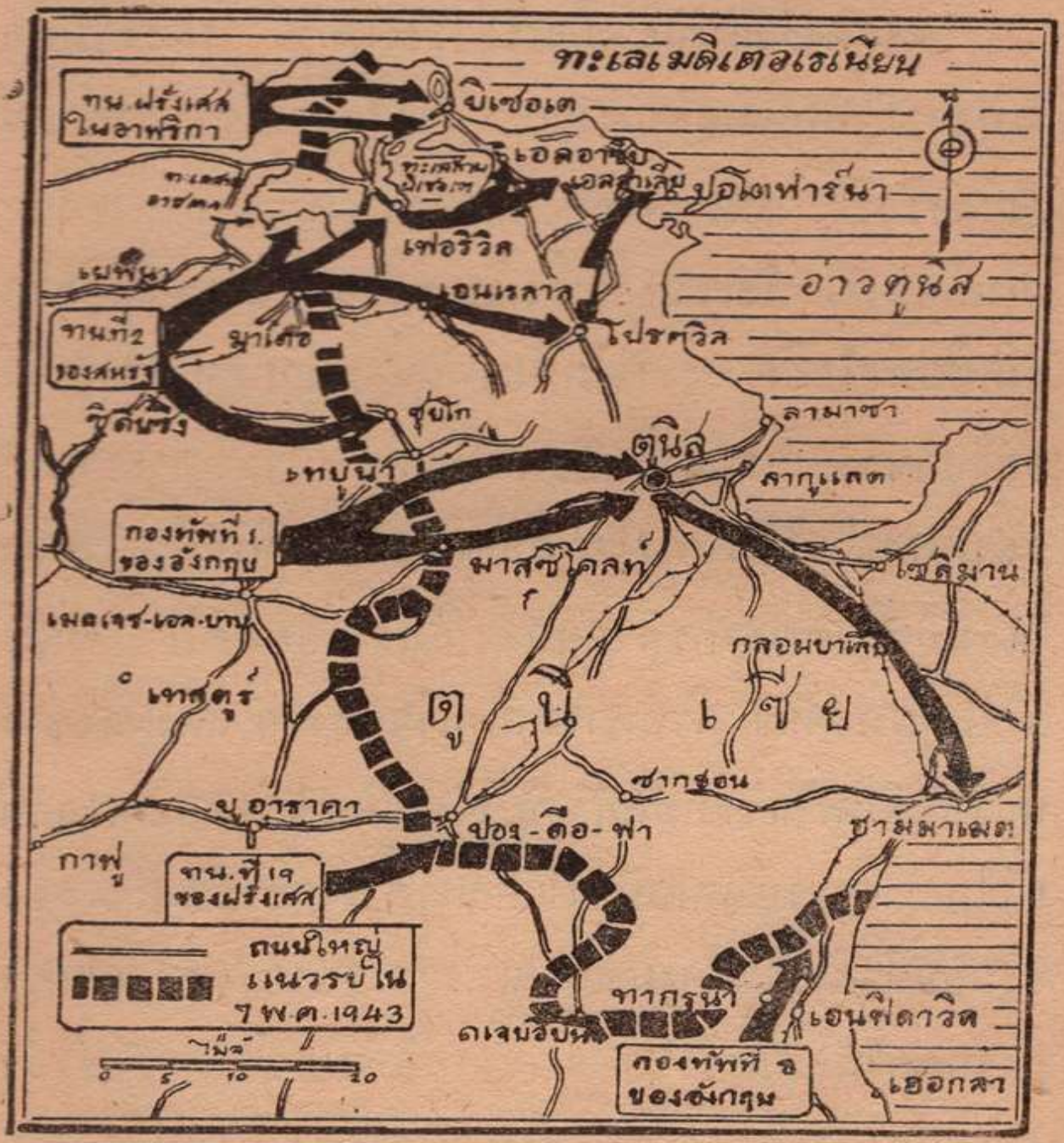

การยุทธิในอาฟริกาเหนือ

"*สัมพันธมิตรของเรานั้นมือใหม่แค่ไหน*" ส่วนนักบินอังกฤษก็พากันเยาะเย้ยถากถางนักบินอเมริกัน.

เหตุเหล่านี้นับว่าเป็นเรื่องธรรมดา การร่วมมือระหว่างอังกฤษและอเมริกา ในครั้งนี้จะต้องกระทำกันอย่างจริงจัง เพราะจะต้องมีส่วนร่วมในผลของสงครามเท่าเทียมกัน ไอเซนฮาว จึงเริ่มเตรียมงานสำหรับศึกในตูนิเซียต่อไปอีก ซึ่งขณะเดียวกันนั้นหน่วยทหารที่ประจำอยู่ในแนวรบก็เริ่มรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะกำลังทางอากาศของเยอรมันได้ทำการโจมตีอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ไว้หน้าใครนับตั้งแต่พลจักรยานยนต์เป็นรายบุคคลไป จนถึงเดือนกุมภาพันธ์แล้วทหารทุกคนในกองรบ และผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในเขตหลัง ก็ยังไม่มีใครรู้ว่าตลอดเวลาที่ยังไม่ทำการรบแตกหักนั้น เป็นเวลาที่กองทัพที่ ๘ ของอังกฤษกำลังเดินทางมาถึงแนวมาเรธ (Mareth) นายพลมาร์แชลได้แถลงว่า "*ระยะเวลานั้นทั้ง ๒ ฝ่ายกำลังตรวจความมั่นคงในแนว และทั้ง ๒ ฝ่ายได้ส่งกำลังเข้าชุมพลเพื่อคุกคามต่อท่าเรือและสายการคมนาคมต่อไป*" อย่างไรก็ตามการรบอย่างจริงจังของส่วนย่อยยังคงดำเนินอยู่ทั่วไป จนกระทั่งกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษสามารถไล่รอม-

เมลออกไปจาก ตริโปลี (Tripoli) แล้ว จึงสามารถรุกคืบหน้าต่อไปได้อย่างรวดเร็ว.

ประชาชนมีความประหลาดใจว่าหน่วยทหารอังกฤษและอเมริกันในตูนิเซียนี้ ทำไมจึงปฏิบัติเช่นกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษไม่ได้ จริงอยู่ถ้าเรามองดูแต่ในแผนที่แล้วย่อมจะเห็นว่าทำได้ง่ายมาก เพียงแต่กำหนดหน้าที่ให้ทหารอเมริกันผลักดันข้าศึกไปจนตกทะเลและยึดช่องกาบิ (Gabea) ซึ่งอยู่ด้านหลังรอมเมลเท่านั้น ก็น่าจะกระทำได้ ถึงกระนั้นก็ตาม กองทัพของไอเซนฮาวก็ยังไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้สำเร็จ แม้ว่าจะมีกองพลยานเกราะของอังกฤษและอเมริกันก็จริง แต่หน่วยต่างๆในกองพลอเมริกันนั้นยังแยกกันอยู่กระจัดกระจาย ทั่วพื้นที่อันกว้างขวาง ส่วนกองพลยานเกราะอังกฤษก็ใช้รถถังแบบเก่าซึ่งจำเป็นต้องรอรับรถถัง เชอแมน (Shermans) มาเปลี่ยนแทนต่อไป สิ่งต่างๆเหล่านี้ย่อมต้องใช้เวลาในการรวบรวมและปรับปรุง เพราะกำลังของฝ่ายสัมพันธมิตรยังรวบรวมไม่ได้ในเวลาอันเร็วให้ทันปฏิบัติการ แม้แต่พลประจำปืนต่อสู้รถถัง ก็ยังไม่พร้อมที่จะเข้ารับมือ

กับพลประจำรถถังของข้าศึกซึ่งชำนาญศึกมาแล้ว เขตต์อันกว้างใหญ่ของกองทัพจึงต้องใช้ทหารฝรั่งเศสซึ่งมีน้ำใจอันกล้าหาญแต่มีอาวุธคุณภาพต่ำให้เข้าทำการรักษาไว้ เมื่อการรบดำเนินไปตามแผนโดยการประสานการปฏิบัติกับกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษแล้ว รอมเมลก็จำต้องถอนกำลังออกจาก ลิบยา และตริโปลี พร้อมด้วยยุทโธปกรณ์อย่างมากมาย เมื่อ รอมเมล ถอยมาถึงแนว มาเรธ แล้วจึงริบจัดหน่วยกองพลยานเกราะที่ ๑๕ และที่ ๒๑ ขึ้นใหม่ ส่วนกองพลเบาที่ ๙๐ และที่ ๑๖๔ นั้น พร้อมอยู่แล้ว สำหรับทหารอิตาเลียนคงมีกองพลใหญ่ เตริยส (Trieste) ปิสโตยา (Pistoja) ซูเปอยา (Superba) เซนโตโร (Centauro) และพัสซิสหนุ่ม ส่วนทหารเยอรมันนั้น ก็พอจะมีนักรบที่เคยผ่านศึกในทะเลทรายมาบ้างแล้วเป็นหลัก เพราะทหารที่เคยผ่านศึกเหล่านี้ มีความชำนาญในเทคนิคการใช้รถถังอย่างรวดเร็วและการใช้ทุ่นระเบิดพร้อมกับการป้องกันหน่วยต่อสู้รถถังตามแบบของรอมเมลมาแล้วเป็นอย่างดี

ส่วนกำลังของ นายพล อาร์นิม (Arnim) ที่อยู่

ทางเหนือนั้นก็ยังเป็นที่น่าเกรงขามอยู่ เพราะมีส่วนหนึ่งของกองพลยานเกราะที่ ๒๐ กองพล มานตอยเฟล (Manteuffel) กองพล แฮร์มาน เกอริง (Hermann Göring) กองพลที่ ๒๐ และที่ ๓๓๔ อยู่ด้วย เมื่อประมาณกำลังของข้าศึกทั้งหมดแล้วปรากฏว่า ทหารเยอรมันมีจำนวนมากกว่าทหารอิตาเลียน ๒ ต่อ ๑ และยังได้รับการฝึก มีอุปกรณ์และขวัญเป็นเยี่ยมด้วย.

รอมเมลได้ดำเนินการยุทธโดยแบ่งกำลังส่วนหนึ่งทำการยับยั้งทหารของนายพล มอนต์กัมเมอรี่ ไว้ในแนวมาเรธ แล้วส่งกำลังอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนมากกว่าและประกอบด้วย รถถัง ทหารราบ รรทุก รถยนต์หน่วยต่อสู้รถถัง และยังได้รับการสนับสนุนจากเครื่องบินดำทิ้งระเบิด ทำการเข้าตีทหารอเมริกัน ที่ กาฟซา (Gafsa) และช่องเฟด (Faid) การเข้าตีครั้งนี้รอมเมลต้องการจะทราบคุณค่าของทหารอเมริกันและถ้ามีโอกาสก็จะทำลายตำบลส่งกำลังที่ เทเบสสา (Tebessa) และที่ ธาลา (Thala) ด้วย ความมุ่งหมายของรอมเมลดูออกจะกว้างขวางใหญ่โต และคงเข้าใจว่า การใช้ขบวน

รถถังตอกลิ่มกองทหารอเมริกันนั้นง่ายดายประดุจใช้มีดร้อนๆ แทงเนยแข็ง แต่ผลการปฏิบัติของรอมเมลเป็นอย่างไรนั้น โปรดพิจารณาจากถ้อยคำของผู้สังเกตการณ์ชาวอังกฤษดังนี้

"กองพลยานเกราะอเมริกัน ได้กระจายกำลังออกมากเกินไปจนไม่น่าจะต้านทาน การเข้าตีของเยอรมันได้ แต่การเข้าตีของเยอรมันกลับดูเหมือนไม่มีผลอะไรเลย รถถังอเมริกันได้เข้าทำการรบเป็นหน่วยกองพันและได้รับความเสียหายเกือบหมด เพราะไม่มีฉากบังยิงรถถังอันหนาแน่นคุ้มครองพอ การศึกครานี้ปรากฏแก่นายพลรอมเมลทำนองเดียวกับการรบระยะแรกๆ ในลิบยา แต่แล้วผลที่สุดรอมเมลก็ต้องถอยกลับไปเป็นระยะด้วยความปราชัย."

กาฟสา, เฟด คาสเซอไรน์ (Kasserine) และช่องคาสเซอไรน์ (Kasserine) ได้หลุดมือไปตามลำดับจนรอมเมลเกือบจะยึดฐานส่งกำลังขนาดใหญ่ของสัมพันธมิตรที่ธาลา และที่ เทเบสสา ได้ ถ้ารอมเมลยึดได้จริงๆ ศึกในตูนิเซียก็จะยืดเยื้อต่อไป และยังอาจเป็นการคุกคามต่อกำลังส่วนอื่นๆ ในตูนิเซียภาคเหนือด้วย แต่

ด้วยความสามารถของไอเซนฮาว ขบวนรถถังของรอมเมลต้องชงักอยู่ที่ ธาลา และ สบิบา (Sbiba) เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์เท่านั้น พอถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ สัมพันธมิตรจึงออกทำการตีโต้ตอบโดยได้รับการสนับสนุนจากกำลังทางอากาศทั้งหมดที่อยู่ในอาฟริกาเหนือ และไล่รอมเมลกลับไปทางเดิม.

นายพล อาร์นิม พยายามจะระงับการถอยของรอมเมล โดยเข้าตีกองทัพที่ ๑ ของอังกฤษที่ เมดเจซ เอล ยาย แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ.

การเข้าตีของรอมเมลครั้งนี้เป็นการเข้าตีที่เด็ดขาด เพราะสามารถแยกทหารอเมริกันที่เยียมที่สุด ๒ หน่วย ออกจากกันได้ เราจะเห็นว่าไอเซนฮาว มิได้ตกใจเลย ดังข่าวทางวิทยุที่ได้ส่งถึงเสนาธิการทหารยกมาร์แซล เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ว่า

"*ความยากลำบากทางยุทธวิธีในขณะนี้ ได้เป็นผลมาจากความพยายามของข้าพเจ้าที่จะทำงานมากเกินไป รวมทั้งความเสียหายในการต้านทานในพื้นที่ภูเขาย่านกลางซึ่งเริ่มมาแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ความเสียหาย*

ครั้งนี้ได้บังเกิดแก่กองพลที่ ๑ และที่ ๓๔ ของสหรัฐเป็นอย่างมาก แต่การปฏิบัติอันสำคัญของทหารอเมริกันครั้งนี้ย่อมจะเป็นสิ่งที่ตรึงใจท่านไปอีกนาน ทหารที่รอดกลับมาจากการรบจะกลายเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพทางยุทธวิธี และฉลาดสุขุมสำหรับในการรบครั้งต่อไป"

รอมเมลได้ใช้ยุทธวิธีอันซ้ำกับที่ได้กระทำต่อทหารอเมริกันมาแล้วนั้นเอง เข้าปฏิบัติต่อกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษที่ เมเดไนน์ (Medenine) เมื่อวันที่ ๖ มีนาคมอีก แต่กลับปราชัยย่อยยับ พร้อมด้วยศูนย์เสียรถถังไป ๕๒ คัน.

นายพลมอนต์กัมเมอรี่ จึงฉวยโอกาสนั้นกลับทำการเข้าตีเพื่อแยกแนวมาเรธออกเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม โดยได้รับการช่วยเหลือจากทหารอังกฤษอเมริกันที่เข้าตีจากทางเหนือและจากกำลังทางอากาศทั้งหมดที่มีอยู่ในอาฟริกาเหนือด้วย.

ขณะที่กองทัพที่ ๘ ของอังกฤษ กำลังทำการรุกใกล้ตูนิเซียเข้ามานั้น เหตุการณ์ได้บังคับให้ต้องรวมหน่วยทั้งสองนี้เข้าอยู่ในบังคับบัญชาของบุคคลเดียวกัน

ถ้ามองดูเผิน ๆ แล้วไม่น่าจะรวมการบังคับบัญชาเพราะกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษก็มีแม่ทัพที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลกเข้าบัญชางานอยู่แล้ว ทหารอังกฤษทุกคนย่อมรู้สึกหยิ่งในแม่ทัพผู้นี้ ยิ่งกองทัพที่ ๘ ดำเนินการเย็นอิสสระด้วยแล้ว ก็ดูไม่น่าจะต้องรวมการบังคับบัญชา ทหารอังกฤษแต่ละคนซึ่งเชื่อมั่นในตนเองและเชี่ยวชาญในการรบมาแล้ว ย่อมจะมองทหารอเมริกันและทหารอังกฤษในกองทัพที่ ๑ คล้ายกับเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงเท่านั้น ทหารอังกฤษในกองทัพที่ ๘ ยังทำนายไว้ว่า ความปราชัยของฝ่ายอักษะในตูนิเซียนี้จะต้องคอยกองทัพที่ ๘ ให้เข้าล้อมเสียก่อน.

แม้ว่านายพลมอนต์กัมเมอรี่จะได้ดำเนินการยุทธโดยมีกำลังทางอากาศของพลอากาศโท โคนิงแฮม (Coningham) เข้าร่วมมือมาแล้วก็ตาม แต่เมื่อต้องทำงานร่วมกับกองทัพอื่น ๆ ในยุทธบริเวณอันกว้างขวางใหญ่โตแล้วยังนับว่าการร่วมมือเช่นนั้นไม่พอเพียง ส่วนความสามารถและการทำงานเย็นอิสสระของมอนต์กัมเมอรี่นั้นนับว่ายังไม่เหมาะในการอำนวยการยุทธในตูนิเซีย ดังนั้น

จึงจำเป็นต้องจัดการบังคับบัญชาขึ้นใหม่ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓ โดยแต่งตั้งไอเซนฮาวให้เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำยุทธบริเวณด้านอาฟริกาเหนือโดยมีพลเอก เซอร์ฮาโรลอาเล็กซานเดอร์ (Sir Harold Alexander) เป็นรองผู้บัญชาการทหารสูงสุด และเข้าบังคับบัญชาหมู่กองทัพที่ ๑๘ โดยตรง ซึ่งมีกองทัพน้อยอเมริกันที่ ๒ ในบังคับพลตรี ยอร์ช เอส แพตตัน (George S. Patton) และต่อมาเปลี่ยนเป็นพลตรี โอมาร์ เอน แบรดเลย์ (Omar N. Bradley) กองทัพน้อยฝรั่งเศสที่ ๑๙ ในบังคับพลเอก หลุย เอม เคลทซ์ (Louis M. Koeltz) กองทัพใหญ่อังกฤษที่ ๑ ในบังคับพลเอกแอนเดอร์สัน (Anderson) กองทัพใหญ่อังกฤษที่ ๘ ในบังคับพลเอกมอนต์กัมเมอรี่ ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓ จึงจัดกำลังทางอากาศของสัมพันธมิตรขึ้นใหม่อีก โดยแต่งตั้งให้พลอากาศเอก เซอร์ อาเธอร์ เทดเดอร์ (Sir Arthur Tedder) เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศประจำภาคเมดิเตอเรเนียน ให้พลตรีคาล สปัตซ์ (Carl Spaatz) เป็นผู้บัญชาการ

ทหารอากาศประจำด้านอาฟริกาตะวันตกเฉียงเหนือ ให้พลตรี เยมส์ ดูลิตเติล (James Doolittle) เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศทางยุทธศาสตร์ ส่วนพลอากาศโท โคนิง-แฮม (Coningham) เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศทางยุทธวิธีและพลอากาศตรี ลอยด์ (Loyd) เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศรักษาฝั่ง เมื่อได้รับกำลังทางเรือของสหประชาชาติที่ประจำน่านน้ำ เมดิเตอเรเนียนในบังคับพลเรือเอก คันนิงแฮม (Cunningham) แล้วไอเซนฮาวจึงสามารถเริ่มดำเนินการยุทธ เพื่อทำการขับไล่ฝ่ายอักษะในอาฟริกาเหนือได้ทุกระยะ การที่ไอเซนฮาวมีชื่อเสียงโด่งดังในครั้งนี้ ก็เพราะความสามารถพิเศษในการใช้กำลังทางอากาศได้ถูกต้องที่สุด เช่นเมื่อ นายพลเทดเดอร์ ได้เสนอความสามารถของกำลังทางอากาศว่ามีขีดจำกัดเพียงไหน ไอเซนฮาวจะรับทราบโดยไม่โต้แย้งแต่ประการใด การทำงานของไอเซนฮาวเป็นไปอย่างง่ายๆ ไอเซนฮาวชอบเปิดประชุมนายทหารอากาศและนายทหารบกพร้อมกันโดยมอบความมุ่งหมายส่วนใหญ่ให้ แล้วให้นายทหารเหล่านั้นไปหารายละเอียด

และวิธีการของตนเอง ไอเซนฮาวต้องการผลอย่างเดียวเท่านั้น ส่วนการประชุมประจำวันได้กระทำโดยให้นายทหารอากาศ และนายทหารบกได้เห็นกรอยใหญ่ในการปฏิบัติระหว่างเหล่ากองทัพทั้งสอง การแข่งให้ทรายฉะเพาะขอบเขตต์การปฏิบัติ ของเหล่ากองทัพใดกองทัพหนึ่งนั้นไม่เป็นข้อพึงประสงค์ การร่วมมือและประสานงานระหว่างเหล่ากองทัพทั้ง ๒ นี้สำคัญมาก เมื่อเข้ากันได้สนิทแล้ว หน่วยรองลงไปก็จะปฏิบัติงานไปโดยอัตตโนมัติ.

ผลสำเร็จในการปฏิบัติการยุทธครั้งนี้หาได้เป็นผลมาจากการจัดกำลังทางอากาศอย่างเดียวไม่ แต่เป็นผลมาจากการจัดกำลังทั้งหมดของสัมพันธมิตรในอาฟริกาเหนือนี้อย่างใหม่ โดยมีประสิทธิภาพสูงสุด.

พลเอก อาเล็ก ซานเดอร์ได้แสดงความสามารถในการจัดสายการบังคับบัญชาในหมู่กองทัพที่ ๑๘ เพื่อให้พร้อมที่จะเอาชะนะกองทัพฝ่ายอักษะได้ตลอดเวลา ส่วนทหารช่างอังกฤษและอเมริกันก็ได้ขยายเส้นทางคมนาคมออกเป็น ๒ เท่าถึง ๓ เท่า ได้สร้างฐานทัพ

อากาศ และ คลัง ส่ง กำลัง บำรุง ล่วง หน้าไป ตาม ลำดับ สร้างท่อน้ำมันถึง ๑๐ ท่อ และยังเตรียมงานใหญ่ ๆ อีก หลายอย่างไว้ด้วย.

ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ไอเซนฮาวได้ส่งข่าวทางวิทยุ เพื่อให้ พลเอก มาร์แชล ทราบวิถีการยุทธขั้นต่อไปว่า "*เมื่อกองทัพที่ ๘ ยังอยู่ที่แนว มาเรธ นั้น ทำให้เราหวังกันว่าการยุทธครั้งนี้จะจบลงโดยเร็วด้วยการอัดดันและการรุกอย่างธรรมดาตลอดพื้นที่ของข้าศึก แต่ เมื่อได้รวมการบังคับบัญชากองทัพที่ ๘ เข้ามาแล้ว การยุทธครั้งนี้จะจบลงเร็วกว่าที่คิดไว้.*"

หน่วยทหารอเมริกันได้ดำเนินการรุกต่อไปทางใต้ เพื่อช่วยในการเข้าตีของนายพลมอนต์กัมเมอรี่ และยึดได้ กาฟสา (Gafsar) ในวันที่ ๑๗ มีนาคม เอล เกททา (El Guettar) ในวันที่ ๑๘ มีนาคม และ มาคนาสซี่ (Maknassy) ในวันที่ ๒๓ มีนาคม.

ทางด้านกองทัพที่ ๘ นายพลมอนต์กัมเมอรี่ได้ทำการเข้าตีแนวมาเรธโดยผ่านตำบล วาดี ซิกซาว (Wadi Ziczaou) เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม แต่รักษาหัวสพานซึ่ง

กองพลนอทธัมเบริยน (Northumbrian) ได้ยึดไว้นั้นไม่สำเร็จ ดังนั้นจึงต้องส่งกองพลยานเกราะที่ ๑ เข้าช่วยกองพล นิวซีแลนด์ (New Zealand) เพื่อเป็นการเข้าตีทางปีกขวาของข้าศึกที่ตำบล เอลแฮมมา (El Hamma) ในวันที่ ๒๖ มีนาคม การเข้าตีครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือจากกำลังทางอากาศมากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ในอาฟริกาเหนือ ขณะนี้เกือบจะพูดได้ว่าอะไรที่บินได้แล้วเป็นต้องขนไปช่วยการเข้าตีที่เอลแฮมมาทั้งสิ้น นับตั้งแต่เครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดหนักของหน่วยบินทางยุทธศาสตร์ เครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดกลางของหน่วยบินทางยุทธวิธี และเครื่อง เฮอร์ริเคน ที่ติดปืนยิงรถถังขนาด ๔๐ ม.ม. ๒ กระบอกด้วย การโจมตีทางอากาศครั้งนี้คล้ายกับพายุผ่าขนาดใหญ่ หน่วยที่ได้รับความเสียหายอย่างมากคือ กองพลยานเกราะที่ ๒๑ กองพลที่ ๑๖๔ กองพลอิตาเลียนสเปเซีย (Spezia) การโจมตีได้กระทำตลอดเวลา ๓ ชั่วโมง ไม่ว่าอะไรที่เคลื่อนไหวได้เป็นถูกยิงด้วยปืนกลและทิ้งระเบิดหมด ขณะเดียวกันนั้นกองพล นิวซีแลนด์ก็เปิดทางให้กองพลยานเกราะที่ ๑ ของอังกฤษทำการเจาะตลบ

หลังต่อไป การยุทธที่ เอลแฮมมา จึงยุติลงทันที กำลังบางส่วนของฝ่ายอักษะได้ถอนตัวไปยังตำบล วาดิ-อะการิท (Wadi Akarit)

ในวันที่ ๗ เมษายน ส่วนลาดตระเวนของกองพลอเมริกันที่ ๙ จึงเข้าสมทบกับกองพลที่ ๘ ซึ่งยังอยู่ห่างจากทะเลประมาณ ๒๐ ไมล์ นับตั้งแต่ตำบลนี้ไป การรบได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว จนกองทัพที่ ๘ ยึดได้สฟากซ์ (Sfax) ในวันที่ ๑๐ เมษายน กองพลยานเกราะที่ ๖ ของอังกฤษและทหารเวล ยึดได้ ฟอนดุ๊ค (Fandouk) ในการเข้าตีครั้งนี้ทหารอเมริกันส่วนหนึ่งที่รับหน้าที่ให้ทำลายขื่นใหญ่เยอรมันที่รักษาสนามทุ่นระเบิดนั้นได้เคลื่อนจากแนวออกตีช้าไป เลยทำให้รถถังอังกฤษหนึ่งหมวดต้องเสียสละโดยแล่นตลุยสนามทุ่นระเบิดนั้นเข้าไป.

นักสังเกตการณ์ชาวอังกฤษผู้หนึ่งได้บรรทึกไว้ว่า การปฏิบัติครั้งนี้ แม้ว่าจะเป็นการแสดงความผิดพลาดของทหารอเมริกันในแนวรบตูนิเซียก็ตาม แต่หน่วย

เล็ก ๆ ซึ่งปฏิบัติการผิดพลาดที่ฟอนตู๊ค นั่นแหละที่ได้มีส่วนในการพิชิตอาฟริกาเหนือในสัปดาห์ต่อมา.

เมื่อข้าศึกเสียฟอนตู๊คแล้ว สถานะการณ์ของข้าศึกก็อยู่ในอาการน่าวิตก นายทหารเยอรมันผู้หนึ่งได้ตอบข้อซักถามของพลเอกอาเล็กซานเดอร์ตอนหนึ่งว่า "*ที่เนินเขาเหล่านั้นแหละครับมีพวกกองโจรอเมริกัน หน่วยคอมมานโด (Commando) อังกฤษและพวกกองโจรฝรั่งเศสอาศัยอยู่ ต่างเดินกันขวักไขว่ พวกนี้คงจะคอยนายพลของตัวอยู่กระมัง.*"

ข้าศึกเริ่มถอนตัวออกจากที่มั่นต่าง ๆ ตามลำดับจนในที่สุดได้ถอยไปทางเหนือ เพื่อเข้ายึดแนวต้านทานสุดท้ายที่ตำบลเอนฟีดาวิล (Enfidaville) ส่วนบริเวณที่ยังคงอยู่ในการยึดครองของฝ่ายอักษะ ขณะนี้เหลืออยู่ประมาณ ขนาดกว้าง ๓๐ ไมล์ ยาว ๑๐๐ ไมล์ คลุมบริเวณฝั่งตะวันออกแหลมเซอราท (Serrat) ไปจนถึงตำบล เยฟนา (Jefna) เมดเจซ์ – เอลบาย (Medjez El Bab) ปอง – ดือ – ฟา (Pont Du Fahs) และเอนฟีดาวิล ข้าศึกใช้กำลังประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คนทำการ

รักษาแนวป้องกันขั้นสุดท้ายตามทิวเขาที่กำบังทุ่งรายตูนิสอยู่ การที่ข้าศึกวางกำลังตั้งรับโดยอาศัยแนวธรรมชาติเช่นนี้ย่อมสามารถทำการต้านทานอยู่ได้เป็นเวลานาน.

เมื่อพิจารณาถึงทิศทางเข้าตีของกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษแล้วจะเห็นว่าต้องเข้าเผชิญกำลังกองพลทหารราบเยอรมันที่ ๙๐ และที่ ๑๖๔ โดยมีกำลังเพิ่มเติมเป็นทหารอิตาเลียนกองพลซูเปอร์บา (Superba) ปิสโตยา (Pistoja) เตรียส (Triests) เซนโตโร (Centauro) และพัสซิสต์หนุ่ม บรรดากองพลอิตาเลียนเหล่านี้เป็นกำลังส่วนสุดท้ายของอิตาลีที่จะเข้ากอบกู้ชื่อเสียงเกียรติคุณของตนได้ ดังนั้นค่าของทหารอิตาเลียนส่วนนี้จึงต้องประมาณให้สูงกว่าทหารเยอรมัน ทหารเยอรมันที่ทำการกำบังทางเข้าสู่ทุ่งรายตูนิส โดยทำการยึดแนวเมดเยอดานั้นคือ กองพลยานเกราะที่ ๓๓๔ และที่ ๑๐ และบางส่วนของกองพลยานเกราะที่ ๑๕ และที่ ๒๑ และกรมแฮร์มานเกอริง กำลังส่วนนี้ทำการยึดเนินลองสตอพ (Longstop) ซึ่งอยู่หน้าหุบเขา เมดเจอดา (Medjerda)

ทางด้านเหนือข้าศึกได้ส่งกองพล มานทอยเฟล (Manteuffel) กองพลที่ ๒๐ และบางส่วนของกองพลยานเกราะที่ ๑๕ และที่ ๒๑ เข้ายึดที่มั่นเป็นแนวตั้งแต่กรีนฮิล – บอลด์ฮิล (Green Hill – Bald Hill) จนถึงเนิน ๖๐๙ ซึ่งแนวนี้กำบังทางที่มาจากหุบเขาเซดเจเนน (Sedjenane) เพื่อเข้าเมืองบิเซอเต.

เมื่อไอเซนฮาว สามารถอำนวยการให้เหล่าต่าง ๆ ช่วยเหลือประสานกันได้ และเข้าควบคุมประสานการปฏิบัติของ กำลังทาง อากาศและ กำลังทางเรือ เรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มตัดสายการส่งกำลังเพิ่มเติมของฝ่ายอักษะที่มาจากเกาะซิซิลี กำลังทางอากาศของสัมพันธมิตรได้เริ่มทำลายสนามบิน และเครื่องบินของฝ่ายอักษะตามลำดับ เครื่องบินขนส่งของเยอรมันแบบ JW – 52 และ ME – 323 ซึ่งทำการส่งกำลังและนำพวกผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคกลับเหล่านั้น ได้ถูกยิงตกทะเลในน่านน้ำนอกฝั่งอาฟริกาเหนือ การโจมตีทางอากาศต่อสนามบินบนเกาะซิซิลีเมื่อสัปดาห์แรก ในเดือนเมษายนนั้นได้ทำลายเครื่องบินที่จอดในสนามถึง ๑๕๐ เครื่อง และที่อยู่

ในอากาศอีก ๕๐ เครื่อง ต่อมาอีก ๒ สัปดาห์ได้ทำลายเครื่องบินขนส่งขนาดใหญ่ ๑๔๗ เครื่อง เรือลำเลียงอีก ๓๐ ลำ ด้วยกำลังทางอากาศอย่างเดียว พลเอกมาร์แชลได้มีความเห็นว่าการโจมตีเส้นทางคมนาคมโดยรวดเร็ว และครบถ้วนเช่นนี้ย่อมทำให้ฝ่ายอักษะต้องเลิกใช้แผนการรบหน่วงเวลาและการป้องกันแหลมบอน(Bon) ต่อไป ครั้นเมื่อถึงเวลาโจมตีครั้งสุดท้ายเพื่อเปิดฉากการรุกในสัปดาห์แรกเดือน พฤษภาคม ฝูงบินประจัญบานของสัมพันธมิตรก็สามารถทำการลาดตระเวนอยู่เหนือสนามบินข้าศึกได้ตลอดเวลา จนเกือบจะไม่เห็นเครื่องบินเยอรมันมาปรากฏตัวในแนวหน้าเลย.

เมื่อไอเซนฮาว และอาเล็กซานเดอร์ กำลังเตรียมแผนสุดท้าย ที่จะทำลาย กองทัพฝ่ายอักษะนั้น นายพลทั้งสองได้ให้เกียรติแก่กองทัพที่ ๘ ของอังกฤษ โดยมอบหน้าที่ให้เข้าจัดการกับกำลังของฝ่ายอักษะที่อยู่ในแนวรบด้านใต้ นายพลทั้งสองได้ตกลงทำการเข้าตีพร้อมกัน โดยผ่านหุบเขาเซดเจเนน (Sedjenane) และไทน์ (Tine) แล้วพุ่งเข้าสู่เมืองบิเซอเต และผ่าน

หุบเขา เมดเยอดา (Medjerda) พุ่งเข้าสู่เมืองตูนิส สัมพันธมิตรสามารถโยกย้ายหน่วยทหารขนาดใหญ่ทางอากาศได้ โดยข้าศึกไม่รู้เลย ทั้งนี้เพราะข้าศึกได้ศูนย์เสียความเย็นเจ้าอากาศไปแล้วอย่างสิ้นเชิง สำหรับไอเซนฮาวเองมีความปรารถนาที่จะให้กองทัพน้อยที่ ๒ ของสหรัฐซึ่งยังไม่ได้ทำการรบอย่างมีชื่อเสียงนั้นได้เข้าร่วมในการรบครั้งสุดท้ายครั้งนี้ด้วย ดังนั้นภายหลังที่ยึดตำบล เอลเกตตา (Elguettar) ได้แล้วจึงเปลี่ยนแม่ทัพกองทัพน้อยที่ ๒ เป็นพลตรีโอมาร์ เอน แบรดเลย์ แล้วส่งกำลังขึ้นไปทางเหนือ ทางด้านหลังกองทัพที่ ๑ ของอังกฤษ เพื่อเข้ายึดบริเวณ เบจา (Beja) ส่วน นายพล แพตตัน แม่ทัพกองทัพน้อยที่ ๒ คนเดิมได้รับหน้าที่ใหม่ให้เตรียมการขึ้นเกาะซิซิลี ทางกองทัพอังกฤษก็ได้เปลี่ยนเอากองพลยานเกราะที่ ๗ และกองพลอินเดียนที่ ๔ จากกองทัพที่ ๘ มาอยู่ทางด้านกองทัพที่ ๑ ข้าศึกได้เสียโอกาสในการออกตีโต้ตอบกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษในขณะที่กำลังสับเปลี่ยนกำลัง ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะไม่ได้รับข่าวการโยกย้ายกำลังหรือนายพล อาร์นิม ไม่มี

นิสสัยในการใช้กลยุทธขยับแนวไปข้างหน้าตามแบบของรอมเมล ดังนั้นสถานะการณ์จึงเหมาะแก่การเข้าตีครั้งสุดท้ายเพื่อจบการยุทธครั้งนี้เลย.

แม้ว่าการเจาะแนวเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคมของหน่วยกองพลยานเกราะของอังกฤษและสหรัฐโดยเคลื่อนตามการทิ้งระเบิดแบบปูพรมของนายพล เทดเดอร์ นั้นจะได้รับความนิยมชมชอบจากประชาชนเป็นอย่างมากก็ตาม แต่ความสำคัญอันต้นใจ ครั้งนี้จะต้องนับเอาการ ปฏิบัติของทหาร ราบอังกฤษ (กองพลที่ ๗๘) ในการยึดเนินลองสตอพ (Longstop) ได้เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน และการปฏิบัติของทหารราบ อเมริกันในการ ขับไล่ข้าศึกออกไปจากเนิน กรีน (Green) และเนิน บอลด์ (Bald) ได้สำเร็จเมื่อวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓ พฤษภาคมเข้าด้วย เพราะผลสำเร็จ ครั้งนี้ ทำให้ กองพลยานเกราะที่ ๑ ของ สหรัฐสามารถรุกพุ่งเข้าไป ถึงเมือง มาเตอร์ (Mateur) ได้เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ไอเซนฮาวจึงออกคำสั่งให้เริ่มเข้าตีครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม และได้วิทยุบอกพลเอกมาร์แชลไปตั้งแต่วันที่ ๕.

การเข้าตีอย่างรุนแรงเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคมนั้น ควรจะนับว่าเป็นการจู่โจมขนาดใหญ่ เพราะใช้กำลังทหารอังกฤษและอเมริกันอันสดชื่นออกปฏิบัติการอย่างฉับพลัน โดยไม่ได้อาศัยกำลังทางอากาศนำในการเข้าตีเลยทั้ง ๆ ที่มีกำลังทางอากาศเข้าร่วมอยู่ด้วย กองทัพน้อยที่สองของสหรัฐเข้าเมือง บิเซอเต ได้เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พร้อมกับกองทัพที่ ๑ ของอังกฤษยึดได้เมืองตูนิส ซึ่งทำให้หน่วยต่าง ๆ ของฝ่ายอักษะต้องประสพความยุ่งยากไปชั่วขณะหนึ่ง ต่อจากนั้นขบวนยานเกราะและยานยนต์ของสัมพันธมิตรก็พุ่งเข้าไปดุจกระแสร์น้ำไม่ขาดระยะจนกำลังส่วนใหญ่ของเยอรมันงงงวยเลยทำอะไรไม่ได้.

ความสำคัญในการรบขณะนี้ย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำหน่วยเป็นอย่างมาก ดังนั้นนายพลอาเล็กซานเดอร์จึงพยายามขึ้นไปพร้อมกับหน่วยหน้าอยู่ตลอดเวลา ท่านขับรถจี๊ปเองจนหน้าตาขาวไปด้วยฝุ่นคล้ายเด็กทำขนมปัง ผลที่ปรากฏก็คือกองพลยานเกราะที่ ๗ ได้ตัดนกองพลรถถังที่ ๑๕ ของเยอรมันออกไปนอกเมือง บิเซอเต ณะ ตำบลปอร์โต ฟาริน่า Porto Farina ส่วนทหารเยอรมันหน่วยอื่น

ได้พยายามถอยไปยังแหลม บอน แต่นายพล อาเล็ก-ซานเดอร์ ได้ตกลงใจถูกที่ว่าการทำลายกำลังข้าศึกในระยะนี้ จะเป็นการประกันให้สัมพันธมิตรได้เปรียบอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นท่านจึงสั่งให้กองพลยานเกราะที่ ๖ ทำการตีฝ่ากลางที่มั่น ณ แฮมมานลิฟ (Hámmann Lif) และเคลื่อนที่พุ่งลงไปทางใต้ไปยังเมืองแฮมมาเมต (Hammamet) กองพลยานเกราะที่ ๖ ได้รับการต้อนรับจากกองร้อยยิ้นใหญ่ขนาด ๘๘ มิลลิเมตร์ของเยอรมันบ้างเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งในที่สุดก็สามารถล้อมจับทหารเยอรมันได้ที่แหลมบอนเป็นจำนวน ๒๕๒,๐๐๐ คน พร้อมด้วยยุทโธปกรณ์เป็นจำนวนมาก ในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม.

๕

ศึกอาฟริกาเหนือจบลงแล้ว เราควรจะได้สำรวจดูว่าการที่ไอเซนฮาวดำเนินการจนสำเร็จนั้น เขาได้ทำอะไรไปบ้าง ถ้าชาวอังกฤษและชาวอเมริกันที่มีหัวในทางเสรีนิยม จะเห็นว่าเป็นความบกพร่องของไอเซนฮาว

ในการที่พยายามดึง เอานายพลเรือ ดาร์ลัง และชาว ฝรั่งเศสคนอื่น ๆ ที่มีพฤติการณ์เบื้องหลังเย็นที่สงสัยเข้า มาร่วมในขณะที่การรบกำลังดำเนินอยู่นั้น พวกที่มีหัวใน ทาง เสรีนิยม เหล่านี้ บางคน ก็จะ ต้อง ยอมรับ ว่า ปัญหา ต่าง ๆ ในอาฟริกา เหนือ ที่ไอเซนฮาว ได้เข้าผจญนั้นไม่ใช่ เย็นของง่ายดังที่พวกเหล่านั้นคิด งานขั้นแรกที่ไอเซน-ฮาวจะต้องรับผิดชอบก็คือการชะนะศึกอาฟริกา งานขั้น ต่อไปก็คือทำให้ฝรั่งเศสเข้าร่วมในสงครามในยุโรปด้วย แต่การที่จะ กระทำเช่นนี้ได้นั้น จะต้องเย็นผู้ที่มีความ เชื่อ มั่นจริง ๆ ว่าสามารถดึงเอาฝรั่งเศสในอาฟริกาเหนือมาสู้ รบกับฝรั่งเศสวิชี่ได้สำเร็จ เพราะการ ที่จะทำการรบใน เขตต์หน้าให้เกิดผลสำเร็จโดย ที่งาน ในเขตต์หลัง และ เส้นทางส่งกำลังยังไม่เรียบร้อยย่อมกระทำไม่ได้ ฉะนั้น จึงต้องเย็นผู้ที่มีความอดทนมาก คือปล่อยให้ปัญหาบาง เรื่องดำเนิน ไปตามเรื่องของมันเอง.

เมื่อการรบในอาฟริกาเหนือยุติลงนั้น ได้มีชาว ฝรั่งเศสผู้หนึ่ง ให้เกียรติแก่ ไอเซนฮาว ในการที่สามารถ ป้องกันมิให้เกิดการรบ ระหว่างพวกเดียวกัน ในอาลยีเรีย

(Algeria) ได้ ในการที่สามารถป้องกันการกบฏของพวกมอสเลม ในการที่สามารถกำจัดแนวที่ ๕ ของเยอรมันและอิตาเลียนได้ชั่วคราวและในการป้องกันไม่ให้เยอรมันยึดบุกอาลยิเรียโดยใช้กำลังทหารฝรั่งเศสได้ ในที่สุดการจัดตั้งกรรมการกู้เอกราชฝรั่งเศสที่สำเร็จขึ้นนั้น ก็เป็นการแสดงให้เห็นการตกลงใจอันถูกต้องของไอเซนฮาวในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาอนาคต หรือบางทีความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในการยึดอาฟริกาเหนือได้นั้นย่อมเกิดจากการที่สามารถรวมกำลังทหารอังกฤษอเมริกันและฝรั่งเศสเข้าเป็นหน่วยรบผสมหน่วยเดียวกันได้ ซึ่งกลายเป็นการวางรากฐานสำหรับยึดยุโรปต่อไป ถ้าพิจารณาในทัศนะของนักประวัติศาสตร์แล้ว งานครั้งนี้จะต้องเป็นงานที่สำคัญที่สุดของไอเซนฮาว และยังสำคัญยิ่งไปกว่าการทำลายล้างกองทัพฝ่ายอักษะที่ในอาฟริกาเหนือเสียอีก ทั้งๆที่การรบครั้งนี้เป็นชัยชะนะอันงดงามที่สุดของกองทัพอังกฤษและอเมริกันที่กระทำต่ออักษะก็ตาม และก็ถ้าทหารอังกฤษและทหารอเมริกัน นับตั้งแต่นายพลลงมาจนถึงพลทหารได้เข้าทำการรบในอาฟริกาเหนือ โดย

ไม่มีความสงสัยระหว่างกันแล้ว ทหารทั้งสองกองทัพนี้ก็จะทำงานไปด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวอย่างที่จะหาสัมพันธมิตรเช่นนี้ไม่ได้อีกแล้วในสงครามสมัยใหม่ครั้งนี้.

พลเอกมาร์แชลก็ได้กล่าวสุนทรพจน์ถึงความสำเร็จในเรื่องนี้ที่มหาวิทยาลัยเยล เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๑๙๔๓ ว่า "*ความจำเป็นในการรวมและการผสมหน่วยทหารอังกฤษและทหารอเมริกันให้เข้ากันได้สนิททั้งที่ในอาฟริกาเหนือและในประเทศอิตาลีสำเร็จนั้น ไอเซนฮาวได้แสดงให้เห็นว่า งานเช่นนี้มีความสำคัญเพียงใด เพราะการเข้าใจผิดหรือการเข้ากันไม่ได้ที่เกิดขึ้นในระหว่างหน่วยทหารและงานของกองเลขาธิการนั้นย่อมนำไปสู่ความหายนะ แต่ไอเซนฮาวก็สามารถจำกัดความยากลำบากในปัญหาบุคคลเหล่านี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ความจริงนั้นการที่เราเอาชะนะปัญหาเหล่านี้ก็เพื่อจะทำความพินาศให้แก่ข้าศึกเท่านั้น สำหรับความเห็นของข้าพเจ้าแล้วนับว่าเป็นงานสำคัญที่สุดสิ่งเดียวที่สัมพันธมิตรได้ดำเนินตลอดมาในสงคราม ไอเซนฮาวไม่ใช่ว่า*

จะเป็นผู้รับผิดชอบในงานเช่นนั้นทั้งหมด แต่ก็ถ้าไม่มีไอเซนฮาวแล้วงานเช่นนี้ก็ดำเนินไปไม่ได้.”

สิ่งที่มีผู้กล่าวขวัญถึงไอเซนฮาวเสมอเมื่ออยู่ในอาลเยียรส์ก็คือพูดกันว่า “เขาเป็นผู้ที่จัดหน่วยด้วยความรอบคอบ เขามิใช่เป็นผู้ที่ทำงานอย่างสุกเอาเผากิน” ดังที่เราจะเห็นว่าเมื่อไอเซนฮาวประสพความผิดหวังครั้งแรกในการเข้ายึดเมืองตูนิสนั้น เขาจะไม่ยอมทำการเข้าตีอีกจนกว่าจะแน่ใจว่ามีความสำเร็จอย่างแน่นอนแล้ว นอกจากนั้น เขายังแสดงความอดทนอย่างยิ่งยวดในท่ามกลางคำวิจารณ์เรื่องการตกลงใจในทางการเมืองในระยะต้นแห่งการยุทธครั้งนี้ เพราะว่าครั้งหนึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาในขณะนี้ได้เคยมียศสูงกว่าเขามาแล้ว เขาจึงต้องดำเนินงานในอาฟริกาเหนือครั้งนี้ไปด้วยความมั่นคง ผ่อนสั้นผ่อนยาวและมีอารมณ์อันไม่หวั่นไหว แม้ว่าเขาจะมีอำนาจเต็มในการบังคับบัญชาก็ตาม แต่เราก็ไม่พบความไม่พอใจอย่างใดที่ปรากฏบนใบหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา ตรงกันข้าม เขากลับแสดงความปรารถนาของเขาในลักษณะเช่นเดียวกับการขอความเห็น

คำแนะนำจากผู้อื่น เขายังไม่ชอบวิธีการเอิกเริกเช่นการเข้าแตรฟันฟา หรือมีขบวนนำในเวลาไปไหนมาไหน ซึ่งบรรดานายทหารชั้นนายพลของเขาเองยังชอบใช้รถยนต์ที่ติดธงแสดงตำแหน่ง และมีขบวนจักรยานยนต์สารวัตรติดตามไปด้วย ส่วนตัวเขาเองมักจะเข้าไปในเมืองอย่างเงียบๆ ซึ่งบางทีก็ไปปรากฏตัวก่อนข่าวที่แจ้งให้ทราบเสียอีก.

ความสุภาพอ่อนโยนอีกประการหนึ่งที่เขาใช้เป็นประจำเช่นเมื่อเขาไม่เข้าใจในเรื่องอะไรก็ตาม เขาจะยอมรับอย่างจริงใจ แม้แต่ในการประชุมกองเสนาธิการก็ตาม เขาอาจพูดกับรองเสนาธิการของเขา (พลตรี เยเอฟ เอม ไวทลีย์ ซึ่งเป็นนายทหารอังกฤษ) ว่า "ยังไงกันเสียใจจริงกันลืมเรื่องนั้นเสียแล้ว" หรือแม้แต่ในการสนทนากับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ก็ตาม เขามักจะพูดว่า "เอ ผมอาจจะหูตึงกระมัง คุณกรุณาทวนอีกครั้งเถอะ" ยอน กันเธอร์ เองก็ได้กล่าวชมการทำงานของไอเซนฮาวในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อคราวประชุมนักหนังสือพิมพ์ก่อนการยุทธในซิซิลีว่า

ไอเซนเฮาว์ยอมเปลี่ยนข้อตกลงใจในการปฏิบัติงานทันทีเมื่อได้ฟัง เหตุผลของ นายทหาร ฝ่าย เสนาธิการ ของตน ยศชั้นร้อยเอก.

ความสำเร็จส่วนหนึ่งในการ ปฏิบัติ ต่อ นายทหาร อังกฤษ นั้นเกิดจากการที่เขาปฏิบัติเช่นเดียวกับนายทหาร อเมริกัน ส่วนความสัมพันธ์กับนายพลเทดเดอร์และนายพลเรือคันนิ่งแฮมนั้นก็เข้นไปในทำนองเพื่อนฝูง บรรดาคำสั่งต่าง ๆ ที่ออกไปจาก กองบัญชา การนั้นจะต้องมีชื่อนายทหารผู้ใหญ่ของสัมพันธมิตรเกี่ยวข้องด้วย เขาไม่ยอมให้ผู้รับคำสั่งเห็นว่าเข้นคำสั่งที่เกิดจากเขาแต่ผู้เดียว งานทุกชิ้น ที่เขาทำนั้น เขาจะ ต้องเน้นให้เห็นความ สำคัญในการทำงานแบบผสมเสมอ.

คุณสมบัติ ที่มีค่า ล้ำของ ไอเซนเฮาว์อย่างหนึ่งในฐานะของผู้บัญชาการยุทธบริเวณนั้นก็คือ อาการสงบและความ สามารถ ในการระงับ ความยุ่งยากใด ๆ ที่เกี่ยว กับการยุทธที่กำลังดำเนินอยู่ ทั้งนี้เพราะไอเซนเฮาว์ให้ความมั่นใจแก่ ตนเองว่า แผนและการ เตรียมการ ต่าง ๆ นั้นดี

และเรียบร้อยเช่นเดียวกับกองเสนาธิการของตน ดังนั้น จึงบัดความหนักใจต่าง ๆ ออกได้ ก่อนการขึ้นเกาะซิซิลีหนึ่งคืน ไอเซนเฮาว์ ได้รับข้อเสนอจากกองเสนาธิการว่า สภาพของคลื่นลม และท้องทะเลยังไม่สงบ การยุทธครั้งนี้ควรจะต้องเลื่อนไป แต่ไอเซนเฮาว์กลับตกลงใจที่จะทำการตามแผนเดิมโดยไม่คำนึงถึงสภาพของคลื่นลมและท้องทะเลเลย หลังจากนั้นก็เข้านอนหลับสนิทจนรุ่งเช้า ถ้ามีอะไรผิดปกติไปจากกิจวัตร์ประจำของเขาแล้ว เราจะสังเกตเห็นได้ว่าเขาจะล้วงกระเป๋าและขัดเหรียญเงินในกระเป๋านั้น* เป็นเวลานาน เขามีวิธีปลอบใจตนเองในขณะที่ประสพความขัดข้องต่าง ๆ (เพราะในเวลาสงครามจะต้องเป็นเช่นนั้น) คือยู่อย่างหนึ่งโดยพูดว่า "*เราไม่สามารถจะถือไพ่ดีได้ตลอดเวลา*" ซึ่งเป็นถ้อยคำที่เข้าใจกันดีในวงกีฬาไพ่บริดซ์.

---

*เหรียญเงินในกระเป๋า Lucky pocketcoin ถือเป็นประเพณีกันว่าเป็นเหรียญที่นำโชคดี ทุกคนจะมีเงินติดตัวอยู่หนึ่งเหรียญ โดยถือกันว่าจะเป็นเงินที่ดึงดูดเงินอื่น ๆ มาให้ตน และนำโชคดีมาสู่ตนด้วย ทำนองเงินก้นถุงของไทยเรา.

๖

การตกลงใจทำการขึ้นเกาะซิซิลี ได้กระทำกันเมื่อคราวประชุมที่คาซาบลังก้า ส่วนการเตรียมการนั้นได้กระทำมาก่อน การศึกในตูนิเซียจะได้สิ้นสุดลงหลังจากการรบที่ เอล แฮมมา ยุติลงไม่นานนัก พลเอกแพตตันก็ได้พ้นจากตำแหน่งแม่ทัพกองทัพน้อยที่ ๒ และได้รับคำสั่งให้เตรียมการสำหรับขึ้นเกาะ ซิซิลี ต่อไป นายพลแพตตันได้รับตำแหน่ง แม่ทัพกองทัพสหรัฐที่ ๗ ซึ่งมีกำลังกองพลทหารราบที่ ๑, ที่ ๓, ที่ ๔๕, กองพลทหารส่งทางอากาศที่ ๘๒ และกองพลยานเกราะที่ ๒ ส่วนพลเอกมอนท์กัมเมอรี่ คงเป็นแม่ทัพกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษซึ่งมีกำลังกองพลทหารราบที่ ๕, ที่ ๕๐ และที่ ๕๑ พลตรี กาย ไซมอน (Guy Simons) เข้ายังคับหน่วยทหารคานาเดียน ซึ่งประกอบด้วยกองพลทหารราบที่ ๑ และกองพลน้อยยานเกราะที่ ๒ กำลังทั้งสิ้นที่กล่าวมานี้รวมขึ้นเป็นหมู่กองทัพที่ ๑๕ ในบังคับของพลเอก อาเล็กซานเดอร์ (Alexander).

การเตรียมการขั้นที่ ๑ เป็นหน้าที่ของหน่วยบินทางยุทธศาสตร์สัมพันธมิตรที่จะโจมตี ทำลายฐานทัพอากาศของฝ่ายอักษะ ในเกาะซิซิลีและในอิตาลีภาคใต้ เครื่องบินที่ออกปฏิบัติการ เพื่อเตรียมการยุทธ และทำการช่วยโดยตรงในการยุทธครั้งนี้ ต้องออกไปปฏิบัติการถึง ๕๐,๐๐๐ เที่ยว วันปฏิบัติการ (D-day) ได้กำหนดเอาวันที่ ๑๐ กรกฎาคม โดยส่งพลร่มและเครื่องร่อนหน่วยใหญ่ที่สุดลงปฏิบัติการก่อนแล้ว ตามด้วยขบวนเรือบรรทุกทหารสัมพันธมิตรจำนวน ๒๐๐ ลำ โดยเคลื่อนเข้าสู่ปลายเกาะทางด้านใต้ ย่านกลางกับด้านตะวันออกเฉียงใต้ ขณะเดียวกันนั้นจากเรือรบก็ทำการระดมยิงช่วยโดยตรงไปยังฝั่งที่จะทำการยกพลขึ้น.

ขณะที่กองเรือของสัมพันธมิตรได้เคลื่อนออกจากท่าในอาฟริกาตอนบ่ายวันที่ ๙ กรกฎาคมนั้น ท้องทะเลได้เกิดขึ้นข่วนมีพายุจัดทำให้พวกเรือเล็กๆต้องประสพความลำบาก จนเกือบจะต้องระงับการยุทธครั้งนี้ไว้ เผอิญเย็นคราวเคราะห์ดีของฝ่ายสัมพันธมิตร ที่ทะเลได้สงบลงเมื่อหน่วยทหารได้พร้อมอยู่บนเรือสำหรับระยายพล

ขึ้นยกเรียบร้อยแล้ว แม้ว่าทหารส่วนมากจะเมาคลื่นเมื่อขึ้นเกาะซิซิลีแล้วก็ตาม แต่การขึ้นจากเรือก็ได้เป็นไปตามแผนทุกประการ ส่วนหน่วยทหารส่งทางอากาศนั้นโชคไม่ดี เพราะส่วนมากถูกพายุพาออกไปนอกทางจนต้องลงไกลไปจากที่หมายที่กำหนดไว้.

กำลังของฝ่ายอักษะที่จะทำการต้านทานการบุกครั้งนี้มีประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ถึง ๓๐๐,๐๐๐ คน ในบังคับนายพลอิตาเลียนชื่อ อัลเฟรโด กัสโซนี (Alfredo Guzzoni) ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาแต่ชื่อเท่านั้น ส่วนการบังคับบัญชาที่แท้จริง คือนายพลเยอรมัน ชื่อ ฮาน อูเบ (Hans Hube) ซึ่งมีกำลังกองพลแฮร์มานเกอริง กองพลยานเกราะที่๑๕, บางส่วนของกองพลยานเกราะที่๑๙ กองพลทหารราบบรรทุกยานยนต์ที่ ๒๙ และกองพลทหารร่มที่ ๑ (ซึ่งใช้ปฏิบัติอย่างทหารราบอยู่ในขณะนี้) นอกจากนี้ยังมีกองพลรักษาฝั่งของอิตาลี ๓ กองพล (กองพลที่ ๒๐๔, ที่ ๒๐๖, ที่ ๒๐๗,) และกองพลทหารราบอิตาเลียนอีก ๓ กองพล (คือกองพลที่ ๔, ที่ ๒๖, และกองพลนาโปลี ที่ ๓๔).

การยกพลขึ้นบกขั้นต้นของทหารอังกฤษและทหารอเมริกัน ไม่ได้รับการต้านทานอย่างรุนแรง จนค่ำวันที่ ๑๐ กรกฎาคม จึงสามารถตั้งหัวหาดได้โดยปลอดภัยพอที่จะนำเอายานใหญ่และรถถังขึ้นมาได้ ฝ่ายอักษะได้ทำการตีโต้ตอบเป็นครั้งแรกในวันรุ่งขึ้น โดยส่งกองพลอิตาเลียนที่ ๔ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรถถังเยอรมันจำนวน ๑๐๐ คัน ทำการเข้าตีหัวหาดที่ เก-ลา (Gela) และสามารถเจาะเข้าไปได้อีกครึ่งไมล์ จะถึงฝั่งทะเลก็ถูกยานใหญ่และยิงเรือระดมยิง จนต้องถอยกลับมา หลังจากการตีโต้ตอบครั้งนี้แล้ว การต้านทานในบริเวณภาคใต้ ได้ลดความรุนแรงลงโดยเร็ว ต่อมาจึงปรากฏว่านายพล ฮูเบ ไม่ได้ตั้งใจจะทำการต้านทานในบริเวณภาคใต้อย่างจริงจัง แต่ได้เตรียมการต้านทานไว้ ในบริเวณตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเกาะ ดังนั้นกองทัพที่ ๗ ของสหรัฐจึงทำการรุก อย่างรวดเร็วเข้าสู่เมือง อากริเกนโต (Ágrigento), มาร์ซาลา (Marsala) และ ปาเลอโม (Palermo) ส่วนทหารอังกฤษยึดได้เมือง ไซเรคุส (Syracuse) และเมือง ออกัสตา

(Augusta) การต้านทานที่ค่อนข้างเหนียวแน่น ได้ปรากฏที่ตำบลใกล้กับเมืองคาตาเนีย (Catania) โดยกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษ ทำการเข้าตีแนวที่มั่นของเยอรมันการสู้รบอย่างดุเดือดได้ดำเนินติดต่อไปจนถึงวันที่ ๕ สิงหาคม ขณะเดียวกันกองทัพที่ ๗ ของสหรัฐในบังคับพลเอก แพตตัน ก็รุกคืบหน้าต่อไปยังบริเวณภาคใต้เกาะซิซิลีอย่างรวดเร็ว และจับชะเลยทหารอิตาเลียนได้จำนวนหลายพันคน ชะเลยอิตาเลียนพวกนี้ไม่มีจิตต์ใจที่จะทำการรบ เท่าที่ปฏิบัติการมานั้นก็คล้ายกับจะรู้ว่าการเข้าร่วมรบ ทางด้านเยอรมันนั้น จะต้องปราชัยลงสักวันหนึ่ง.

การตกลงใจทิ้งเกาะซิซิลีของฝ่ายอักษะน่าจะกระทำเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม หลังจากการประชุมระหว่างมุสโซลินีกับฮิตเลอร ที่เมืองเวโรนา (Verona) เพราะในระยะเวลานั้นชาวอิตาเลียนพลเรือนได้รับทราบว่าทางการทหารไม่สามารถจะป้องกันอิตาลีภาคใต้ได้ หน่วยทหารอิตาเลียนและโรงงานอุตสาหกรรมสงคราม จะต้องขนย้ายขึ้นไปทางเหนือ เลยแนวทัสคาน (Tuscan) ขึ้นไป การตกลงใจครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นนำมุสโซลินีไปสู่การ

หมดอำนาจในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม และเป็นการนำไปสู่การถอนตัวของอิตาลีออกจากการสงครามในวันที่ ๘ กันยายนด้วย ดังนั้นการยุทธบนเกาะซิซิลีจึงดูคล้ายกับว่าได้กระทำต่อข้าศึกที่พร้อมจะทำการถอนตัวอยู่แล้ว นอกจากข้าศึกจะพยายามรักษาพื้นที่เกือกูลในการตั้งรับเพื่อให้ได้เวลาเท่านั้นเอง การเข้าตีของกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษที่คาตาเนีย และการเข้าตีของกองทัพอเมริกันที่ ๗ ที่ทรอยนา (Troina) จึงประสพความสำเร็จอย่างรวดเร็ว เพราะนายพลฮูเบ ได้ถอยไปยังที่มั่นขั้นที่ ๒ เรียบร้อยเสียก่อนแล้ว นอกจากหน่วยที่ต้องติดพันกับกองทัพอังกฤษที่ ๘ และกองทัพอเมริกันที่ ๗ เท่านั้น ทหารเยอรมันส่วนมากได้ถอนตัวข้ามจากเกาะไปจนหมด โดยไม่ห่วงว่าทหารอิตาเลียนจะตกเป็นชะเลยอย่างใด คงกัมหน้ากัมตาทำการถอยอย่างรวดเร็ว และมีระเบียบแม้แต่ทหารเยอรมันที่ได้รับบาดเจ็บบางคนและอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์เล็กน้อยก็ไม่เอาไปด้วย ส่วนศพทหารเยอรมันกลับได้รับการฝังอย่างเรียบร้อย การข้ามช่องเมสซินา (Messina) ไม่ถูกสัมพันธมิตรรบกวน

ขัดขวาง ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน เพราะเยอรมันได้วางกองร้อย ปตอ. ไว้อย่างหนาแน่นมาก นายพลฮูเบ ได้ออกคำสั่งกำหนดให้ทหารเยอรมันทุกคนที่จะข้ามช่องเมสซินานี้ได้ จะต้องเอาขี้นเล็กยาว ตาพปลายขึ้นและกระสุนติดตัวไปด้วย การกะงานโดยถูกต้องความเย็นระเบียบและความชำนาญของทหารเยอรมันบนเกาะซิซิลีครั้งนี้ ย่อมเป็นสิ่งที่สัมพันธมิตรควรจะศึกษาต่อไป.

ถ้าไอเซนเฮาว์ไม่ สามารถไล่เยอรมัน ออกไป จากเกาะซิซิลีได้แล้ว การยุทธในขั้นต่อไปจะต้องประสพความยากลำบากมากพอดู การยึดเกาะซิซิลีจากฐานทัพที่ต้องข้ามทะเล เมดิเตอรเรเนียนในระยะเวลา ๓๘ วันนี้ย่อมเป็นชัยชะนะที่เป็นไปตามแผน และนับเป็นครั้งแรกที่สามารถจับชะเลยศึก เยอรมันได้ ถึง ๑๓๕,๐๐๐ คน พร้อมทั้งอุปกรณ์การรบ ของทหารอิตาเลียนอีกมากมาย การ ยึด เกาะ ซิซิลีได้ นี้ ทำให้ สัม พันธ มิตร มี ฐาน ทัพ อากาศเพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง และสามารถเข้าควบคุมทะเลเมดิเตอรเรเนียนภาคตะวันตกได้ โดยสิ้นเชิง ใน

ทางขวัญนั้น ชาวอิตาเลียนนับว่าหมดกำลังใจที่จะทำสงครามต่อไป การรับข้อเสนอสัญญาสงบศึกนั้น สัมพันธมิตรได้กำหนดให้อิตาลีส่งผู้แทนมาใน วันที่ ๓ กันยายน ณ เมือง ไซเรคุส (Syracuse).

สิ่งที่นำความพอใจมาสู่ไอเซนเฮาว์อย่างมากมายในการยุทธบนเกาะซิซิลีคราวนี้ก็คือ ประสิทธิภาพในการรบ ความสามารถในการเข้าตี และความคล่องแคล่วของกองทัพอเมริกันที่ ๗.

เมื่อทำสัญญาสงบศึกกับอิตาลีเรียบร้อยแล้ว ไอเซนเฮาว์ได้กล่าวชมเชยต่อหน่วยทหารทั้งหมดในฐานะของผู้บัญชาการทหารสูงสุด และสรุปว่า ทหารอเมริกันมีความสามารถพอจะทำการรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษได้แล้ว.

หมายเหตุ ชื่อหรือตัวเลข แสดงหน่วยกองพลของเยอรมันนั้น มักจะซ้ำกันได้ เพราะกองทัพนาซีมีระเบียบการจัดหน่วยใหม่ โดยเอาตัวเลขของหน่วยเก่ามาตั้งแทน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่ฝ่ายสัมพันธมิตร ดังเช่นกองพลที่ทำการรบในตูนิเซีย อาจจะมีนามกองพล ตรงกับ กองพล ที่ถูกทำลาย ย่อยยับที่ สตาลินกราด และกองพลในซิซิลีมาแล้ว เช่นกองพลยานเกราะที่ ๑๕ กองพลแฮร์มาน เกอริง เหล่านี้บางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ถูกทำลายมาแล้วจากการยุทธในอาฟริกาเหนือ.

๗

การยุทธในอิตาลีซึ่งเริ่มจากการยึดเกาะซิซิลีนั้น เป็นการยุทธที่แสดงถึงความยากลำบากในการรวมกำลังของสัมพันธมิตรเพื่อดำเนินสงครามรวมในสมัยใหม่ เหตุการณ์ทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนแผนการทางทหารตามไม่ทัน เช่น การเซ็นสัญญาสงบศึกกับข้าหลวงอิตาลีบนเกาะซิซิลีเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๑๙๔๓ นั้นได้เป็นผลยังคับนายิอิตาลีให้ยอมจำนนพร้อมทั้งมอบทรัพยากรความสดวกในกิจการทหารทั้งปวงของอิตาลีให้แก่สัมพันธมิตร และคาดว่าอิตาลีคงจะเข้าร่วมในการสงครามทางด้านสัมพันธมิตรต่อไป ส่วนการประกาศสัญญาสงบศึกนั้นได้ล่าช้ามาจนถึงวันที่ ๘ กันยายน เพราะกำลังทหารเยอรมันส่วนใหญ่ยังอยู่ในประเทศอิตาลี.

ประมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๑๙๔๓ บรรดาผู้นำฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งเข้าร่วมประชุมที่เมืองคิวเบค ได้ขอร้องให้ไอเซนเฮาว์เลื่อนวันยกประเทศอิตาลีออกไป

เพื่อจะได้โค่นระบอบฟัสซิสต์ลงเสียในขณะที่กำลังประชุมทำสัญญาสงบศึกอยู่ ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจกันว่าการดำเนินงานขั้นแรกต่อประเทศอิตาลีนี้ สัมพันธมิตรยังไม่อยู่ในลักษณะพร้อมที่จะปฏิบัติการ.

ในวันที่ ๓ กันยายน วันเดียวกับที่ข้าหลวงประจำเกาะซิซิลีลงนามในสัญญาสงบศึก กองทัพที่ ๘ ของอังกฤษในบังคับ พลเอก มอนท์กัมเมอรี่ ได้ทำการขึ้นบกทางฝั่งตะวันออกของช่องเมสซินา ระหว่างเมืองวิลลาซาน กิโอวานนี่ (Villa san Giovanni) และเมืองเรกกิโอคาลาเบรีย (Reggio Calabria) และได้รับการต้านทานจากกองพลทหารร่มที่ ๑ หน่วยเดียว ดังนั้นกองทัพที่ ๘ จึงสามารถทำการรุกต่อไปได้รวดเร็ว ฐานทัพเรือสำคัญที่เมืองทารันโต (Taranto) ได้ถูกทหารอังกฤษยึดเมื่อวันที่ ๙ กันยายน และในวันเดียวกันนั้นกองทัพที่ ๕ ของสหรัฐในบังคับ พลโท มาค คลาค (Mark Clark) พร้อมด้วยกำลังบางส่วนของทหารอังกฤษก็ทำการขึ้นบกที่อ่าวซาเลอโน (Salerno) ด้วยความมุ่งหมายอันเด็ดเดี่ยวที่จะตัดกองทัพเยอรมันในอิตาลีภาคใต้ออกจากกัน ไอ-

เซนเฮาว์ซึ่งได้ทราบถึงความยากลำบากในการปฏิบัติครั้งนี้เป็นอย่างดีแล้ว จึงส่งสาสน์ของผู้บัญชาการทหารสูงสุด ไปยังทหารทุกหน่วย เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจด้วย.

การยกพลขึ้นยกที่ซาเลอโนนี้เป็นเรื่องที่ยากลำบาก และไม่เป็นไปตามความคาดหมายของสัมพันธมิตร เพราะเป็นครั้งแรกที่สัมพันธมิตรเข้าทำการยุทธในประเทศอิตาลี โดยที่ทหารเยอรมันในบริเวณนั้นได้เฝ้าระวังระไวอยู่ตลอดเวลา ได้วางกำลังยึดเนินในลักษณะที่สามารถทำการยิงด้วยปืนใหญ่และอาวุธยิงอื่น ๆ ไปยังหัวหาดของสัมพันธมิตรได้อย่างฉกรรจ์ ส่วนกองทัพของพลเอก คล๊าค ก็จำเป็นต้องเข้าทำการรบตั้งแต่เริ่มต้นทันทีทั้ง ๆ ที่ไม่สามารถจะแยกทหารเยอรมันให้ขาดออกจากกันลงไปทางใต้ได้ การรบที่หัวหาด ซาเลอโน จึงดำเนินไปอย่างทรหดที่สุด ตั้งแต่วันที่ ๙ จนถึงวันที่ ๑๖ กันยายน กระทรวงการโฆษณาของเยอรมันถึงกับแถลงข่าวล่วงหน้าว่า กองทัพที่ ๕ ของ สหรัฐได้ปราชัยอย่างย่อยยับในการรบที่ ซาเลอโน แต่ในที่สุดกำลังทางบก

เรือ และอากาศของสัมพันธมิตรก็ได้ทำการกู้ชื่อเสียงคืนมาตามลำดับ.

หลังจากกองทัพที่ ๕ เข้ายึด ซาเลอโน ไม่สำเร็จแล้ว ดูเหมือนว่าทุก ๆ อย่าง ต้องดำเนินไปตามจังหวะการรุกของกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษซึ่งเข้าใจกันว่า เย็นหน่วยที่จะสามารถบรรเทาความเสียหาย ของสัมพันธมิตรลงได้ จนถึงวันที่ ๑๐ กันยายน กองทัพของมอนท์กัมเมอรี่จึงเข้ายึด ปีสโซ (Pizzo) ซึ่งอยู่ทางเหนือ เร็กกิโอ คาลาเบริย (Reggio Calabria) ๔๕ ไมล์ อีก ๒ วันต่อมากำลังบางส่วนของกองทัพที่ ๘ จึงเข้ายึด บรินดิซิ (Brindisi) ซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญ และในวันที่ ๑๗ กันยายน กองระวังหน้าของกองทัพที่ ๘ ก็สามารถเข้าหาส่วนลาดตระเวนของกองทัพอเมริกันที่ ๕ ได้สำเร็จ ณ บริเวณนอก ซาเลอโน จึงนับว่าวิกฤตกาลสำคัญ ครั้งแรกในการยุทธใน อิตาลีได้ผ่านไปด้วยความสำเร็จ หลังจากการล้อมทหารเยอรมันในภาคใต้ไม่สำเร็จเป็นครั้งแรก แล้ว สัมพันธมิตรจึงกำหนดที่หมายใหม่ทันที โดยเลือกเอาฐานทัพอากาศของ อิตาลีที่

ฟอกเกีย (Foggia) และท่าเรือเนเปิล ถ้าสามารถยึดฟอกเกียและเนเปิลได้แล้ว สัมพันธมิตรจะมีท่าเรือส่งกำลังชั้นที่ ๑ และฐานทัพอากาศชั้นที่ ๑ อยู่ในกำมือครั้นแล้วในวันที่ ๒๘ กันยายนกองทัพที่ ๘ ของอังกฤษก็สามารถเข้ายึด ฟอกเกียสำเร็จ และในวันที่ ๑ ตุลาคม ส่วนลาดตระเวนของ กองทัพอเมริกันที่ ๕ ก็เข้าถึงชานนครเนเปิล แต่ก่อน ที่ทหาร เยอรมันจะถอยออกจากฟอกเกียและนครเนเปิลนั้น ก็ได้จัดการทำลายฐานทัพทั้ง ๒ แห่งโดยถูกต้องตาม หลัก วิชาทุก ประการดังนั้น สัมพันธมิตรจึงต้อง เสียเวลาใน การซ่อมแซม นานมาก.

เยอรมันได้วางแนวตั้งรับใหม่ตาม ลำน้ำโวลตูรโน (Vol Turno) จนถึงต้นเดือนตุลาคม สัมพันธมิตรจึงสามารถทรายการวางกำลัง ณ แนวนี้ ซึ่งทำให้ต้นมีความหวังที่จะเข้ายึดกรุงโรมได้ในไม่ช้า แต่เยอรมันไม่ได้ถอนกำลังไปจากอิตาลีภาคใต้เพื่อจะถอยไปยังลำน้ำโพ (Po) ที่อยู่ทางเหนือและมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก เพราะขณะเดียวกันนั้นฮิตเลอร์ก็มีความประสงค์

ที่จะจัดตั้งพรรคฟัสซิสต์ขึ้นอีก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องช่วยเอาตัวมุสโซลินี ออกจากที่คุมขังที่ในมณฑล อับบรัสซิ (Abruzzi Province) โดยทางอากาศ เพื่อเอามาตั้งเป็นหัวหน้าหุ่นสำหรับระบอบฟัสซิสต์ รีปับลิคแกน อิตาเลียน และเพื่อให้การจัดตั้งรัฐบาลใหม่นี้สมจริง เยอรมันจึงคงใช้กรุงโรมเป็นนครหลวงแห่งรัฐอิตาเลียนใหม่ด้วย ตลอดเดือนตุลาคม การรบตามแนวลำน้ำ โวลตูรโน จึงยังคงดำเนินไปอย่างดุเดือด เยอรมันได้นำกำลังกองพลอันสดชื่นจากภาคเหนือเข้ามาเพิ่มเติมในอิตาลีอีกหลายกองพลและได้แสดงความสามารถในการรบหน่วงเวลาอย่างชำนิชำนาญ และมีผล ตามแนวที่มั่นตามลำดับขั้นดังนี้

แม่น้ำ โวลตูรโน แม่น้ำ การิกลิอาโน (Garigliano) แม่น้ำ ซันโกร (Sangro) และแม่น้ำราปีโด (Rapido)

ส่วนกองทัพสหรัฐที่ ๕ นั้น ถูกตรึงอยู่บนเขาตรงเมืองคาซิโน (Casino) ตลอดเดือนตุลาคม นอกจาก

กองทัพที่ ๘ ของอังกฤษ เท่านั้น ที่ยังคง ทำการรบ ต่อไป อย่างไม่มีหวังเพื่อเข้ายึดเมือง ออโตนา (Ortona)

การผสมเหล่าระหว่าง ทหารบี้นใหญ่ ทหารราบ และทหารช่าง ดังเช่นการยุทธในตูนิเซียซึ่งต้องดำเนินไปอย่างรวดเร็วและเด็ดขาดนั้นกลับไม่เหมาะกับการยุทธในอิตาลีครั้งนี้ เมื่อไอเซนเฮาว์ได้เห็นความยากลำบากที่กำลังผจญ ต่อกองทัพที่ ๘ ของ อังกฤษและกองทัพที่ ๕ ของสหรัฐแล้ว จึงได้กล่าวปลอบขวัญทหารว่า "*นี่ไม่ใช่ปัญหาที่ยากเย็นอะไร*"

การยุทธใน อิตาลีที่ต้องกลาย เป็นสงครามประจำที่ครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่ประชาชนเช่นเดียวกับการที่สัมพันธมิตรเข้ายึดตูนิส (ครั้งแรก) ไม่สำเร็จจน หนังสือพิมพ์อังกฤษและอเมริกันพากันวิจารณ์ ความล่าช้าในการดำเนินการยุทธ ตลอดจนการดำเนินงานทางการเมือง ด้วยกระทรวง การโฆษณาเยอรมันได้ ฉวยประโยชน์อันนี้ทำการโฆษณาเพิ่มเติมทับถมว่าผู้นำทางทหารของสัมพันธมิตรประเทศอิตาลีนั้น ปฏิบัติงานด้วยความ

ล่าช้า ขาดความกล้าหาญ และไม่มีความเข้าใจในยุทธศาสตร์.

การอำนวยการยุทธในอิตาลีครั้งนี้ ไอเซนเฮาว์ในฐานะผู้นำต้องทำงานด้วยความระมัดระวังเย็นอย่างมาก ซึ่งจะหาไม่ได้ในผู้นำในสงครามเบ็ดเสร็จเช่นนี้ แม่ทัพในระบอบสัมพันธมิตรประชาธิปไตยจะตกลงใจโดยไม่ระลึกถึงการเสี่ยงภัย การสูญเสียกำลังพลดังเช่นแม่ทัพฝ่ายอักษะไม่ได้ ดังนั้นความรับผิดชอบเรื่องแรกก็คือจะต้องทำตาม แผนของผู้นำทางการเมือง ฝ่ายสัมพันธมิตรต่อไป.

การยุทธในอิตาลีคราวนี้แม้ว่าจะไม่ได้ผลในทางการเมืองหรือได้ดินแดนเข้าครอบครองก็ตาม แต่ก็ยังคงมีความสำคัญในรูปการสงครามทั่วๆไป กล่าวคือเยอรมันต้องเสียกำลังไปประมาณ ๒๐ กองพล ในการรบด้านรัสเซียหรือในการต้านทานการขึ้นยุโรปอย่างน้อยที่สุดข้าศึกก็ต้องสูญเสียทรัพยากรไปเป็นจำนวนมากในการยุทธที่ไม่แตกหักครั้งนี้ การที่ส่งกำลังตรึงอยู่ย่อมเป็น

การขัดทอนสมรรถภาพของทหารเยอรมัน เพราะทหารส่วนนี้ล้วนแต่เป็นผู้ที่ชำนาญการรบมาแล้วทั้งสิ้น.

ในที่สุดเมื่อรัฐบาล อังกฤษ และสหรัฐได้ตกลงทำการยกพลขึ้นยุโรปแล้ว จึงได้มีประกาศแต่งตั้งพลเอก ไอเซนเฮาว์ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๑๙๔๓ ให้เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดในการขึ้นครั้งนี้ ส่วนการยุทธด้านเมดิเตอรเรเนียน ก็ได้มอบให้พลเอกแห่งกองทัพอังกฤษ เซอร์ เฮนรี่ เมทแลนด์ วิลสัน (Sir Henry Maitland Wilson) ดำเนินงานต่อไป กองบัญชาการของไอเซนเฮาว์ได้ตั้งขึ้นในกรุงลอนดอน ไอเซนเฮาว์ได้เลือกเอา พลอากาศโท เทดเดอร์เป็นผู้ช่วยและพลตรี คาล สปั๊ต (Carl Spaat) เป็นผู้บังคับหน่วยบิน ทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐ ส่วนพลโท โอมาร์ เอนแบรดเลย์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการหน่วยพื้นดินของสหรัฐ การแต่งตั้งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ครั้งนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าการขึ้นยุโรปในขั้นต่อไปย่อมสามารถใช้กำลังทางอากาศของสัมพันธมิตรได้มากที่สุด.

ตลอดฤดูหนาวและฤดูใบไม้ผลิปี ๑๙๔๔ สัมพันธ

มิตรคงเตรียมการอย่างเงียบ ๆ การทิ้งระเบิดต่อศูนย์อุตสาหกรรม อากาศยาน ของ เยอรมัน คง ดำเนิน ต่อไป ทั้งกลางวันและกลางคืน ส่วนการโจมตีในเวลากลางวัน ของ เครื่องบิน ทิ้งระเบิด และเครื่องบินประจัญบานสหรัฐ ต่อกรุงเบอร์ลินและเมืองสำคัญอื่น ๆ นั้น ก็ เพื่อ บังคับให้ กองบิน เยอรมัน ขึ้นมา ทำการ ต่อสู้ ด้วย และ ยัง เข็นการ ทำลายกำลัง ทาง อากาศของเยอรมันให้ลดน้อยลงไปจน กว่า จะถึงวันขึ้นยุโรป ไอเซนเฮาว์ได้แสดงความคิดเห็น ว่าถ้าทหารและพลเรือนในเกาะอังกฤษและอเมริกาทุกคน ได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนจนสุดกำลังแล้ว กองทัพ เยอรมันก็จะพินาศลงในปี ๑๙๔๔ นั้นเอง.

เมื่อวันขึ้นยุโรปใกล้เข้ามา ไอเซนเฮาว์สามารถมอง ย้อนหลังเหตุการณ์ใน ๒ ปี ที่ผ่านมาแล้วด้วยความพูมใจ เพราะฐานะทางทหารของสหประชาชาติที่เปลี่ยนจากการ รับมาครองความเย็นมือยนได้นั้น ย่อมให้ ความ มั่นใจว่า จะเอาชะนะในขั้นสุดท้ายได้ งานขั้นนี้คือการเจาะกำแพง เหล็ก และคอนกรีตที่ป้องกันมหาอาณาจักร์ไรซ์ และการ

ทำลายกำลังกองทัพยกของเยอรมัน ซึ่งยังไม่มีแม่ทัพคนใดที่เคยได้รับภาระอันเสี่ยงอันตรายเช่นนี้มาก่อน.

กองทัพเยอรมันในปี ๑๙๔๔ นอกจากความเสียเปรียบในฐานะทางยุทธศาสตร์แล้วยังนับว่าเป็นหน่วยที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในโลก นอกจากจะมีสิ่งประหลาดมหัศจรรย์เกิดขึ้นเท่านั้น กองทัพเยอรมันจึงจะยอมแพ้โดยไม่เสียเลือดเนื้อให้เลย เนื่องจากเหตุนี้ไอเซนเฮาว์จึง ต้องเตรียม กำลัง และ ทรัพยากร ทั้งสิ้น รวม ทั้งของอังกฤษและ ของอเมริกาไว้ให้พร้อม ก่อนที่จะ ดำเนิน การต่อไปได้.

อย่างไรก็ตาม การกล้าเข้าปฏิบัติการครั้งนี้ ก็เพราะไอเซนเฮาว์ได้เตรียมการจัดหน่วย และ การอำนวยการเป็นอย่างดี จนเป็นที่มั่นใจว่าจะเป็นการยุทธที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์การสงคราม ไอเซนเฮาว์ได้แสดงตนให้โลกประจักษ์แล้วว่าตนนั้นมีค่าควรแก่ตำแหน่งของนักการทหารที่สามารถในการประสานงานและการอำนวยงานอย่างหาผู้ใดเสมอเหมือนมิได้ในยุคปัจจุบันนี้.

ชีวะประวัติของไอเซนเฮาว์ในด้านอำนวยการสงครามยังไม่จบ การขึ้นยุโรปจนกระทั่งนำทหารอเมริกันเข้าเทียบกรุงเบอร์ลินนั้นเป็นอีกตอนหนึ่ง ต่างหากความสามารถอันยอดเยี่ยมในกิจการทหารของไอเซนเฮาว์นั้น ไม่จำเป็นจะต้องกล่าวให้มาก เพียงแต่ชาวอังกฤษนำเอาชื่อไอเซนเฮาว์ไปใช้เป็นสามัญนาม สำหรับเรียกนายทหารอังกฤษ เมื่อคราวแถลงอภิปรายเพื่อออกพระราชบัญญัติงบประมาณการป้องกันประเทศปี ๑๙๔๙-๑๙๕๐ เท่านั้น ก็เป็นการยอมรับแล้วว่าโลกยกย่องให้เกียรติแก่ไอเซนเฮาว์เพียงใด.

ผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษนายหนึ่งได้อภิปรายตอนหนึ่งดังนี้ "*We are in a muddle, and we have no British Eisenhower to whom the problem can be handed for solution*"

NATIONAL LIBRARY
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

พิมพ์ที่โรงพิมพ์อุดม ใกล้ป.ณ. บ้อมปราบ ถนนเจริญกรุง พระนคร
นางประหยัด ชาตบุตร ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๔๙๒

15 มกรา 93
12.—4.

สำนักพิมพ์จำหน่าย
อุดม